

מדינת ישראל

משרד הממשלה

מס' תיק

משרד

יחיד

אלמיון - יחסים מדיניים
עם ישראל בגלל אש ויחידות.

4.87 - 3.88

מס' תיק מקורי

9710/6

מחלקה

איוול

שם תיק: גרמניה - יחסים מדיניים עם ישראל בדרג לא ממשלתי

מזהה פיו: חצ-9710/6

מזהה פריט: 0004e5q

תאריך הדפסה: 20/02/2017

כתובת 2-120-2-14-5

BINATIONAL MEETING כינוס דו־לאומי
OF GERMANY / ISRAEL ישראל-גרמניה

Gynecology and Obstetrics Societies • JERUSALEM, ISRAEL, MARCH 27-30, 1988

17 במרץ 1988

9/103.2
לגנ

לכבוד
מר בבלי
מנהל מחלקת מערב אירופה
משרד החוץ
ירושלים

מר בבלי הכבוד,

הנני מודה לך על הענותך לברך את באי הכינוס הדו - לאומי
של החברות למיילדות וגינקולוגיה של גרמניה וישראל.

בכבוד רב,

פרופ' י. שנקר
יו"ר הכינוס

י.

XX
משרד החוץ-מחלקת הקשר

תאריך : 17.03.88

14663

יוצא **

שמו

**

**

**

חוזם: 3,14663

אל: 295/בון

מ-: המשרד, תא: 170388, זח: 1701, דח: מ, סג: שמ

נד: 8

103.2
חנ

שמו/מידי

כהן

מכון רוהר באסן

שלמה אבינרי קיבל הזמנה מ-RUHR INSTITUTE ב-ESSEN להשתתף
בדיון על שאלות כגון גרמנים ויהודים וכד'. הבריקו נא
הידוע על המכון, משקלו, מגמותיו, נטיותיו הפוליטיות אם יש
כאלה.

יואל אלון

צש

תפ: ממנכל, אירא

ПР: 001057, ИГМ

כד' באדר התשמ"ח
13 במרס 1988
181

103.2

אל : ס/מנהל לשכת המנכ"ל
מאת : ס/מנהל אירופה 1.

גל

הנדון : פגישת ממרוה"מ ושה"ח עם ראש
עיריית שטוטגרט Rommel.

מלשכת ראש העיר קולק התבקשנו להסדיר פגישה למנפרד רומל עם
מר פרס.
מר רומל נמצא בישראל כאורחו של ראש העיר קולק במסגרת כנס ערים
תאומות.
בימים אלה נפתח בשטוטגרט שבוע ישראל בו אמר ראש העיר רומל דברי
תמיכה בישראל במצבה המדיני, שגררו עליו ביקרת לא מעטה בעתונות.
אנו ממליצים להיענות לבקשה.
מועד מתאים בימים 13 עד 17 דנא.

בברכה,

מרים שמרת.

העתק : לשכת השר.

האג, כ' אדר התשמ"ח

9 מרס 1988
306

האג, כ' אדר התשמ"ח
בס"ק אג' 103-2

אל: אביבה בריסקמן-ס/מנהל קשתו"ס

מרים שמרת-ס/מנהל אירופה 1

מאת: השגרירות, האג

הנדון: קונצרט קאמרי בניימחן מטעם השגרירות

ב-6.3.88 נערך בגלריה פרטית בניימחן קונצרט קאמרי של עידית צבי (פסנתר) וגילה ירון (סופרן) שהגיעו מהארץ, יחד עם גל שרון (כנר) המתגורר כאן. הקונצרט אורגן ומומן ע"י השגרירות בסיועה האקטיבי של ישראלית המתגוררת בניימחן, דליה ואן דן בורג זיו, אך ההזמנות לקונצרט יצאו מטעם סניף אגודת הידידות (G.N.I) בניימחן לרגל יובל ה-40 למדינת ישראל. תכנית הקונצרט התבססה על יצירות קלאסיות של מלחינים ישראלים (תכניה מצורפת) ונכחו בו כ-100 איש ("אולם" מלא).

הקונצרט התקיים כאמור בגלריה (בית פרטי) שבעלת הבית שלה (שהיא "חצי יהודיה"), ארחה וקיימה בעבר (ב-1977 בתקופת יעקב רוזן) תערוכות ישראליות ו"סוף שבוע ישראלי" ואיפשרה, גם הפעם, השימוש בגלריה לקיום הקונצרט ללא כל תמורה. הזמנות לקונצרט נשלחו לרשימת אחמי"ם בניימחן, כולל לראש העיר, הממונה על התרבות, 3 חברי פרלמנט (מ"הבית השני"), אך לאור האווירה הכללית הקשה כיום בהולנד כלפי ישראל, ובמיוחד שהקונצרט התקיים כשבוע לאחר "פיצוץ פרשת החיילים המכים" (-כתבת סי. בי. אס), הרוב המכריע של האחמי"ם שהוזמנו לא הגיב כלל להזמנה ולא הגיע לקונצרט, כולל אף לא אחד מאנשי העיריה העוסק בתחום התרבות... בעלת הגלריה ויו"ר סניף אגודת הידידות בניימחן נתקלו באיומים במכתב שלא לקיים הקונצרט, וחלק מהאמנים המצויים בקשר עם בעלת הגלריה ניתקו קשריהם עימה. שניהם לא נסוגו מכוונתם והקונצרט עצמו התקיים לבסוף ללא כל הפרעה, ולבקשת הקהל נוגנו שני הדרגים. נראה ש"פלסטינה קומיטה" החליטה שלא להפריע לקונצרט זה ולרכז המאמץ להפגנה הגדולה שתיערך בניימחן ב-9/3/88 במקביל ל-5 ערים אחרות, כולל בהאג מול בנין השגרירות.

אנו מנצלים את ביקורה זה של עידית צבי, המשמשת עורכת תכניות המוסיקה הקלאסית בקול ישראל (-קול המוסיקה) לבדיקת אפשרויות לקיום קונצרטים של "ימי המוסיקה הקאמרית של הגליל העליון" (-שנת '88) בספטמבר. עידית צבי הסכימה עקרונית לקיים קונצרט אחד מיוחד עבור השגרירות בהאג לקהל מוזמנים, אך תוכנית זו תלויה ביכולתם לקיים קונצרטים נוספים באירופה (בציריך-כמעט סופי, בגרמניה ואולי בבלגיה). הח"מ יחד עם עידית צבי וגיל שרון בודקים עתה אפשרויות לקיום קונצרט אחד נוסף

בהולנד על בסיס מסחרי, למרות שבספטמבר-בתום חופשת הקיץ טרם מתחילה עונת
הקונצרטים.
אעדכנכם בנדון לכשתברר התמונה.

בברכה,
יוסף
עופר אבירן

העתקים ללא צירופים:
הסברה/מרחבי
מנהל הסברה
מנהל קשתו"ם
לשכת סמנכ"ל אמית'ק

BOTSCHAFT DES STAATES ISRAEL

ס נ ר י ר ו ת י ס ר א ל

בון, יח' אדר תשמ"ח

7 למרץ 1988

לכבוד,

מר אמנון נוי

מחלקת קשרים בינ"ל

הועד הפועל של ההסתדרות

אדון נכבד,

מצ"ב צילום טלקס אשר התקבל ע"י איגוד השוטרים
הגרמניים בדבר ביטול ביקורם בארץ.

בברכה,
גרישה אלדואק

יועץ לענייני עבודה

העתק ; אירופה 1

331969 gdp d

gewerkschaft der polizei hilden, forststr. 3 a 23.02.88/fs.20

botschaft des staates israel
zu hdn. herrn grigori alroi-arloser

5300 bonn

ble/ka. 23.februar 1988

sehr geehrter herr alroi-arloser,

mit grossem interesse werden in deutschland und besonders auch in unserer gewerkschaft die ereignisse in eurem land verfolgt. der geschaeftsfuehrende vorstand hat sich auf seiner letzten sitzung mit der aktuellen politischen lage beschaeftigt. er hat beschlossen, die geplante reise zu verschieben. wir sind nicht nur gewerkschafter, sondern auch polizeibeamte. daher koennen wir uns vorstellen, dass unsere reise unter den derzeitigen politischen gegebenheiten in israel fehlinterpretiert werden kann. um dem vorzubeugen, moechten wir die reise - die wir nach wie vor fuer wichtig und richtig halten - zu einem zeitpunkt nachholen, zu dem eine missdeutung nicht zu erwarten ist.

wir bedauern dies verschiebung und hoffen, dass wir recht bald die reise nachholen koennen.

mit freundlichen gruessen
hermann lutz
bundesvorsitzender der
gewerkschaft der polizei

3581968 gdp d

5653

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תאריך: 07.03.88

** יוצא

שמור

**

**

**

ג/ל

חוזם: 3,5653

אל: בון/107

מ-: המשרד, תא: 070388, זח: 1654, דח: מ, סג: שמ

נד: @

למ
2-103

שמור/מיידי

חבר הבונדסטאג BERNRATH

א. המשנה למנכ"ל יקבלו לשיחה במשרד ב-14 דנא שעה 1630.

ב. ח'כ דב בן-מאיר, כיו"ר האגודה הפרלמנטרית ישראל-רפ"ג,
יארחו ואת רעייתו לצהריים ב-16 דנא שעה 1300 בכנסת.

ג. העבירו נא לאורח.

אירופה 1

צש

תפ: ממנכל, אירא, אביטל, מאור, יורכנסת

100-100000

100-100000

100-100000, 100-100000, 100-100000
100-100000

100-100000

100-100000

100-100000, 100-100000, 100-100000, 100-100000

100-100000, 100-100000, 100-100000, 100-100000
100-100000, 100-100000, 100-100000, 100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000, 100-100000, 100-100000, 100-100000

י"ח באדר התשמ"ח

7 במרס 1988

167

לכבוד

ח"כ דב בן-מאיר

הכנסת

ח"כ בן מאיר היקר,

הנדון : ארוחת צהרים לכבוד יו"ר ועדת

הפנים של הבונדסטאג.

16 במרס '88 שעה 13.00 בכנסת.

תודה על היענותך כיו"ר האגודה הפרלמנטרית ישראל-רפ"ג לארח את מר Bernrath

לארוחת צהרים. תחלווה אליו רעייתו ומטעם משה"ח מר יוסי ציגלר ממח'

אירופה 1.

הוא מגיע ארצה במסגרת כנס ראשי ערים ובהיותו נשיא איגוד הערים והרשויות

המקומיות ברפ"ג.

בברכה,

מרים שמרת.

לוטה.

(2)

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

1988
1989
1990

י"ט באדר התשמ"ח

8 במרס 1988

168

אל : מנהל לשכת המנכ"ל
מאת: אירופה 1,

הנדון : ארוחת צהרים לכבוד יו"ר ועדת הפנים
של הבונדסטאג.

אבקש את אישורך לאירוחו לארוחת צהרים של חבר הבונדסטאג הגרמני Bernrath, שהוא יו"ר ועדת הפנים ויו"ר העיריות והרשויות המקומיות ברפ"ג, השוהה בישראל לרגל השתתפותו בכנס ערים תאומות,

ביקשנו את יו"ר האגודה הפרלמנטרית ישראל-רפ"ג, ס/יו"ר הכנסת דב בן-מאיר, לארחו לצהרים עם אורחים נוספים,

המדובר בשה"כ ב-6 איש (האורח מלווה ע"י רעייתו ונציג משה"ח) בכנסת ב-16 דנא,

בתודה מראש ובברכה,

יוסף צאלר.

חבר הבונדסטאג Hans Gottfried Bernrath

יו"ר ועדת הפנים בבונדסטאג,

יליד 1927, קאתולי נשוי ואב לשלשה

1948 - 1967 ו-1970 - 1980 מילא תפקידים שונים ברשות הדואר הפדראלי
במשרד הדואר והתקשורת,

מ-1953 חבר המפלגה הסוציאל דמוקרטית (SPD)

חבר הבונדסטאג מאז 1980

נשיא איגוד הערים והרשויות המקומיות הגרמני,

חבר הבונדסטאג Hans Gottfried Bernrath

יו"ר ועדת הפנים בבונדסטאג,

יליד 1927, קאתולי נשוי ואב לשלשה

1948 - 1967 ו-1970 - 1980 מילא תפקידים שונים ברשות הדואר הפדראלי

במשרד הדואר והתקשורת,

מ-1953 חבר המפלגה הסוציאל דמוקרטית (SPD)

חבר הבונדסטאג מאז 1980

נשיא איגוד הערים והרשויות המקומיות הגרמני,

בז, 13' שבט תשמ"ח
בפברואר 1988

106.2 - 726

א 1

לגיון חיל רגלים

חברה

מזכיר

לגיון

א ל: אירופה 1

מאת: השגרירות, בז

הנידון: ביקור בארץ - חבר הבונדסטאג הנס ברנראט

על פי הצעתנו הזמין מרכז השלטון המקומי את חבר הבונדסטאג הנס ברנראט להשתתף בכינוס הערים התאומות, שיתקיים בחודש מרץ הקרוב. האיש הוא יושב ראש וועדת הפנים של הבונדסטאג ולפיכך חשוב לנו במיוחד הקשר עמו - למשל לצורך הטיפול בשאלת הפיצויים מגרמניה. הוא משמש גם ראש עירו, גרונוברויך, וכן נשיא ארגון הערים והמועצות המקומיות - אחד משלושת ארגוני הגג המוניציפאליים של רפ"ג והגדול שבהם. בחודשים אלה הוא גם יו"ר ועד נשיאי שלושת הארגונים.

מר ברנראט ישתתף בחלק מהתכנית המוכנה מראש של מרכז השלטון המקומי ויקדיש אתר כך עוד ימים אחדים לסיורים בארץ עם אשתו, שתלווה אליו בכל משך שהותו - 26.3.88 - 13.

בקשתנו - להסדיר לו פגישה עם יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, גברת אורה נמיר. שגרפ"ג כבר קיבלה הסכמתה העקרונית. מכיון שמר ברנראט מעוניין בביקור בכנסת, שמא תוכל גברת נמיר לארחו ואף להזמין לארוחת צהריים במזנון הכנסת או כיוצ"ב.

בנוסף אנו ממליצים מאוד על תדריך מדיני מטעמכם, אם אפשר אצל מר ענוג. בביקורו אצלנו הזכיר האורח, שב-22.3.88 יחול יום חתונת הכסף שלו - התוכלו אולי לעיין זאת על ידי משלוח זר פרחים או בדרך אחרת. אנו כותבים בנפרד למר גת ממפלגת העבודה, שיתבקש אף הוא להסדיר לאורח פגישות.

מר ברנראט ואשתו ישהו בימים הראשונים לאחר הגעתם בירושלים במלון "רמאדה רנסנס".

בברכה,

גד כהן

המשרד הכלכלי

התאריך: 10.10.70

השם: מ. כהן

הכתובת: תל אביב

הנושא: פיקדון

הערות:

המקום: תל אביב

השם: מ. כהן

הנושא: פיקדון

המקום: תל אביב
השם: מ. כהן
הנושא: פיקדון
הערות:

המקום: תל אביב
השם: מ. כהן
הנושא: פיקדון
הערות:

המקום: תל אביב
השם: מ. כהן
הנושא: פיקדון
הערות:

המקום: תל אביב
השם: מ. כהן
הנושא: פיקדון
הערות:

המקום: תל אביב
השם: מ. כהן
הנושא: פיקדון
הערות:

הערות:

המקום: תל אביב
השם: מ. כהן
הנושא: פיקדון
הערות:

ג' בסבב התשמ"ח

24 בדצמבר 1987

אל : הציר בון

מאת: ס/מנהל המחלקה לקשרי ציבור

הנדון : הזמנת יו"ר ועדת הפנים של הבונדסטאג

לידיעתך: ביום 17.11.87 נשלח מסעם מרכז השלטון המקומי
בישראל מכתב הזמנה לנ"ל לבוא ולהשתתף בכנס העולמי
בישראל, ביום 22.12.87 נשלחה לו הזמנה נוספת בתוקף
היותו יו"ר מרכז השלטון המקומי של המקומות הקטנים
בגרמניה.

עותקי שני מכתבי ההזמנה - מצ"ב.

אנו מקווים שבבא עיך עם הנ"ל תזכיר ותעודדו לבוא
ולקחת חלק בכנס.

ב ב ר כ ה

ני"ה רון
רינה רון

העתק: גב' מרים שמרת, אירופה 1

מר א. רבינוביץ, מש"מ

Հ' ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

ԵՏ. ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ

ԿԱԶՄԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ - ԵՐԵՎԱՆԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ I

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

כה' בכסלו התשמ"ח

16 בדצמבר 1987

אל : גב' מרים שמרת, ס/מנהל אירופה 1
מאת: ס/מנהל המחלקה לקשרי ציבור

הנדון : הזמנה לכנס ערים תאומות

למכתבך מ - 9.12

לגב' מרים שמרת

הזמנה מטעם מרכז השלטון המקומי בישראל בשלחה
אל יו"ר ועדת הפנים של הבונדסטאג הגרמני ולכתובתו
כראש עירייה, ועותקה הועבר לשגרירותנו בבון.

ב ב ר כ ה

רינה רון

רינה רון

העתק: הציר בון

מר א. רבינוביץ, מש"מ

י"ח בכסליו התשמ"ח
9 בדצמבר 1987

לדבריהם היכן

אל: גב' רינה רון, סגן מנהל מקציב
מאת: אירופה ז

הנדון: הזמנה לכנס ראשי ערים תאומות

הציר בבון, בבקורו במשרד, חזר על בקשתו להזמין לכנס הנ"ל
את יו"ר ועדת הפנים של הבונדסטאג הגרמני המשמש גם כיו"ר
DEUTSCHEN STAETDE-UND GEMEINDEBUNDES
ה-
שהוא ארגון המקביל למרכז השלטון המקומי בישראל.

שם האיש MdB HANS GOTTFRIED BERNRATH
וואת הדאר ניתן למען ל- BUNDESHAUS
53 BONN 1

היכן עומד הנושא?

ב ב ר כ ה ,

מרים שמרת

העתק:
הציר, בון

כו' בחשוון התשמ"ח

18 בנובמבר 1987

אל : מר גד כהן, השגרירות בון
מאת: ס/מנהל המחלקה לקשרי ציבור

הנדון : חבר הכונדסטאג ברנראט
לשלך 611 - 233.10 מ - 20.10.87
ושלנו בנדון מיום 27.10.87

מצ"ב עותק מכתב מרכז השלטון המקומי אל הנס גוטפריד
ברנראט המזמינו לבוא ולהשתתף בכנס העולמי של ערים
תאומות בישראל.
לידיעתכם.

בברכה רבה

ח' ח' ח'
רינה רון

✓
העתק: אירופה 1.

81 6610000 7301

Ի՞նչ : ար և՛ շոք, ևստերին շոք
 աստ: օձաւո՞նք քանձոյն ճգտո՞ւ քչւեր

GENRE : DE LA BELLE ÉPOQUE 1914-1918

2007-11-01 - 01.12.07 - 78.01.08

RUOTE LETTERE A. 10. 18. 18.

Ако една жена ест много месо и не се движи
много, тогава дори телата ѝ като месо и
костите ѝ се развалят.

durch den

rock rise

REGG: 300000 1.

יט' באדר התשמ"ח

8 במרס 1988

168

5

אל : מנהל לשכת המנכ"ל
מאת: אירופה 1,

הנדון : ארוחת צהרים לכבוד יו"ר ועדת הפנים
של הבונדסטאג,
=====

אבקש את אישורך לאירוחו לארוחת צהרים של חבר הבונדסטאג הגרמני Bernrath, שהוא יו"ר ועדת הפנים ויו"ר העיריות והרשויות המקומיות ברפ"ג, השוהה בישראל לרגל השתתפותו בכנס ערים תאומות,

ביקשנו את יו"ר האגודה הפרלמנטרית ישראל-רפ"ג, ס/יו"ר הכנסת דב בן-מאיר, לארחו לצהרים עם אורחים נוספים,

המדובר בסה"כ ב-6 איש (האורח מלווה ע"י רעייתו ונציג משה"ח) בכנסת ב-16 דנא,

בתודה מראש ובברכה,

יוסף צאלר.

14539

תאריך: 24.02.88
מסדן: החוק-מחלקת הקשר

נכנס **

שמור

**
**
**

חוזם: 2,14539

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 199, תא: 240288, זח: 1700, זח: ר, סג: שמ

נד: @

לחקר

שמור/רגיל

אל אירופה 1

מאת שגרירות, בון

ביקור חבר הבונדסטאג ברנראט. למברקן 13003 מ-23 דנא
ולמכתבן.

ברנראט ישמח להיפגש עם בן-מאיר ואחרים, אך בתאריכים
המוצעים יהיה באילת. מוכן לכל עת בכל תאריך עד 18/3
כולל. הציעו נא.

גד נהן

תפ: אירא, מאור, יורכנסת

OFFICE OF THE

ATTORNEY GENERAL

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20530

MEMORANDUM

TO: THE ATTORNEY GENERAL

FROM: THE DEPARTMENT OF JUSTICE

SUBJECT: THE DEPARTMENT OF JUSTICE, OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL, CIVIL RIGHTS DIVISION, MEMPHIS, TENNESSEE.

REFERENCE IS MADE TO THE DEPARTMENT OF JUSTICE, OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL, CIVIL RIGHTS DIVISION, MEMPHIS, TENNESSEE, FILE NO. 157-1000000-1000000, AND TO THE DEPARTMENT OF JUSTICE, OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL, CIVIL RIGHTS DIVISION, MEMPHIS, TENNESSEE, FILE NO. 157-1000000-1000000.

AT THE

DEPARTMENT OF JUSTICE

13003

תאריך : 23.02.88

משרד החוץ-מחלקת הקשר

יוצא

שמור

**

**

**

**

חידוש: 2,13003

אל: בון/237

מ-: המשרד/תא: 230283, דח: 1338, דח: ט, טג: שמ

נד: 8

למקרה

שמור/מיוחד

גד בהן

ביקור חבר ובונוסטאג ברנדאט - למכתבן 726

א. המלצתו שוכנסת יפגש עם יו"ר האגודה הפרלמנטרית
ישראל-רפ"ג ולא כנאמר במכתבן.

ב. אבא ברר עמו אם ניתן לתאם את המגישה לימים 21 עד
23 במרץ, ימים בהם הכנסת במעולה.

אירופה 1

ת.מ.

תפ: איראן, מאור, יורכנסת

SECRET
REF ID: A66666
1. THE SECRETARY OF DEFENSE
2. THE SECRETARY OF THE ARMY
3. THE SECRETARY OF THE NAVY
4. THE SECRETARY OF THE AIR FORCE
5. THE SECRETARY OF THE MARINE CORPS
6. THE SECRETARY OF THE COAST GUARD
7. THE SECRETARY OF THE NATIONAL GUARD
8. THE SECRETARY OF THE NATIONAL RESERVE
9. THE SECRETARY OF THE NATIONAL MILITARY
10. THE SECRETARY OF THE NATIONAL DEFENSE

SECRET

REF ID: A66666

1. THE SECRETARY OF DEFENSE - SECRETARY

2. THE SECRETARY OF THE ARMY - SECRETARY
3. THE SECRETARY OF THE NAVY - SECRETARY
4. THE SECRETARY OF THE AIR FORCE - SECRETARY
5. THE SECRETARY OF THE MARINE CORPS - SECRETARY
6. THE SECRETARY OF THE COAST GUARD - SECRETARY
7. THE SECRETARY OF THE NATIONAL GUARD - SECRETARY
8. THE SECRETARY OF THE NATIONAL RESERVE - SECRETARY
9. THE SECRETARY OF THE NATIONAL MILITARY - SECRETARY
10. THE SECRETARY OF THE NATIONAL DEFENSE - SECRETARY

SECRET

REF ID: A66666

1. THE SECRETARY OF DEFENSE - SECRETARY

יצי' באדר התשמ"ח

6 במוס 1988

155

לכבוד

דרי' א. בר-מנחם

בית ברל

דואר בית ברל

כפר סבא 44905

זר 103.9

דרי' בר-מנחם הנכבד,

תודה על העתק מכתבך לידידים שהשתתפו בסמינרים בבית ברל.
אודות המצב העדיני אליו נקלעה ישראל בימים אלה. גם אנו עדים
לכך שפעולות מסוג זה נחוצות בימים אלה.

בברכה,

מרים שמרת

ס/מנהל אירופה 1.

1988 0000 0000

1988 0000 0000

1988

1988

1988 0000 0000

1988

1988 0000 0000

1988 0000 0000

1988 0000 0000

1988 0000 0000

1988 0000 0000

1988

1988 0000 0000

1988 0000 0000

BEIT BERL

IDEOLOGICAL, EDUCATIONAL
AND RESEARCH CENTRE

ד"ר
ד"ר אהרן
ד"ר

ד"ר
ד"ר אהרן
ד"ר אהרן
ד"ר אהרן

ד"ר
ד"ר אהרן, ד"ר אהרן, ד"ר אהרן, ד"ר אהרן
ד"ר אהרן, ד"ר אהרן, ד"ר אהרן, ד"ר אהרן

ד"ר
ד"ר אהרן

22.7.88

Februar 1988.

Verehrte Freunde,

Jeder von unseren Freunden, gewiss alle die uns in Beit-Berl besucht haben, stellen sich in diesen Tagen eine heikle Frage : Entspricht das, was uns von den Medien übermittelt wird, dem Wissen und den Vorstellungen über ein humanes Israel ?

Auch wir stellen viele Fragen an uns selbst. Umso mehr fühle ich eine innere Pflicht, Euch etwas über unsere Gedanken mitzuteilen.

Die Darstellungen in den Medien entsprechen meist der Wahrheit, wenn auch "überfleissige" Reporter Szenen selbst mit Palästinensern inszeniert -manipuliert- haben. Aber auch die Wahrheit ist schwer genug, um das Gemüt zu erregen.

Eine objektive Beurteilung und vielmehr eine Verurteilung verlangen aber auch, dass objektive Betrachtungen angestellt werden.

Nicht vergessen werden darf, dass jeder Medienreport nur einen Augenblicksausschnitt aus dem Geschehen darstellt, der wohl einen symptomatischen Charakter hat, aber keineswegs die Gesamtsituation darstellt.

Ohne Zweifel ist bei der Berichterstattung auch viel Tendenz dabei. Als, nach dem Libanonkrieg, die libanesischen christlichen Phalangen in den palästinensischen Flüchtlingslagern Sabra und Schatilla ein Gemetzel anstellten, war Israel zwar völlig unbeteiligt, jedoch wurde dem Staat Israel die Verantwortung auferlegt und es wurde die Frage aufgeworfen, warum das israelische Heer das schreckliche Geschehen nicht verhindert hat. Diese Verantwortung war auch das zentrale Moment in der Beurteilung eines von Israel eingesetzten gerichtlichen Ausschusses und diejenigen, die die Verantwortung für das Heer trugen wurden wegen der Unterlassung des Handelns verurteilt.

Diese Verantwortung ist aber auch die Grundlage des Handelns von Israel auf der Westbank und im Gazastreifen. Es wird vergessen, dass sich Israel auf der Westbank befindet weil es 1967, als schon der Krieg an allen Grenzen tobte, auch von Transjordanien -der damaligen Besatzungsmacht der Westbank- angegriffen wurde, trotz der Ansage unseres derzeitigen Ministerpräsidenten, dass Israel keine Absicht hat, Kriegshandlungen gegen Transjordanien zu beginnen. Seit diesem Zeitpunkt trägt Israel also die Verantwortung für die Bevölkerung auf der Westbank und im Gazastreifen. Diese Verantwortung heisst den täglichen Lebensablauf zu ermöglichen, den zehntausenden Arbeitern den Weg zur Arbeit, die Nahrungsversorgung und nicht zuletzt das Schulwesen zu sichern.

Die Verantwortung muss getragen werden, obwohl Israel diese Gebiete

BEIT BERL

IDEOLOGICAL, EDUCATIONAL
AND RESEARCH CENTRE

- 2 -

nicht dem israelischen Recht unterstellt hat, also nicht annektiert. Dieses Verhalten aller israelischen Regierungen seit 1967 beweist, dass Israel für diese Gebiete -trotz der umstrittenen Siedlungspolitik- eine andere Lösung als die Einbeziehung in den Staat Israel sucht.

Aus der Verantwortung erwuchs die Pflicht wieder für Ruhe und Ordnung zu sorgen, als auf den Strassen auf der Westbank und im Gazastreifen Autoreifen angezündet wurden und Autos mit Steinen und Brandbomben beworfen wurden. Steinwürfe und Brandbomben sind lebensgefährdete Aktionen und in der Tat sind Israelis, Kinder, Frauen und Männer dabei umgekommen oder schwer verletzt worden. Trotzdem haben das israelische Heer und die Ordnungskräfte strengste Anweisungen, nur bei Lebensgefahr von Feuerwaffen Gebrauch zu machen. In den Einzelfällen -und nur in Einzelfällen- in denen die Anordnungen übertreten wurden, sind die Verantwortlichen bestraft worden.

Bei der Beurteilung des israelischen Eingreifens, muss auch in Betracht gezogen werden, dass Israel sich nicht erlauben kann, Unruhen hinter den ausseren Grenzen zu dulden. Man denke daran, dass an den Grenzen von Israel, ausser der ägyptischen, latenter Kriegszustand herrscht und Unruhen im Inneren Feinde zu Kriegsmassnahmen verleiten könnten.

Nach all diesen Gesichtspunkten, die gewiss objektives Gewicht haben, kann man nicht darüber hinwegkommen, dass zwar die Schärfe des Eingreifens nicht immer begründet war, dass aber Israel die Ordnung wieder herstellen musste. Die wichtigste Schlussfolgerung allerdings, nach den Erfahrungen der letzten Wochen, ist wieder : Gewalt ist keine Lösung für den Krisenzustand und der Weg zum Ziel des Friedens ist nur über Verhandlungen zu erreichen, wobei territoriale Lösungen möglich sein müssen.

Wir wissen, dass bei der jetztigen Konstellation in der Regierung dies kaum möglich sein wird. Bei den bevorstehenden Wahlen müssen wir daher alles daransetzen, um eine parlamentarische Mehrheit für einen klaren Friedensplan zu erreichen. Wenn auch Israel noch andere Sorgen hat, der Weg zum Frieden ist das zentrale Problem.

Wir alle hoffen, dass die Freundschaftsbande mit Euch noch immer fester werden und dass wir uns bei weiteren Begegnungen im Gespräch finden werden.

Mit den besten Freundschaftsgrüssen,

Euer

Dr. A. Bar-Menachem.

Bonn, den 29. Februar 1988

Persönlich!

Lieber Herr Ben Ari!

Es läßt mir keine Ruhe, ich muß Ihnen diese Zeilen schreiben.

Am Wochenende saß anläßlich des 82. Geburtstages meines Vaters in Süddeutschland die ganze Großfamilie vor dem Fernseher, um sich Nachrichten anzusehen. In diesen Nachrichten wurde ein Film gezeigt, in dem israelische Soldaten 2 gefesselte arabische Jugendliche auf brutalste Art und Weise mißhandelten. Es konnte einem im wahrsten Sinne des Wortes dabei schlecht werden; denselben Eindruck hatte ich kürzlich bei Aufnahmen aus den besetzten Gebieten, in denen israelische Soldaten brutal mit Palästinensern umsprangen und ihnen u.a. die Köpfe an Hauswänden blutig geschlagen haben.

Sie wissen, daß ich ein Freund Ihres Landes bin; Sie wissen auch, daß ich mich zu dem, was war, bekenne und Verantwortung auch für meine Generation fühle und daß ich als Kenner der Region und der politischen und faktischen Verhältnisse genau weiß, welches Leid Israelis durch die arabische Seite zugefügt wurde und wird und wie sehr sicherlich israelische Soldaten von der anderen Seite provoziert werden.

...

Unabhängig von all dem bin ich tief enttäuscht und auch empört über die gezeigten Vorgänge.

Ich mache mir große Sorgen um Ihr Land und seine moralische Integrität.

Ich weiß nicht, wem ich das außer Ihnen schreiben soll; Ihnen, dem von mir besonders geschätzten Botschafter eines Landes, dem ich mich verbunden fühle.

Tun Sie alles, was in Ihrer Kraft steht, diesen Dingen Einhalt zu gebieten. Ihr Land verliert sonst Ansehen und Freunde.

In der Hoffnung auf Verständnis und mit herzlichen Grüßen,
Ihr

James H. Doolittle

Persönlich

Bonn-Bad Godesberg, den 15. März 1988

ich danke Ihnen für Ihr persönliches und ehrliches Schreiben vom 29. Februar 1988.

Meine Eindrücke von diesen Bildern waren nicht anders als Ihre, und Sie wissen sicherlich, daß sich die Bürger Israels genau so bedrückt fühlen wie wir, wenn solch ungesetzliche und unerlaubte Ausschweifungen bekannt werden.

Aber sind wir im Gazastreifen und in der Westbank, weil wir dies beabsichtigten? Wir gingen 1967 in den Krieg, weil wir uns verteidigen mußten - und erbten alle Probleme, die vorher die Jordanier und Ägypter hatten. Ich habe öffentlich gesagt, daß sich aus der Hoffnungslosigkeit der palästinensischen Araber Verzweiflung entwickelt hat.

Ich habe aber keinen Zweifel, daß an dieser Situation die arabischen Länder und die Untätigkeit der Großmächte die Schuld tragen. Wir waren die einzigen, die Versuche zur Rehabilitierung der palästinensischen Flüchtlinge unternommen haben. Wissen Sie, daß diese

Versuche (und wir haben für an die 10.000 Familien Wohnungen gebaut) von der UNO-Vollversammlung verurteilt und vereitelt wurden? Auch die Bundesrepublik hat gegen Israel gestimmt... Wer immer die Schuld hat, die Rechnung bezahlen wir...

Die deprimierenden Eindrücke, die wir von den Gebieten erhalten, sind Momentaufnahmen, die die vorausgegangenen Provokationen nicht zeigen. Nicht Molotovcocktails und Steine sind das Schlimmste, sondern arabische Flüche, die nicht nur die Soldaten als Feiglinge, weil sie die Demonstrationen nicht verhindern, sondern auch die Soldaten als Juden und alle weiblichen Familienmitglieder besonders beschimpfen.

Wissen Sie, daß der Unteroffizier, der die Araber schlug, vorher durch einen Steinwurf in Ohnmacht fiel und, als er erwachte, die Kontrolle verlor - und so schlimm diese Prügelei auch war, keine Knochen gebrochen wurden und die israelischen Soldaten verhaftet wurden und vor Gericht kommen?

Auch wir Israelis sind besorgt - vor allem, weil bei jungen Menschen auf beiden Seiten der Haß wächst...

Es gibt keine Patentlösung, wir sind zwischen Hammer (die Notwendigkeit, für Ruhe zu sorgen) und Amboß (die Pflicht, demokratische Mittel auch in dieser Lage zu benutzen).

Wir sind die einzige Demokratie im Nahen Osten. Unsere Nachbarn reagieren "effektiver" auf Unruhen. Auch die Araber unter Militärverwaltung können gegen jeden Behördenbeschluß vor Gericht Einspruch erheben. Sie können sich an die Medien wenden und vor der Kanzlei des Premierministers demonstrieren.

Wir werden auch aus dieser schwierigen Situation einen Ausweg finden. Die Probleme der Palästinenser und des

israelisch-arabischen Konfliktes werden keine Lösung finden, bis die Araber nicht bereit sein werden, sich mit uns an den Verhandlungstisch zu setzen.

Ich weiß, daß Sie ein Freund sind, und ich schätze Ihre Meinung und Ihren Rat.

Sie waren verreist und haben wahrscheinlich nicht die Debatte im Bundestag mitangehört. Trotz der Kritik war dies für mich eine große Stunde des Parlamentarismus, und ich wünschte, Sie würden die Zeit finden, einige der Reden nachzulesen.

Mit freundlichen Grüßen

Jitzhak Ben-Ari

משרד הבריאות
המחלקה לקשרי חוץ

26.2.1988

א
2.2.88
לני

אל: מר גד כהן, ציר יועץ
שגרירות ישראל
בון

הנדון: עבד אלכרים חסוקיה ושאלת הכרה בתעודות רופא מרפ"ג
סמוכין: מכתבן מיום 23.2.88

מכתבן שבסמוכין הועבר אל דרי פיטר ורדי, מנהל המחלקה למקצועות רפואיים למתן תשובה.

ב ב ר כ ה

פנינה הרצוג

מנהלת המחלקה לקשרי חוץ

העתק: דרי פיטר ורדי, משרד הבריאות
גבי מרים שמרת, סגן מנהל מח' אירופה משה"ח

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

2. The second part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

3. The third part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

4. The fourth part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

5. The fifth part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

6. The sixth part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

7. The seventh part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

8. The eighth part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

9. The ninth part of the document is a list of the names and addresses of the persons who have been in contact with the subject of the investigation. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

בון, ה' באדר, התשמ"ח
23 בפברואר, 1988

320.1 - 741

צו 103.ל

הממשלה

הממשלה
הממשלה
הממשלה
הממשלה
הממשלה

אל : הממונה על קשרי חוץ, משרד הבריאות, רחוב בן-טבאי 2, ירושלים
מאת: השגרירות, בון

הנדון: עבדול כרים חאסקיה ושאלת ההכרה בתעודות
רופא מרפ"ג

אני מצרף העתק ממכתבו, הכתוב בגרמנית, של מנהל המכון לקידום 'מוכשרים'
ב'קרן קונראד אדנאואר', שהיא קרן מחקר ושיחוף פעולה, המקורבת למפלגת
השלטון העיקרית של רפ"ג.

מנהל המכון מספר במכתבו, שהקרן החזיקה ברפ"ג מלגאי, תלמיד רפואה, מר
עבדולכרים חאסקיה מהכפר טירה שליד כפר-סבא. המלגאי חזר ארצה עם סיום
לימודיו ואינו מצליח לקבל מקום לקיום סטאג' בן שנה, שהוא ככל הנראה
התנאי להכרה בתעודותיו לצורך עיסוקו כרופא בישראל.

מנהל המכון מבקש מהשגריר לברר האם אמנם קיים תנאי של סטאג' כזה לצורך
הכרה בתעודות גרמניות, או, לחילופין, אילו תנאים בכלל מוצעים בפני
המבקש הכרה בתעודותיו הגרמניות כרופא.
בנוסף מבקש האיש גם לסייע למלגאי הספציפי הנזכר במכתבו.

אנו משיבים לפונה תשובה ביניים, שתתייחס גם למחסור, המוכר לנו מן העתונות
הישראלית, במקומות לסטאג' בבתי-החולים בארץ, אך יחד עם זאת אנו חייבים גם
למסור לאיש תשובה מפורטת על שאלותיו הנ"ל. אנא השכיל'ונו בהקדם.

ב ב ר כ ה,

גד כהן
ציר-יועץ

העתק: גב' מרים שמרת, סגן מנהל

מחלקת אירופה, 1
Simrockallee 2 · 5300 Bonn 2 · Tel. 02 28 / 823-1

במשרד החוץ

103.2
44

1968 - 1969

1968 - 1969

1968 - 1969
1968 - 1969
1968 - 1969

1968 - 1969
1968 - 1969
1968 - 1969

1968 - 1969

1968 - 1969

1968 - 1969
1968 - 1969
1968 - 1969

1968 - 1969
1968 - 1969
1968 - 1969

1968 - 1969
1968 - 1969
1968 - 1969

1968 - 1969
1968 - 1969
1968 - 1969

1968 - 1969

1968 - 1969
1968 - 1969
1968 - 1969

Herrn
Botschafter Jitzhak Ben-Ari
Botschaft des Staates Israel
Simrockallee 2

5300 Bonn 2

19. Februar 1988
Dr.M-p

g37
gkol m

Durchwahl 246-310

Sehr geehrter Herr Botschafter,

unser ehemaliger Stipendiat, Herr Abdulrahim Khaskia, wohnhaft in Tira, Kfar Saba, Post, Israel, ist im März 1987 nach Israel zurückgekehrt. Ihm war bekannt, daß die hier abgelegte Ärztliche Prüfung in Israel nicht ohne weiteres dazu berechtigt, den ärztlichen Beruf auszuüben; vorab sei, so hatte uns Herr Khaskia unterrichtet, in Israel ein "praktisches Jahr" zu absolvieren. Selbstverständlich war er bereit, diesem Erfordernis Rechnung zu tragen. Eine entsprechende Zulassung ist von ihm auch beim zuständigen Gesundheitsministerium beantragt worden. Wie Herr Khaskia uns jetzt mitgeteilt hat, wartet er seit knapp einem Jahr auf eine positive Nachricht. Wenn wir ihn richtig verstanden haben, sieht er auf absehbare Zeit keine Chance, das praktische Jahr antreten zu können.

Sie werden sicherlich verstehen, daß es uns interessiert, welchen beruflichen Weg unsere ehemaligen Stipendiaten gehen. Das gilt insbesondere auch für den Fall, daß dabei Schwierigkeiten auftreten. Solche Schwierigkeiten können für uns wichtige Hinweise auf eventuelle Korrekturbedürfnisse hinsichtlich unserer Förderungsmaßnahmen enthalten, wie die Erfahrung zeigt.

Vor diesem Hintergrund erlaube ich mir, Sie, sehr geehrter Herr Botschafter, um Auskunft darüber zu bitten, ob aus Ihrer Sicht ein in der Bundesrepublik Deutschland absolviertes Medizinstudium für Bürger Ihres Landes bei Rückkehr regelmäßig mit bestimmten Problemen verbunden sein könnte. Vergleichbare Fälle sind uns aus anderen Ländern bekannt. Selbstverständlich haben wir darauf reagiert. Wenn Sie uns zusätzlich einen Hinweis geben könnten, ob und gegebenenfalls wie wir das uns sehr verständliche Anliegen von Herrn Khaskia unterstützen könnten, wären wir Ihnen sehr zu Dank verpflichtet.

Mit freundlichen Grüßen

Dr. Ehrhard Mayr

נכנס

בלחט

חוזם: 2/12533

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 177, תא: 220288, זח: 1700, דה: ר, טג: בל

נד: 8

בלחט/רגיל

אל אירומה 1

מאת הציר, בון

ביקור קבוצה נשים בון

1. בתאריכים 5 עד 12 במרץ חקר בישראל לסיור תיירותי קבוצה של 17 חברות איגוד עקרות הבית הגרמניות בון. האחראי לתכנית מר שמואלי מחברת קפיטול טורס בתל-אביב (רה' דיזנגוף 27 טלפון 282 111 - 03). יו"רת האיגוד בקשה שנסדר להן מגישה עם נציגת ארגון נשים ישראלי וזוהר גרמנית בירושלים ב-6 או 7 במרץ לפנות ערב או בערב במלון שלום (לשעבר רמזה).

2. נבקש שתסדיר מגישה עם נציגת ריצ"ו שתוכל גם להשיב לשאלות בנושא השטחים. במידה והתקשר בנו-נא לגבי חנה אלוראי בתל-אביב האחראית ליהסי ציבור של ריצ"ו. היא הבטיחה לי ובקורה בון שתסדיר זאת במידה ויפנו אליה.

הבריקו נא מה סידרתם.

בון.

תפ: ממנבל, אירא

ג' באדר התשמ"ח

21 בפברואר 1988

126

5

זרע
103.2

אל : מר גד כהן, בון

מאת: ס/מנהל אירופה ו.

הנדון : מדליה מהאקדמיה למדעים ולספרות במיינץ

לדר' וורנר קראפט

למען הסדר הטוב אדווח שהמשימה בוצעה,

המדליה והתעודה נמסרו ע"י הממונה בשגרירות רפ"ג לדר' קראפט (בן ה-92 !)
בטקס קטן בביתו, לדברי דר' פיק הרי שהן המעוטר והן המעטר התרגשו מאד.
מסור-נא גם לשגריר בן-ארי,

בברכה,

מרים שמרת,

Herrn
Prof. Dr. Dr. Gerhard Thews
AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN UND
DER LITERATUR
Geschwister-Scholl-Str. 2

6500 Mainz 1

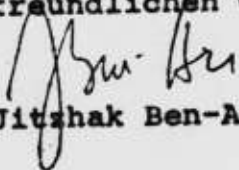
Bonn-Bad Godesberg, den 20. Jan. '88

Sehr geehrter Herr Professor Thews,

ich war in den letzten Wochen viel auf Reisen - auch ausserhalb der Bundesrepublik - und komme darum leider erst heute dazu, den Erhalt Ihres Schreibens vom 11. November '87 zu bestätigen.

Ihrer Bitte um Weiterleitung der mitgesandten Medaille und Urkunde für Herrn Dr. Werner Kraft in Jerusalem habe ich gerne entsprochen.

Mit freundlichen Grüßen

Jitzhak Ben-Ari

Der Präsident

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN UND DER LITERATUR

6500 MAINZ 1

Geschwister-Scholl-Straße 2

Telefon (06131) 577-13

11. November 1987 TH/Hf

Herrn Botschafter
Jitzhak Ben-Ari
Botschaft des Staates Israel
Simrockallee 2

5300 Bonn 1

Exzellenz!

Die Akademie der Wissenschaften und der Literatur hat am 6. November 1987 Herrn Dr. Werner Kraft, Bürger des Staates Israel, die Wilhelm-Heinse-Medaille verliehen. Mit dieser Auszeichnung würdigt die Akademie das Lebenswerk und insbesondere die essayistischen Arbeiten von Werner Kraft.

Wegen seines hohen Alters und seines Gesundheitszustandes konnte der Geehrte nicht an der Jahresfeier der Akademie in Mainz teilnehmen, bei der ihm die Insignien überreicht werden sollten. Daher darf ich Sie bitten, die Medaille und die Urkunde für Herrn Dr. Kraft in Empfang zu nehmen und sie an ihn weiterzuleiten. Seine Anschrift lautet: Dr. Werner Kraft, 31, Alfasi Rd. Jerusalem, Israel.

Ich wäre Ihnen, Exzellenz, sehr verbunden, wenn Sie Herrn Dr. Kraft meine persönliche Gratulation und die guten Wünsche der Akademie für seine Gesundheit übermitteln würden.

Mit vorzüglicher Hochachtung

bin ich,

Ihr

Anlage: Medaille
Urkunde

(Prof. Dr. Dr. Gerhard Thews)

*Tr. Kraft
Bitte bestätigen
Sie dass
alles hier
Israel-
Gesandte
Munich
Kraft*

*2. Kraft ist in Bonn
11.11.87*

** נכנס

שני

**

**

**

חוזם: 2,9788

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 151, תא: 180238, זח: 1600, זח: מ, טג: שמ

נד: 2

שמור/מיד

אל אירופה 2

זע הטובה, קשתו"מ

מאת שגוריות בון

תקריט בפסטיבל ברלין

טלמן אלינו זה עתה ישראלי, המשתתף בפסטיבל הסרטים של ברלין
 כמפיק ושמו אהוד בלייברג וסיפור על תקריט, בה התנפל עליו
 עורן תכניות של הטלוויזיה הנורבגית, PALL
 SANG-HANSEN, נוכח קהל וב, בחירות והאשמות שבלייברג הגדיר
 כאנטישמיות אף שיכול היה לצטט דק את הביטוי "ימדינה
 פאשיסטית" אותו אנו שומעים כאן לא אחת לאחרונה. האיש נרגש
 מאוד וניסיתי להרגיעו ומכל מקום הבטחתי לזרוע ארצה. לא
 חזר לא נעניתי לזרישותיו שדובר השגוריות יבוא מיד לברלין
 ויגיב על הדברים.

גד בהן

הפ: ממנכל, אירוב, אביטל, מעת, הטובה, תרבות

RECEIVED

1000

RECEIVED

1000

RECEIVED

1000

RECEIVED

1000

RECEIVED

RECEIVED

1000

RECEIVED

כט' בשבט התשמ"ח
17 בפברואר 1988
120

דחוף

Ⓢ

אל : מר ניסן לימור, מנכ"ל לשכת הנשיא
מאת: ס/מנהל אירופה ו.

הנדון : מאמר ברכה לשבועון הגרמני DAS PARLAMENT
בהמשך לשיחתנו מהיום ולשיחה עם שגרירנו בבון.

נימוקינו להמלצה שמאמר ברכה מטעם נשיא המדינה יכלל בגליון המיוחד לרגל
שנת ה-40 שהשבועון החליט לפרסם באפריל ש.ז. הינם :

- (א) המכון הפדרלי לחינוך פוליטי עשה ועושה רבות למען העמקת הקשרים
בין ישראל ורפ"ג ולזכותו, בין השאר, שיגור למעלה מ-100 קבוצות
לימוד לישראל של מעצבי דעת קהל חשובים,
- (ב) האכסניה מכובדת והשבועון מגיע בין השאר, לכל חברי הוונדסטאג,
למערכת הפוליטית ולמעצבי דעת הקהל,
- (ג) נשיא רפ"ג גילה עניין בכתיבת מאמר ברכה לגליון המיוחד, אך ביקש שגם
מאמר מטעם נשיא ישראל יכלל בגליון.
- (ד) שגרירנו בבון ממליץ חמות על הכללת המאמר,

בברכה,

מר יצחק שמרת.

העתק : השגריר בבון.

[illegible]

Yitzhak Ben-Ari
Ambassador of Israel

Bonn

M. Hund, Richter am Verwaltungsgericht
Dr. Umbach, Privatdozent, Richter am Landessozialgericht
Dr. Wiebel, Richter am Oberverwaltungsgericht

D-7500 Karlsruhe, 15.02.88
Bundesverfassungsgericht
Postfach 17 71

Herrn
Botschafter Anug
Stellvertretender Generaldirektor
Außenministerium des Staates Israel
POB/Postfach

Jerusalem/Israel

Über

Botschaft des Staates Israel
Simrockallee 2

5300 Bonn

Sehr geehrter Herr Botschafter,

nach Rückkehr der Reisegruppe der Wissenschaftlichen Mitarbeiter am Bundesverfassungsgerichts nach Deutschland möchten wir Ihnen im Namen aller Teilnehmer unseren aufrichtigen Dank für Ihre Bereitschaft ausdrücken, uns zu einem sehr ausführlichen, offenen und tiefgehenden Gespräch zur Verfügung zu stehen. Die Dichte der Fragen hat Ihnen sicherlich einen Eindruck von dem Interesse der Teilnehmer an Israels Außenpolitik vermittelt. Diese empfanden das Gespräch mit Ihnen als einen Höhepunkt des Besuchs und als willkommene Ergänzung vorangegangener Vorträge mit außenpolitischem Bezug.

Wir dürfen Ihnen versichern, daß wir alle es sehr bedauerten, daß aufgrund der Kollision des Gesprächstermins bei Ihnen mit dem von der Knesseth kurzfristig mitgeteilten nur ein Teil der Gruppe ins Außenministerium kommen konnte. Eine Absage des Parlamentstermins wollten wir indes ebenso vermeiden wie eine

Wahl zwischen beiden Gesprächsangeboten. Noch am gleichen Tage tauschten die Teilnehmergruppen aber die Ergebnisse ihrer Gespräche aus. Zurück in Deutschland, haben wir ausführlich dem Präsidenten des Bundesverfassungsgerichts, Prof. Dr. Herzog, und dem Vizepräsidenten Dr. Mahrenholz über das Gespräch mit Ihnen berichtet, da beide Präsidenten an dessen Inhalt interessiert waren und insbesondere der Vizepräsident den Kontakt mit Ihnen bei einer folgenden Reise gern aufnehmen würde.

Auch Ihrer Mitarbeiterin, Frau M. Shomrat, möchten wir auf diesem Wege aufrichtig für ihre umsichtige Betreuung danken.

Genehmigen Sie, Herr Botschafter, die Versicherung unserer ausgezeichneten Hochachtung.

(M. Hund)

(Dr. Umbach)

(Dr. Wiebel)

Bundesverfassungsgericht

Schloßbezirk 3

Postfach 1771

7500 Karlsruhe 1

Bundesverfassungs-
Gericht

An die
Botschaft des Staates Israel
Simrockallee 2

5300 Bonn

נכנס

בלמס

הרדס: 2166/2

אל: המשרד

מ-: בורן, כר: 61, תא: 090288, זח: 1800, דח: מ, טג: ב2

נד: 8

בלמס/מיוזי

אל: אירדמה 1

מאת שגרירות בון

מאמר מטעם הנשיא

אנא העבירו ללשכת הנשיא

המכון לחינוך מדיני אשר הוציא לאור חוברת עם נאומיו של הנשיא לאחר ביקורו בדפ"ג יפרטם באפריל גליון מיוחד לרגל הגיגות ה-40 בשבועון מטעם DAS PARLEMENT. נשיא דפ"ג מוכן לכתוב מאמר ברכה בתנאי שאף הנשיא הרצוג ישלח ברכה ככ"ל (ב-30 40 שורות). השגריר ממליץ מאד ונודה לבט אם תבררו שוב את הנושא ותודיעונו בהקדם מה החלטתו של הנשיא. אולי כדאי שהברכה תגיע כבר בגרמנית אבריט אילון ציר לשגריר בון ודאי מוכן לסייע.

קיכר

תפ: ממנכל, אירא, לשכת הנשיא

** ירצא

שנדר

**

**

**

הודעת: 2,1699

אל: בון/34

מ-: המשרד/תא: 090288/זח: 1533/זח: מ/טג: שמ

נד: 6

שנדר / מיידי

בון - א. דורון

דע : ליבנת, זוהר מרי/ תמי

מברקן נר 27 אל גבי בנו הועבר אלי.

עפ"י המידע שבידינו יגיע עד המסחר של נידרסאכטן
(האנובר) לביקור בארץ בלורית שני מקידים בין התאריכים
22 - 25 לנברואר.

תקיים ארוחת ערב ב- 22/2 אליה מוזמן הקס ליבנת ונקבעה
פגישה עבודה בתמי' ב- 24/2 בן ידוע שנקבעה פגישה עם
מנכ"ל משרד התיירות.

אחד הנושאים המרכזיים בביקור יהיה שבוע המזון שייערך
במוזנתו של השר באוקטובר.

הביקור הוסדר ע"י הנספה המסחרית הגרמני אשר נמצא בחופשה
עד 22/2 ולא יבולנו לקבל פרטים נוספים על הביקור.

נבקשן לברר פרטים נוספים.

על תוצאות הפגישה נודיען.

רחל היושלת/מח' אירופה

טס

תפ: ממנבל, אירא, מינרבי, כלכלית, תחם

לרמ
103.2

9

מברקן נר 27 אל גבי בנו הועבר אלי.
מברקן נר 27 אל גבי בנו הועבר אלי.

1. The first part of the report is a summary of the work done during the year.

2. The second part is a detailed account of the work done during the year.

3. The third part is a summary of the work done during the year.

4. The fourth part is a summary of the work done during the year.

5. The fifth part is a summary of the work done during the year.

6. The sixth part is a summary of the work done during the year.

7. The seventh part is a summary of the work done during the year.

8. The eighth part is a summary of the work done during the year.

9. The ninth part is a summary of the work done during the year.

בון - כ' בשבט תשמ"ח

8.2.88

- 052 -

אל: אירופה 1

מאת: שגרירות בון

הנדון: בקשת נאום הנשיא .

מכתבכם 67 מ-28.1

תודה על קבלת הנאום. המו"ל שביקש הנאום הוא:

EUROPA UNION VERLAG .

מצ"ב מכתב הבקשה.

בברכה,

יואל ברנע

572
103.20

י"ז בשבט התשס"ח
5 בפברואר 1988

06-582911

לכבוד
ד"ר יעקב צור
קבוץ עין הנציב
ד.נ. בית שאן 10805

אדון נכבד,

הנדון: בקשה להשתתפות במימון נסיעתך לגרמ"ז

הנני שמה להודיעך כי בקשתך להשתתפות במימון נסיעתך לגרמ"ז
בחודש יוני 1988 אושרה עקרונית ובבוא העת יועבר לחשבון קרן
הנציב סכום של \$ 500.- בשקלים.

אבקשך להודיענו בהקדם, אם לא יאוחר מראשית חודש אפריל, את טועדי
נסיעתך וכן על שינויים בתוכניותך - אם יחיו כאלה.

06-582094

בכבוד רב,

צבי מזאל
מנהל אירופה 3

08

1950 JAN 20
1950 JAN 20

1950
1950
1950
1950

1950

1950

1950

1950

00-285-034

1950

1950

אל : ר' אגן מידע ותקשורת - משה"ח
מאת : מרת איוולס 3

הנדון : בקשה להשתתפות במימון שליחויות/פרויקטים

שם הגוף המבקש : יזעק 3/3, גסטליון, אלקו מלאם
מטרת הסיוע : אס"ח לו להגות אס"ח - חיסום בלעזניק אס"ח
Kierchentag - דאסל'ן באונד האונד בולן 88
סה"כ הוצאה לארוע : 1500 \$

גורמים נוספים המשתתפים במימון : אלו

גובה הסכום המבוקש ממשרד החוץ : 500 \$
האם בעבר סייע משה"ח לגוף זה : אל
אם כן, ציין-נא השליחות/פרויקט : /
תאריך : /
סכום : /

פרט-נא מהי תרומת הפרויקט ליחסי החוץ של ישראל : ביתא קטן 20
חיסום האונד באונד

כתובת הגוף המבקש : דוגור צין ת.צ.י.ם
טלפון : 06-582094

מספר חשבון בנק : קנו קולצ'ה, מנקאמל סוף 439 ח-ן 485226
הבקשה מולאה ע"י (שם האיש ותפקידו בגוף המבקש סיוע) : מרת איוולס 3
חשם האונד

בברכה,

מרת איוולס

ב"ה עין הנצי"ב א טבת תשמ"ח
21. 12. 1987

ד"ר יעקב צור
קב' עין הנצי"ב
ד.נ. בית שאן 0805
טלפון: 06-582094

לכ'

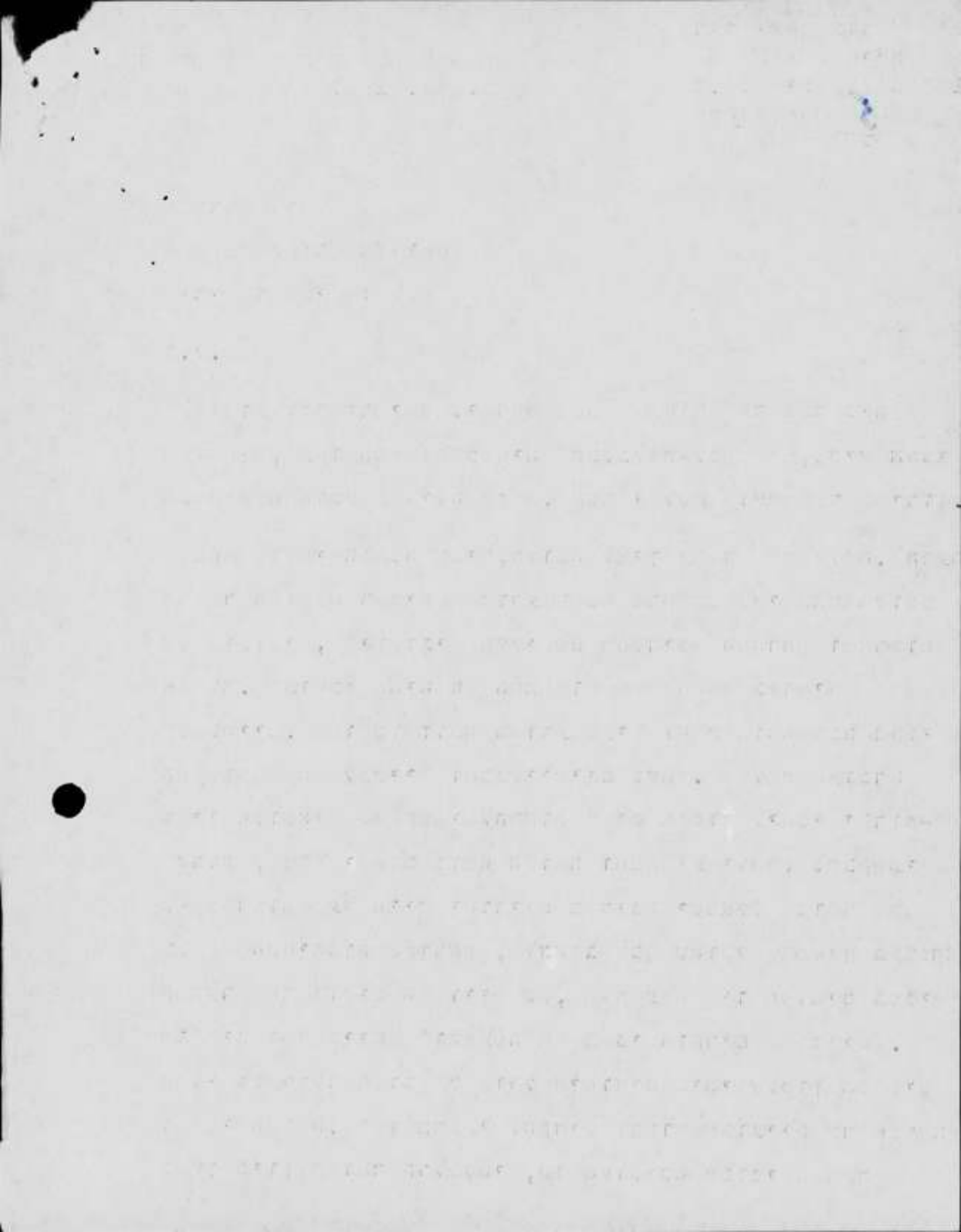
משרד החוץ

המחלקה למזרח אירופה

לידי מר צבי מזאל

א.נ.,

כידוע לך חזרתי לפני ראש נשנה מבקור קצר בגרמניה
המזרחית, כאורחה של הכנסיה האבנגלית-לוותרנית, שהיא אמצע
הכנסיה החשובה במדינה הזאת. מסרתי לכם דו"ח קצר בנידון.
כעת קבלתי הזמנה שניה, חשובה לאין ערוך מהראשונה. הפעם
מדובר בהזמנה רשמית למאורע בקנה מדה ממלכתי בהשתתפותם
של בישופים, תלולוגים בעלי שם מהמדינה המארחת ומארחות
אחרות. כמו כן תהיה אף השתתפות פעילה של גורמים
ממשלתיים. כמו כן זוכה מאורע מעין זה בהתודה רבה בכלי
התקשורת הממלכתיים והכנסייתיים כאחד. מאלפת העובדה
שבין הנושאים שנחקשתי להרצות עליהם בנוסף ליחסי יהדות-
נצרות, מופיע שוב נושא השואה והמפתיע יותר, נתבקשתי
אף להרצות על חיים יהודיים במדינת ישראל. בנוסף לכך
במכתב התחייבות מפורשת, לדאוג לכך שאוכל להמשיך בעבודת
המחקר בארכיונים המצויים שם, שעד עתה היו חסומים בפני
חוקרים ישראלים (ולמעשה אף בפני חוקרים מערביים).
מצוי שם חומר חשוב על גורל היהודים בימי שלטון הנאצים
ובימי השואה. לכן בדעתי להקדיש לפחות שבועיים עד שלושה
למען מיון החומר הרלבנטי, מן מעוניינים מכוני המחקר

ישראלים ומוסדות כ"ד ושם".

מכל הבחינות גם יחד נראה לי שבזכותי לבקש את
תמיכתכם לנושא זה. לפי שנמסר לי מגורמים בגרמניה המז-
רחית אתקשה לקבל כסוי ההוצאות במטבע חוץ קשה להוצאות
הנסיעה. לכך יש להוסיף ההוצאות הכרוכות בנסיעה, כגון
מס הנסיעות, נסיעות קצרות וארוכות בתוך גרמניה עצמה,
צלומי מסימכים וכד'.

אני משוכנע יותר מתמיד, שחשיבות הביקור חורגת מהמס-
האיש, יש כאן בסוי ואולי אף מסר, שלא נוכל להתעלם ממנו,
למרות כל הבעיות הכרוכות במדינה כגרמניה המזרחית.

במצורף הריני שולח לכם צלומים של ההזמנה, קטעי
עתונות מהארץ וגרמניה המזרחית. כמו כן צלום של יומן
מסע שחברתי על בקורי הראשון.

אשמח לקבל תשובה חיובית על בקשתי לחמיכה לכסוי
ההוצאות הצפויות.

בכבוד ר,
ד"ר יעקב צור

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

1000000

EVANGELISCHER
KIRCHENTAG
Landesausschuß Mecklenburg

DDR - 2500 Rostock, den 26.11.1987

August-Bebel-Straße 39a

Telefon 2 52 55

Herrn
Dr. Jaakov Zur
Kibbutz EIN HANATZIV
PM Beth Shean
10805
Israel

Betr.: Einladung zum Kirchentag vom 16.-19.06.1988 in Rostock

Sehr verehrter Herr Dr. Zur !

Im Auftrag der Landesausschüsse Mecklenburg und Greifswald lade ich Sie hiermit sehr herzlich zu unserem geplanten Kirchentag vom 16.-19. Juni 1988 nach Rostock ein!

Der Kirchentag steht unter dem Thema "Brücken bauen".

Im Themenbereich 4 "Schuld-Versöhnung-Leben" werden wir uns in besonderer Weise der Frage Juden und Christen zuwenden. Dies soll am Freitag, dem 17.06.88, den ganzen Tag und am Sonnabend, dem 18.06.88 vormittags, durch Information, Diskussion und Begegnung geschehen.

In ganz besonderer Weise geht es uns darum, einen jüdischen Zeitzeugen aus den Jahren 1933-1945 unter uns zu haben.

Darum die herzliche Einladung und Bitte an Sie, zu uns nach Rostock zu kommen.

Außer dem genannten Themenbereich soll am Sonnabend (18.06.88) um 14.00 Uhr in der Johanniskirche eine jüdisch-christliche Gedenkstunde in Erinnerung an das Schicksal der Juden in der Verfolgung stattfinden.

Sehr verehrter Dr. Zur, wir wären Ihnen sehr dankbar, wenn Sie Ihr Kommen ermöglichen könnten und würden Sie einmal sehr herzlich darum bitten, uns über die schreckliche Zeit der Verfolgung in einem Vortrag Aussagen zu machen und zum anderen uns darüber etwas berichten, wie Juden heute in Israel leben.

Außerdem haben Sie selbstverständlich die Möglichkeit, und wir würden dafür Sorge tragen, daß Sie bei Ihrem Aufenthalt in Rostock Forschungsarbeiten über die Juden von 1933-45 in Rostock betreiben könnten.

So könnten Sie Ihren Aufenthalt bei uns in Rostock entsprechend und nach Ihren Möglichkeiten verlängern. Für diesen Aufenthalt übernehmen wir vom Kirchentag die Kosten, lassen Sie uns bitte auch wissen, wieweit wir uns auch an den Reisekosten beteiligen sollen. In der Anlage geben wir Ihnen 21 Meldeformulare, die Sie, für den Fall, daß Sie nach Rostock kommen können, uns bitte baldmöglichst ausgefüllt zurückschicken möchten.

Wir wären Ihnen sehr dankbar und würden uns sehr freuen, wenn Sie uns eine zusagende Antwort geben könnten.

Mit vorzüglicher Hochachtung!

Eberhard Beyer
(Regionalsekretär)

Ein Jude in Rostock

Wann kann man das erleben, daß jemand nach 48 Jahren aus dem Staat Israel in seine Heimatstadt Rostock kommt, nachdem er dort Diskriminierung und Verfolgung der Juden miterlebt hat? So geschah es Ende August, als der Historiker Dr. Jakob Zur auf Einladung der Landeskirche in Rostock, Gustrow und Schwerin weilte. Kurzfristig lud die Arbeitsgemeinschaft „Kirche und Judentum“ zu einem Abend in die Rostocker Johanniskirche, und es kamen erfreulich viele Menschen, Ältere und jüngere.

Dr. Zur erzählte, wie er als Jakob Zuckermann von 1924 bis 1939 in Rostock lebte und bis zur Kristallnacht die Benachteiligungen von Juden am eigenen Leib erfahren hat. Ohne Bitterkeit, fast behutsam, berichtete er, von Alltags-erlebnissen, von der Flucht aus Deutschland zusammen mit seinem Vater und seinen Brüdern, vom schrecklichen Ende seiner Mutter und Schwester im KZ Auschwitz. Die Teilnehmer erfuhren manches von der Zahl und den sozialen Bedingungen der Juden in dieser Zeit, was für die Jüngeren und die später nach Rostock Gezogenen neu war.

Ein günstiger Zufall ergab, daß eine jüdische Augenzeugin jener Zeit, die als amerikanische Staatsbürgerin in Mecklenburg privat zu

Besuch war, von diesem Abend gehört hatte und nun auch aus ihrer Sicht ergänzen konnte, wie es damals den Juden in Rostock erging.

Dr. Zur lebt heute als Mitglied eines streng religiösen Kibuz in der Nähe von Beth-Senn und lehrt als Historiker an der Universität in Tel-Aviv. Aus seinen Worten sprach der Wunsch, nicht bloß eigene Erinnerungen aufzuarbeiten, sondern denen, die diese furchtbare Verfolgungszeit nicht direkt miterlebt haben, deutlich zu machen, wie Gleichgültigkeit und Verachtung gegenüber den Juden verbreitet waren. Beschämt fragte man sich, warum die Beispiele spontaner Hilfsbereitschaft, von denen Dr. Zur auch erzählte, so selten waren.

Beeindruckend war, daß das jüdisch-religiöse Erbe in der Auseinandersetzung um Gott und das von ihm zugelassene Leiden so stark zur Sprache kam. Daran läßt sich über das historische Interesse an der eigenen Vergangenheit hinaus zeigen, wie wichtig für Christen eine Beschäftigung mit der jüdischen Religion ist, denn Juden und Christen berufen sich gemeinsam auf die Offenbarung Gottes im Alten Testament. Die Bewältigung des Leidens aus der Quelle dieses Glaubens kann für Christen durchaus ein Vorbild sein. Wiebering

Mecklenburgerische Kirchenzeitung
vom 4. Oktober 1987

מתוך יומן מסע :

יום א, 23.8.87

יציאה מן הארץ : אין זאת הפעם הראשונה, שאני יוצא לחוץ לארץ למסע הרצאות. אך בפעם¹³ יש משום ייחוד. הנסיעה כוללת כניסה מתוכננת לגרמניה המזרחית, והרצאה בפניר שנוגדת¹⁴ רוסטוק. אולי לכן התגברו כל החוויות הרגילות של יציאה לטיסה, לעומת הצפיה הדרוכה לכניסה לגרמניה המזרחית.

נראה שפעלו כאן מספר גורמים, כגון נוסטלגיה למקום בו נולדת, גדלת ועזבת כפליט - אך בשמחה לקראת עליה לארץ ישראל בשנת 1939. היתה כאן אף סקרנות, כיצד תעמוד בעימות עם העבר; לצד תפגוש את אנשי רוסטוק; כיצד תתקבל, ובעיקר האם יתגשמו הצפיות למצא חומר משמעותי ורלבנטי על חיי הקהילה שנקשרה בימי השואה, ועל אמי ואחותי הי"ד.

יום ב 24.8.87 :

אני מגיע לליבק, ממנה אני עוזר להכנס לגרמניה המזרחית. בחירת ליבק לא היתה באקראי. אני זוכר את ליבק כקהילה שכנה, גדולה וחשובה מזאת שבעיר רוסטוק כילד בליתיה¹⁵ הסוכות יחד עם עשרות ילדים ממחוז מקלנבורג כאורח של קהילת ליבק. על הכנסת האורחים נצח באותו הזמן רבה של העיר, הרב דוד וינסר ז"ל, שקבל גם מנוי של רבנות ברוסטוק אחרי פטירת הרב זילברשטיין ז"ל, רבה של רוסטוק הנאצים לא אפשרו למנות תחתיו רב חדש, והרב וינסר ניאות לקבל על עצמו גם את הרבנות ברוסטוק. בקרתי בבית הכנסת של ליבק, שלמעשה הפך כיום למעין מוזיאום. לא היתי מודע להיבט נוסף. ליבק ברוסטוק היא עיר ה¹⁶לזה. מכאן הדמיון החיצוני המבנים הייחודיים על ערי הה¹⁷לזה, וקרבתן לים הבלטי. וכאשר קרבותי לסרבטינדס, עיר הנמל של ליבק ליד הים הבלטי, אלאאאאאא חשתי בריחו המיוחד של הים הזה, ובכך עלו וצפו זכרונות ילדות¹⁸ של ימים מאושרים, כשביליתי בחיק המשפחה ליד הים הבלטי בימים הרחוקים ההם.

יום ג 25.8.87

בדרך לרוסטוק : היה משונה ומרגש לשמוע את הרמקול¹⁹ זאכריז : "בעוד דקה תצא הרכבת המהירה לרוסטוק".

תחנת הגבול. פקידים אדיבים מקבלים את המיסמכים. מתקשים להסתדר עם הפספוס²⁰ הישראלי "ההפוך". אך אין בעיות. כבעל ויזת שרות וכאורח רשמי של הכנסיה בגרמניה המזרחית, נהניתי מזכויות יתר ומיחס מועדף. כך לא נאלצתי להחליף סכום קבוע (בהתאם לשהות המתוכננת) של מסבע חוץ בסער הרשמי 1:1 (בעוד שהשער מחוץ לגרמניה המזרחית הוא 9:1-7). גם פקירי המכס שעברו ברכבת הסתפקו בשאלות

אדיבות, ללא כריזות כשהן. נשאלת, אם יש לי חומר בכתב, שאינו שייך לתחום
עבודתי או להרצאותי. בין הפקידים מספר ניכר של נשים במדים, כאשר כולסת
הפניה ביניהם ב"ח - Genessee", במקביל לחבר-ה בעברית.

הנוף החולף מוכר ומזכיר נופי ילדות. הכל שסוח, או גבעות קטנות, מספר
ניכר של אגמים קטנים ואף גדולים יותר. מזג האוויר אפור. השמש לא מצליחה
לחדור מבעד לעננים. אחד הדברים הבולטים לעין "החלמים הארוכים", ומיכון
חקלאי מיושן, לפי המושגים המקובלים עלינו. זה כנראה מסימני ההיכר של החקלאות
ביחידות גדולות, והיעלמותן של היחידות הקטנות, בהתאם לתפיסת החקלאות
במסטר סוציאליסטי.

אנו מתקרבים לעיר רוסטוק. מרחוק בנינים גבוהים לא מוכרים. כנראה
מהשכונות החדשות הסכורות את העיר עם מקום הקיס והנמל הקדמי של רוסטוק
וורנמינדה. כמו כן בולטים בנוף מספר מגדלים. אך כבר מרחוק הרגשתי שמספר
מגדלים של כנסיות חסרים. החברר, שאלה נפלו קרבן להפצצות כבדות ביותר של
חיל האוויר הבריטי בחדש אפריל 1942, כאר הוחרבו 40% של בניני העיר.

בינתיים נכנסה הרכבת לתוך תחנת הרכבת של רוסטוק. התחנה לא השתנתה כיצתר
מאז שעזבתי את העיר לפני יותר מ 48 שנה. אז נפרדתי באותה התחנה מאמי ואחותי
ז"ל, ולא שיערתי שזאת פרידת נצח.

בתחנה מצפה לי משלחת קטנה ובראשם פרופסור הלמוס פריטשה, הדיקן של
הפקולטה לתיאולוגיה באוניברסיטה של רוסטוק, אשתו מריטה, אתה ניהלתי חליפת
מכתבים ענפה כחדשים האחרונים בקשר להכנות לבקורי, וכביתם אני עתיד להתארס.
וגברת קריסטינה נימן, הרוח החיה באגודה לנצרות ויהדות, כאשר על צווארה כולס
מגן דוד. נלווה אליהם איש צעיר הארכיבר של העיר רוסטוק, שאף אתו הייתי
כבר בקשר מכתבים, בעקבות פרסום מאמריו על גורל יהודי רוסטוק, שהופיעו במסך
23 שבועות בעתון נפוץ. מאז תחילת היכרותי ויחסי ידידות בין שני אישים כה
צנועים בגילם ובעצמם. המאמר בינינו היתה התענינות בגורל יהודי העיר.

בנסיעה קצרה במסגרת של המארחים היכרות מחודשת ראשונה של העיר. כולס
מספר הרב של המכוניות. אך הדגמים מזכירים את ה"כרמל" ולפעמים את ה"קונסטסה".
בבואי לבייתה של משפחת פליטשה הופתעתי למצא את עצמי בחוילה יפה בתוך גינה
מסופחת בחורש של עצים. בתוך הבית ריהוט יפה, אך צנוע. לעומת זה ספריה עשירה
ומגוונת. נדמה שאין זה מהמצוי בדרך כלל.

קבלת הפנים הייתה לבבית. ניכר המאמץ להנעים לי את שהותי ברוסטוק. בעיקר
הושקע מאמץ לראוב לסדרי כשרות קפדניים. כלים חדשים, בעיקר כלי זכוכית או
כלים חד פעמיים. מאכלים של ירקות, פדות ודגים כשרים "על פי הסימנים" כהגדרתה
ל *ה'ת' ה'ת'*

נרמה לי שהדבר נבע מסיבות טכניות, כי הם חסרים את הציוד המצוי כיום במערב לצלם. כחבי יד כאלה מבלי לגרום ^{לזק} לחם. אך ברקע גם קשיים שנובעים מחוסר קשרים סדירים בין שתי המדינות. חוסר קשר זה משפיע אף על קשרי גומלין בין מוסדות אוניברסיטאיים.

רושם דומה קבלתי אף במפגש עם ההיסטוריונים של האוניברסיטה. אלה התענינו רבות במחקר בו עוסקים בישראל בשאלות הנאציזם והאנטישמיות. הנושא האנטיפשיסטי הוא חלק בלתי נפרד מפעילותם המדעית, אך גם החינוכית. נמסרה לידי חוברת מענינת על פעילות אנטיפשיסטית בעת שלטון הנאצים, ובהם בלטו גם מספר יהודים. כאשר נסיתי לברר אפשרות שיתוף פעולה בין מוסדות מחקר בגרמניה המזרחית עם מוסדות מקבילים בישראל, ^{הנצי"ח} ^{מכ"מ} כנגד מגמות רביזיוניסטיות ^{הנצי"ח} הניכרות כיום בגרמניה המערבית. נאמר לי שהרעיון מענין, אך מסיבות ~~אנטישמיות~~ מדיניות יש לספח לעת עתה את הקשרים האישיים בין החוקרים. הנוכחים מסרו לי את כתובתם האישיות בהזמנה להכתבות אישית בנושאים המתאימים.

כאשר בקשתי לקום בתום השיחה, החלו השאלות על הקבוצ בישראל בכלל, ו^{על} על הקבוצ הדתי בפרט. בכל המפגשים שקיימתי במתוכנן או באקראי, חזרו שאלות מעין אלו. נרמה שהקבוצ כצורת חיים שיתופית, מהווה אתגר לצבור החי במסגר סוציאליסטי והשיחה נמשכה...

והחוויה המענינת, אך קשה, צפתה לי בארכיון העירוני. נחמול מזלי, שהארכיון של העיר, מעורב רגשית ועניינית בנושא היהודי ועוסק בו במסירות שלא תתואר. תוך מאמצים בלתי נלאים עלה בידו לבנות כרטיסיה אישית על כל המשפחות היהודיות של העיר עד לסוף המר. אף השקיע מאמצים לעקוב אחרי היהודים שהצליחו להנצל ובידו כתובות ונתונים מרובים על היהודים של רוסטוק שנשארו בחיים, בחלקם בישראל. אמנם נותרו סימני שאלה לא מעטים. תוך כדי עיון בחומר המצוי הופתעתי מהדיוק הרב וההתירה להגיע למצוי הנתונים. פרנק שרדר (הארכיבר) הצליח לדלות את הנתונים מתוך מיסמכים נדירים, שהצטברו בארכיון העיריה. לכן לא ייפלא, ששנינו בלינו שעות מרובות בעיון בתיקים ובמיסמכים. היה כאן מפגש מענין של שני היסטוריונים - האחד גרמני צעיר כבן 30, יליד גרמניה, מעורה בנושא במעורבות אישית לא מצויה, ומאידך יהודי מבוגר בן אותה העיר, אך כיום חי בישראל, אף הוא בעל מעורבות אישית לנושא מנקודת מבט יהודית-היסטורית ואישית כאחד. במדה מסוימת נוצרה כאן סימביוזה נדירה בין שני היסטוריונים, שהיתה לתועלת לשני הצדדים. ניתן לומר שאף החלה להרקם ידנות אישית בין שנינו.

היו רגעים קשים בארכיון. כאשר אתה מעיין במיסמכים הנוגעים לגרוש למזרח

או בלשון המשרדית היבטה של הגיסטפו "הנידון: אוקואציה של יהודים למזרח".
 ובתוך גמות המגורטים אתה מוצא את השמות של מכרים וידידים מילדות, ואתה
 מוצא את שמותיהן של האם והאחות. הכל בפירוט מלא, של תאריך לידה, מקום לידה,
 גם המטפחה הקודם וכתובת מדויקת. ואתה יושב במרכיון באחד הבתים היפים בעיר,
 ולפתע אתה מודע לכך, שכל זה לא התרחש מאות שנים מהמקום בו את קורא את
 המסמך. ואתה קורא ש"הטרנספורט יצא בשעה 7.01" ומשום מה מרגיז אותך דווקא
 ה"01". ועל דמי הנסיעה שישולמו על ידי המגורטים. ואתה קורא את הציטת הציוד
 שעל כל אחד לקחת. ואתה חש בהסעיה המכוונת שברשימת הציוד הזאת שבאה לתרום
 לאשליה שהמדובר על מחנה עבודה או משהו מעין זה. ואתה נותן את דעתך, שמכתב
 רשמי יבש זה קבע גורלות אדם, שהכרת היטב, ובתוכם האמא ואחותי רות הי"ד.
 ושוב, אין זאת הפעם הראשונה שאני מעיין במסמכים מעין אלה. זהו חלק מעבודתי
 בהוראה ובמחקר של תולדות עם ישראל בתקופה המודרנית. אך אין זה דומה למצב
 שאתה יושב באחד הארכיונים בישראל, יהיה זה אף "יד ושם", וקורא על מאות ואולי
 קרובות יהודיים שנרצחו על לא עוול בכפם. אך כאן ^{סג}נוגע לך, לעצמך, למטפחתך
 הקרובה. וכדי להוסיף על הכאב, ואתה קורא - והקריאה היתה לכפייתית - מכתב
 נוסף של הגיסטפו אל מסטרת רוסטוק, לפתוח את הדירות החתומות של המגורשים
 ולברוק, אם לא נשארו מצרכי מזון ^{סג}לולים להתקלקל, במיוחד ירקות וחפוחי אדמה.
 אלה יש להעביר בדחיפות חמורה קבלות למוסדות מתאימים. ואתה חורק שן מול
 מפלצת משרדית זאת, הדואגת לתפוחי אדמה ואדישה לגורלם של בני אדם. איני יודע
 מניין נסלתי כוח לעמוד בכל זה. אולי פעלה כאן מזיגה ^{סג}מינית במינה ^{סג}אל בין ^{סג}היסטוריון ^{סג}, האמון על קריאה ושיפוט "אוביקטיביים" ובין ^{סג}ואח דואב וכואב.
 אולי לכן הכרחתי את עצמי לא לוותר, והמסכתי לדלות כל מידע אפשרי. לא ייפלא
 שכלילות חכפו נרודי השנה.

יום ראשון 30.8.1987

מנקודת המבט של המארחים היתה נקודת השיא בהרצאה המתוכננת ביום ראשון
 בערב. על ההרצאה הוכרז בכנסיות השונות, בעת התפילה. איש לא ידע לנחש כמה
 אנשים יבואו להרצאה. האופטימיסטים צפו ל 30-40 איש; הפסימיסטים אף לפחות
 מזה. למעשה הגיעו כ 100 איש. המעורר היה, שבין הנוכחים היו צעירים מרובים.
 החלטתי להרצות בפני הצבור הזה על חוויות אישיות של יהודי צעיר ברוסטוק
 ובגרמניה הנאצית בכלל, תוך פרספקטיבה היסטורית וניתוח היסטורי. בתוך כך
 גם ניתוח המסמכים שראיתם לראשונה בארכיון של העיר מספר ימים קודם לכן.

בתוך עבודתי מזדמן לי לעתים קרובות להרצות על הנושא הזה. זה תמיד
 קשה למרצה ולשומעים כאחד. אך קשה לי לזכור צבור כה נרעש, שהקשיב בדריכות

לדברי. חשתי מקשיי לטון בהרצאה זאת, אך נדמה שהצלחתי להתבטא בבהירות. לא חשתי מאומה מצבור המקשיים. ויש לזכור שבניגוד לגרמניה המערבית, בה מסופל נושא השואה בספרות, עתונות, כלי תקשורת כרדיו וטלביזיה. כמו כן גסדרות שהיו פופולריות מחד, ובהרצאות ברמה אקדמית מאידך. לא כן בגרמניה המזרחית. רבות דובר בה על הפשיזם ועל קרבנות הפשיזם. אך רק לאחרונה ניכר שנוי בגישה, וקיים ספול ישיר בנושא היהודי, כולל השואה. אך הצרוף של מרצה, בן העיר, שחי כיום בישראל ואף בקבוץ, כנראה תרם להצלחת הערב. לפי ההדים שהגיעו אלי, השאדה ההרצאה רוטם עמוק, והתגובות הטלפוניות שהגיעו אלי, אשרו את הדבר.

בתחילת ההרצאה, אחרי שספרתי בקיצור את קורות חיי מאז שעזבתי גרמניה באביב 1939, וזכרתי את הצטרפותי אל הקבוץ, באה קריאת ביניים (אגב, היחידה) מתוך הקהל: "אם אוכל להסביר בפירוט יתר, מהו הקבוץ". כאשר עניתי, שהקבוץ בישראל הוא מסגרת חפשית, אילץ ניתן להצטרף או אף לעזוב אותה, ספתי על כביציה לעבודה, והישגים חקלאיים ברמה בינלאומית גבוהה, עבר רחש בקהל. כנראה עמדו דברי בסתירה למצוי בחקלאות הסיתופית הממלכתית במדינה סוציאליסטית. עידות בולטת לכך התורים המרובים לצרכי מזון שנתקלים בהם.

השאלות "הקשמיות" היו מעטות. אך התברר שלא כן השאלות הלא רשמיות. בחום ההרצאה הוקף שולחני מספר רב של אישים, שהמסירו עלי שאלות מכל הסוגים. אצאצא ~~אצאצא~~ כלסה קבוצה של צעירים, שהצהירו באומר ובלחיש יד חמה את הזדהותם עם העם היהודי בכלל ועם מדינת ישראל בפרט. אף ספרו על התארגנות של צעירים למען שמירה על בתי קברות יהודיים ועל סיפוחם. אחרי בקשו לדעת פרטים נוספים על חיי הקבוץ. אף הביעו תקווה, שכקורי הרשמי ברוסטוק מסמן הגמשה כלשהיא במדיניות כלפי ישראל.

יום שני 31.8.1987

יצאתי עם קריסטיאנה נימן לבית הקברות היהודי ברוסטוק. אני זכרתי את בית הקברות היהודי כחלק מבית הקברות העירוני, בחלקה מגודרת. בינתיים חוסל בית הקברות העירוני, ונותרה רק החלקה של בית הקברות היהודי. שטח בית הקברות הוכרז ל"אתר היסטורי" (בגרמנית: *Denkmalschutz*). לעתים מזומנות מקיימים בו סכס ליד מצבה מיוחדת שהוקמה לזכרם של קרבנות השואה. התברר שהמצבה לוקה בחסר, יש בה אף שגיאות. כך בין היתר צויין בו "גב" צוקרמן ובן, במקום ובת. נמסר לי שלקראת ציון 50 שנה לליל הברולח בנובמבר 1988 מחכוננים להקים מצבה חדשה ובה ירשמו השמות על פי מידע מעודכן. נחבקשתי לעזור בנידון ולגבות עדויות מאנשי העיר החיים בארץ ובמקומות אחרים.

מבית הכנסת הגדול והיפה של העיר לא נשאר כל זכר. בית הכנסת נשרף כליל
הברולח. ראיתי בארכיון תמונות של השריפה, שצולמו כהחבא על ידי אחד השכנים.
כאשר בקשתי לצלם את המקום, בו עמד בית הכנסת, הוזרתי בעוד מועד שלא לצלם,
כי ~~אסא נחשב~~ ^{האזור כולו} כשטח סגור של המשטרה החשאית...

יום שלישי 1.9.1987

הפעם המטרה היתה ביקור בעיירה שכנה לרוסטוק - גיסטרוב (Güstrow).
זאת עיירה יפה, שההיסטוריה היהודית שלה ארוכה מזאת של לוסטוק ~~ואת ואחת~~
הקהילות העתיקות במחוז מקלנבורג. בניגוד לרוסטוק שפתחה את שעריה ליהודים רק
ב 1868, חיו בגיסטרוב זה דורות רבים. ומכאן נוהלו עסקי מסחר עם עיר הנמל
רוסטוק.

הביקור תואם מראש עם כהן דת (פסטור) בפנסיה, שהכיר היטב את ההיסטוריה
של יהודי העיירה, ואף פרסם מאמרים בנידון. הוא זכר גם היטב את יהודי הקהילה
של גיסטרוב, ובתוכם את משפחת יעקב שנאוצר (ההורים של מנחם נצר). בעזרתו
הצלחנו למצא את הבית בו נולד מנחם ולצלם את הבית ואת הרחוב. כיום שם האיש
את עצמו אפיטרופוס על השרידים שנותרו מהקהילה. כך ראינו את המקום בו עמד
בית הכנסת היפה (וקבלתי ממנו תמונה נדירה של פנים בית הכנסת לפני חורבנו
כליל הברולח). כיום זמן מגרש ריק. אך הפסטור הפנה את תשומת לבי לחלונות של
בית הגובל בשטח. החלונות היו של בית הכנסת. הדבר ניכר בצורתם המיוחדת, ואף
ניתן לעמוד על כך בהשוואה עם הצלום של פנים בית הכנסת. יש מאמצים להביא
לנקוי השטח ולקבוע לוח זכרון מיוחד לבית הכנסת. גם כאן דובר על תאריך יד
10 בנובמבר 1988. עוברים ושבים, ששמעו את ^{לשחחנו} ~~לשחחנו~~, וכנראה הבינו כמה מדובר,
העירו הערות לא מחמיאות על הזנחת מקום, בו עמד בית כנסת.

משם פנינו אל שטח בית הקברות היהודי. בניגוד לרוסטוק, כאן רוב שטחו של
בית הקברות ^{היה} ~~היה~~ ^{שטח} ~~שטח~~ ^{שטח} ועל שטחו הוקם מרכז קניות. הפסטור ספר, שהצליח
למנוע את חיסולו המלא, וכיום מצויה חלקה קטנה, אך מסופחת היטב ובו מספר
מצבות.

יום רביעי 2.9.1987

(Schwerin)
בקור בעיר הבירה שעבר של מחוז מקלנבורג, שוורין. פה ישב הדוכס הגדול
של מקלנבורג. הדבר ניכר בכל. הבניינים מזכירים תפארתה של העיר בעבר. הארמון
ליר האגם הוא "חלומי".

מבחינה יהודית היתה חשיבות לשוורין ולקהילתה, בעיקר בתקופת המאבק למען
האמנציפציה. גם בקשר למגמות הרפומה מלאה שוורין תפקיד בולט. עד לשואה היתה

כה קהילה לא גדולה. כיום שוורין יוצאת דופן בכל, שבה קיים מוזיאון יהודי קטן, אך מרשים. מוזיאון זה מנוהל על ידי יהודי זקן, בן שטסין, פרידריך ברוידו. אמנם הוא נמצא על ידי עובדים לא יהודיים של המוזיאון העירוני, אך שהעניק את חסותו למוזיאון היהודי. במוזיאון שיחזור של בית כנסת, כלי קודש שונים, כולל ספרי תורה. כמו כן אוסף של מיסמכים הנוגעים להיסטוריה היהודית של מחוז מקלנבורג. בין המיסמכים אף מיסמכים מתקופת השואה. המוזיאון שוכן בבית הקהילה לשעבר ולצדו שטח מסופח ומגודר ובו ציון מדויק של שטח בית הכנסת, שנחרב בליל הבדולח. לוח זכרון מציין, שכאן עמדה הבית הכנסת שנחרב.

האיש שמנהל את המוזיאון, בא לכבודנו והדריך אותנו. הוא טרח להדגיש שהמוזיאון משמש רק לצרכים של זכרון ותיעוד, וכוונתו היסטורית ולא דתית. נדמה שהמוצגים סותרים את דבריו. כאשר שלח את הנשים שלנו אותי להביא לנו קפה מבית קפה סמוך, ואת העוזרת שלח לתפקיד כלשהוא, פנה אלי ושאל במהירות שאלת על מדינת ישראל ועל בעיות פוליטיות. כנראה חשש לגלות התענינות זאת בפני אוזניים לא יהודיות. לפי עדויות שונות, ולפי רישומים בספר האורחים, זוכה המוזיאון להצלחה רבה, כולל הדרכה של כיתות בית ספר וכד'.

מר ברוידו לווה אותנו לילד סיפוחים נוסף - לבית הקברות היהודי. בית הקברות הזה מסופח להפליא, ומסופל כמסירות רבה על ידי שכן לא יהודי. בניגוד לרוסטוק, שם השכיבו את המצבות על מנת לשמור עליהן לפני התמוטטות, עזרות בשוורין המצבות, אם כי אינן בטוח אם במקומן.

סיבה נוספת לבקורי בשוורין היתה היענות להתארח במועצה העליונה של הכנסיה במחוז (Oberkirchenrat). כאן נשאלו שאלות מעניינות וגלויות. בסך הכל בולטת הנימה לעשות למען שיפור היחסים בין הדתות. אנשי המועצה העליונה גילו ידע רב בקשר ליהדות. גם כאן נמסר לי על תכנון פעילות מקיפה במישור הכנסייתי והממשלתי כאחד לקראת יום 10.11.1988 במלאות 50 שנה לליל הבדולח. לבסוף העניק לי יושב ראש המועצה העליונה שי מוסיקלי, אלבום ובו שני תקליטי משובחים של מוסיקה מקהלתית של באך, תוך הקדשה אישית בכתב ידו לציון הבקור. היה בכך אולי משום סיום סמלי של בקור זה, בו עמדתי בפני חוויות כה מגוונות ובהן סותרות.

בערב החלה הארץ. אני יוצא ברכוש גדול. מחנות - בעיקר ספרים, חוברות, צלומי מיסמכים חשובים ביותר וכו'. אך בעיקר כרשמים מרגשים ומהממים. קשה לה את המסירות של המארחים, שעשו כמיטב יכולתם ואף מעבר לזה על מנת להקל עלי. שהותי. הם ידעו להיות אתי, כאשר הדבר היה נחוץ, אך גם ידעו ברוב סקס להשאיר אותי לבד, כאשר חשתי צורך בכך.

החקשתי להרס כלילה האחרון ברוסטוק. כנראה שהכל "עבר". זכרונות, רשם
 שיחות שונות עם אנשים שונים. הכל שמש בערבוביה. בבקר עזבתי את העיר בשעה
 6.00. ערפל כבד כיסה את העיר. אולי גם בכך מעין סמליות. הרבה סימני שאלה
 נשארו תלויים באויר.

מריסה פריטסה וקריסטינה נימן לוו אותי למרות השעה המוקדמת. זה העניק
 לפרידתי את המימד האנושי, וברגשות מעורבים עזבתי את רוסטוק בכיוון אל
 ברלין אמצא המזרחית, ומשם בחזרה אל העולם המערבי.

יעקב צור

ט"ו בשבט התשמ"ח

3 בפברואר 1988

799

אל : מר צבי מזאל, מנהל מזא"ר

מאת : אמיתק/מינהלה

הנדון : @מר יעקב צור - הסטוריון וחוקר השואה -
השתתפות בנסיעה לגרמניה המזרחית - יוני 1988 @

הרינו להודיעכם כי ועדת ההקצבות בישיבתה ב- 1.2.88 החליטה לאשר לנ"ל
השתתפות בסך 500.- דולר (חמש מאות דולר) בנסיעתו לגרמניה המזרחית
ביוני 1988.

במועד קרוב לנסיעתו עליכם למלא בתאום עם אמיתק/מינהלה טופס אשר
להוצאה כספית מתקציב מחלקת ההסברה לשנת 1988/89.

רצ"ב הטוטס.

ב ב ר כ ה,

אמירה כהן

מחלקת ההסברה

הודפס ב-

אל : סמנכ"ל הסברה, סמנכ"ל למינהל, המנהל הכללי
מאת: מנהל הסברה

הנדון: אישור להוצאה כספית מתקציב מחלקת ההסברה לשנת 1987/88

אבקש את אישורך להקציב סך _____ שקל או _____ \$ (_____)

ל- _____ כתובת _____ טלפון _____

המו"מ התנהל עם (שם ותפקיד) _____

(1) מטרת ההקצבה: _____

(2) השיקולים להקצבה: _____

(3) ההחלטה לביצוע משימה זו נתקבלה ע"י _____ מתאריך _____

(4) המשימה עומדת להתבצע בתאריכים הבאים: _____
בדקתי הנושא והנני ממליץ מתן ההקצבה המבוקשת לעיל.

מנהל הסברה

שם עורך הבקשה / המשימה

הנני מאשר ביצוע המשימה הנ"ל

המנהל הכללי

סמנכ"ל למינהל

סמנכ"ל הסברה

מתאריך

מס' אסמכתא

09.04

לשימוש המינהל - סעיף תקציבי

אחראי על המעקב

לשימוש אגף הכספים - מדור תשלומים

אסמכתא

סכום בשקלים

תאריך

התשלומים בוצעו :

העתיקים: אגף הכספים-מדור תשלומים

מכתב תקציב - 1988/89 - (יולי 1988)

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

איו"ם 3 מא' 1988 / 500
1/3
18/1/88 500 - 1.2.88
3, 1988

אל : ר' אגף מידע ותקשורת - משה"ח
מאת : יגאל איו"ם 3

הנדון : בקשה להשתתפות במימון שליחויות/פרויקטים

שם הגוף המבקש : יצחק 1/3, גולדמן, אגף מלא
מטרת הסיוע : אס"ח 18, אס"ח 18, אס"ח 18, אס"ח 18
? - Kirchentag 18/1/88, אס"ח 18, אס"ח 18, אס"ח 18
סה"כ הוצאה לארוע : 1500

גורמים נוספים המשתתפים במימון : א/ו

גובה הסכום המבוקש ממשרד החוץ : 500
האם בעבר סייע משה"ח לגוף זה : א/ו
אם כן, ציין-נא השליחות/פרויקט :
תאריך :
סכום :

פרט-נא מהי תרומת הפרויקט ליחסי החוץ של ישראל : א/ו
התקופה : 18/1/88, אס"ח 18, אס"ח 18, אס"ח 18

כתובת הגוף המבקש : קולור, א/ו, ת.צ. 2
טלפון : 06-582094

מספר חשבון בנק : קנ, תל אביב, ת.צ. 439, ת.צ. 48226
הבקשה מולאה ע"י (שם האיש ותפקידו בגוף המבקש סיוע) : א/ו, איו"ם 3
שם המבקש : א/ו

בברכה,

3, 1988

1977-1978

10

1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

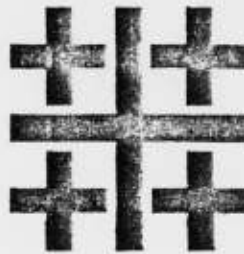
1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

1977-1978

EVANGELISCHER KIRCHENTAG

Landesausschuß Mecklenburg

DDR - 2500 Rostock, den 26.11.1987

August-Bebel-Straße 39a

Telefon 2 52 55

Herrn
Dr. Jaakov Zur
Kibbutz EIN HANATZIV
PM Beth Shean
10805
Israel

Betr.: Einladung zum Kirchentag vom 16.-19.06.1988 in Rostock

Sehr verehrter Herr Dr. Zur !

Im Auftrag der Landesausschüsse Mecklenburg und Greifswald lade ich Sie hiermit sehr herzlich zu unserem geplanten Kirchentag vom 16.-19. Juni 1988 nach Rostock ein!

Der Kirchentag steht unter dem Thema "Brücken bauen".

Im Themenbereich 4 "Schuld-Versöhnung-Leben" werden wir uns in besonderer Weise der Frage Juden und Christen zuwenden. Dies soll am Freitag, dem 17.06.88, den ganzen Tag und am Sonnabend, dem 18.06.88 vormittags, durch Information, Diskussion und Begegnung geschehen.

In ganz besonderer Weise geht es uns darum, einen jüdischen Zeitzeugen aus den Jahren 1933-1945 unter uns zu haben.

Darum die herzliche Einladung und Bitte an Sie, zu uns nach Rostock zu kommen.

Außer dem genannten Themenbereich soll am Sonnabend (18.06.88) um 14.00 Uhr in der Johanniskirche eine jüdisch-christliche Gedenkstunde in Erinnerung an das Schicksal der Juden in der Verfolgung stattfinden.

Sehr verehrter Dr. Zur, wir wären Ihnen sehr dankbar, wenn Sie Ihr Kommen ermöglichen könnten und würden Sie einmal sehr herzlich darum bitten, uns über die schreckliche Zeit der Verfolgung in einem Vortrag Aussagen zu machen und zum anderen uns darüber etwas berichten, wie Juden heute in Israel leben.

Außerdem haben Sie selbstverständlich die Möglichkeit, und wir würden dafür Sorge tragen, daß Sie bei Ihrem Aufenthalt in Rostock Forschungsarbeiten über die Juden von 1933-45 in Rostock betreiben könnten.

So könnten Sie Ihren Aufenthalt bei uns in Rostock entsprechend und nach Ihren Möglichkeiten verlängern. Für diesen Aufenthalt übernehmen wir vom Kirchentag die Kosten, lassen Sie uns bitte auch wissen, wieweit wir uns auch an den Reisekosten beteiligen sollen. In der Anlage geben wir Ihnen 21 Meldeformulare, die Sie, für den Fall, daß Sie nach Rostock kommen können, uns bitte baldmöglichst ausgefüllt zurückschicken möchten.

Wir wären Ihnen sehr dankbar und würden uns sehr freuen, wenn Sie uns eine zusagende Antwort geben könnten.

Mit vorzüglicher Hochachtung!

Eberhard Beyer

(Regionalsekretär)

ד"ר יעקב צור
קב' עין הנצי"ס
ד.נ. בית שאן 10805
טלפון: 06-282094

ב"ה עין הנצי"ב א טבת תשמ"ח
21. 12. 1987

לכ'

משרד החוץ

המחלקה למזרח אירופה

לידי מר צבי מזאל

א.נ.,

כידוע לך חזרתי לפני ראש נשנה מבקור קצר בגרמניה
המזרחית, כאורחה של הכנסיה האבנגלית-לוותרנית, שהיא אמצע
הכנסיה החשובה במדינה הזאת. מסרתי לכם דו"ח קצר בנידון.
כעת קבלתי הזמנה שניה, חשובה לאין ערוך מהראשונה. הפעם
מדובר בהזמנה רשמית למאורע בקנה מדה ממלכתי בהשתתפותם
של בישופים, תלולוגים בעלי שם מהמדינה המארחת ומארחות
אחרות. כמו כן תהיה אף השתתפות פעילה של גורמים
ממשלתיים. כמו כן זוכה מאורע מעין זה בחהודה רבה בכלי
התקשורת הממלכתיים והכנסייתיים כאחד. מאלפת העובדה
שבין הנושאים שנחקשתי להרצות עליהם בנוסף ליחסי יהדות-
נצרות, מופיע שוב נושא השואה והמפתיע יותר, נתבקשתי
אף להרצות על חיים יהודיים במדינת ישראל. בנוסף לכך
במכתב התחייבות מפורשת, לדאוג לכך שאוכל להמשיך בעבודת
המחקר בארכיונים המצויים שם, שעד עתה היו חסומים בפני
חוקרים ישראלים (ולמעשה אף בפני חוקרים מערביים).
מצוי שם חומר חשוב על גורל היהודים בימי שלטון הנאצים
ובימי השואה. לכן ברעתי להקדיש לפחות שבועיים עד שלושה
למען מיון החומר הרלבנטי, ומועוניכם מכוני המחקר

ישראלים ומוסדות כ"יד ושם".

מכל הבחינות גם יחד נראה לי שבזכותי לבקש את
תמיכתכם לנושא זה. לפי שנמסר לי מגורמים בגרמניה והמז-
רחית אתקשה לקבל כסוי ההוצאות במטבע חוץ קשה להוצאות
הנסיעה. לכך יש להוסיף ההוצאות הכרוכות בנסיעה, כגון
מס הנסיעות, נסיעות קצרות וארוכות בתוך גרמניה עצמה,
צלומי מסימכים וכד'.

אני משוכנע יותר מתמיד, שחשיבות הביקור חורגת מהממ-
האישי, יש כאן כסוי ואולי אף מסר, שלא נוכל להתעלם ממנו,
למרות כל הבעיות הכרוכות במדינה כגרמניה המזרחית.

במצורף הריני שולח לכם צלומים של ההזמנה, קטעי
עתונות מהארץ וגרמניה המזרחית. כמו כן צלום של יומן
מסע שחברתי על בקורי הראשון.

אשמח לקבל תשובה חיובית על בקשתי לתמיכה לכסוי
ההוצאות הצפויות.

בכבוד ר,
ד"ר יעקב צור

Ein Jude in Rostock

Wann kann man das erleben, daß jemand nach 48 Jahren aus dem Staat Israel in seine Heimatstadt Rostock kommt, nachdem er dort Diskriminierung und Verfolgung der Juden miterlebt hat? So geschah es Ende August, als der Historiker Dr. Jakov Zur auf Einladung der Landeskirche in Rostock, Gustrow und Schwerin weilte. Kurzfristig lud die Arbeitsgemeinschaft „Kirche und Judentum“ zu einem Abend in die Rostocker Johanniskirche, und es kamen erfreulich viele Menschen, Ältere und Jüngere.

Dr. Zur erzählte, wie er als Jakob Zuckermann von 1924 bis 1939 in Rostock lebte und bis zur Kristallnacht die Benachteiligungen von Juden am eigenen Leib erfahren hat. Ohne Bitterkeit, fast behutsam, berichtete er von Alltagserlebnissen, von der Flucht aus Deutschland zusammen mit seinem Vater und seinen Brüdern, vom schrecklichen Ende seiner Mutter und Schwester im KZ Auschwitz. Die Teilnehmer erfuhren manches von der Zahl und den sozialen Bedingungen der Juden in dieser Zeit, was für die Jungen und die später nach Rostock Gezogenen neu war.

Ein günstiger Zufall ergab, daß eine jüdische Augenzeugin jener Zeit, die als amerikanische Staatsbürgerin in Mecklenburg privat zu

Besuch war, von diesem Abend gehört hatte und nun auch aus ihrer Sicht ergänzen konnte, wie es damals den Juden in Rostock erging.

Dr. Zur lebt heute als Mitglied eines streng religiösen Kibuz in der Nähe von Beth-Senn und lehrt als Historiker an der Universität in Tel-Aviv. Aus seinen Worten sprach der Wunsch, nicht bloß eigene Erinnerungen aufzuarbeiten, sondern denen, die diese furchtbare Verfolgungszeit nicht direkt miterlebt haben, deutlich zu machen, wie Gleichgültigkeit und Verachtung gegenüber den Juden verbreitet waren. Beschämt fragte man sich, warum die Beispiele spontaner Hilfsbereitschaft, von denen Dr. Zur auch erzählte, so selten waren.

Beeindruckend war, daß das jüdisch-religiöse Erbe in der Auseinandersetzung um Gott und das von ihm zugelassene Leiden so stark zur Sprache kam. Daran läßt sich über das historische Interesse an der eigenen Vergangenheit hinaus zeigen, wie wichtig für Christen eine Beschäftigung mit der jüdischen Religion ist, denn Juden und Christen berufen sich gemeinsam auf die Offenbarung Gottes im Alten Testament. Die Bewältigung des Leidens aus der Quelle dieses Glaubens kann für Christen durchaus ein Vorbild sein.

Wiebering

Mecklenburger Kirche Kirchenvorstand
vom 4. Oktober 1987

"גלסנוסט" במזרח גרמניה / נואת נענוי גולן

20.11.87

ד"ר יעקב צור מאוניברסיטת בר אילן, חבר קיבוץ עין הנצי"ב, הוזמן על-ידי הכנסית הלוטרנית, במזרח גרמניה להרצות בפני חבריה על מחקריו בתחום השואה * הוא חזר לעיר חולדתו רוסטוק, אותה עזב בגיל 15, ופרט לחוויות האישיות המרגשות גילה שם מסמכים מעניינים על חיי היהודים בעיר זו.

ה"גלסנוסט" של גרעצ'וב נותן את אותותיו גם בגרמניה המזרחית. כך מסיק ההיסטוריון ד"ר יעקב צור, חבר קיבוץ עין הנצי"ב, שבשובו מביקור רשמי בעיר חולדתו רוסטוק, עיר נמל על חוף הים הבלטי.

היסטוריונים צמיתים שכגושהר של לשונות בודה אמרו גלויות: "לפני שנה אילו סיפרו נו — לא היינו מאמינים שנוכח לעמוד כך ולשוחח עם ישראל".

למזרח גרמניה תדמית דוקטרינאית נוקשה, לא נעם תוארה אצלנו כקנאית וכנאמנה שבכל מדינות הגוש המזרחי למו הסובייטי, וחסה למדינת ישראל — בהתאם.

העובדה שהכנסיה הלוטרנית בגרמניה המזרחית הומינה רשמית היסטוריון מאוניברסיטת בריאלין להרצות בפני חבריה על מחקריו ב"תחום השואה ואף הלכה לקראתו ודאגה שי"קבל מפורט שירות דיפלומטי. ספסורט ישי"ק ראלו עם חותמת מורח-גרמנית אינה יכולה איפוא להיות מקרית.

אמנם הכנסיה היא שהומינה אבל היעלה על הדעת שתעשה זאת ללא ידיעת השלטונות או אפילו תמיכתם?

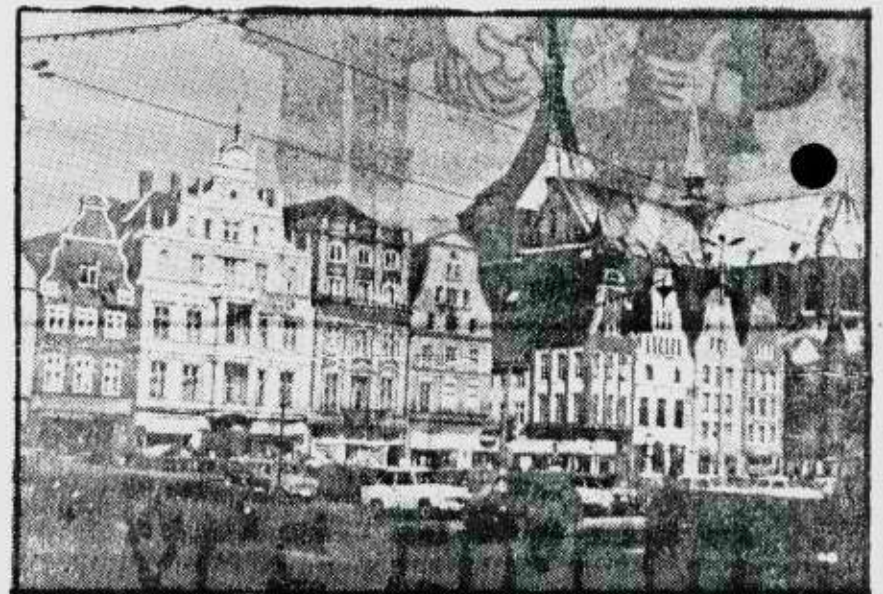
ל"שירות" שבין ד"ר צור לבין הגרמנים את"ראית בכידת רבה קריטיקת נימון, הרוח החיה

התגבשות בבית הקברות היהודי ושהוכרזו כאתר היסטורי יוש לשכור פנתה אליו אפילו ושאלה אל מי לפנות כדי שיוסיף הקברים לא יפגע בהלכה העברית וד"ר צור הפנה אותן לרבנות של ברלין. גם העובדה שמארחיו קנו לכבודו כראש מערכת שלמה של כלים חדשים ודאגו שיהיה לו אוכל חלבי כשר — נגעה ללב. ד"ר צור משוכנע שגילויים אלה הם סנינית ראשונה של שינוי בדעת הקהל של המזרח גרמנית.

אשר לכנסיה — כמרים ועסקנים מרכזיים שאלו אינו לא פעם ולא פעמים איר שטר על אמונתו בבורא, למרות ועל אף השואה. גם בעתון המחזיק של הכנסיה שדיווח על הביקור הוקדשה פסקה שלמה לנושא הדתי ולחשיבות הקשר עם היהדות לנוצרים בימינו. משפט אחד מבריו: ככל דור ודור חייב כל אדם לראות את עצמו כאילו יצא מאשוריות — עשה מהלכים נצביר המשכיל של העיר. רק אם הרגישו כך" חתם ד"ר צור את הרצאתו בפני בני עירו. לא תהיו שותפים עוד לעולם לפשע עים כאלה..."

סינוי לשם החלפת דיוור

תגלית נוספת: ברוסטוק היתה קיימת רשימת מות מיוחדת של מיוחסים (עשירים ובני מש"חמות תעורבת) שבמסמך המסלוח שלהם לא

במרכז העיר רוסטוק במזרח-גרמניה

יכריו רשמית על יום זכרון לרדיפת היהודים

האם אנו רואה הכנסיה האוונגלית הלוטרית בית את השואה כשלושה הדתיו היא כההילה לראות זאת כך כבור ד"ר צור. היסטוריונים בעלי השקפה נוצרית אף שוחחו איתו על דרך כיס למעמדה בורח הכחשת השואה הקיים ב" כמה מקימות באירופה. כך סיפרו לו שבייבל החמישים לילי הבדולה, בסתיו של השנה ה" באה יכריו רשמית על יום זכרון לרדיפת היהודים וביום הזה יצאו לחקן מצבות, להקים

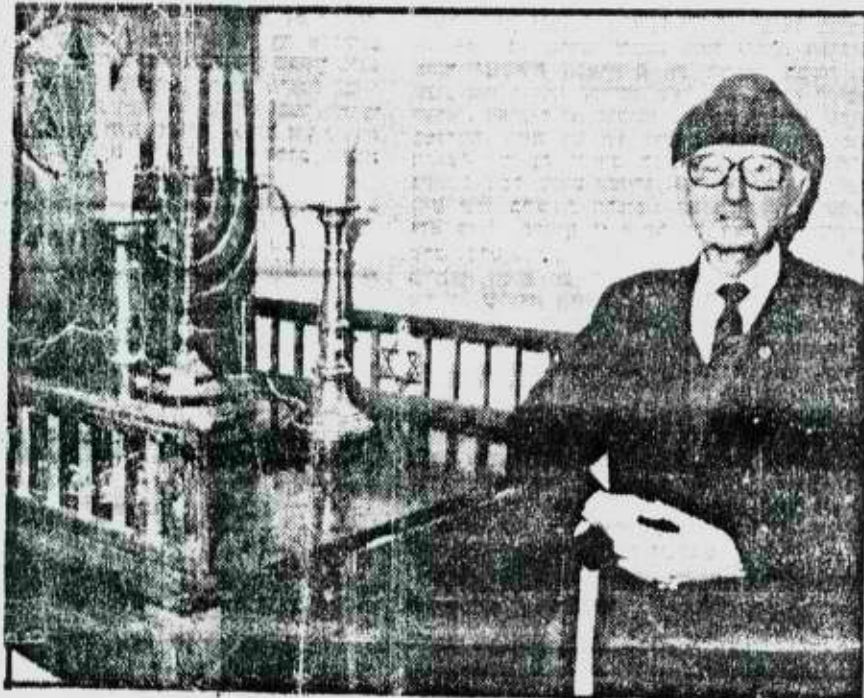
לוחות זיכרון על בתי כנסת ולהאזין להרצאות נעשית יתה עבודה הסברה ע"י אנשי כמורה ואנשי שלטון כדי שממשלת גרמניה אכן תכריז על יום הזכרון באופן ממלכתי, וד"ר צור הוזמן שנית להרצאות הן ליום הזיכרון המתוכנן (10 בנובמבר 88) והן לתאריך החמישים של ליל הבדולה שארע באוקטובר.

לפני שיעב את רוסטוק (ביקורו ארך 10 ימים) נבע ד"ר צור לבקר בעיר תפירת של כחון מלנבורג היא שוורין. בשוורין פגש את פרודריך ברוידה, יהודי בן ששנים ושש, חבר תופילה רומנוסטיית המנזר מוזיאון יהודי, בריידה רדגיש כמה פעמים (בייחוד כאשר מל" וותי של ד"ר צור חיו בשטח) שדובר במור וזאן היסטורי שכוונתו יתעד ולשמר, אבל כשראה ד"ר צור את חשמישי הקדושה, המגור רח, הפנטזים וכדו וכן את לוח הזיכרון לציון מיתו של בית הכנסת של העיר שנחרב כליל הבדולה — בלט המומנט הדתי הלאומי, ואכן כאשר המליות עזבו להגע את המוזיאון, ורק אז — והנפל בריידה חזקו על תאורה ושאל איתו במילות שאלות על מדינת ישראל, כנר" אה חשש לגלות התעניינות זו בפני אוננים לא יהודית. בריידה גם מטפת את בית הקברות היהודי בשוורין, אך הוא אחרון המויתקנים וגילו הנביה מעורר שאלה באשר להמשך. כי עני שאין בה אפילו יהודימוהיקני אחרון, כמו גיטורוב ישכנה לרוסטוק, לוח על עצמו פסטר (כחן דת) כנסיה להשגות על בית הקברות היהודי, ברוסטוק סייר ד"ר צור עם הפסטר הזקן עד למקום בו עמד פעם בית הכנסת היפה, אשר לבית הקברות — על רוב שטחו הוקם מרכז קניות ורק ביומנו האישית של הכומר — ניצלה חלקת קסנה ובה מספר מצבות שהוא מטפח...

פגישה מעניינת אחרת היתה לד"ר צור עם סופר יהודי בשם הלמוט אשיונה הגר בדרזדן והגיע במקרה לביקור ברוסטוק. לאשיונה יש אחות בת-לאביב וקרובי משפחה בקיבוץ ה" דתי.

גם סרפיטור למדעי המדינה בדימוס, יחודי, גר עדיו ברוסטוק ונהנה מהפגישה והמקצות שיל נכדיו הפזים, מרמון חיים סבירה, סבירה — יחסית למקובל במזרח גרמנית, שלד"ר צור הזכירה את מדינת ישראל בעיון הצנע (זיכרונות) ושברחובותיה נוספות מכונות הכוכיות את הערמלי וה"קונסטה" תישראלית של פעם.

השכם והערב אמרו לי כארחי, ביקורך בשבילנו הוא מסר, חותם ד"ר צור את י"י התנו, וזרי התחלה שיתיה לת המשך...".

יהודי בן 86, חבר מפלגה, מנהל מוזיאון יהודי בשוורין, גרמניה המזרחית

היה כתוב, "שואקאציה" אלא "סינוי לשם הח" לפת יחיד. במלים אלה התכוונו לרמות שאין הם נשלחים לאשוריות אלא לטריינשטאט. ש"י מי לב, אומר ד"ר צור בהתרגשות שאיננו מסור כל להסתיר, אפילו למטרות פנימיות (והרי ה" מסמכים שנחשפו בפני ברוסטוק היו חלק מתכ" טובת פנימית בין הגרמנים לבין עצמם) אין הם נדברים באופן גלוי על כוונותיהם אלא מש" תמשים במלים שהן קוד סמוי. סה, "אואקאציה" וסה — דיוור מחרש".

את המסמכים החשובים הללו — וגם כתבי יד יחידים ועבריים הגנויים באוניברסיטת רוס" סוק — לא הצליח כמובן ד"ר צור להוציא מגרמניה. הוא צייד חלק מן הארכיון הניגע לשואה ומקווה במהלך ביקורו הבאים ללמוד יותר.

אכן בן — וזה מחזיר אותי אל נושא ה" גלסנוסט".

ביקורו של היסטוריון ישראלי ברוסטוק — משך תשנית לב רבה. להרצאתו, שאופטימיס" סים אמרו כי יגיעו כשלושים איש, נקחלו ל" מעלה מנאה, רובם צעירים, שיות בלתי אמי צעית עם צעירים בערי הסביבה חיוקו את הרושם של ידידות, סקרנות ואפילו אהדה כלפי ישראל. הקיבוץ כמסגרת חיים עורר את השא" לות הרבית ביותר, לעומת זאת שאלות קנטר" גיות או עיונות על "הכינוש הישראלי" או "הערכים המסכנים" היו מעטות להסתיי. קמצת גרמנים צעירים שחתארגנה לסל ב"י

באוגדה לנצרות ויהדות במזרח גרמניה, המת" הלכת כאשר על צווארה כולס כנן דוד! ד"ר צור יליד רוסטוק, אותה עזב בגיל חמש עשרה במסגרת עליית הנוער לפני ארבעים וש"שנים יצר קשר עם אוגדה זו. הוא גם יד שאוגדות דומות פזורות על פני כל גרמניה הן המזרחית והן המערבית.

האם מדובר בחשבון נפש מאוחר של הכנסיות הלוטרנית שרק עתה קולטים ראשית את מש" מעות עמיתם מנגד בשואה האם יש כאן רצון לכפר על אשמו האם הדת הוא מיסיונר גריו ואולי, כפי שמתקבל על הדעת לא פחות — ביטוי למשבר אמונה עמוק בתוך הנצרות, משבר שהו החילוניזציה של התרבות הטכנו" לוגית המערבית, הן השואה והן תוקמתה של מדינת ישראל — פריטו והאיצו?

תהיה אשר תהיה הסיבה — אחיו התרגשות עצומה ארו ד"ר צור את מוודותיו לפני זמן לא רב וגסס אל העיר שבה עזב לפני 50 שנה את אמו ואת אחותו הקטנה יתה עם יתר בני הקהילה שגורלם נחרץ.

זכויות דיפלומטיות גם במכס

בני רוסטוק קיבלוהו כמעט כבן השב הביתה, סרנו הבלוט פריטשה, דיוק הפקולטה. בתואר" לוגיה באוניברסיטה, העיונית ואשתו: מריטה שיכנתו בוילה הפרטית שלו, במכס נהגו בו בנימוס. בזמן חילום המטבע — נתנו לו זכו" ית של דיפלומט וכאשר שוטט ברחובות העיר, מצלמתו בירו, מתאמן לצוד פה חיות של בית, שם רחוב שעדיין זכורים לו מימי הילדות — הרשו לו חופש פעולה מלא. רק פעם אחת, כשרצה לצלם את בית הכנסת הישן של העיר אמרו: זה לא. היום כאן לא בית כנסת אלא המשטרה החשאית...

הגישה החשובה ביותר, הן במישור האישי והן במישור המקצועי היתה זו עם הארכיבר הצעיר של רוסטוק, פרנק שרדר.

שרדר היכן מתור עניין עמוק בגורל היהודי דים של עירו, כרססת אישית של כל המש" פחות היהודיות ברוסטוק בה רשם את תולדות חיים עד לסוף המר.

מחקריו בארכיון העירוני צמחה סדרה של עשרים וארבעה כתבות על יהודי רוסטוק שה" פרסמה במהלך שנת 1986 בעתון יומי. תופעה חריגה זו (ששה חודשים רצופים, כל שבוע, תפרסם קטע בעתון מורח גרמני על יהודי

ד"ר יעקב צור
קבוץ עין הנצי"ב
ד.נ. בית שאן 10805
טלפון: 06-582094

עין הנצי"ב יא ניסן תשמ"ח
29. 3. 1988

לכ'
צבי מזאל
מנהל אירופה 3
משרד החוץ
ירושלים

אדון נכבד,

הנידון: בקשה להשתתפות במימון נסיעה לגרמניה המזרחית

בהסתמך על אישורכם מיום יז שבט תשמ"ח (5.2.88) ובהתאם לסיכום שיחותי הטלפוניות אהכם, הריני מוסר לכם על תכניותי, כפי שה^נגשתי.

אני עומד לצאת ב"אל על" לפרנקפורט ביום 13.6.88. נסיעתי לגרמניה המזרחית תבוצע דרך לימק ביום 15 ביוני. לפי התכנית אשה בגרמניה המזרחית עד 11.7.

לפי המכתבים שאני קבלתי מאישים וממוסדות בגרמניה המזרחית, נעשו שם כל הסידורים הדרושים כדי שבקורי יוכתר בהצלחה. נקבעו לי מספר ניכר של הרצאות, מהן פומביות במסגרת הכנס הכנסייתי הארצי שיחקיים בעיר רוסטוק ומהן במסגרות אחרות. כמו כן הובטחה גישה לארכיונים שעדיין לא נפתחו בפני חוקרים מישראל.

אי לזאת אבקשכם לממש את אישורכם העקרוני להקציב לי \$ 500 (בשקלים) והעביר את הכסף באצמעות קרן הנצי"ב, בנק מזרחי (20), סניף בית שאן (439) חשבון 485226.

אם תראו ענין בכך, אהיה נכון להפגש אהכם לפני יציאתי. על כל פנים אשתדל למסור לכך דו"ח בסוף הבקור.

בכבוד רב ובתודה מראש

ד"ר יעקב צור

תאריך : 05.02.88 **משרד החוץ-מחלקת הקשר**

777

אל:הנה שרד

Q: 7.1

אל מירנפא 1

מאת שגרירות בון

הסדרת ביקור בבגרות

נודע על טיפולכם בזוג REBHACHN, נמפורט במכתבנו 25
מ-25.1.

בדנע

תפ: ממנכל, אירא

XX

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

1964

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

1964

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

1964

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

1964

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

1964

1964

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

1964

$\frac{2}{N} \sim \frac{1}{N}$

1

Dr. Heidi Adele Albrecht

3167 Burgdorf-Weinhorn, den 2. Februar 1988¹³²⁸
Am Brink 2.B

102.2
Herrn
Dr. Josef Burg
Ben Maimon 6
~28

Jerusalem / ISRAEL

Lieber Herr Dr. Burg!

Ihr Brief vom 20. Januar hat meinen Mann und mich sehr erfreut!
Ich kann mir gut vorstellen, daß für Sie die Heimkehr in ein Land,
wo die Widersprüche auf der Straße liegen und die ungelösten
Fragen unaufhörlich im Raume sich stoßen, nicht einfach gewesen
ist. Mit Spannung haben wir alle Genschers Reise nach Israel ver-
folgt! Nun lese ich in der heutigen Ausgabe der Frankfurter Allge-
meinen (Dienstag, 2. Februar) Jörg von Uthmanns Artikel "Israels
Ansehen in Amerika hat schwer gelitten" - solche Reaktionen aus
dem Land des allergrößten Bruders stimmen traurig. Was soll werden
wie kann man der Zukunft begegnen, wie "dem Schicksal in den Rachen
greifen"? Neidvoll nehm' ich in solchen Augenblicken die Ruhe
eines orthodoxen Juden in der hiesigen Gemeinde zur Kenntnis, der
mir die chassidische Weisheit zitiert: "Für einen Gläubigen gibt
es keine Fragen - und für einen Ungläubigen keine Antworten!"
Ja, diesen souveränen Aussichtspunkt habe ich noch nicht erreicht.

Da das neue Jahr noch ganz in den Kinderschuhen steckt, sage ich
jetzt, bestgelaunt und mit Goethe (vielleicht fehlt dieser kluge
Satz noch in Ihrem immensen, bewunderswürdigen Zitatenschatz?):
"Aller Anfang ist leicht!" Er setzt zwar hinzu: "..... Und die
letzten Stufen werden am schwersten und seltensten erstiegen!",
aber da mag ich dem Olympier nur bedingt zustimmen und erhoffe für
Sie im Laufe der zwölf Monate die schönsten Erfolge, Bestätigungen
und Ausblicke von großer Höhe!

Mit den allerherzlichsten Grüßen an Ihre liebe Frau Rifka - und
mit den besten Wünschen für Sie und Ihre Arbeit im geliebten Lande
Israel - in der Hoffnung auf ein Wiedersehen hier oder dort -
bin ich

Ihre

Heidi Adele Albrecht

הכנסת

חבר הכנסת

Dr. Josef Burg

16 February, 1988

Dr. H. A. Albrecht
3167 Burgdorf - beinhom
Am Brink 2 B
Germany.

Dear Dr. H.A. Albrecht,

For secretarial reasons I write to you in English.

It was a nice surprise for Rifka and me, to receive your letter of February 2nd, reviving memories of a friendly encounter.

I thank you for your most enjoyable (and most needed) good wishes for the coming year.

You quote GOETHE (Wilhelm Meister, Wander-Jahre - 1,4). He is right. But, he was also right when he said (Hermann and Dorothea) that all beginnings are difficult (this is the opinion of the famous Bible commentator RASCHI of the eleventh century in Troyes and Worms). So, between the two "GOETHE", let us settle for Aristoteles: DER ANFANG IST DIE HAELFTE DES GANZEN.

We here live through critical days. It is most difficult to find the proper way between VERNUNFT and KRAFT.

./.

הכנסת

חבר הכנסת

Dr. Josef Burg

.2.

To my regret I cannot write more in *EXTENSO*, because I am on my way to the hospital for an operation. With God's help, I hope to be in Berlin (west) on the thirteenth of March, on behalf of Bar-Ilan-University. But, perhaps this is too optimistic.
QUI VIVRA, VERRA.

Again, my best wishes and regards to you and to your esteemed husband.

Sincerely yours,

Dr. Josef Burg
Dr. Josef Burg

יד' בשבט התשמ"ח

2 בפברואר 1988

86

5

פ. 103
זכא

אל : גברת נירה גור-אריה, לשכת סמנכ"ל שובל,
משרד החינוך והתרבות

מאת: ס/מנהל אירופה 1,

להלן תמצית המכתב הממוען לשר נבון מ- Alfred Kölbl מה- 13,3,86,

אדוני השר הנכבד,

במצורף רישום עפרון של דיוקנך עליו אני מבקש לחתום בשמך, התאמצתי
בציור לשרטט את אישיותך ואני מקווה שהוא מוצא חן בעיניך.

הרישום אמור להיות חלק מאוסף דיוקנאות של אישים פוליטיים, חתומים,
מכל העולם, אותו אני מתכוון להעמיד כתערוכה לרשות בתי ספר וארגוני נוער,
כמובן ללא תמורה כספית. בצורה זו בכוונתי לעורר בקרב אנשים צעירים את
העניין וההבנה לבעיות של עמים אחרים.

מסיבה זו אהיה אסיר תודה, אם למרות התחייבויותיך הרבות, תוכל למלא
את מבוקשי.

בתודה מראש ובברכות חמות לך ולארצך,

לוטה: צילום העתק המכתב המקורי.

כז' בכסלו התשמ"ח

18 בדצמבר 1987

1179

למפקד.

אל : הגברת נירה גור-אריה, לשכת ס' / מנכל
משרד החינוך והתרבות.

מאת: ס' / מנהל אירופה 1,

הנדון : רישום דיוקן שר החינוך והתרבות.

ל. י. ג. א. י. מ.

מר ALFRED KOELBEL מדכאו שברפ"ג שלח ב-13 במרס 1986 ציור מעשה ידיו
לחתימת השר נבון בצירוף מכתב, במכתב פירט שכוונתו לערוך תערוכה
במוסדות חינוך לצעירים של דיוקנאות של פוליטיקאים, מעשה ידיו, כדי לעורר
ענינם והבנתם לבעיות עמים אחרים.

האיש לא זכה לתשובה ואף הציור לא הוחזר לו. מאד אודה לך אם תוכלי לברר
היכן הציור ולדאוג להחזרתו באמצעותנו לאיש.

בברכה,

מרסם שמרת,

העתק : הציור, בון,

בון, כד כסלו תשמ"ח
15 בדצמבר 1987

1000

א ל : גב' מרים שמרת, , ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

הנידון : מכתב למשרד החינוך והתרבות

1. מצ"ב תצלום של העתק מכתב ששלח מר אלפרד
קולבל מדכאו לשר יצחק נבון ב- 13.3.86.
האיש לא זכה לכל תשובה ואף הציור לא הוחזר
לו.

2. נבקש לבדוק את העניין בלשכת שר החינוך
והתרבות ולזרזם להשיב לאיש ולהחזיר לו ציורו.

ב ב ר כ ת מ א י ר י פ ש ל ח ,
ג. פדון 128

Abschrift

Alfred Kölbl

D - 8060 Dachau, 13.3.1986

Berliner Str. 5

Bundesrepublik Deutschland

An Seine Exzellenz

Herrn Minister Yitzhak Navon

Jerusalem/Israel

Sehr geehrter Herr Minister,

anbei übersende ich Ihnen eine von mir gefertigte Bleistiftzeichnung, die ich Sie höflich bitte, mir zu signieren. Es war mein Bemühen, in dem Bild Ihrer Persönlichkeit gerecht zu werden und ich hoffe, es gefällt Ihnen.

Die Zeichnung soll Bestandteil einer Sammlung von unterschriebenen Porträts bedeutender politischer Persönlichkeiten aus aller Welt werden, die ich vor allem Schulen und Jugendverbänden - selbstverständlich kostenlos - für Ausstellungszwecke zur Verfügung stelle, um auf diesem Wege vor allem bei jungen Menschen Interesse und Verständnis für die Probleme und Anliegen anderer Völker zu wecken und zu fördern.

Aus diesem Grunde wäre ich Ihnen sehr dankbar, wenn es Ihnen trotz Ihrer vielfältigen Verpflichtungen möglich wäre, meiner Bitte zu entsprechen.

Herzlichen Dank im voraus für Ihre Bemühungen!

Mit freundlichen Grüßen und den
besten Wünschen für Sie und Ihr
Land

ט' שבט תשמ"ח
28 בשבט תשמ"ח

470.1 - 692

הקונסולרי (בוא) קינסי
87

א ל : מנהל קונסולרית - 8.2.87

מאת : השגרירות, בון

הנידון : איסור כניסה לישראל - שלושה גרמנים

אני מצרף צילום של מכתבנו 488 מ- 8.5.87, שלא נענה עד עתה.

קיבלנו פניה נוספת מן האגודה ובקשה לאשר להם, שהשלושה יכולים לבקר בישראל ואיננו יכולים להמשיך ולהתעלם מהם, מה גם שהם עושים מאמצים להידבר איתנו והח"מ אמור לקיים עימם בקרוב דיון מעמיק.

שמה תוכל להשיג לנו את האישור המבוקש בשתי השורות האחרונות של המכתב המצורף.

בברכה,

גד כהן

העחק: אירופה 1

36 470

א ל : מנהל קונסולרית

מאת : השגרירות, בון

הנידון : איסור כניסה לישראל - שלושה גרמנים

אגודת הידידות גרמניה-ישראל התפעלה לפני שנים מספר והתפלגה ממנה קבוצת אינטלקטואלים שמאלנים, המכנה עצמם "קבוצת עבודה גרמנית-ישראלית למען שלום במז"ה". קשיינו עם קבוצה זו אינם מבוטלים, אך היא עושה לאחרונה מאמצים ניכרים להידבר עמנו ולשפר יחסיה עמנו ומעמדה אצלנו.

בעת ביקור חברי האגודה אצל השגריר ובמכתב שקבלנו היום, נתבקשנו לנסות להסיר איסור כניסה לישראל, שהוטל בשעתו על כמה מפעיליה העיקריים של האגודה - כל הנראה בשל התבטאויות או אף מפגשים בלתי רצויים, שקיימו בארץ.

המדובר בשעה זו בשלושה אנשים :

Jan Metzger

Christian Sterzing

Martin Orth

האחרון מעוניין לבקר בעתיד הקרוב יחד עם אשתו וילדיו את חמו - רופא שווצרי העובד בבית חולים בנצרת-וזקוק לשם כך לאישורנו, שכניסתו לא תמנע. לגבי שני האחרים קיים אינטרס שלנו - בלא שאנו יודעים מה טיב המעשים על פיהם נאסרה כניסתם - לנסות ולבוא לקראתם ולשפר יחסינו עמם ועם ארגונם, בתקווה ובחנחה שמיתנו את ביקורתם עלינו.

את כל שלושת השמות איננו מוצאים ברשימות הכר"ם.

התופלו לבדוק ולאשר לנו שהשלושה יכולים לבקר בישראל, או לחילופין, שקיימות ועומדות חסיבות למניעת כניסתן ואין אפשרות לשנות החלטה זו.

בברכה,

גד כהן

5300 Bonn 2, den 7. Mai 1987
Simrock Allee 2

Herrn
Dr. Ulrich Kusche
1. Vorsitzender des Deutsch -
Israelischen Arbeitskreises für
Frieden im Nahen Osten e.V.
Bahnhof Straße 148
6732 Edenkoben

Sehr geehrter Herr Dr. Kusche,

ich beziehe mich auf Ihren Brief vom 6. Mai 1987 und habe heute nach Israel geschrieben, mit der Bitte, mich über die Gründe des Einreiseverbotes für die Herren Metzger, Sterzing und Orth zu unterrichten und zur gleichen Zeit, die Möglichkeiten der Aufhebung dieses Verbotes zu prüfen. Ich muß annehmen, daß eine Antwort mehrere Wochen in Anspruch nehmen wird.

Ich möchte aber diese Gelegenheit benutzen, um Sie - gerade wegen unseres Gesprächs hier in der Botschaft - über folgendes Ereignis zu unterrichten:

Ich nahm am 5. April 1987 an einem Wochenendseminar der Jungen Liberalen in Meckenheim teil. Am Schlußgespräch des Seminars nahm auch Herr Sterzing teil, verhielt sich völlig neutral und gab mir keinen Anlaß zur Widersprache. Zuvor aber kamen mehrere Teilnehmer des Seminars zu mir und fragten mich, was denn dieser "Deutsch - Israelische Arbeitskreis" sei, dessen Vertreter einen Tag zuvor vor ihnen gesprochen habe und völlig und eindeutig die palästinensische Seite vertrat. Dieser Vertreter war ebenfalls Herr Sterzing. Ich muß noch erwähnen, daß ich zur Zeit seines Referates leider nicht anwesend war.

Dieser Vorfall, sowie auch das vor mir liegende Buch, "Das ist unser Land", verfaßt von den Herren Metzger, Orth und Sterzing, bringt mich wiederum auf den Gedanken, ob es nicht für alle Seiten und insbesondere für das öfters irreführte, unbeteiligte Publikum von Vorteil wäre, wenn der Arbeitskreis das Wort "Israelischer" aus seinem Namen streichen würde.

Über das Ergebnis meiner Nachfrage in Israel werde ich Sie baldmöglichst unterrichten.

Mit freundlichen Grüßen

Gad Cohen
Gesandter-Botschaftsrat

DEUTSCH-ISRAELISCHER ARBEITSKREIS
für Frieden im Nahen Osten e.V.

- Der 1. Vorsitzende -

Datum: 6. Mai 1987

Dem Attachee f. pol. Angelegenheiten
an der Botschaft des Staates Israel
Herrn Gad Cohen
Simrockallee
5300 Bonn - Bad Godesberg

Sehr geehrter Herr Cohen,

in unserem Gespräch mit dem Herrn Botschafter, Ihrem Kollegen für Öffentlichkeitsarbeit und Ihnen hatten Sie zugesagt, hinsichtlich der Einreisemöglichkeit für Jan Metzger und Christian Sterzing bei den zuständigen Stellen nachzufragen. Selbstverständlich bleiben wir am Ergebnis Ihrer Erkundigungen interessiert.

Heute habe ich Anlaß, Ihre Hilfe nun auch noch für die dritte Person zu erbitten, die seinerzeit in Verdacht geraten und in der Folge mit einem Einreiseverbot belegt worden ist. Ich spreche von Martin Orth, den ich seit seiner Zeit als Freiwilliger der Aktion Sühnezeichen in Israel kenne. Martin Orth ist zwischenzeitlich verheiratet und hat ein kleines Kind. Da er nach Abschluß seines Studiums beim Deutschen Entwicklungsdienst (DED) tätig geworden ist, hat er sich mit seiner Familie in den letzten Jahren in Afrika aufgehalten. Im Laufe dieses Jahres wird er seinen Dienst wechseln und eine neue Aufgabe in Südostasien übernehmen. Während des geplanten Europa-Aufenthaltes möchte Familie Orth gerne die Eltern von Frau Orth wiedersehen. Diese sind Schweizer Bürger, der Schwiegervater von Martin Orth arbeitet als Arzt in Nazareth.

Ob Martin Orth die Einreiseerlaubnis zum Zwecke einer Familienzusammenkunft erhalten würde?

Ich wäre Ihnen, sehr geehrter Herr Cohen, dankbar, wenn Sie auch dieser Frage nachgehen und sich für eine positive Beantwortung einsetzen könnten.

Ich füge hinzu, daß unsere Überzeugung, das Einreiseverbot für Jan Metzger und Christian Sterzing könne nur auf einer mißverständlichen Einschätzung beruhen, auch für Martin Orth gilt.

Mit bestem Dank für Ihre Bemühungen
und in der Hoffnung auf eine baldige Nachricht
grüßt Sie mit Schalom

W. Heil Kord.

für Frieden im Nahen Osten e.V.

Wunstorf, 22. Januar 1988

Der Botschaft
des Staates Israel
z.Hd.
Herrn Botschaftsrat Cohen
Simrockstraße
5300 Bonn-Bad Godesberg

Sehr geehrter Herr Cohen,

der Vorstand unseres Arbeitskreises hat mich gebeten, bei Ihnen noch einmal nachzufragen und mich nach dem Stand Ihrer Recherchen in der Angelegenheit der Einreiseverweigerung für die Herren Sterzing und Metzger zu erkundigen.

Da im Laufe dieses Jahres eine Vorstandsfahrt nach Israel geplant ist, liegt uns daran, über die Haltung der israelischen Behörden möglichst Klarheit zu haben.

Die Tatsache des Gespräches zwischen dem Vorstand und dem Herrn Botschafter sowie weiteren Vertretern der Botschaft hat auf unserer jüngsten Mitgliederversammlung ein positives Echo gefunden.

Bei der Besprechung Ihres Briefes vom 7. Mai 1987 im Vorstand haben wir es jedoch bedauerlich gefunden, daß Sie Ihr Urteil über die Auffassungen von Herrn Sterzing auf Äußerungen aus dem Kreis der Seminarteilnehmer gestützt haben und nicht auf eigene Beobachtung.

Wir denken, daß nur unmittelbarer Kontakt dazu helfen kann, die sicher bestehenden Auffassungsunterschiede zutreffend einzuschätzen.

Deshalb ist der Vorstand auch weiterhin an direkten Gesprächen mit den Angehörigen der Botschaft interessiert. Wir haben überlegt, ob ein Gespräch im Kreise der Mitglieder weiterführen könnte.

Bitte lassen Sie mich doch gelegentlich wissen, ob Sie zu einem solchen Austausch bereit wären und welche Möglichkeiten zur Realisierung Sie sehen.

In Erwartung Ihrer Antwort
grüßt Sie für heute

- Dr. Ulrich Kusche, 1. Vors. -

→ 1. Vorsitzender: Dr. Ulrich Kusche, Stiftsstr. 22, 3050 Wunstorf, Tel. 05031 - 3465 (pr.) oder 3484 (d)
Stellvertreter: Dr. Hajo Funke (Berlin) und Christian Sterzing (Edenkoben)
Geschäftsstelle: DIAK, Bahnhofstr. 148, 6732 Edenkoben, Tel. 06323 - 7248 (d) oder 3325 (pr)
Bankverbindung: Sparkasse Edenkoben (BLZ 546 513 30), Konto-Nr. 23 796

Der Verein ist als gemeinnützig anerkannt. Spenden sind steuerabzugsfähig.

בלמע

7. June 12

1,17094:חזק

אל: קמ שר ד

מ-: בורן, נר: 226, למ: 260188, חז: 1700, חז: 7, ג: 1

2:72

בלנס/רגיל

1 נל:איררררר

מאת: שגד ירדן בון

פגישתה עם ח'י'ב בן-מאיר.

1. בין 3-10 במברואר תשס"ה בארץ קבוצה הכוללת בעשרה ראשי-/ערים ועתונאים.

הקבוצה בטיפול חברת הנסיעות מליה בת"א (מחלקת

02-249225 . (2' ' 47

2. מוקשים להתקבל בכנסת אצל ח"כ בן-מאיר ב 9/2

3. נרדה על קבלת אישור למגישה בחוזר.

בדגש

19.1

תנ"ך : שמעון בן יואי

-102

17

ВЕСЕЛЮМ

12/13/11, 12/13/11 - 12/13/11
12/13/11

4553- 303

XX

XX

26.1.88

וּפֶה

בית
משה

ביקור

נציגות יציא

103.2
זכר

נעם

הועצת למעמד

המטה בכפר

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

103 P. 101

NY 73

★★
★★
★★

1,16886:מדת

426/111:7N

מ-:המשרד,תא:260188,חד:1804,חד:מ,מ:גס

@:12

שמעון/מיינדי

פדון

ביקור משלחת ארגוני הנשים - לשלכם 214.

א. היועצת לרונה'מ שלחה מכתב תודה למארחים.

J. LEWIT : ריצ'רד מעגרת :

J. MOSHEVICH

H. ELROY

O. FRIEDMAN : נאמן משפחה

Z. LILYA

E. VIAZANA

ג. בשות נעמ'ת מתכונות להאריך שהותן, על השבוע, עד
ה-22 או 23 במרואר.

1. INTRODUCTION

NA. 97

879 8,721000 :25

1-1-1
1-1-1
1-1-1

1-1-1

1-1-1

1-1-1

1-1-1
1-1-1
1-1-1

1-1-1
1-1-1
1-1-1

1-1-1

1-1-1

1-1-1

1-1-1

1-1-1
1-1-1
1-1-1

משרד החוץ-מחלקת הקשר שגריר

** 11 בנס

**

**

**

הוצמ: 1/16125

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 214, תא: 250138, זח: 1800, זח: מ, טג: ש

נד: ש

שמור/מידו

אל : אירופה 1

מאת : הציר בון

ביקור משלחת ארגוני נשים. להוצמ 15068 מ-24/1.

1. העברתי המסר של יועצת רוהם למעמד האשה למועצת הנשים אך אני ממליץ שהיא תשלח גם מכתב תשובה באנגלית.

2. מנכ"לית מועצת הנשים אמרה לי שקבלה בינתונים גם את שמות שלוש נציגות נעמת בנוסף לשלוש נציגות וי"צו כן שיהד עם עו"ד שמחה תיארך המועצה שבע גברות. סימרה שהשיגה מימון גם עבור האורחת הנוספת ממש' החוץ הרנ"גי. היא עושה סידורים כדי שמשרד לופטהנזה בארץ ינמיק ברכותי הטיסה.

3. בוימים הקרובים נקבל התכנית, אך כבר קבענו שרעית השגריר תארח בביתה המשלחת, הנהגת מועצת הנשים ואורחות נוספות לתה ביום רביעי 17/2 ב-1600.

נדון.

===אג.

תפ: ממנכ"ל, אירא

CONFIDENTIAL

SECRET

CONFIDENTIAL SOURCE OF INFORMATION

1964

CONFIDENTIAL

SECRET

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL SOURCE OF INFORMATION

CONFIDENTIAL SOURCE OF INFORMATION

CONFIDENTIAL SOURCE OF INFORMATION

CONFIDENTIAL SOURCE OF INFORMATION

CONFIDENTIAL

SECRET

CONFIDENTIAL

100-100000
100-100000
100-100000

100-100000
100-100000
100-100000

100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000

שומר

** יוצא

**

**

**

חודש: 1,15068

אל: בון/368

מ-: המשרד, תא: 240188, זח: 1501, דח: ד, טג: ש

נד: 8

שומר/רגיל

להלן מיועצת רוח'מ למעמד האשה:

א. אנא העבירו למיועצת הנשים של רפ"ג את תודות עו"ד
אניה-שמחה על ברכותיהם עם הנכסה לתפקידה.ב. היועצת חיעתר להזמנתם לבקר ב-19.2-14 ומקבלת בתודה
את הצעתם להשתתפות בכרטיס הנסיעה והאירוח, מטפל בנסיעתה
משרד הנסיעות 'אופל טורס' ירושלים.

אירופה 1

מג.י

תב: אירא, ממדרה/יועצת למעמד האשה

אליהו,

לבי פדון לאלף שנה.

רציתי מודיע לרש"י הסברה שאם
אני עדיין שנה בעיר באיזון כוללם הליסה,
אני קיבלתי וקצת משהו קרני (הפגמה חנה)

א.א.1. ויאל, אלף מ כחלים.
אם האמת אלף בעצמן מ גם הנסיון.
אדובר בשלח של הנסיון 6 שנה.

2. דניאל, ורצתי ורצתי חנה אסתר בעיר.
5 ביהמ.

3. קוקים בביהמ
רש"י אלף שנה
אם האמת.

לבי

14.1.

נעמת

תנועת נשים
עובדות ומתנדבות

המרכז

האגף למיכירות תפוצות וקליטה

מספרנו:

תאריך: 7.1.88

לכבוד
גב' מרים שומרת
משרד החוץ
הקריה, רוממה
ירושלים 91000

ג.נ.,

בהמשך לשיחתנו הטלפונית אני מעבירה אליך במצורף
צילום מכתב ההזמנה מאת מועצת הנשים הגרמניות.

אשמח לשמוע ממך בהקדם.

בכבוד רב,

אביבה ברודשטיין

יו"ר האגף

טלפון: (03)210791

(03)431841

Deutscher Frauenrat

Bundesvereinigung Deutscher Frauenverbände und Frauengruppen gemischter Verbände e.V.
Mit Beraterstatus II beim Wirtschafts- und Sozialrat der Vereinten Nationen
5300 Bonn 2 · Südstrasse 125 · ☎ (0228) 31 60 94

Frau
Masha Lubelsky
Generalsekretärin
NA'AMAT
Histadrut Building, 93
93 Arlozorov St.
Tel Aviv - Israel

Bonn, 21.12.87
po/bu

Sehr geehrte Frau Lubelsky,

der Vorstand des Deutschen Frauenrates freut sich sehr, daß Sie die Einladung in die Bundesrepublik Deutschland angenommen haben. Wir haben ein vorläufiges Programm gemacht, das Sie in der Anlage zu meinem Brief erhalten. Wir können Ihnen mitteilen, daß Ihnen keine Kosten für Reise, Unterkunft und Verpflegung entstehen werden.

Wir haben für Sie folgende Flüge reservieren lassen:

- ab Tel Aviv 14.2.1988, 16.30 Uhr LH
- ab Bonn 19.2.1988, 13.05 Uhr LH.

Die Flugtickets werden wir Ihnen zusenden. Dazu ist aber unbedingt erforderlich, daß Sie mir die Namen der Teilnehmerinnen übermitteln. Für das endgültige Programm wäre es auch wünschenswert zu wissen, ob und gegebenenfalls welche speziellen Interessengebiete Ihre Damen haben.

Ich freue mich, Sie bald begrüßen zu können.

Ihre

Hanne E. Pollmann

Hanne E. Pollmann
Geschäftsführerin

Anlage

יב' בכסלו התשמ"ח

3 בדצמבר 1987

1149

✓

✓

אל : עורד דין עטיה שמחה, יועצת למעמד האשה

לראש הממשלה, משרד רוה"מ

מאת: ס / מנהל אירופה 1.

הנדון : ג הזמנה לביקור ברפ"ג מטעם מועצת

הנשים הגרמניות.

בהמשך לשיחתנו מהיום.

במצורף מכתב מועצת הנשים הגרמניות מ-16 בנובמבר 1987 ותרגומו לעברית, שהועבר באמצעות שגרירותנו בבון, והמזמין לבקר כאורחת הארגון במסגרת משלחת נשים מישראל.

נוכח מעמד הארגון הגרמני בארצו וכארגון לא-ממשלתי ליד האו"מ, אנו מייחסים חשיבות להיענות בחיוב להזמנה של הארגון הגרמני. בזכות הידוק קשרים במערך אלה ניתן גם להיעזר בפורומים בינלאומיים בארגונים עמיתים לקידום עניני ישראל.

כפוף להחלטתך, נשתדל לתאם מועד נח לך בסמוך לוועידת האו"מ בוינה (23.3.88-14), כדי לחסוך בהוצאות נסיעה.

באיחולי הצלחה בתפקידך החוזש,

מרים שמרת.

code name

E. CYRILLUS 5891

모두 다

מועצת הנשים הגרמנית,

האיגוד הפדרלי של ארגוני נשים וקבוצות נשים מארגונים מעורבים עם מעמד
ייעוץ II ליד המועצה הכלכלית והסוציאלית של האו"מ,

בון, 16.11.87,

גברת שמחה הנכבדה,

נשיאות מועצת הנשים הגרמנית הזמינה את "ויצ" ואת "נעמת" לביקור ברפ"ג
לתקופה 15 עד 20/21.2.1988, מועצת הנשים הגרמנית מקיימת יחסים ידידותיים
מזה שנים²⁸ ארגוני נשים ישראלים ומבקשת באמצעות הזמנה זו להודות על הכנסת
האורחים הנדיבה שמשלחת מועצת הנשים הגרמנית זכתה לה בישראל ב-1984.

רק לפני זמן קצר למדנו שהתמנית ליועצת למעמד האשה לרוה"מ של ארצך, אנו בדעה,
שעבורך ועבור מועצת הנשים הגרמנית יהיה מועיל ומענין להכיר האחת את השנייה.
לכן אנו מזמינים אותך אלינו יחד עם הקבוצה של ויצ"ו ונעמת,

אודה על היענות במהירה כדי שנוכל להתחיל בתכנון,
אנו מבקשים שתראי עצמך אורחת מועצת הנשים הגרמנית ביחס להוצאות השהות ברפ"ג,
בעיקר לינה, ארוחות ונסיעות.

בידידות,

הנה א, פולמן,
מנכ"ל,

משרד החוץ-מחלקת הקשר

טופס מברק צפון

אל: בון

דע: עו"ד עטיה שמחה, יועצת רוה"מ למעמד האשה, משרד רוה"מ,

דף _____ מתוך _____ דפים

סיווג בטחוני: בלמ"ס

דחיפות: רגיל

תאריך וזמן רישום

מס. מברק:

לשימוש
סח'
הקשר

תאריך זמן חיבור (ימולא עיי השולח) 2.12.87

לידיעת: הציר,

הזמנה למשלחת נשים ע"י מועצת הנשים ברפ"ג -

למכתבין 990 ו-991.

(א) ארגון נעמת מוכן לשגר שתי נציגות לביקור ברפ"ג,

(ב) ויצ"ו מורת על הביקור בגלל קשיי תקציב,

(ג) היועצת לענייני נשים מבקשת לדעת פרטים על מועצת הנשים ברפ"ג והחשיבות שמדי חסת השגרירות להשתתפותה בביקור, החלטתה העקרונית כפופה למידע זה,

(ד) במידה שתשתתף, תוכל לעשות זאת רק בשילוב עם השתתפותה בוועידת הנשים של האו"מ שתתקיים בווינה ב-14 עד 23 במרס, ואי-לכך יהיה צורך בשינוי מועדים,

אירופה 1.

השולח: מרים שמרת,

אישור מנהל המחלקה:

אישור לשכת המנכ"ל:

[לציין תאריך וזמן העברה לקשר]

Deutscher Frauenrat

Bundesvereinigung Deutscher Frauenverbände und Frauengruppen gemischter Verbände e.V.
Mit Beraterstatus II beim Wirtschafts- und Sozialrat der Vereinten Nationen
5300 Bonn 2 · Südstrasse 125 · ☎ (0228) 31 60 94

Bonn, 16.11.87
po/bu

Sehr geehrte Frau Simha,

der Vorstand des Deutschen Frauenrates hat WIZO und NAAMAT für die Zeit vom 15. bis zum 20./21.2.1988 zu einem Besuch in die Bundesrepublik Deutschland eingeladen. Der Deutsche Frauenrat unterhält langjährige freundschaftliche Beziehungen zu den israelischen Frauenverbänden und möchte sich mit dieser Einladung für die großzügige Gastfreundschaft bedanken, die der Delegation des Deutschen Frauenrates 1984 in Israel zuteil geworden ist.

Wir haben erst kürzlich erfahren, daß Sie Frauenbeauftragte beim Ministerpräsidenten Ihres Landes sind. Wir meinen, daß es sowohl für Sie als auch für den Deutschen Frauenrat nützlich und interessant ist, sich gegenseitig kennenzulernen, und laden Sie deshalb mit der Gruppe von WIZO und NAAMAT zusammen ebenfalls zu uns ein.

Für eine baldige Zusage wäre ich dankbar, damit wir mit den Planungen beginnen können. Wir bitten Sie, sich bezüglich der Kosten des Aufenthaltes in der Bundesrepublik Deutschland insbesondere für Unterkunft, Verpflegung und Fahrten als Gast des Deutschen Frauenrates zu betrachten.

Mit freundlichen Grüßen

Hanne E. Pollmann

Hanne E. Pollmann
Geschäftsführerin

בון, כה חשון תשמ"ח

17 בנובמבר 1987

106.2 - 990

ש מ ו ר

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

הנידון : הזמנת משלחת נציגות ויצ"ו ונעמת ע"י מועצת הנשים ברפ"ג

26.11

1. מצ"ב העתק מכתב של מנכ"לית מועצת הנשים הגב' פולמן, בו היא מודיעה לי שנשלחה הזמנה להנהלות ויצ"ו ונעמת (גב' רעיה יגלום מויצ"ו ומשה לובלסקי מנעמת) לשגר משלחת לביקור ברפ"ג בתאריכים 15 עד 21 בפברואר 1988. כן בקשה שאעביר מכתב הזמנה ליועצת רוח"מ לענייני נשים ד"ר שפירא-ליבאי כדי שתבוא עם המשלחת.

2. מסרתי לה טלפונית שלפי העיתונות (ג'רוסלם פוסט מ-11.11) הוחלפה היועצת וששם הנוכחית היא עו"ד עטיה שמחה ושאלתי, אם ההזמנה מיועדת לנושאת התפקיד או ליועצת הקודמת אישית. הודתה על המידע והשיבה שההזמנה מיועדת לנושאת התפקיד הנוכחית ושתעביר לי בדואר מכתב הזמנה עבודה.

3. סיפרה שלאור התגובה השלילית של מועצת ארגוני הנשים בישראל להזמנה הגרמנית בשנה שעברה, החליטה המועצה לפנות לויצ"ו ולנעמת ישירות לשגר שתי נציגות מכל אירגון לביקור במועד הנ"ל המיועד לחילופי מידע ולהראות למשלחת הנעשה בתחום הנשים ברפ"ג. רצון המועצה, שבראשה עומדת היום הגב' אירמגרד בלטל, סגן יו"ר ה-DGB, להודות על הטיפול הנאה שקבלו בביקורם בארץ ב-1984 אצל נעמת וויצ"ו.

4. מציע שתענייני אצל גב' יגלום וגב' לובלסקי כיצד בדעתן להשיב להזמנה. מבין שהמועצה הגרמנית תכסה את השהות המלאה ברפ"ג, אך לא את הטיסות לרפ"ג וחזרה. כן אני מציע שתתני התראה בנידון לגב' עטיה שמחה. נעביר את מכתב ההזמנה עבודה מיד עם קבלתו.

בברכה,

ג. פדון

257321 - 1.10 - 431111 - 431111

Deutscher Frauenrat

Bundesvereinigung Deutscher Frauenverbände und Frauengruppen gemischter Verbände e.V.
Mit Beraterstatus II beim Wirtschafts- und Sozialrat der Vereinten Nationen
5300 Bonn 2 · Südstrasse 125 · ☎ (0228) 316094

Herrn
Gesandten Dr. Gabriel Padon
Israelische Botschaft
Simrockallee 2

5300 Bonn

Bonn, 4.11.87

Sehr geehrter Herr Dr. Padon,

der Deutsche Frauenrat hat nunmehr in einem neuen Anlauf WIZO und Naamat für die Zeit vom 15. bis 20./21.2.1987 in die Bundesrepublik Deutschland eingeladen.

Sehr gerne möchte Frau Blättel, die Erste Vorsitzende des Deutschen Frauenrates, auch Frau Dr. Nitza Shapira Libai, die Frauenbeauftragte beim Ministerpräsidenten Ihres Landes, einladen. Da mir deren Anschrift jedoch (noch nicht) bekannt ist, erlaube ich mir, Ihnen das Einladungsschreiben an Frau Dr. Shapira Libai zu senden mit der Bitte, es an diese weiterzuleiten.

Über die weitere Entwicklung werde ich Sie auf dem laufenden halten.

Vielen Dank und freundliche Grüße

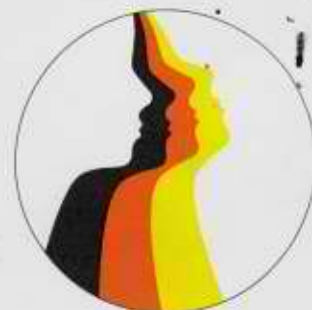
Ihre

Hanne E. Pollmann
Geschäftsführerin

Anlage

Deutscher Frauenrat

Bundesvereinigung Deutscher Frauenverbände und Frauengruppen gemischter Verbände e.V.
Mit Beraterstatus II beim Wirtschafts- und Sozialrat der Vereinten Nationen
5300 Bonn 2 - Südstrasse 125 · ☎ (0228) 316094

Bonn, 4.11.87

Sehr geehrte Frau Dr. Shapira Libai,

der Vorstand des Deutschen Frauenrates hat WIZO und NAAMAT für die Zeit vom 15. bis zum 20/21.2.1988 zu einem Besuch in die Bundesrepublik Deutschland eingeladen. Der Deutsche Frauenrat unterhält langjährige freundschaftliche Beziehungen zu den israelischen Frauenverbänden und möchte sich mit dieser Einladung für die großzügige Gastfreundschaft bedanken, die der Delegation des Deutschen Frauenrates 1984 in Israel zuteil geworden ist.

Wir haben erst kürzlich erfahren, daß Sie Frauenbeauftragte beim Ministerpräsidenten Ihres Landes sind. Wir meinen, daß es wohl für Sie als auch für den Deutschen Frauenrat nützlich und interessant ist, sich gegenseitig kennenzulernen, und laden Sie deshalb mit der Gruppe von WIZO und NAAMAT zusammen ebenfalls zu uns ein.

Für eine baldige Zusage wäre ich dankbar, damit wir mit den Planungen beginnen können. Wir bitten Sie, sich bezüglich der Kosten des Aufenthaltes in der Bundesrepublik Deutschland insbesondere für Unterkunft, Verpflegung und Fahrten als Gast des Deutschen Frauenrates zu betrachten.

Mit freundlichen Grüßen

Irmgard Blättel
Erste Vorsitzende

בון, כח' חשון תשמ"ח
29 בנובמבר 1987

106.2 - 991

ש מ ו ר

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

הנידון: הזמנת נציגות ויצ"ו ובעמח
ע"י מועצת הנשים ברפ"ג

למכתבי 990 - 106.2

בהמשך למכתבי הנ"ל סעיף (2), הריני מעביר
מכתב ההזמנה עבור הגב' עו"ד עטיה שמחה, יועצת
רוה"מ לענייני נשים, מטעם מועצת הנשים ברפ"ג.

אודה אם תעבירי מכתב ההזמנה לתעודתו.

מכרחה,
ג. פדון

בּוֹטְשָׁה לְרֵאשִׁית הַמְּדִינָה

מִדֶּלְטָה 100.2 - 100.3

100.2 - 100.3

הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה

הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה

הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה

100.2 - 100.3

הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה
הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה
הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה

הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה

100.2 - 100.3

הַמְּדִינָה הַיְּשׁוּבָה, הַיְּשׁוּבָה הַיְּשׁוּבָה

כה' בטבת ה'תשמ"ח

15 בטבת 1988

44

אל : ג. פדון, הציר, בון

מאת: מנהל אירופה 1.

הנדון : ביקור הצנטרלראט

בהמשך להתכתבות בנדון

דומני שטוב היה לו בהזדמנות טתאימה, וללא שזה יהפוך
לתקריט, האמר לנחמן עצמו שעד עתה לא ברור לאיש למח
הביקור לא התקיים, מה גם שהמכתב המובטח מעולם לא
הגיע. אין סיבה ליהס "פטרונלי" כזה של נחמן - מה גם
שהביטול אינו פוגע באיש, אבל ביטול ללא הסבר גובל
בחוצפה.

בברכה,

מ. בבלי.

העתק : מריס שמרת, כאן.

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

DATE 10/10/01 BY 1045

UNCLASSIFIED

DATE 10/10/01 BY 1045

THIS DOCUMENT CONTAINS INFORMATION THAT IS UNCLASSIFIED
DATE 10/10/01 BY 1045
ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 10/10/01 BY 1045
ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 10/10/01 BY 1045
ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 10/10/01 BY 1045

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

Handwritten signature and initials

הנידון : ס/יו"ר הכנסת בן-מאיר וביקור הצנטראלראט

בהמשך למברקי 94 מ-14.12 ולמכתבך האישי מ- 29.12

1. המכתב לשגריר המנמק החלטת הצנטראלראט לביטול הביקור שנחמן הודיע לי טלפונית "שהוא בדרך" טרם הגיע ולפי הערכתנו מעולם לא נשלח.
2. ס/יו"ר הכנסת בן-מאיר, שהתקשר עמי טלפונית בנושא אחר, אמר לי (בניגוד לאמור במכתבך), שהוא כלל לא דיבר עם נחמן לאחר קבלת הודעת הביטול ואין בדעתו לדבר עימו. הוא כן דיבר על כך עם יו"ר הקהילות בנידרזאכסן, מיכאל פירסט, שליידו ישב אתמול בארוחת ערב אצל רוה"מ אלברכט, ואמר לו שנפגענו על הביטול, לאחר שטרחנו רבות על הכנת התכנית. פירסט יעביר בודאי הדברים לנחמן.

ב ב ר כ ה,

ג. פדון

Handwritten signature and initials

בון, כג' טבת תשמ"ח
14 בינואר 1988

1033 גרמ. 106.3

103.24

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

(C)

מאת : הציר, בון

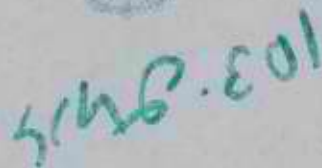
הנידון : ביקור משלחת נעמת וויצ"ו כאורחות מועצת הנשים
הגרמניות

בהמשך למכתבי 990 מ- 17.11.87 ו-991 מ-29.11.87
ולשיחתנו הטלפונית מ-14.1

1. מצ"ב מכתבה של מנכ"לית מועצת הנשים אלי מ-12.1 וטיוטת תכנית הביקור.
2. כאמור, השיגה מועצת הנשים תקציב למימון טיסות האורחות, כולל עבור הגב' שמחה יועצת רוח"מ לעניני נשים. (סה"כ 6 כרטיסי טיסה בלופטהנזה). על האורחות לשאת בהוצאות מס הנסיעות.
3. התבקשתי להעביר למועצה בהקדם האפשרי את שמות האורחות ותואריהן הרשמיים באנגלית לצורך הזמנת הטיסות והדפסת התכנית. כן אבקש מידע על שליטתן בגרמנית או באנגלית. הבריקו-נא.
4. אני מציע שהאורחות תבאנה עימן חומר באנגלית או בגרמנית על מצב האשה בישראל, קידום הנשים הערביות בישראל ובשטחים והפעילות המש"כית שלנו הקשורה לנשים.

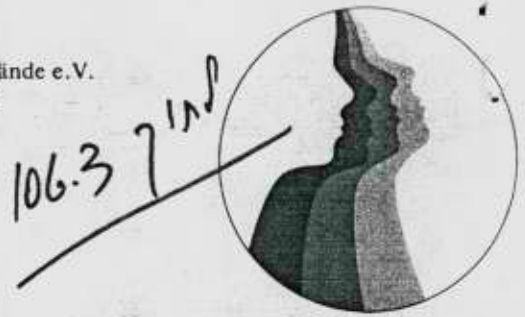
ב ב ר כ ה,

ג. פדון

C. *atque*

Deutscher Frauenrat

Bundesvereinigung Deutscher Frauenverbände und Frauengruppen gemischter Verbände e.V.
Mit Beraterstatus II beim Wirtschafts- und Sozialrat der Vereinten Nationen
5300 Bonn 2 · Südstrasse 125 · ☎ (0228) 316094

An den
Gesandten Dr. Gabriel Padon
Israelische Botschaft
Simrockallee 2

5300 Bonn

Bonn, 12.1.1988
po/bu

Sehr geehrter Herr Dr. Padon,

dieses Mal scheint es mit dem Besuch der israelischen Frauengruppe zu klappen. Jedenfalls haben wir von WIZO und NA'AMAT die Zusage, daß zwei bzw. drei Frauen zu uns kommen möchten. Allerdings kennen wir ihre Namen nicht, und auch Frau Simha hat noch nicht auf unsere Einladung geantwortet.

Für alle Fälle liegt schon einmal ein vorläufiges Programm vor, das ich Ihnen hiermit zur Kenntnis geben möchte. Ohne Rücksprache mit Ihnen halten zu können, habe ich für den ersten Besuchstag einen Empfang in der Botschaft Ihres Landes eingeplant. Es wäre sehr schön, wenn dies mit Ihren Planungen und Verpflichtungen zu vereinbaren ginge.

In Anbetracht der Tatsache, daß der Besuch in die Karnevalszeit fällt, ist unser Zeitrahmen relativ begrenzt.

Für Dienstagnachmittag und -abend (16.2.88) sind wir bei WIZO in Düsseldorf.

Mit den besten Wünschen für das begonnene Jahr 1988

Ihre

Hanne E. Pollmann

Hanne E. Pollmann
Geschäftsführerin

Anlage

Vorläufiges Programm

Besuch einer israelischen Frauengruppe beim Deutschen Frauenrat
vom 14.2. bis 19.2.1988
=====

Es werden sechs Teilnehmerinnen aus Israel erwartet.

Sonntag, 14.2.1988

(abends gegen 21.00 Uhr)

Ankunft am Bonner Bahnhof

Transfer zum Hotel Rheinland

Montag, 15.2.1988

(Rosenmontag)

Frühstück im Hotel

11.00 Uhr

Empfang im Alten Rathaus durch
Bürgermeisterin Waltraud Chritians

12.30 Uhr

Mittagessen
anschließend Möglichkeit, vom Al-
ten Rathaus aus den Rosenmontagszug
zu verfolgen

17.00 Uhr

Empfang in der israelischen Bot-
schaft
(Abendessen)

Dienstag, 16.2.1988

9.00 Uhr

Frühstück im Hotel

Transfer nach Düsseldorf
- Besuch beim DGB - Abtl. Frauen -

12.00 Uhr

Mittagessen beim DGB

15.00 Uhr

Besuch bei WIZO in Düsseldorf

19.00 Uhr

Abendessen in der Altstadt von
Düsseldorf

Rückkehr nach Bad Godesberg

Mittwoch, 17.2.1988

10.00 Uhr

Frühstück im Hotel

Rundgang durch das Regierungsviertel

11.00 Uhr

Empfang bei Annemarie Renger, Vize-
präsidentin des Deutschen Bundes-
tages
(Dieser Termin ist bereits abgespro-
chen.)

12.30 Uhr

Mittagessen

14.00 Uhr

Besuch bei der Leiterin der Abteilung
Frauenpolitik Dr. Hanna Beate
Schöpp-Schilling im BMJFFG
(Dieser Termin ist bereits abgespro-
chen.)

16.00 Uhr

Gespräch mit dem "Verein an der Synagoge"

19.30 Uhr

Besuch der Oper Bonn

Donnerstag, 18.2.1988

9.00 Uhr

Frühstück im Hotel

Transfer nach Köln

10.00 Uhr

Besuch der kommunalen Gleichstellungsstelle der Stadt Köln

11.30 Uhr

Stadtrundgang/rundfahrt unter frauenspezifischen Aspekten

anschließend

Gemeinsames Mittagessen

Nachmittag

Wahlweise zur freien Verfügung oder Museumsbesuche

Freitag, 19.2.1988

10.00 Uhr

Frühstück im Hotel

Pressegespräch

Kleiner Imbiß

13.30 Uhr

Abflug Flughafen Köln-Bonn

5

טז' בסבת התשמ"ח

6 בינואר 1988

12

אל : הציר בבון

מאת: ט / מנהל אירופה 1.

טח
ל. 103.2

הנדון : ביקור שופטים מרפ"ג

למברוקס 172 מנוב' ולמכתבך 659.

המשנה למנכ"ל ארח אותם לפגישה אמש.

לפגישה הופיעו בסה"כ 5 איש וביניהם לא היה ראש

הקבוצה.

מהשגרירות הגרמנית אני למדה שלא שובעים נחת מהביקור

ושיש בעיות גם בפגישות אחרות.

בברכה,

מרים שמרת.

2

1944-1945
1946-1947

1948-1949
1950-1951

1952-1953
1954-1955

1956-1957

1958-1959

1960-1961

1962-1963

1964-1965

1966-1967

1968-1969

$\frac{7.23}{7.5154}$
 - 2
 4/4
 11/11

16
 16

ד' בשנת התשס"ח

25 בדצמבר 1987

1190

4 3 בי 2600 ש"ח

אל : הציר בבון

מאת: ס / מנהל אירופה 1.

2 (2)

הנדון : ביקור שופט ס מרפ"ג

למברקכם 172 מנדבסבור ולמכתבך 659.

במיוחד עם שגרירות רפ"ג הוסדרו כל בקשותיהם לפגישות.

חששנה למנכ"ל יפגשו ב-5 בינואר לתידרוך מדני.

בברכה,

מרים שמרתי.

Handwritten notes in the top right corner, possibly a signature or date.

Handwritten mark or signature in the top right corner.

בון, כט' חשון תשמ"ח

21 בנובמבר 1987

106.2 - 659

א ל : אירופה 1 ✓

מאת : השגרירות, בון

לע

הנידון : ביקור שופטים מרפ"ג

1/3 בגי, טמרי - מא אירופה, אקט - 5.8 אקט, באצ - 16.00

בהמשך למברקנו מהיום, אני מצרף את העתקי 2/ ארכיו. התכתבותנו עם בית המשפט העליון בקרלסרוהה - לעידכונכם.

ב ב ר כ ה,

ג. פדון

העתק: מאו"ר

מדינת ישראל

משרד המשפטים

הגנת המבחן

100.1 - 100.2

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

הגנת המבחן

DER PRASIDENT
DES BUNDESVERFASSUNGSGERICHTS

7500 Karlsruhe 1, den 28. Oktober 1987

Postfach 1771
Schloßbezirk 3
Fernsprecher (07 21) 149
(oder über Vermittlung: 1491)
Telex 7826749

36
n r' e f k j h
J H

An den
Botschafter des Staates Israel
in der Bundesrepublik Deutschland
Herrn Jitzhak Ben-Ari
Simrockallee 2

5300 Bonn 2

Sehr geehrter Herr Botschafter,

zwischen dem 29. Dezember 1987 und dem 10. Januar 1988 wird eine Gruppe von ca. 12 - 16 wissenschaftlichen Mitarbeitern des Bundesverfassungsgerichts in Jerusalem und Tel Aviv sein. Geleitet wird die Gruppe voraussichtlich von dem zukünftigen Vizepräsidenten des Bundesverfassungsgerichts, Herrn Bundesverfassungsrichter Dr. Mahrenholz.

Den wissenschaftlichen Mitarbeitern ist vor allen Dingen an einer Diskussion verfassungsrechtlicher Fragen mit israelischen Experten gelegen, seien es nun Praktiker - wie Richter oder Anwälte - oder seien es Wissenschaftler. Was die wissenschaftlichen Kontakte angeht, so sind erste Verbindungen zur Hebrew University of Jerusalem geknüpft worden. Besonders interessiert wären die Mitarbeiter des Gerichts aber daran, auch mit Regierungsstellen, insbesondere mit dem Justizministerium, in Kontakt zu kommen und darüber hinaus mit aus Deutschland emigrierten Juristen, die später im israelischen Rechtsleben eine Rolle gespielt haben. Ich kann mir vorstellen, daß möglicherweise die israelische Botschaft gerade mit der letztgenannten Gruppe möglicherweise Kontakt hat.

Auf deutscher Seite sind Dr. Umbach und Dr. Wiebel für die

0721 - 347
149 ~~243~~
149 ~~243~~ 235 (237)

Vorbereitungen zuständig, die gerne bereit sind, weitere Details zu erläutern.

Indem ich für Ihre Unterstützung danke
mit freundlichen Grüßen

W. Zeidler

(Prof. Dr. Wolfgang Zeidler)

Dr. Markus Wiebel
Wissenschaftlicher Mitarbeiter
beim Bundesverfassungsgericht

Schloßbezirk 3
Bundesverfassungsgericht
D - 75 Karlsruhe
den 17.11.87

Herrn
Gesandten-Botschaftsrat
Gad Cohen
Botschaft des Staates Israel
Simrockallee 2
53 Bonn 2

Betreff: Studienreise nach Israel
Bezug : Ihr Telefonanruf vom heutigen Tage

Sehr geehrter Herr Cohen,

haben Sie vielen Dank für Ihren
freundlichen Anruf.

Sie könnten uns in mehreren Richtungen behilflich sein.
Zunächst sind wir sehr an einem Gespräch mit einem Vertreter des Justizministeriums interessiert. Ferner würden wir gerne die Knesseth besuchen. Für beide Vorhaben fehlt uns bisher der erforderliche Kontakt. Da wir planen, vom 1. bis zum 6. Januar 1988 in Jerusalem zu sein, kämen am besten Termine an einem Vormittag des 3., 4. oder 5.1. in Betracht.

Wir haben für eine Reihe weiterer Planungspunkte schriftliche Anfragen gestellt, insoweit sind aber noch genaue Terminabsprachen erforderlich. Das betrifft vor allem den Präsidenten des Supreme Court, Herrn Präsident Meir Shamgar, ferner Herrn Bürgermeister Kollek, Herrn Direktor B. Armon und die Rechtsfakultät der Hebräischen Universität.

Für den 6.1. ist eine Fahrt zum Toten Meer,
für den 7./8.1. sind vor allem Gespräche
und Besichtigungen in bzw bei Tiberias und
die Rückfahrt nach Tel Aviv vorgesehen.

Ich würde mich freuen, Einzelheiten mit Ihnen
am kommenden Donnerstag besprechen zu können.

Mit freundlichen Grüßen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'W. Wiebel', with a stylized, cursive script.

(Dr. Wiebel)

Dr. Markus Wiebel
Wissenschaftlicher Mitarbeiter
beim Bundesverfassungsgericht

Schloßbezirk 3
Bundesverfassungsgericht
D - 75 Karlsruhe
den 17.11.87

Herrn
Gesandten-Botschaftsrat
Gad Cohen
Botschaft des Staates Israel
Simrockalle 2
53 Bonn 2

Betreff: Studienreise nach Israel
Bezug : Ihr Telefonanruf vom heutigen Tage

Sehr geehrter Herr Cohen,

haben Sie vielen Dank für Ihren
freundlichen Anruf.

Sie könnten uns in mehreren Richtungen behilflich sein.
Zunächst sind wir sehr an einem Gespräch mit einem Vertreter des Justizministeriums interessiert. Ferner würden wir gerne die Knesseth besuchen. Für beide Vorhaben fehlt uns bisher der erforderliche Kontakt. Da wir planen, vom 1. bis zum 6. Januar 1988 in Jerusalem zu sein, kämen am besten Termine an einem Vormittag des 3., 4. oder 5.1. in Betracht.

Wir haben für eine Reihe weiterer Planungspunkte schriftliche Anfragen gestellt, insoweit sind aber noch genaue Terminabsprachen erforderlich. Das betrifft vor allem den Präsidenten des Supreme Court, Herrn Präsident Meir Shamgar, ferner Herrn Bürgermeister Kollek, Herrn Direktor B. Armon und die Rechtsfakultät der Hebräischen Universität.

Für den 6.1. ist eine Fahrt zum Toten Meer,
für den 7./8.1. sind vor allem Gespräche
und Besichtigungen in bzw bei Tiberias und
die Rückfahrt nach Tel Aviv vorgesehen.

Ich würde mich freuen, Einzelheiten mit Ihnen
am kommenden Donnerstag besprechen zu können.

Mit freundlichen Grüßen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'W. Wiebel', with a stylized, cursive script.

(Dr. Wiebel)

11.11.87

Bonn-Bad Godesberg, den 4. November 1987

An den
Präsidenten des Bundesverfassungsgerichts
Herrn
Prof. Dr. Wolfgang Zeidler
Postfach 1771

7500 Karlsruhe

Sehr geehrter Herr Präsident,

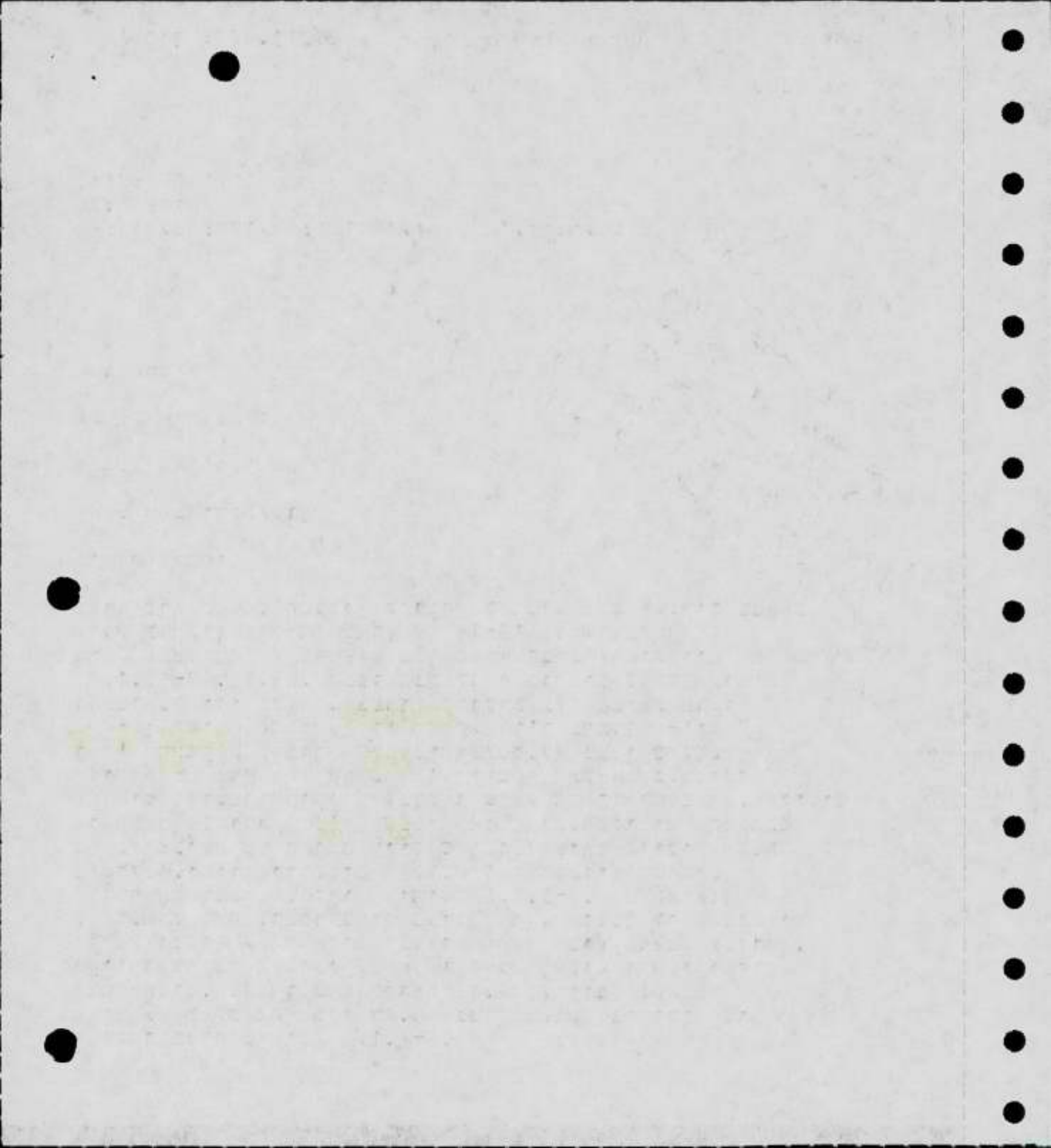
in der Abwesenheit des Botschafters, der sich zur Zeit in
Israel befindet, möchte ich Ihnen sehr für Ihren Brief vom
28. Oktober danken.

Wir würden uns natürlich sehr freuen, wenn wir der Gruppe der
wissenschaftlichen Mitarbeiter bei der Gestaltung ihres Pro-
grammes behilflich sein könnten. Ich wäre sehr dankbar, wenn
die Herren, die für die Vorbereitung verantwortlich sind,
mit Herrn Gesandten-Botschafter Gad Cohen (Tel. 0228/823254)
Kontakt aufnehmen, der sich um das Programm bemühen wird.

Ich bin sicher, daß der Israelbesuch für Ihre Mitarbeiter sehr
interessant sein wird.

Mit freundlichen Grüßen

Dr. Gabriel Padon
Geschäftsträger a.i.

** ירמא

שמו

א/ר כ'ק

**
**
**

חידוש: 12,17039
 אל: בטחון/412
 מ-: המשרד, תא: 241287, זח: 1528, דח: ר, טג: ש
 נד: 8

2.30
 חנה

שמו/רגיל

נ.מ. 391

210.02/לבנון

אל: מתאם הפעולות בלבנון (לידיעת ארליך)

דע: אירופה 2.

צוות גרמני רכזאי בצידון.

לידיעתך כי במגישת עס ממכנ'ל טנוג (22) ביקש השגריר הגרמני
 בישראל להטב תשומת לבנו כי בצידון נמצא בית - חולים שבו
 פועל צוות רכזאי גרמני. השגריר נתן בידי ממכנ'ל פתק בו
 נרשם 'צידון, בית חולים האמשיד, ASME - צוות הומאניטאס'.

ארב'ל 2

מא.י

תפ: שהח, מנכנל, ממכנל, ברנש, ארב'ל 2, אירא, ליאור, מזתיס, ר/מרכז, ממז

ג' בטבת התשמ"ח

24 בדצמבר 1987

מזכר

ז"ח 103.2

אל : ס / מנכ"ל יצחק ליאור
מאת : ס / מנהל אירופה 1,

הנדון : פעילות ח"א הישראלי - גרמנים בדרום לבנון.

המזכיר השני בשגרירות רפ"ג, רולף Schütte, התבקש ע"י משרדו להעביר לידיעתנו תלונה של איגוד וולונטרי גרמני, הפועל בבי"ח "חמשיר" בפאתי צידון, על טיסות והפצצות חיל האוויר הישראלי.

שוטה גם מסר, שהגרמנים נמצאים שם בניגוד לרצון משה"ח הגרמני וכי השגרירות הגרמנית בביירות התבקשה לחדש הבקשה שיעזבו את לבנון, במסגרת המדיניות הגרמנית הנוכחית לגרום לכך שגרמנים לא ישהו בלבנון.

לידיעתך.

בברכה,

מר יצחק ליאור
מרים שמרת,

העתק : מר יצחק לבנון, ממ"ד.

** ירצא

שומר

**

**

**

חידוש: 12/18591

אל: בון/469

מ-: המשרד, תא: 281287, זח: 1526, דח: ר, טג: ש

נד: 2

רגיל/שומר

בון.

103.2
אנח

נגישה עם ח"כ בן-מאיר. לשלבת נר 164 מ-22 דנא.

א) חכ' בן מאיר ישמח לכגוש את המשלחת ב-19/1 בשעה 14.00 בבוקר.

ב) אסדרונא שחברת הנסיעות בארץ המארגנת נסיעתם דואגת לאישור כניסה לבוסת לסיור מזורן באם ירצו.

ג) חבריקונא פרטי חברת הנסיעות לשימוש בעת שינוי בלשהר.

אסדרונא 1.

מס.י

תפ: אירא

XX

משרד החוץ-מחלקת הקשר

15273

תאריך: 22.12.80

נכנס

בלחם

א. ח. כ. 19.12.80

חוזם: 12/15273
אל: המשרד
ד: בון, נר: 164, תא: 221287, זח: 1500, זח: ר, סג: 8

2.3.81
אנא

נכנס
19.1.81
25.12.

בלחם/רגיל

אל אירופה 1

מאת שגרירות בון

פגישה עם חייב בן-מאיר

1. ב-13.1 נוסעת קבוצה בת 35 איש, הכוללת 18 ראשי ערים קטנות (מלוויים ברעיוותיהם) וכן מספר עתונאים לביקור בישראל. זו קבוצת הכדורגל של ראשי הערים.

2. מבקשים להתקבל בכנסת אצל חייב בן-מאיר ב-19.1.81.

554416

3. אנא הדויעונו בחוזר אם ניתן לקיים הפגישה במועד הנל.

14⁰⁰
16⁰⁰
14⁰⁰

חפ: אירא

Handwritten notes and signatures in the right margin.

500

1971

כ"ז' בכסלו התשמ"ח

18 בדצמבר 1987

1177

אל : חשגריר בבון
מאת : ס / מנהל אירופה 1.

מס. 10
ד. 2
ה. 1

הנדון : תרומת ממשלת רפ"ג ל"אגודה למלחמה בסרטן" בישראל.

המשנה למנכ"ל מוסר שב- 16 דנא נמסר ע"י השגריר האס סך 350.000 ד.מ. עבור מחקר ל"אגודה למלחמה בסרטן". בעוד זמן-מה ימסר הצ'ק נוסף באותו סכום לאגודה.

מישראל טיפל בכך גדעון רפאל וברפ"ג המזכ"ל לזודהו. האירוע היה בבית סווי אבן.

אנו מניחים שהנושא ידוע לך - אך למען הסדר הטוב מודאים זאת.

בברכה,

מרים שמרת.

47. 1900-1901

87. 1901-1902

1902

1903-1904
1904-1905

100
50

1905-1906

1906-1907
1907-1908
1908-1909

1909-1910
1910-1911

1911-1912

1912-1913

1913-1914

לחבר

ל. לריוס

גאוגרפיה (לחבר) בן (לחבר)

כי אהבתי לחבר יי אהבתי

לחברתי לחברתי
בן 350.000

לחברתי

לחברתי לחברתי
לחברתי לחברתי

לחברתי לחברתי

לחברתי לחברתי

לחברתי לחברתי

לחברתי לחברתי
לחברתי לחברתי

חוזם: 12/13492

אל: המסד

מ-: בון, נר: 140, תא: 181287, זח: 1700, דח: מ, סג: ט

נד: 8

סודי/מיו

אל אירופה 1

זע כנסיות, אבירות/760

מאת הציר, בון

איום על מדינה בצליינים. בהמשך למברקי 99 ולמכתבי
1003 מ-12.15

1. מנהל אל-על ברפ"ג הביא אלי היום את בעל חדרת אונטרה
מינאל מור, שכולו נרגש לאור זרם ביטולים של קבוצת
צליינים, שגרם לו עד עתה, נזק של מיליון מ"ג. מסתבר
שברם למכתבים לביטולים של רגנסבורג ומסאד, הגיעו
גם לביטולים של מינכן, לימבורג, אוגסבורג, רוטנבורג
ולמעשה הביטולים של גרמניה ואלו מסרד על האיום לכמרים
המארגנים קבוצות ומנאן הביטולים.

2. מולר בטוח, שהמאיים הוא מורה דרך ערבי ממזרח ירושלים
בשם עלי שרבאתי, שעוד עוררם עד לפני שנתיים ופתח
לפני זמן מה חברה נסיעות ברגנסבורג בשם ABENOLAND
UND MORGENLAND REISEN

המארגנת קבוצות צליינים והאיש מחלק את זמנו בין רגנסבורג
וירושלים. האיש מנסה לטחון קליינטורה מחבי אונטרה ולפני
מספר חודשים איום על מדריכת קבוצת אונטרה בויאה וולורוז
בי-מ שירצחה, אם תבוא שוב לי-מ, עם צליינים.
מכתבי האיום נמסרו למשטרה הרפ"גית החוקרת בענין. לפני
מיטב יזמתו עלי שרבאתי נמצא עתה בירושלים.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

3. הבטחתי למולר מכתב שלנו הקובע שישראל דואגת לביטחון תיירים וצליינים ושאינן לקחת ברצינות האיום על רקע תחרות כלכלית, שיוכל להציג בפני הכמרים, ושנדאג לחקור את שרביאטי במידה והוא בירושלים. מולר אמר שאינו סבור שזה יפגור את הבעיה ושהוא שוקל להפגש עם נציג אש"ף בבון כדי לקבל ממנו מכתב שאין אש"ף מאחורי האיום. הזהרתי אותו ממני צעד זה, שחושף אותו לסחטנות והבהרתי לו שאינו יכול לרקוד על שתי חתונות. אם ילך לאש"ף לא יוכל לצפות לסיוע שלנו. אנו מעדיפים עבודה בהבאת צליינים, אך איננו תלויים בו ויש הובלה חבורת נסיעות אחרות. הצעתי שיסקול היטב צעדיו ושיוודיעני החלטתו. הבטיח להודיעני החלטתו, ביום שני.

4. מסרתי המיוע לקבי"נ ובקשתיו להטבירו בדחיפה, כדי שיתפשו האיש ב ויחקרוהו. הודאה שלו תסייע מאוד להכרין האיום אצל הכמרים.

הפ: שהח, ממנבל, ממנבל, אירא, כנסיות, בטמח, אבירות, (בנפרד), דם

10093

תאריך : 15.12.87 **משרד החוץ-מחלקת הקשר**

טודי

נכנס **

**

**

**

הרצום: 12,10093

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 97, תא: 141287, זח: 1900, דח: ד, טג: ט
נד: ג

103.2
זנח d

טודי/זחון

אל מנהל אירומה 1

מאת השגריר, בון

הדיווח של שגרפיא על האירועים בשטחים הוא שלילי ביותר.

בן-ארי .

הפ: שהח, ממנכל, ממנכל, אירא, ליאור, מזתים, מתאסשטחים, אביטל, מעת, הטברה

1000

C. 801

3/14

★★ 0111

שם נר

★★

★★

★ ★

12,10090:מחיר

אל: קטשדו

ש: אר, מ: פד, 1900: פד, 141287: מל, 93: נב, 111: -ס

6:73

שמרר/מירי

אל אידישע 1

מאת השגדיר, בון

למפרט יין. שלבט 180.

1. כפי שהודענו לכם יוצא רוח'ים סארלאנו לביקור פרטי. הוא ועוזרים פרטיים שכל הסידורים נקבעו בצנורות מפלגת העבודה וההסתדרות (הכוונה כנראה להאברמלד). ישראל גת/שהיה השבוע בארץ לא יודע דבר.

2. כפי שגשגנו עמו בשבוע שעבר עם השר יעקובי. ראשו של לאפונטיון היה בבעיות פחם ופלדה ולא בקשרי חוץ... קבענו עמו ועם טוזריו שאם ירצה זבר מה יודיענו. אין בכוננתנו לאכנס אותו לקיים פגישות, כי לאפונטיון אמר כמה פעמים שמגמתו להיות עם בני משפחתו ולנוח. אם יחול שינוי או ישתנה דבר-נודיעכם. כן נודיעכם בקרוב מתי יגיע לאילת ואם ומתי ירצה להיות בירושלים- תל-אביב. בשלב זה נאמר לנו לשלושה שבועות.

ת.כ. : שהח, מנכל, ממנכל, אירא, אביטל, מאור

103.2
~ ~ ~

۷۷۲

TO: SAC, NEW YORK

FROM: SAC, NEW YORK

SUBJECT: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

TO: SAC, NEW YORK

FROM: SAC, NEW YORK

SUBJECT: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

11792

תאריך: 16.12.87

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

נכנס **

**

**

**

חוזם: 12,11792

אל: המשרד

מ-: בון, נו: 115, תא: 161287, זח: 1800, זח: מ, טג: ש

נד: 8

שחור/מידוי

ל: אירופה 1
מאת: השגריר, בון

רוחמי לאפונטיין. קבלנו הודעה מטארברוקן על כרטי נסיעתו של לאפונטיין. מה-22 בדצמבר עד 12 ינואר. הפרטים בידי שגרירות רפיג שבודאי יעבירו לידיעתכם. הוא מעוניין בביקור כרטי-חופשה. נקבעו עקרונות פגישות עם מר פרס ומזכ"ל ההסתדרות.

בן-ארי

==ש==

תפ: פהח, מנכ"ל, מתכנל, אירא, אביטל, מאור

כד' בכסלו התשמ"ח

15 בדצמבר 1987

1176

זר
103.2

אל : מר יהודי קינר, בון

מאת : ס / מנהל אירופה 1.

הנדון : סיור רוכבי אופנים בישראל -

פעולה למען הלוחמה בסרטן אצל ילדים.

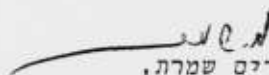
למכתבך למנהל קשתו"מ 453,

כדי למנוע סמיכות הפעולה הברוכה לסיור רוכבי אופנים מהולנד, במטרה
לגרום למירב התהודה הציבורית לשתי הפעולות, להלן המידע הבא :

בימים 16-27 במאי '88 מתוכנן סיור אופנים לכבוד שנת ה-40 לעצמאות
ישראל שבה ישתתפו כ-120 רוכבים מהולנד וביניהם, כנראה, שלשה שרי
ממשלה, האירוע יתחיל בעת שהותו של רוה"מ לוברס בישראל,

אינך מפרט תאריכי המירוץ, אך המלצתנו שתגרום לכך שהמירוץ הגרמני לא
יערך בחודש מאי,

בברכה,

מרים שמרת.

העתק : מנהל מקצ"ב

קשתו"מ,

בון -ג' בטליו חשנ"ח

24.11.87

- 453 -

אלו מר פ. יארן - מנהל מקצ"ב

מאת: סגרירות בון

אירוב

הברון: פעולה למען הלוחמה בסרטן אצל ילדים.

*לדבר בטיח
ברק
לחם יארינג*

קיים בגרמניה ארגון הפועל בתחום המלחמה בסרטן אצל ילדים.

הארגון (בעיר האוניברסיטה GIESSEN) מארגן מדי שנה מרוץ אופניים בן יומיים, בו נוטלים חלק כ-5,000 משתתפים, ביניהם אח"מים גרמנים (פוליטיקאים, אמנים וספורטאים) אשר משלמים דמי השתתפות ואת התמורה (כמליון מ"ג) מעניקים לליגה למלחמה בסרטן אצל ילדים.

אחד האנשים הקומדים בראש המבצע הינו מומחה גדול לסרטן, הפרופ' LAMPERT אשר מתכוון בשנה הבאה, לרגל ה-40 למדינת ישראל להתחיל את המירוץ ברפ"ג כאשר כ-50 משתתפים ידועים ימשיכו את המירוץ בארץ ושם יצטרפו ישראלים למירוץ. הכסף אשר ייאסף בארץ ומחצית מהסכום אשר יאספו ברפ"ג יועבר לליגה ללוחמה בסרטן בארץ. האם תוכלו לברר מה ידוע בנושא לליגה הישראלית ללוחמה בסרטן ולעדכננו בהתאם.

ב ב ר כ ה,

יהודי קינר

העמק: הגב' קולט אביטל - ראש אמית"ק

מנהל הטברה

אירופה 1

דשות שדות התעופה בישראל
וסל התעופה הבינלאומי בן-גוריון

אגף שרות לנוסע ותפק"מ

14 בדצמבר 1987

2/103

103.2

לכבוד
גב' בלהה גליל
המ' הקונסולרית
משרד החוץ
ירושלים

גברת נכבדה,

בהמשך למכתבייך אלינו אבקש לענות כדלקמן:

1. מכתבך מה- 27.11.87 סימוכין 532 - על אף מאמצינו לאתר את המקרה בו מדובר, לא נוכל להתייחס למקרה ספציפית מאחר ואפילו קצה של חוט לא ניתן. מה גם ששנה תמימה עברה מאז. ככלל - אנו פועלים על פי נוהלים ברורים המיוחדים לקבוצות המאפשרים בדיקה מהירה ויעילה. התשואל מהווה חלק בלתי נפרד מהבדיקות הבטחוניות ועל נוסע ללא יוצא מן הכלל עובר תהליך זה.

2. מכתבך מה- 24.11.87 סימוכין 456 - הורי אשת הציר האיטלקי עברו בדיקה שגרתית ובהחלט נתנו דעתם לתעודה הדיפלומטית שהציגה המלווה הנכבדה. אלא, שהתחייבה בדיקה נוספת הנגזרת אף היא מהנוהלים המקובלים לכל נוסע על מנת לוודא שלא לקחו עמם הנוסעים ואפילו בתום לב דבר שאינו שייך להם.

לא נותר לנו איפוא, אלא להתנצל ולהצטער על אי הנעימות שנגרמה לנוסעים אף עם כל זאת נעשה למען בטחונם ושלוותם הם.

בכבוד רב,
ר. בית-הלחמי
אחראית לטיפול בתלונות הצבור

העתק: מר ז. שריג
רא"ג שרות לנוסע ותפק"מ

955-1

ג' בכסלו תשמ"ח
24 בנובמבר 1987

456

לכבוד
גב' בית הלחמי
האחראית לטיפול בתלונות הציבור,
אגף שרות לנוסע ותפק"מ
רשות שדות התעופה בישראל
נמל התעופה בן-גוריון ת.ד. 7 מיקוד 70100

הנדון: בדיקות בטחוניות בנתב"ג

הדו"ח הקצר של גב' מרים שמרת ממחלקת אירופה א' במשרד החוץ,
מסביר את עצמו.

בולטות שתי נקודות:

- א. חוסר התייחסות מיוחדת לבעלי דרכונים רשמיים או בני משפחותיהם.
 - ב. הצגת שאלות לא רלבנטיות שפולשות לתחום הפרטי של נוסעים.
- לדעתנו אי-אפשר לדרוש מתיירים בעת צאתם הקומנטציה (כגון קבלות)
על מהלך הביקור שלהם בארץ - אלא אם כן מודיעים למבקרינו מראש שהם
חייבים לשמור על קבלות, כרטיסים וכו'.
- על סידורי העבודה עצמם, משך זמן הטיפול, החמצת טיסות וכו' -
שעליהם מגיעים אלינו הדיס, לא נייחד היום את הדיבור.
- נודה על תגובתכם 'שנוכל להעביר כהסבר לשגרירות איטליה.

בכבוד רב,

יעקב אביעד
מנהל המח' הקונסולרית

לוטה
העתק: מרים שמרת, אירופה א'.

מאת: מרים שמרת, אירופה 1

הנדון: בדיקה בטחונות לקראת טיסת לופטהנזה ב-17 דנא

אשת הציר בשג' איטליה הגברת BASCONE ליוותה את הוריה לטיסה זו מצוידת בתעודתה הדיפלומטית. הגיעו לנתב"ג שעתיים וחצי לפני שהטיסה עמדה לצאת. בקושי הגיעו לטיסה בגלל בדיקה בטחונות קפדנית לאיש עסקים גרמני, שהיה אורח חברת קוקה קולה. היה זה ביקורו הראשון של האיש בישראל. תחילה קיבל את השאלות והבדיקות בהבנה ובסבלנות אך לאחר שהתארך הדבר ונשאל שאלות, אותן שמעה הגברת בסקונה, אנשי ושלחערכתה אפילו לא יכלו לגעת בשאלות בטחון, איבד את רצונו הטוב והבנתו.

כאשר הגיע תור הוריה - נשאלו את השאלות השגרתיות. ספרו ליעדי נסיעותיהם ולאמצעי התחבורה. כאשר סיפרו שליוס אחד שכרו רכב, נחקשו לחציג את הקבלה. הבקשה היתה מודעת לכך שהמדובר בהורי נציג דיפלומטי. כאמור, הגיעו ברגע האחרון לטיסה לאחר שעמדו כשעתים בתור לבדיקה.

הגברת בסקונה מציינת שהבדיקות התנהלו באדיבות ושאין רוצה להתלונן אישית, אך שחבל להם לראות כיצד אהבה לישראל, בתום ביקור, נמקה בגלל תהליך בדיקת בטחונות מפרך, מייגע ומבייש.

ב ב ר כ ה,

מרים שמרת

י"ם בכסליו תשמ"ח
10 בדצמבר 1987

7

103.2
אכח

לכבוד
ד"ר פיליפסון
רח' ז'בוטינסקי 99
ירושלים.

ד"ר פיליפסון הנכבד,

בתשובה לפנייתך למשרד החוץ לסייע בהוצאת שנתון על הכלכלה
העולמית ע"ש ד"ר קרל מלכיוור, כאשר כוונתך לסווע כספי מהקרון
המשותפת למחקר במדע לישראל ולרפובליקה הפדרלית של גרמניה,
המלצתי שתקח דברים בנושא עם יועץ השר פת, מר דן קטריבס.

השרים הממונים על תחום המדע בישראל וברפ"ג אחראים לקרן זו.

בתקווה שמידע זה יסייע בידך.

בכבוד רב,

מרים שמרת
סגן מנהל אירופה ו

6.601
504

טז בכסל תשמ"ח
07 בדצמבר 1987
מספר: 635

אל: יהודי קינר-השגרירות בון

מאת: מע"ח

הנדון: עתונאים גרמנים בישראל.

אמש פגשתי את רוב העתונאים הגרמנים בארוע שערך במשרד ה-ARD בת"א. הלויזיה הגרמנית חגגה 20 שנה למשרדה בת"א (שנוסד ע"י אדמונד גרומר בלמחמת ששת הימים) והחלפתו של פטר דודציק ע"י דר' פרייברך שרייבר לארוע היגעו מרפ"ג אדי גרובר והאינטרנט של "הביירישע רונדפונק".

1 שרייבר מידענו לא הרשים במיוחד בדבר הברכה שנשא וגם לא בשיחותיו האקראיות עם האורחים, כך לפחות שמעתי ממספר עתונאים ששוחחו עמו במשך הערב. גם משיחתי הקצרה אתו ומהכרותי אותו מגרמניה נראה לי כי צפויה לנו תקופה קשה יותר בהשוואה לימי דודציק לפחות בהתחלה. קבעתי עמו פגישה במשרד לצורך תדריך מקיף וסיוע ככל שידרש עם כניסתו לתפקיד בינואר.

2. שוחחתי ארוכות עם לסלו טרנקוביץ ונתתי לו להבין כי איננו מרוצים מרוח דיווחיו האחרונים העוסקים בנושאים המדיניים בטחוניים (ראה מכתבו של ברנע). אני מבין כי טרנקוביץ כתב כאחרונה גם בנושאים של ישראל היפה. בכוונת ה-DPA לפרסם שורה כתבות לרגל 40 שנה לישראל- ביקש סיוע ויעוץ ובכלל זה ראיון עם מ"מ רוה"מ ושה"ח אותו נשתדל להשיג עבורו.

3. אורי זאהם שע"פ הדיווחים שהעברתם כותב בחריצות רבה- שולח ידו גם בחקשורת אלקטרונית ומעביר כתבות טלוויזיה ל-SAT-1 וכתבות רדיו לרדיו לוכסמבורג וזאת באמצעות משרד הפצה בבון INFO - BONN. לידיעתכם

4. שבתאי טל סיפר לי על כוונת חשטרן להוציא מוסף מיוחד לרגל שנת ה-40 שיצורף למחדורת השבועון. לדבריו אמורה המערכת להיות בקשר עמכם בנושא זה.

5. יתכן שכבר ידוע לכם על העובדה שברטרנד היימריך זכה לא מכבר בפרס עתונאי חשוב באוסטריה. בחחרות שנערכה בזלצבורג, זכה המרייך ב-20,000 מרק על כתבה שכתב, והקריא בעצמו בפני חמך השופטים, שנושאה- משפט דמיאניוק.

טז' בכסלו התשמ"ח

7 בדצמבר 1987

1155

5

דר' דוד יששכרי
יו"ר הנהלת סניף ערד
תנועת החרות בארץ ישראל
ת.ד. 646 ערד 80700

103.2
גיר

דר' דוד יששכרי הנכבד,

אני מודה לך על מכתבך מ-30.11.87, כפי שהסברתי לך בהתכתבות קודמת מרכז השלטון המקומי הינו הגוף הישראלי המתאם את בריתות הערים התאומות ואני ממליצה בכל לב לפנות אליו בשאלות החשובות שאתה מעלה כולל בשאלה אם הוענקה בזמנו אזרחות כבוד למנהיגי "הרייך השלישי" ע"י דינסלקן והאם כל חברי מועצת העיר הנוכחית הינם בעלי עבר "נקי",

דרך קלה לבדיקה ראשונית הינה באמצעות תאריך הלידה, אנשים שנולדו לפני ה-1.1.1928 היו חייבים בתהליך דה נציפיקציה במידה שהיו חברי המפלגה הנאצית, אי-לכך, אם יתברר שבין חברי מועצת העיר אנשים א) שנולדו לפני תאריך זה; ב) היו חברי המפלגה הנאציונל-סוציאליסטית, יהיה מקום להמשיך בבדיקה, במדה שנקבל שמות אנשים כאלה ותאריך לידתם, נשתדל לבדוק באמצעות שגרירותנו את עברם.

משה"ח מצדו לא יכול לפנות לעיריית דינסלקן ולבקש פרטים מסוג זה. הוא יכול לסייע לאחר קבלתם בבדיקתם, מאידך מרכז השלטון המקומי שבסמכותו לטפל בכינון בריתות מעין אלה, יכול ומוסמך לבקש כל פרט רלבנטי.

אני מקווה שהנ"ל, עונה על שאלותיך,

בכבוד רב,

מרים שמרת

ס / מנהל מח' אירופה 1.

תנועת החירות
בארץ ישראל
סניף ערד

בס"ד

ט בכסליו תשמ"ח 30/11/87 תאריך:

לכבוד: גב' מרים שמרת

סגן מנהל מחלקת מערב אירופה.

משרד החוץ

ירושלים.

הנדון: מכתבך מ 17/11/87.

גב' שמרת הניכדה !

תשובתך אינה עונה לבעיה של חברי מועצת העיר " דינסלקן " אשר לא יבקרו בארץ.
כמו כן אינה עונה לבעיה של אזרחי כבוד של העיר הנ"ל אשר עלולים לגרום לעגמת
נפש רבה לאזרחים רבים הן בערד והן מחוצה לה (הכוונה למנהיגי "הרייך השלישי").

אני סבור כי מי שטוען (כמוך למשל, אני משער), כי יש לבדוק על קשרים אלו עליו
להיות מעוניין בהוכחה כי יש לנו כאן עניין עם "גרמניה חדשה לחלוטין".

דווקא עתה, לאחר הניסיון המר עם מזכ"ל האו"ם לשעבר וולדהיים ובמצב שזכותינו על
א"י (גם המצומצמת) פוטלת באירופה בספק ע"י גורמים עוינים, מצב שהיה שונה
חלוטין מבחינות אלו בשנות החמישים והשישים, עלינו להיות זהירים שבעתיים
בשאלות אלו.

אני תקווה כי תעני לבקשתי ותסייעי בידי ובידי חברי לברר השאלות הנ"ל מכוון
שבידך הכלים הממלכתיים לעשות כן.

בכבוד רב

ובברכת החרות

ד"ר דוד יששכר

יו"ר הנהלת הסניף

תנועת החירות בארץ ישראל

סניף ערד

ת.ד. 646 ערד 80700

טל. 955260, 956016-057

העתק: מנהל המחלקה.

מר אבי רבינוביץ מרכז השלטון המקומי.

נכנס

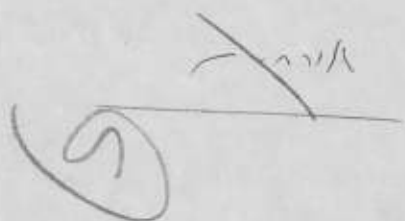
בלמע

חוזם: 11,21875

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 274, תא: 301187, זח: 1600, דח: מ, טג: ב

נד: פ

103.2
קצ

בלמע/ מיוז

אל: אירופה 1

מאת: שגבון

פגישה עם ח'י'נ בן-מאיר לחרוזמכס 19965.

1. חברה הנסיעות המנפלת בקבוצה היא מליה טל: 249225
03 או 249231- יש לפנות לגב' יונה ממחלקת רפג.

2. תודה על מאמציהם.

ברנע.

תפ: אירא

NY 77

0773

11,19965:מזרח

459/771:7N

מ-:המשרד,תא:271187,דח:1323,דח:מ,טג:ב

Q: T J

ringed

11/11/11

1371

לשלבנו 441 - פגישה עם ח"כ בן-מאיר.

הבריקונא בתובת להודעות לקבוצה במידה ויחול שינוי בלתי-
צפוי.

1 אירופה

70

נתן : 77

חוזם: 11,18974

אל: בון/441

מ-: המשרד, תא: 261187, זח: 1212, זח: מ, סג: ב

נד: 8

לדב

מיידוי/בלמט

דע: ח"כ דב בן מאיר, הכנסת

ברנע

לשלך 198-פגישה עם ח"כ בן-מאיר בכנסת.

א. הפגישה נקבעה ל-8 בדצמבר שעה 1500.

ב. דאגו נא שמארגני הקבוצה יסדירו הכניסה לכנסת.

אירופה 1

א/ד.י

הפ: ממנכל, אירא, אביטל, מעת, מקצב, יורכנסת

חוזט: 11/17715

אל:המשרד

מ:-בוון,נר:198,תא:241187,זח:1500,זח:מ,מ:ג:ב

נד:א

אבסדיי נגיסה

8.12
15 ⁰⁰

(יטל)

בלמס/מידוי

אל:אירופה 1

מאת:שגרירות בוון

נגישה בכנסת

1. קבוצה של 13 איש רבה שלושה ראשי ערים, עתונאים וסוכני נסיעות תבקר ביום 9-12 בישראל.

2. מדובר ב HORST JANNICH , ר"ע

AHLEN (שהוא גם חבר בונדסטאג) ושני

ראשי ערים נוספים בסביבת עיר זו.

מבקשים לבדוק אפשרות למגישה עם ח"כ בן-מאיר בבנין הכנסת ב 7.12 או 8.12.

4. אנא תשובתכם בחוזר.

ברנע.

תפ: ממנכל,אירא,אביטל,מעת,מקצב,יורכנסת

1994: 2551-54

[illegible]

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

1987: 297-312. ↑

1992; 25: 277-281.

1. Bureau of Information and Public Affairs, Defense
Research Agency, 1000 15th St., N.W., Wash., D.C.

[illegible]

1000

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

עירית ירושלים

בכרחה

מאת

שמואל אבנת

יועץ מיוחד לראש העיר

Landeshauptstadt Stuttgart
GZ: OB 0110

Der Oberbürgermeister

Herrn
Oberbürgermeister
Teddy Kollek
Rathaus
Jerusalem

Israel

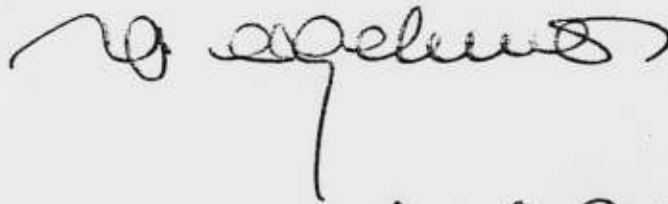
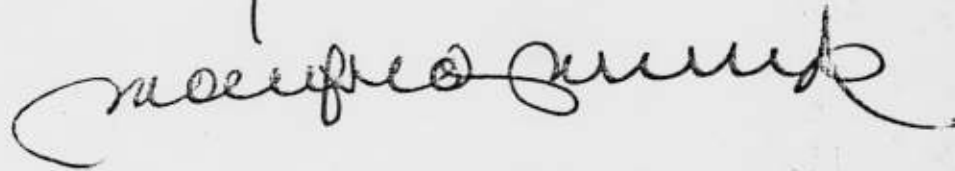
Den 11. November 1987
Rathaus, Marktplatz 1
Postfach 161, 7000 Stuttgart 1
Telefon (0711) 216-1
Telefax (0711) 216-3088
Telex 723219 stadt d

Verehrter, lieber Herr Oberbürgermeister Kollek,

ich habe mich sehr über Ihren freundlichen Brief vom 30. August 1987 und die Einladung zur Weltkonferenz der Partnerstädte und kommunalen Einrichtungen im Rahmen des 40. Jubiläums der Gründung des Staates Israel gefreut. Gerne werde ich zusammen mit einer Delegation von Gemeinderäten und Mitgliedern des Bürgermeisteramts unserer Stadt zu diesem wichtigen Treffen nach Jerusalem reisen. Leider erlaubt mein Terminkalender mir nur einen Besuch vom 13. bis 14. oder 15. März 1988, unsere Delegation wird unter der Leitung von Herrn Bürgermeister Dr. Gerhard Lang aber bis zum 20. März 1988 bleiben. Ich werde Ihnen so bald wie möglich die Namen der Delegationsmitglieder mitteilen lassen.

In der Erwartung unseres Wiedersehens in Ihrer schönen Stadt verbleibe ich

mit freundlichen Grüßen

R o m m e l

BO: TK NO VF AF GA

ARC FILE D ADD TF Z

2.501

500

Dear Mayor Kollek,

I was very pleased receiving your kind letter of August 30th, 87 and the invitation to participate in the World Conference of Municipalities and Twin Cities within the framework of the 40th anniversary of the establishment of the State of Israel.

I shall be delighted to participate together with a delegation of Stuttgart city councillors and members of the Municipality in this important meeting. Unfortunately, my time schedule only allows^w for a short visit from March 13. till 14th, maximum 15th, 88 but nevertheless our delegation will stay till March 20th, under the guidance of Mayor Dr. Gerhard Lang. I shall inform you as soon as possible about the names of the participants.

Looking forward to seeing each other again in your beautiful city, I remain,
with best regards,

Yours sincerely,

Manfred Rommel

sehr geehrter herr kampe,

wie gewünscht hiermit der lebenslauf des praesidenten
des senats, herrn buergermeister wedemeier.

mit freundlichen grueszen
senatskanzlei bremen.
i.a. fischer

buergermeister
klaus wedemeier,
praesident des senats,
senator fuer kirchliche angelegenheiten
senator fuer bundesangelegenheiten (kommissarisch)

klaus wedemeier wurde am 12. januar 1944 in hof/bayern geboren.
er ist verheiratet mit ute wedemeier und hat ein kind. seit
1956 ist wedemeier bremer. nach der schule absolvierte er eine
kaufmaennische lehre im gross- und aussenhandel. danach arbeitete
klaus wedemeier bis 1979 als kaufmaennischer angestellter im
elektrogrosshandel, bei einer wohnungsbaugesellschaft und in der
verwaltung eines einzelhandelsunternehmens, zum teil als hand-
lungsbevollmaechtigter und als prokurist. wedemeier ist mitglied
der gewerkschaft handel, banken und versicherungen.

seit 1964 mitglied der spd

1970 - 1976 sprecher und landesvorsitzender der jungsozialisten

1976 - 1980 vorsitzender des spd-unterbezirks bremen-ost

1971 - 1985 abgeordneter der bremischen buergerschaft,
ebenso lange mitglied der finanzdeputation

1975 - 1979 mitglied der deputation fuer oeffentliches
dienstrecht

1979 - 1985 vorsitzender der spd-buergerschaftsfraktion

seit buergermeister und praesident des senats der

18.09.1985 freien hansestadt bremen

15.10.1987 durch wiederwahl im amt des buergermeisters und
praesidenten des senats bestaetigt

+

qvz

qvz+

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

ה' בכסלו התשמ"ח
26 בנובמבר 1987
1135

א.נ.מ.

ל.נ.מ.

לכבוד

מר יעקב פינדלינג
רח' ז' בוטינסקי 15
ירושלים 92 141

מר פינדלינג הנכבד,

תודה על מכתבך מ-15 דנא בו חסבת תשומת לבנו למאמרי מר
קורט מילר, שצירפת,
נעבירם לשגרירותנו בבון שבדאי תרצה להביע הוקרה לאיש,

בברכה,

מר.נ.מ.
מרזם שמרת,

העתק סמוי ; לשג' בון בצירוף מכתב מר פינדלינג והמאמרים,

א' בכסלו תשנ"ח
22 בנובמבר 1987

המחלקה לקשרי ציבור

ל כבוד

מר אבי רבינוביץ

רכז לקשרי חוץ

מרכז השלטון המקומי בישראל

תל אביב

צ"מ
103.2

מצי"ב פניתו של היועץ לענייני עבודה בשגרירותנו בבוון
מיום 11.11.87 בעניין יצירת קשרי תאומות בין לאובק
עם עירקישאל ובמסגרתם חילופי נוער.

כן מצורף חומר רקע ונתונים על העיר לאובק ומאפייניה.

נודה לך על הצעתכם לעיר מתאימה, כמבוקש, כדי לכוון
את ראש עיריית לאובק לפנות ישירות ולפתוח בקשרים
בתאם.

ב ב ר כ ה ר כ ה

נינה רון

רינה רון

ס/מנהל

הערה: מר גרישה אל רואי - ארלוזור, השגרירות בוון

אירופה 1

31 October 1981
SS 1000000 1801

Number of pages 1000

1000
at the 1000000
1000 1000000
at the 1000000 1000000
1000 1000000

1000
1000000

1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000
1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000
1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000

1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000
1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000
1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000

1000 1000000
1000 1000000
1000 1000000
1000 1000000

1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000
1000 1000000 1000 1000000 1000 1000000

כח' בחשון התשמ"ח

20 בנובמבר 1987

1120

אל : מר דוד קנפו - מנהל האגף לתפקידים מיוחדים
משרד העבודה ורווחה.

מאת : ס / מנהל אירופה 1.

זכרון ל.א. 103.1

הנדון : פניית צעירות גרמניות לעבוד

בישראל כ- "Au pair"

למכתבך מ- 2 דנא,

במצורף העתקי מזכר מנהל המדור הקונסולרי בשגרירותנו בבון ומכתב הציר
בבון, במענה לפנייתך, אני תקוה שבעזרת מידע זה יוכלו הגורמים
המטפלים לתאם פעולה ולהביא את הבעיות לידי פתרון, כולל הבעיה שבסעיף
3 שבמכתב הציר.

בברכה,

מרסם שמרת,

העתק : ד"ר גבריאל פדון, הציר בבון
מר א, לויז, מנהל המחלקה ליחב"ל, משרד העבודה והרווחה, רח' יד חרוצים 10.
מר מ, שוורץ, ממונה על היחידה להשתלמויות בינ"ל, משרד העבודה והרווחה,
רח' יד חרוצים 10.

בון, כד' חשון תשמ"ח
16 בנובמבר 1987
987

ש מ ו ר

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

6cl

הנידון : פנית צעירות גרמניות לעבוד בישראל כ־Au pair

מכתב 1089 מ- 6.11.87

1. התפלאתי על מכתבו של מר קנפו ועל טענת נציג שירות התעסוקה הגרמני בנידון. אין זה נכון, שצעירות הפונות למדור הקונסולרי אינן נענות. הן נענות בהתאם לנוהלים, שנקבעו ע"י משרד הפנים ושירות התעסוקה ושהופצו כהנחיות לכל הקונסוליות שלנו לגבי הטיפול בבקשות לאשרות עבודה בישראל. מצ"ב הערותיו של מנהל המדור הקונסולרי בנידון.

2. במידה ומשרד העבודה מעוניין בטיפול שונה במבקשות לעבוד בישראל כ- Au pair עליו לדאוג שמשרד הפנים יוציא הוראות חדשות בנידון לנציגויות באמצעות המח' הקונסולרית של משרד החוץ.

3. אנו מכירים את נושא ש"פ בנושא ההשתלמויות המקצועיות ומקיימים קשר שוטף עם אנשי המשרד הפדרלי להשכלה ומדע והן עם משרד העבודה ומעולם לא התלוננו או העלו בפנינו את שאלת ה-אופר. מאידך אנו מקבלים מידי פעם פניות של רופאים צעירים המעוניינים לעבוד בבתי חולים בארץ ושל מהנדסים וטכנאים צעירים המעוניינים להשתלם בעבודה במפעלים בארץ. כתבתי בנידון לפני יותר מחצי שנה למשרד העבודה, אך לא קבלתי תשובה ואין לנו פתרונות עבורם.

בברכה,

ג. פדון

מס' 115/77
תאריך: 1977

הגדרה

המשרד הממונה על המערכת

המשרד הממונה על המערכת

המשרד הממונה על המערכת

המשרד הממונה על המערכת

המשרד הממונה על המערכת

המשרד הממונה על המערכת

המשרד הממונה על המערכת

המשרד הממונה על המערכת

115/77

אל : הציר כאן.

מאת : י. מלמד.

הנדון : פניית צעירות גרמניות לבוא לישראל לעבוד כ- אופר.

מכתבה של מרים שומרת מ- 6/11/87 בו צורף מכתבו של מר קנפו ממשרד
העבודה והרווחה

- להלן הערותי בקשר לפניות נערות גרמניות לעבוד כ- אופר בארץ.
1. מזמן לזמן פונות אלינו נערות גרמניות ומבקשות מאיתנו להנפיק להן אשרות עבודה על מנת לעבוד כנערות אופר אצל משפחות בארץ. אנו משיבים תמיד שאנו יכולים להנפיק אשרות עבודה אך ורק לאחר הוראה מהארץ.
 2. בדרך כלל הפניות הן לאחר שכבר הגיעו לידי הסכם עם המשפחות בארץ והן חוששות, בצדק, להגיע כאילו לארץ לביקור ולהתחיל לעבוד כנערות אופר. הדבר הוא בניגוד לחוק, מאחר שאין מבקר הבא לארץ למטרות תיירות, זכאי לעבוד בה.
 3. לשאלות הפונות איך אפשר לקבל אשרת עבודה אנו עונים שעל המעביד לפנות למשרד העבודה לשם קבלת אישור העסקת הנערות. הפניה צריכה להעשות לשירות התעסוקה הישראלי שרק הוא רשאי לאשר עבודה בארץ לזרים.
 - אני מדגיש בכל מקרה, שקבלת עבודה באמצעות חברה פרטית לתווך לעבודה אינה חוקית, מאחר ורק שירות התעסוקה של משרד הרווחה רשאי לתווך בארץ בענייני עבודה.
 4. לא קיים נוהל מיוחד בקשר לנערות אופר, אולם אין עבודה זאת שונה מכל עבודה אחרת בארץ.

יד' בחשון התשמ"ח

6 בנובמבר 1987

1089

9

אל : ד"ר גבריאל פדון, הציר, בון

מאת : ס / מנהל אירופה 1,

הנדון : פניית צעירות גרמניות לבוא לישראל

לעבוד כ-אופר,

ראה נא במצורף את מכתבו של מר דוד קנפו, מנהל המחלקה לתפקידים מיוחדים
במשרד העבודה והרווחה, מ- 2 בנובמבר '87 המפרט בעיה שודאי נמצא לה
פתרון במסגרת עבודת השגרירות,

לטיפולך הנאמן,

בברכה,

מרים שמידה,

העתק : מר דוד קנפו, מנהל המחלקה לתפקידים מיוחדים,

משרד העבודה והרווחה,

מר א. לויז, מנהל המחלקה ליחב"ל, משרד העבודה והרווחה, רח' יד חרוצים 10.

מר מ. שוורץ, ממונה על היחידה להשתלמויות בינ"ל, משרד העבודה והרווחה,

רח' יד חרוצים 10.

מדינת ישראל משרד העבודה והרווחה

האגף לתפקידים מיוחדים

תאריך: י בחשון התשמ"ח
2 בנובמבר 1967
מס' 1967

אל: גב' מרים שמרת
אירופה 1 משרד החוץ

מאת: דוד קנפו - מנהל האגף לתפקידים מיוחדים
משרד העבודה והרווחה

הנדון: טיפול בפניות אל שגרירות ישראל בבון

כידוע לכם אנו מקיימים מערכת רחבה של השתלמויות מקצועיות בגרמניה בשיתוף פעולה עם משרד ההשכלה והמדע של ממשלת גרמניה המערבית, שירות התעסוקה המערב גרמני ובביצוע קרן קרל-דוסיברג.

במסגרת זו משתלמים כ-50 ישראלים מידי שנה במפעלים ובמרכזים להכשרה מקצועית במימון מלא של ממשלת גרמניה. חלקנו בהסכם זה הוא לארח מידי שנה 2-3 מומחים הבאים ללמוד וללמד במערכות ההכשרה המקצועית.

בישיבה שותפת עם ועדת המיון הגרמנית למשתלמים גרמניים הנמצאת עתה בארץ העלה נציג שירות התעסוקה המערב גרמני את ענין הבקשות המופנות לשגרירות ישראל בבון לאשרות שהיה לצעירות המעוניינות לשהות בארץ כ-אופר-ולא נענות כלל.

בבדיקה שערכתי עם שירות התעסוקה הישראלי נאמר לי כי אמנם אין אנו מעודדים צעירות לבוא לאופר בבתים פרטיים ומעדיפים שיבואו לשרת במוסדות סעד ורווחה אך אם אנו נמליץ ונמצא לנכון לאשר זאת הם לא ימנעו את מתן האשרה.

אודה לך, אם תבדקי התלונה של נציגי ממשלת גרמניה ותדאגי לעדכן השגרירות בבון לאפשרות זו של שהיית צעירות במסגרות פרטיות או ציבוריות באישור שירות התעסוקה.

אשמח לקבל את תגובת השגרירות כדי להעביר את בני שיחנו ולקדם שיתוף הפעולה ביננו.

ב ב ר כ ה
דוד קנפו
מנהל האגף

העתק: מר א. לוין מנהל המח' ליחב"ד-כאן
מה מ. שוורץ-ממונה על היחידה להשתלמויות בינ"ל-כאן

כה' בחשוון התשמ"ח

17 בנובמבר 1987

1117

5

לכבוד

דר' דוד יששכרי

חבר המועצה המקומית ערד

סניף תנועת החרות בערד

ת.ד. 646 ערד 80700

103.
2
N
E

דר' יששכרי הנכבד,

בהמשך לשידחתנו מהיום ובמענה למכתבך מ-10 דנא, המלצתי שבקשתך להשגת
תולדות חידים של חברי מועצת דינסלקן תופנה למר אבי רבינוביץ, המטפל
בנושא "פרים תאומות" במרכז השלטון המקומי.

באשר לחששך שמא יבקרו בערד מי מחברי מועצת העיר דינסלקן, להם עלול
להיות עבר נאצי, הרי שתקנות הענקת אשרות לגרמנים אמורות למנוע התפתחות
כזו, כפי שהסברתי בע"פ,

בברכה,

מרים שמרת.

34172. of the 21122

057-2974718

2020 213 13

3212 121

276

057-34846 -
665008

957761 12

תנועת החרות
בארץ ישראל
סניף ערד

ת.ד. 646 ערד 80750.
תאריך:
יח בחשון תשמ"ח 10/11/87

בס"ד

לכבוד

מנהל מחלקת מערב אירופה.

משרד החוץ - ירושלים.

א. נ. !

אני פונה אליך בבקשה לעזרה וסיוע.

המועצה המקומית ערד החליטה על כריתת ברית ערים תאומות עם עיר בגרמניה Dinslaken.
לדעתי היה מוטב לבדוק באם בין חברי מועצת העיר הנ"ל יש אנשים בעלי עבר נאצי או עבר
אחר אשר עשוי לגרום לאי נעימיות בעת ביקורם בערד.
כמו כן לאור תקדימים בעבר כדאי לברר מי הם אזרחי הכבוד של אותה עיר, מכוון שהתברר
שיש ערים או עיירות בגרמניה אשר "שכחו" לבטל את אזרחות הכבוד של היטלר ימ"ש.
אודה כך מאד באם תוכל לעזור לי לברר פרטים חיוניים אלו.

בתודה מראש

ד"ר דוד יששכרי

חבר המועצה המקומית ערד

תנועת החרות בארץ ישראל

סניף ערד

ת.ד. 646 ערד 80700

טל. 057-956016, 955260

U.S. DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT
WASHINGTON, D.C. 20250

150-100-0000

TO: [illegible]

FROM: [illegible]

SUBJECT: [illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

APPROVED: [illegible]
SPECIAL AGENT IN CHARGE
BUREAU OF LAND MANAGEMENT
WASHINGTON, D.C. 20250

0570 '87 NOV 11 19:52

מברקה 25901
מברקה 381901

דיילן במבטא מספר
אלפין

ונאמא 257 4008451
וטלביב במלפון 1830 11 58

184.

מנהל מחי מערב אירופה
משרד החוץ ירושלים

אדון נכבד.
נא עזרתך בבירור האינפורמציה הבאה.
שרד החליטה לכרוח ברית ערים תאומות עם העיר דינסלקן בגרמניה
בדיוני לברד האם יש חברי מפלגה נאצית בקרב חברי מועצת העיר
ויוזם וכן האם יש חברים נאציים בין אזרחי הכבד של אותה העיר,
נעזרתך אודה
דדי דוד ישכרי
חבר מועצה מקומית
דוד 646 ערד

נפ 646

0250 85 NOV 11 18:25

שמו

** א

**

**

**

חוזם: 11,7085

אל: בון/161

מ-: המשורר, תא: 101187, זח: 1551, דח: ר, סג: ש

נד: 2

103.2
2/11

①

שמו/רגיל

קיסר, שלן בר 41 מ-5/11

REINER

קיסר, שלן בר 41 מ-5/11
המשורר, תא: 101187, זח: 1551, דח: ר, סג: ש

א. אוריאל לין מהמפלגה הליברלית יהיה מוכן לראותו בת"א
ב-26/11 בשעה 1700 המגישה תחקיט בביתו של לין ברח' רקנטי 10 דמת אביב-הל אביב טלפון 423685. נבקש אישורכם בחוזר.

ב. המגישה בעבודה תחקיט עם ישראל גת ב-27/11 בשעה 0900
נמוקש. מקום המגישה רח' הירקון 110 (מרכז מפלגת העבודה)
חדר 214.

ג. לא ניתן היה לארגן המגישה עם המתנדלים.

מקצב

רד

תפ: ממנבל, אירא, אביטל, מקצב, מאור, הסברה

06.11.87: תאריך

שבעה

אל: המשרד

-בן/בת: 36, תא: 051187, חז: 1030, דת: רומניא

זינגל. ציט!
אדער

שנת 77/78

4: פנינה פרידלנד/חקלאות

1. $\text{H}_2\text{O} + \text{N}_2 \rightarrow \text{H}_2\text{O}$

מאת: נחום גל/בור

להלן פרטי הגעת משלחת החילופין בראשות דר' שמאונט.
מגיעים ב-22/11 בטיסת לופטהנזה 686 שעה 1515, חוזר
ב-29/11 בטיסה 687 שעה 1630.

$\eta \approx 0$

תפ: איסטרמאנד

XX

3967

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תאריך: 06.11.87

נכנס

בלמע

חוזם: 11,3967

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 41, תא: 051187, זח: 1300, זח: ר, טג: ב

נד: @

בלמע/רגיל

אל: מקצ'יב

מאת: שגבון

REINER לחוזם 2625

א. תודה על המאמצים.

ב. הנל מוקש לקבוע לו את הפגישה במלגת העבודה ל-27
דנא בשעה 0900.

למי ואיפה עליו למנות.

ג. האם הצלחתם לקבוע לו פגישה עם אנשי גוש אמונים
או קבוצת מתנחלים אחרת?

קינר

תפ: ממנכל, אירא, אביטל, מקצב, הסברה, מאור

ט' בחשון התשמ"ה

1 בנובמבר 1987

1076

5

זמן
103.2

אל : השגריר, בון
אבי בנימין, בון
מאת: מנהל אירופה 1,

הנדון : Celibidache

ראשית, תודתי העמוקה על הטיפול היחיד במינו, ההישג הוא נדיר והאוסף של הקלטות צ' ליבידקה הוא הדבר המשמח ביותר שקרה לי מזה שנים ! עשיתם אותי למאושר, השגריר ביקש פרוט המבוקש עתה, ואני מנסה לסכם זאת כדלהלן :

- (1) עקרונית אני מעוניין במקסימום הקלטות הקונצרטים שלו עם תזמורת רדיו בוואריה, - כל מה שהוא ניצח אני מעוניין לשמוע.
- (2) אינני יודע כמה רדיו בוואריה מוכן לתת - ולו בהשאלה בלבד על מנת שנעשה העתק אחד ונחזיר, אם רדיו בוואריה רוצה שאנו נבחר קודם מתוך רשימה אנא קבל מהם הרשימה ואני אבחר ברצון.
- (3) קרוב לוודאי שלרדיו בוואריה יש "שרות הקלטות" כמו למרבית תחנות הרדיו, דהיינו שניתן לרכוש "עותק שידורים", במקרה זה אני מבקש לרכוש, (ואשלם כמובן את מה שנדרש) העתקי הקונצרטים על קסטות, - וכמה שיותר שידורים - יותר טוב, אעביר לך כל סכום שנדרש.
- (4) במדה ורדיו בוואריה ירצה להעביר לך את השדורים על Reel to Reel (גלילי טייפ גדולים) אני מניח שיש שרות בבון שמוכן להעתיק זאת מטייפ לקסטות - הרבה יותר זול יהיה לעשות את ההעתקה בבון (ולחזיר את הטייפים במדת הצורך לרדיו בוואריה) ולשלוח לארץ קסטות מאשר לשלוח ארצה טייפים - זה כמויות ונפח שאינם באים בחשבון, אני מצדי אשיג היתר של הרש"ד כאן להעביר את הקסטות, בדי"פ, ארצה.
- (5) מובן שבמקרה של העתקת הטייפים לקסטות בבון צריך לוודא שזה נמסר למישהו ישר שלא ייעשה העתקים לעצמו ואח"כ "ימסחר" אותם - ובכך יפגע בהתחייבות שנתבקשת לתת לרדיו בוואריה, אני מצדי אחראי לכך שהתחייבותך לרדיו (אי-שימוש מסחרי) תכובד לחלוטין.

2 / 2

(6) הן במקרה של העתקה על קסטות ע"י רדיו בוואריה והן במקרה של העתקה ע"י איש פרטי - יש לבקש (ואני אשלם עבור זה) שהקסטות תהיינה מאיכות טובה (למשל TDK SA).

(7) אם רדיו בוואריה לא מוכן לעשות קסטות ואין לך שרות מתאים בביתך ותקבל מהם כמויות של טייפים Reel to Reel - אנא שמור אותם אצלך והבא אותם עם מטענך ארצה בסיום השרות, על חשבוני כמובן, (ואולי תשלח חבילה קטנה כל שבוע בדי"פ! - גם לכך אשיג אישור מהרש"ד).

ולא אצט"ל אצלם !!!

אנא

בבדקה,

כ"כ

מ. בבלי,

בוו, כז' אלול תשמ"ז
21 באלול ת 1987

932 גרמץ. 106.2 משלחות

ש מ ו ר

5

זית 103.2

א ל : מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר בון

הנידון : ביקור קבוצת המרכז לחינוך פוליטי של באדן וירטמברג
בתאריכים 1.11.87 - 17.10

1. מצ"ב רשימת המשתתפים ותכנית הקבוצה השנתית של מרכז זה.
האחראי לטיפול בארץ הוא מר יואל בלוך מחברת פאלקס (דרך
העצמאות 59, חיפה) ומספר הטלפון שלו הוא 524 254 - 04

2. ב-13.9 השתתפתי בסמינר ההכנה של הקבוצה בשטוטגרט והרצאתי
בפניהם על מבנה השלטון בישראל, כיצד פועלת הדמוקרטיה הישראלית
והשבתי לשאלות על הבעיות המרכזיות שלנו כיום.

מקוצר הזמן לא הספקנו לטפל בנושא יחסי ישראל-רפ"ג ובהתפתחויות
המז"תיות. אני רואה בתכנית תידרוך במש' החוץ ואני ממליץ להתרכז
בו, בנושאים שלא הספקתי לטפל.

הקבוצה טובה: חברי לנדטאג, עיתונאים, פוליטיקאים מוניציפאליים
ומורים.

המרכז : היינץ לאובר, שהוא סגן מנהל הלנדסצנטראלה, הוא ידיד
ישראל מובהק שבקר רבות בארץ.

ב ב ר כ ת ש נ ה ט ו פ ה ו א ל ו י כ ר ,

ג. פדון

103.2

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

103.5 K₂

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT

1.681

04 852 4254-57 29.11.87
LANDESZENTRALE
FÜR POLITISCHE BILDUNG BADEN-WÜRTTEMBERG

P R O G R A M M

der Studienreise in Israel vom 17. 10. - 01. 11. 1987

Samstag, den 17. 10. 1987

18.00 Uhr Frankfurt Flugschalter El Al in Frankfurt - pünktlich ! -
20.00 Uhr Abflug mit LY 358 von Frankfurt nach Tel-Aviv
00.55 Uhr Tel-Aviv Ankunft in Tel-Aviv, Flughafen Ben-Gurion.
Empfang durch Vertreter von Palex Tours und
Transfer zum Hotel Grand Beach

Sonntag, den 18. 10. 1987

10.00 Uhr Grand-Beach-Hotel Frühstück
13.00 Uhr Mittagessen
14.00 - 15.30 Uhr Einführungsgespräch. Treffen mit israelischer
Lehrergruppe, die am Seminar teilnimmt.
16.00 - 17.30 Uhr Demokratie in Israel. Referat mit Diskussion
19.00 Uhr Abendessen

Montag, den 19. 10. 1987

Grand-Beach-Hotel,
Tel-Aviv Besuch im Diaspora-Museum in Tel-Aviv: Lehrver-
anstaltung.
Stadtrundfahrt in Tel-Aviv/Jaffa. Besuch im
Künstlerviertel von Alt-Jaffa.

Dienstag, den 20. 10. 1987

Gran-Beach-Hotel,
Tel-Aviv Fahrt zur deutschen Botschaft: Empfang und Gespräch.
Besuch der Histadrut.
Fahrt nach Rechovot: Besuch im Weizmann-Institut.
Besuch im "Internationalen Zentrum für Frieden
im mittleren Osten".

Mittwoch, den 21. 10. 1987

Gästehaus Beth Chava,
Shavei Zion Fahrt nach Caesarea, einer Gründung Herodes des
Großen: Besichtigung der Altertümer aus der Römer-,
Byzantiner- und Kreuzfahrerzeit. Weiterfahrt über
den Carmelberg zu den Drusendörfern Ussefiya und
Daliat-El-Carmel. Besuch des "Technion" in Haifa.
Besuch im Beth Hagefen, arabisch-jüdisches Kultur-
zentrum in Haifa. Weiterfahrt nach Shavei Zion.

Donnerstag, den 22. 10. 1987

Gästehaus Beth Chava,
Shavei Zion

Stadtrundfahrt in Haifa. Lehrveranstaltung in Beth Ruthenberg: "Jugenderziehung "

Dr. I. Szabe

Besuch des Museums "Afalpichen" (Museum der illegalen Einwanderung).

Fahrt nach Akko, eine der ältesten Seefestungen im östlichen Mittelmeer: Besichtigung der Bauwerke (Kreuzritterburg). Rundgang in Akko.

Rückfahrt nach Shavei Zion. Abendveranstaltung am Strand

Freitag, den 23. 10. 1987

Gästehaus Beth Chava,
Shavei Zion

Besichtigung der Siedlung Shavei Zion unter Leitung von Bürgermeister a.D. Herr Hans Bloch.

Fahrt nach Rosh Hanikrah (Grenze zum Libanon). Besichtigung der Maritimen Grotten, Zufahrt mit Drahtseilbahn.

Fahrt nach Nazareth, Besuch der Hl. Stätten.

Fahrt zum See Genezareth.

Besuch eines Freitag-Abend-Gottesdienstes.

Samstag, den 24. 10. 1987

Gästehaus Nof Ginosar,
Ginosar

Besichtigung des Kibbuzes Nof Ginosar.

Fahrt entlang des Sees Genezareth nach Taghba mit dem Mosaikfußboden der Brotvermehrungskirche aus dem 4. Jahrhundert und Kapernaum mit der Synagogenruine aus dem 3. Jahrhundert.

Auffahrt zu den Golanhöhen und weiter nach Banyas (Caesarea Philippi), Quellfluß des Jordan.

Fahrt über Metula zum Berg der Seligpreisungen.

Rückfahrt zum Kibbuz Nof Ginosar. Lehrveranstaltung nach dem Abendessen: "Das Leben im Kibbuz".

Sonntag, den 25. 10. 1987

Gästehaus Nof Ginosar,
Ginosar

Fahrt durch das Jordantal. Besichtigung der Ausgrabungen und Beth Shean sowie Beth Slpha. Weiterfahrt zur Moshav "Netiv Hagdud".

Fahrt nach Jericho, Besichtigung des Tel-E-Sultan (Stadthügel von Alt-Jericho) sowie des Hisham Palasts (ehemalige Sommerresidenz der Kalifen aus Damaskus).

Weiterfahrt nach Jerusalem. Lehrveranstaltung nach dem Abendessen.

Montag, den 26. 10. 1987

Hotel Caesar,
Jerusalem

Besuch der Stadtverwaltung von Jerusalem.
Ganztägige Besichtigung der Altstadt unter sachkundiger Führung:
Zionsberg, St. Anna-Kirche, Antonia-Festung, Via Dolorosa, Grabeskirche, Tempelplatz mit Felsendom und Al Aksa-Moschee.
Gang durch das jüdische Viertel zur Klagemauer sowie durch den orientalischen Basar.
Besuch in einer "Jeshiwa" (orthodoxe Hochschule).
Rückfahrt zum Hotel. Nach dem Abendessen Lehrveranstaltung mit Herrn Shalom Ben-Chorin

Dienstag, den 27. 10. 1987

Hotel Caesar,
Jerusalem

Auffahrt zum Ölberg: Ausblick auf die Stadt Jerusalem.
Besuch im Gethsemaneh-Garten.
Besuch im Israel-Museum zur Besichtigung des "Schrein des Buches".
Besuch im Außenministerium: Lehrveranstaltung.
Besuch in Yad Vashem: Kranzniederlegung. Gespräch mit Direktor Herrn Benjamin Armon.

Mittwoch, den 28. 10. 1987

Hotel Caesar,
Jerusalem

Besichtigung der Kunstakademie "Bezalel".
Besuch der Hebräischen Universität und des Buber-Instituts: Treffen mit Herrn Kalman Yaron.
Besichtigung: Modell Jerusalem aus herodianischer Zeit, Marc Chagall-Fenster in der Synagoge der Hadassah-Klinik.
Nach dem Abendessen Lehrveranstaltung mit Gästen: Tonbildreihe "Spurensuche - Juden und Judentum in Stuttgart".

Donnerstag, den 29. 10. 1987

Hotel Caesar,
Jerusalem

Besuch im Gesundheitszentrum Scheich Jarach.
Besuch der Knesset: Treffen und Gespräch mit Parlamentariern.
Fahrt nach Bethlehem: Besuch der Geburtskirche.
Fahrt nach "Neve Shalom" (Siedlung bei Jerusalem, in der Juden, Christen und Moslems zusammenleben).
Nach dem Abendessen Lehrveranstaltung mit Staatssekretär Simcha Landau.

Freitag, den 30. 10. 1987

Hotel Caesar,
Jerusalem

Fahrt nach Qumran (Fundort der Schriftrollen):
Besichtigung der Klosterruinen der Toten-Meer-Sekte.
Weiterfahrt zur Massada-Festung (Auf- und Abfahrt mit Drahtseilbahn).
Fahrt zum Toten Meer mit Bademöglichkeit.
Abschiedsabend

· Samstag, den 31. 10. 1987

Hotel Caesar, Jerusalem

Tag zur freien Verfügung

Sonntag, den 01. November 1987

06.30 Uhr Frühstück

07.00 Uhr Tel-Aviv Transfer zum Flughafen Ben-Gurion, Tel-Aviv

10.00 Uhr Abflug mit LY 357 von Tel-Aviv nach Frankfurt

13.25 Uhr Frankfurt Ankunft in Frankfurt

Änderungen vorbehalten!

Über die Durchführung der einzelnen Veranstaltungen wird gesondert "vor Ort" informiert.

Leitung: Herr Heinz LAUBER, Stellv. Direktor der Landeszentrale für pol. Bildung
(LpB)

Assistenz und Mitarbeit: Frau Gordana SCHUMANN, M. A., LpB

Frau Rachel YACHIN, Herzeliya

LANDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG BADEN-WÜRTTEMBERG

TEILNEHMER

der ISRAEL-STUDIENREISE vom 17. Oktober bis 1. November 1987

<u>ACKERMANN</u> , Erni Lehrerin	Lichtensteinstr. 79 7410 Reutlingen 2 Gönningen
<u>BANHOLZER</u> , Gerhard Lehrer	Paschaltsweg 5 7210 Rottweil 1
<u>BECKER</u> , Heinrich Studiendirektor	Adlerstr. 5 7505 Ettlingen 5
<u>DÄSCHLER SEILER</u>, Siegfried Realschullehrer	Langenbergstr. 7 7143 Vaihingen/Enz 12
<u>FECKER</u> , Gerhard Ltd. Regierungsschuldirektor	Albert-Einstein-Str. 4 7450 Hechingen
<u>FEIST</u> , Ursula Dipl. Psychologin	Peter-Schwingen-Str. 21 5300 Bonn-Bad Godesberg
<u>Dr. FRITZ</u> , Wilfried Oberstudienrat	Buchbachstr. 40 7406 Mössingen 2
<u>HAUG</u> , Roland Radio-Redakteur/Journalist	" Lindenschulstr. 8 7000 Stuttgart 60
<u>HÄRER</u> , Rudolf Geschäftsführer v. Städtetag	Akazienweg 6 7000 Stuttgart 70
<u>HÄRER</u> , Monika Hausfrau	Akazienweg 6 7000 Stuttgart 70
<u>KÜNSTNER</u> , Hermann Rektor	Buttlarstr. 2 7175 Vellberg
<u>MOSER</u> , Herbert und Frau Yvette Landtagsabgeordneter	Postfach 4460 7200 Tuttlingen
<u>NILL</u> , Elisabeth Landtagsabgeordnete/Ober- studienrätin	Stöckenbergweg 37 7300 Esslingen
<u>PLIENINGER</u> , Konrad Fachleiter am Staatl. Seminar	Kornbergstr. 10 7324 Rechberghausen

POMMERENKE, Erich
Lehrer

Im Trögle 26
7071 Spraitbach

~~RIEMER, Sabine
Realschullehrerin~~

~~Belchenstr. 13
7858 Weil a. Rh. 5~~

ROHRMOSER, Barbara
Realschulkonrektorin

Hölderlinweg 67
7300 Esslingen

SCHEU, Josef
Lehrer

Wiener Str. 3
7450 Hechingen

SCHÜRER, Emanuel K.
Student

E.-Lehmann-Str. 3
7990 Friedrichshafen 1

SIEGEL, Peter
Lehrer

Kornbühlstr. 12/3
7450 Hechingen

STAMER, Wolfgang
Lehrer

Im Weiher 35
7450 Hechingen

~~Prof. Dr. WEINGÄRTNER, Karl
Landesabgeordneter/Professor~~

~~Hohenbergstr. 2
7410 Reutlingen-Oferdingen~~

WEINGÄRTNER, Irmgard
Oberstudienrätin

Hohenbergstr. 2
7410 Reutlingen-Oferdingen

ZWÖLFER, Norbert
Studiendirektor

Hinterm Weiher 8
7800 Freiburg-Munzingen

BARTHOLOMÄ-KRAUCH, Elke
Verw. Angest. bei der
Zentralen Stelle der
Landesjustizverwaltungen

Sudetenring 32
7140 Ludwigsburg 11

WARSCHER, Eve
Verw. Angest. bei der
Israelit. Religionsgemeinsch.

Obere Paulusstr. 57
7000 Stuttgart 1

Leitung: LAUBER, Heinz, Stellv. Direktor der Landeszentrale

ASSISTENZ: SCHUMANN, Gordana, M.A., Landeszentrale

+ israelische Teilnehmer (s. Liste)

LANDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG BADEN-WÜRTTEMBERG

Studienreise in Israel vom 17. 10. - 01. 11. 1987:

Anschriften der Hotels mit Belegzeiten

Hotel GRAND BEACH

250, Hayarkon
Tel-Aviv

vom 17. 10. - 20. 10. 1987

Tel.: (03) 24 12 52

Telex: 33 649

Gästehaus BETH CHAVA

Shavei Zion

vom 21. 10. - 23. 10. 1987

Tel.: (04) 92 23 91 u. 92 76 03

Telex: 46 443

Kibbuz Gästehaus NOF GINOSAR

Kibbuz Ginosar 14980

vom 24. 10. - 25. 10. 1987

Tel.: (067) 92 16 1 - 4

Hotel CAESAR

208, Jaffa Road
POB 2201
Jerusalem 94228

vom 26. 10. - 31. 10. 1987

Tel: (02) 53 41 56

Telex: 26 595

LANDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG BADEN-WÜRTTEMBERG

Israelische Lehrer, die an Schulen im Staate Israel unterrichten und an dem gemeinsamen deutsch-israelischen Lehrerseminar in Israel vom 18. - 30. Oktober 1987 um Genehmigung zur Teilnahme nachsuchen

I. Schulanschriften:

Tadmor, Judith
Usishkin School
Usishkin St. 67
Ramat Hasharon

Meir, Mimi
Gordon School
Itzhak Sade St. 22
Herzlia

Chashai, Bella
Emek Chefer St. 26
Natanya

Miller, Malka
Tichon Ironi Bnei Brak
Hamakabi St. 4
Bnei Brak

II. Privat-Adressen:

Tadmor, Judith
Hashoftim St. 66
Ramat Hasharon

Meir, Mimi
Gordon St. 23
Hod Hasharon

Chashai, Bella
Emek Chefer St. 26
Natanya

Miller, Malka
Haankorim St. 4
Ramat Gan

III. Lehrer mit Shabbat-Jahr:

Pfenig, Tirza
Zalman Shneor Str. 28
Herzlia

Yachin, Rachel
A. L. Yaffe 18
Herzlia

בוך, כז' בתשרי, התשמ"ח
20 באוקטובר, 1987

120

אל : מר מ. בבלי, מנהל אירופה 1
מנהל מא"פ
מנהל מש"ב
מאת: השגריר, בוך

103.2
תנ"ך

הנדון: מר גלזר
למכתבך 996 מ-20.9.

האיש לא לגמרי בסדר...
אני ממליץ לא להתכתב עמו.

ב ב ר כ ה,

יצחק בן-אורי

העתק: מר ב. נוביק, לשכת שה"ח

מדינת ישראל

משרד המשפטים
התביעה הכללית

1977

103.2
45

התביעה הכללית
מבקשת להטיל
על המאשפז
המחויבות לה

התביעה הכללית
מבקשת להטיל
על המאשפז
המחויבות לה

התביעה הכללית
מבקשת להטיל
על המאשפז
המחויבות לה

התביעה הכללית
מבקשת להטיל
על המאשפז
המחויבות לה

התביעה הכללית

התביעה הכללית

התביעה הכללית
מבקשת להטיל
על המאשפז
המחויבות לה

בוך, כ"ז תשרי תשמ"ח
20 אוקטובר 1987
613 - גרמ. 103.8

זכר ל 103.8

א ל : אירופה 1 ✓

מאת : השגרירות, בוך

הנידון : דו-שיח עם משלחת מישראל

קרן קונראד אדנאואר, המקורבת למפלגת ה-צ.ד.א, מקיימת דו-שיח עם משלחת "האגודה לישראל חזקה ובטוחה" - ככל הנראה פעילי חירות ברובם.

המשלחת תשהה כאן מ- 1 עד 7 בנובמבר ותתארח לארוחת צהרים בהזמנת הציר. הח"מ ישתתף בכמה מהדיכונים והפגישות.

אנו מצרפים תצלום תכנית הביקור ודף הסבר שצרפה הקרן, שבאופן הצגתו את המשלחת ואת הבעיות הכרוכה בביקורה בגרמניה, תמצאו ודאי ענין.

המפגש מהווה חלק ממאמץ מפלגות הימין הגרמניות להקים קשרים קבועים עם מפלגה ישראלית מקבילה או תנועה קרובה בהשקפותיה, כדי להשיב במשהו על קשריהן הטובים של מפלגות השמאל בשתי המדינות.

ב ב ר כ ה,

גד' כהן

THE PRESIDENT OF THE STATE
1947-1953
1953-1963

NOV 3 1953

TO :

FROM :

SUBJECT :

THE PRESIDENT OF THE STATE, JERUSALEM, IS HONORED TO ANNOUNCE THAT HE HAS RECEIVED FROM THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA, WASHINGTON, D.C., A LETTER DATED OCTOBER 28, 1953, IN WHICH THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES HAS EXPRESSED HIS DEEPEST SYMPATHY FOR THE PEOPLE OF ISRAEL AND HIS FIRM BELIEF IN THE JUSTICE OF THEIR CAUSE.

THE PRESIDENT OF THE STATE HAS BEEN PLEASED TO REPLY TO THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES, DATED OCTOBER 30, 1953, IN WHICH HE HAS EXPRESSED HIS APPRECIATION OF THE PRESIDENT'S LETTER AND HIS ASSURANCE THAT THE PEOPLE OF ISRAEL WILL REMAIN LOYAL TO THE UNITED STATES OF AMERICA.

THE PRESIDENT OF THE STATE HAS ALSO BEEN PLEASED TO REPLY TO THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES, DATED OCTOBER 30, 1953, IN WHICH HE HAS EXPRESSED HIS APPRECIATION OF THE PRESIDENT'S LETTER AND HIS ASSURANCE THAT THE PEOPLE OF ISRAEL WILL REMAIN LOYAL TO THE UNITED STATES OF AMERICA.

THE PRESIDENT OF THE STATE HAS ALSO BEEN PLEASED TO REPLY TO THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES, DATED OCTOBER 30, 1953, IN WHICH HE HAS EXPRESSED HIS APPRECIATION OF THE PRESIDENT'S LETTER AND HIS ASSURANCE THAT THE PEOPLE OF ISRAEL WILL REMAIN LOYAL TO THE UNITED STATES OF AMERICA.

SECRET

END

Zum Besuch einer Delegation der "Gesellschaft für ein starkes und sicheres Israel" in der Zeit vom 01. bis 07. November 1987 in der Bundesrepublik Deutschland.

Die Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS) unterhält Kontakte zu Vertretern verschiedener gesellschaftspolitischer Gruppen in Israel. Mit einem Seminar, das in Zusammenarbeit mit der 'Association for a Strong and Secure Israel' (ASSI) durchgeführt werden soll, möchte die KAS auf eine weitere Zielgruppe zugehen. ASSI setzt sich überwiegend aus Mitgliedern der Herut zusammen, jener Partei, die innerhalb des Likud-Blockes den größten Anteil stellt. Die Vereinigung, beim Innenministerium als gemeinnützige Organisation registriert, verschreibt sich den Zielen des Zionismus, will aber gleichzeitig für eine jüdisch-arabische Zusammenarbeit wirken. An der grundsätzlich konservativen Ausrichtung der Mitglieder besteht kein Zweifel, jedoch gehören diese Parteimitglieder zu den Moderaten innerhalb der Herut. Mitglieder von ASSI haben verschiedentlich die Bundesrepublik besucht und sich damit der Gefahr eines Parteiausschlusses ausgesetzt, da ein entsprechender Parteibeschluß aus der 50er Jahren noch besteht.

Ziel der beantragten Veranstaltung ist deshalb neben der Vermittlung bestimmter Inhalte auch die Unterstützung dieser moderaten, reformorientierten Kräfte und die Auslotung einer weiteren Zusammenarbeit.

Print
Wanghe

P R O G R A M M
FÜR EINE DELEGATION DER
ASSOCIATION FOR A STRONG AND SECURE
ISRAEL
VOM 01. BIS 07. NOVEMBER 1987
IN DER
BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

Koordinierung: Frau Felicitas Wanzke
Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.
Rathausallee 12
5205 St. Augustin - 1
Tel.: 02241 / 246 - 0

Dolmetscher: Herr Michael Sternheimer
Alfred-Delp-Str. 6
6800 Mannheim - 1
Tel.: 0621 / 81 51 80

Teilnehmer:

- Herr Gerhard DRUCKER - Delegationsleiter - (65 Jahre)
Ehrenvorsitzender und Leiter der außenpolitischen
Abteilung, Hauptinitiator der Gesellschaft.

- Herr Yigal COHEN (56 Jahre)

Mitglied der Knesset (Likud-Fraktion, Herut),
Vorsitzender der Gesellschaft, Obmann der Fraktion
im Ausschuß für Finanzen und Wirtschaft, Mitglied
des Arbeiterrates der Histadrut.

- Herr Silvan SCHALOM

Mitglied des Nationalrates der "Jungen Generation"
der Herut, stellv. Vorsitzender des Studentenverbandes
der Herut, Knessetberichterstatler der Zeitung
"Chadaschot", zuständig für wirtschaftspolitik und
für die Likud-Fraktion, Berater des Wirtschafts-
ministers, Schatzmeister der Gesellschaft.

- Herr Mosche PERRI

Generalsekretär der "Jungen Generation" der Herut,
Stadtverordneter der Herut in Ramat-Gan, Mitglied
des Arbeiterrates der Histadrut, Sekretär der
Gesellschaft.

- Herr Shabtai BEN-DOV

Juristischer Berater in der Ansiedlungsabteilung
der Jewish Agency.

K O N R A D - A D E N A U E R - S T I F T U N G

Internationales Institut

Rathausallee 12, 5205 St. Augustin - 1

Tel.: 02241 / 246 - 0

Besuch einer Delegation der 'Association for a Strong
and Secure Israel' vom 01. bis 07. November 1987 in der
Bundesrepublik Deutschland

P R O G R A M M

Sonntag, 1. November

22.24 h Ankunft in Bonn, Hauptbahnhof
mit Airport-Express LH 1008

Unterkunft: Hotel Regina

Markt 81

5205 St. Augustin - 1

Tel.: 02241 / 28 051

ontag, 2. November

- 10.00 h Begrüßung der Teilnehmer
durch
Herrn Dr. Lothar Kraft,
bis Hauptgeschäftsführer der
Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.
anschließend
Gespräch über
- Auftrag und Zielsetzung der
Konrad-Adenauer-Stiftung
- 12.00 h - Die internationale Arbeit
- 12.30 h Mittagessen im "Hotel Regina"
- 15.00 h in der Konrad-Adenauer-Stiftung
- Konferenzsaal IV. Etage -
- Beginn der Fachgespräche

- Themen:
- Bewältigung von Wirtschaftsprogrammen heute durch die israelische Regierung. Vorstellungen der verschiedenen Parteien.
 - Israels Verhältnis zu den arabischen Nachbarn, Versuche einer politischen Lösung (Friedenskonferenz).
 - Stellungnahme des Likud zu den Sicherheitsgrenzen gemäß den Bedürfnissen des Staates Israel.
 - Gemeinsame ideologische Basis und Ansichten auf verschiedenen Gebieten der Politik und Gesellschaft zwischen der Konrad-Adenauer-Stiftung und der CDU einerseits und der "Gesellschaft für ein starkes und sicheres Israel" und der Likud andererseits.
 - Religiöse Auseinandersetzungen, Lösungsversuche.
 - Minderheitenpolitik in Israel, Imigrationsfragen und Integrationsprobleme.

Leitung: Frau Silke Krieger,
Hauptabteilungsleiterin II

Teilnehmer:

- Herr Alwin Proost, IIK
- Herr Norbert Chauvistré, IIK
- Herr Jörn Hochrebe, Geschäftsführer der Jungen Union
- Herr Peter Darmstadt, RCDS

nstag, 3. November

- 10.00 h Fortführung der Fachgespräche
in der Konrad-Adenauer-Stiftung
- Konferenzsaal IV. Etage -
Diskussion
- 12.30 h Mittagessen im Kaminzimmer
der Konrad-Adenauer-Stiftung
Gastgeber: Herr Josef Thesing,
Leiter des Internationalen
Instituts der KAS
- 14.30 h Fahrt nach Wesseling
Besuch im Institut für Politische
Bildung der Konrad-Adenauer-Stiftung
- 15.00 h Gespräch mit
Herrn Dr. Günther Rüter,
Leiter des Instituts für Politischen
Bildung
über
'Politische Bildung - politische
Kultur - Demokratieverständnis'
- Auftrag der politischen Bildungs-
arbeit

- h 'Politikberatung ein Element
politischer Bildung'
- h Gesprächspartner: Herr Klaus Weigelt,
Leiter der Politischen Akademie,
und 1 - 2 Mitarbeiter

November

- h Fahrt zur
Bundesgeschäftsstelle der CDU
Konrad-Adenauer-Haus
Friedrich-Ebert-Allee 73 - 75
5300 B o n n - 1
Tel.: 0228 / 544 - 1
- h Politische Informationsaustausch
mit Herrn Dr. Roland Wegener,
Leiter des Büros für auswärtige
Beziehungen der CDU
- h Gespräch mit Repräsentanten der
Deutsch-Israelischen-Gesellschaft
über die Aktivitäten der Gesellschaft
bei Frau Radhauer, Geschäftsführerin
Ort: Königstr. 60
5300 Bonn - 1
Tel.: 0228 / 22 30 01

14.30 h Besuch im
Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit

Karl-Marx-Str. 4 - 6

5300 B o n n - 1

Tel.: 0228 / 535-1

Gespräch über

'Die Entwicklungspolitik der
Bundesrepublik Deutschland
gegenüber Israel'

Gesprächspartner: Herrn MinR. v. Rohr,
Ref. 104, Tel.: 0228 / 535-755
(angefragt)

16.30 h Besuch in der
Bundeszentrale für politische
Bildung

Berliner-Freiheit 7

5300 B o n n - 1

Tel.: 0228 / 515 - 1

Gespräch über

'Maßnahmen der Beziehungen zur
deutsch-israelischen Verständigung'

Gesprächspartner:

Herr Wolfgang Maurus, Direktor

Donnerstag, 5. November

- 9.30 h Abfahrt zum Bundeshaus
- 10.00 h Gespräch mit Herrn Johannes
bis Gerster MdB, Tel.: 0228 / 16 48 22
12.00 h und weiteren Mitgliedern der
Deutsch-Israelischen
Parlamentarischer Arbeitsgruppe
Ort:
- 12.15 h Mittagessen im
Restaurant "Zur Lese"
Adenauerallee 37
5300 B o n n - 1
Tel.: 0228 / 22 33 22
- Gastgeber: Herr Gabriel Padon,
Gesandter der Botschaft des
Staates Israel
- 15.30 h Gespräch mit
bis Herrn Prof. Dr. Bruno Heck,
Vorsitzender der
17.00 h Konrad-Adenauer-Stiftung
(Kaminzimmer der KAS)

Freitag, 6. November

10.00 h Konrad-Adenauer-Stiftung
(Konferenzraum, IV. Etage)

- Auswertung der Tagung
- Projektgespräche

Teilnehmer:

Frau Silke Krieger, HAL II

Herr Alwin Proost

Herr Norbert Chauvistré

Mittagessen

danach Fahrt nach Köln

Stadtbesichtigung

Samstag, 7. November

Abreise nach Israel

- - - - -

בון, כז ' תשרי תשמ"ח
20 באוקטובר 1987
233.10 - 611

103.4 זכר

א ל : המחלקה לקשרי ציבור

מאת : השגרירות, בון

הנידון : חבר הבונדסטאג ברנראט - כנס ערים תאומות

חבר הבונדסטאג הגרמני הנס ברנראט משמש גם כראש עיריית עירו הקטנה גרוונגברויך וכן כיו"ר ברית הערים והמועצות הגרמניות - אחד משלושת ארגוני הגג של העיריות בגרמניה, הוא משמש כעת כיו"ר תורן של הגוף המתאם העליון של שלושת ארגוני הגג ובתור שכזה נראה לנו ראוי במיוחד להזמנה להשתתפות בכנס הערים התאומות במרץ הקרוב.

בפגישה בעניין אחר העלינו את נושא הכנס והתברר שאיש שיחנו אינו יודע עליו דבר ודווקא מעוניין מאוד. לגבינו יש במר ברנראט עניין רב, שכן הוא מכהן כיו"ר ועדת הפנים של הפרלמנט הגרמני, הדנה לא אחת בנושאים המעניינים אותנו. מדובר באדם נעים וחיובי, שלא ביקר עדיין בארץ. אנו מצרפים את קורות חייו מתוך ספר ביוגרפיות של הבונדסטאג.

שמה תענינו את מרכז השלטון המקומי באפשרות להזמין אישית לכנס.

בברכה,

גד כהן

העתק : אירופה 1

DATE: 1952
NO. 103
103-103

TO: THE SECRETARY OF DEFENSE

FROM: THE SECRETARY OF DEFENSE

103-103

RE: [illegible]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

BERNRATH, Hans Gottfried
Ministerialdirektor a. D.
Poststraße 3
4048 Grevenbroich 2

Nordrhein-Westfalen
Landesliste
SPD

Geboren am 5. Juli 1927 in Meerbusch-Osterath; katholisch; verheiratet, drei Kinder.

1937 bis 1943 Besuch des Thomasgymnasiums in Kempen (Niederrhein). 1943 bis 1945 Luftwaffenhelfer, Reichsarbeitsdienst, Wehrdienst und Kriegsgefangenschaft. 1946 Abitur am Quirinus-Gymnasium in Neuss.

1946 und 1947 Tätigkeit in verschiedenen Industriebetrieben. 1948 bis 1967 bei der Deutschen Bundespost, Oberpostdirektion Düsseldorf, Ausbildung für den gehobenen Postdienst mit entsprechendem Abschluß 1949. 1968 bis 1970 Beigeordneter (Schuldezernent) der Stadt Rheydt. 1970 bis 1980 bei der Deutschen Bundespost bzw. dem Bundesministerium für das Post- und Fernmeldewesen, zuletzt als Ministerialdirektor, Leiter der Personalabteilung, tätig.

Mitglied der Deutschen Postgewerkschaft seit 1948. Mehrere Veröffentlichungen zur Organisation, Personalwirtschaft und Personalführung in Großunternehmen. Präsident des Deutschen Städte- und Gemeindebundes.

Seit 1953 Mitglied der SPD. Seit 1979 ehrenamtlicher Bürgermeister der Stadt Grevenbroich.

Mitglied des Bundestages seit 1980.

ח יד' בתשרי התשמ"ח

7 באוקטובר 1987

1023

ז"ח
103.2

אל : הציר בבוץ

מאת: ס/מנהל אירופה 1.

הנדון : ביקור יו"ר קרן אדנאואר בישראל

למכתבך 929 106.2

ד"ר ברונו הק התקבל לשיחה אצל ראש העיר קולק ב-5
דנא.

(חדיווח של שמוליק אבנת הצטמצם לכך שטדי קיבל
ממנו שערך "שלא עובד").

בברכת מועדים לשמחה,

מרים שמרת.

1957-1958

1958-1959

1959

1960

1961

1962

1963

1964

1965

1966

1967

1968

1969

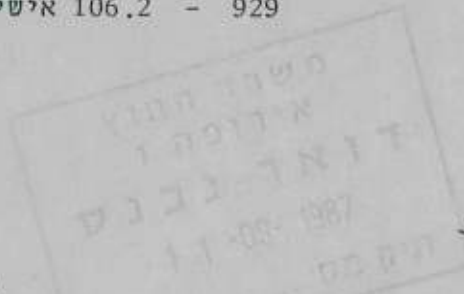
בון, יד אלול תשמ"ז

8 בספט. 1987

929 - 106.2 אישים

ש מ ו ר

ד"ר, מיר, לאגה
15.9

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

הנידון : ביקור יו"ר קרן אדנאואר בישראל

698011
698046 יע
Youssef

1. ד"ר ברוננו הק, יו"ר קרן אדנאואר (לשעבר שר המשפחה, נוער ובריאות בממשלות אדנאואר, ארהרד וקיזינגר ומזכ"ל ה-צ.ד.או) יגיע לחיפה בלווית רעיתו באניה מיון ב-27.9 לביקור שעיקרו צליינות וחלקו עניני הקרן. באותו יום יגיעו בטיסה 16 מידידיו האישיים ולמחרת יצאו כולם למסע צליינות ברגל לירושלים, לשם יגיעו ב-1.10 וישתכנו במנזר הדורמיציון על הר ציון.

בימים 3.10 - 2.10 (ערב יום כיפור ויום כיפור) יקימו ביקורים במקומות הקדושים לנצרות בעיר בהדרת האב עמנואל מדורמיציון.

ב- 4.10 - וב- 5.10 יהיו אורחי האוניברסיטה העברית שבה מממנת הקרן פרויקטים מסוימים ואח"כ יצאו לת"א שם יהיו אורחי ראש העיר וישתתפו בהנחת אבן הפינה ל"מרכז אדנאואר" כיפור.

ב- 7.10 יצאו מהארץ.

מצ"ב תצלום התכנית. הק ביקר בארץ רק פעם אחת בתחילת שנות ה-70.

2. קיימתי עם ד"ר הק שיחה להכנת הביקור. אין הוא מעוניין בפגישות מדיניות לאור אופי ומועד הביקור והתכנית המלאה, אך ישמח מאוד אם ראש העיר ירושלים יוכל לקבלם לשיחה ב- 4.10 או ב- 5.10

לא כל יום מגיעה קבוצת צליינים ברגל לירושלים ואני מניח שטדי קולק יוכל גם להפיק תועלת מעשית מיו"ר קרן אדנאואר. לדברי ד"ר הק, הוא הוצג לפני מר קולק בפרנקפורט כשקבל את פרס המולים ב-1985.

אודה לך אם תוכלי לקשור את הקצוות לתיאום הפגישה.

באוניברסיטה מטפלת בתכנית הגב' שרלוט גולדפרב.

השגריר האס עושה להם ק"פ ב-5.10 בערב ואני מניח שתוזמני אליה.

3. האיש אמנם זקן ואינו משחק עוד תפקיד מדיני חשוב, אך הוא שולט על קרן רצינית שמממנת מספר פרויקטים בארץ.

ב ב ר כ ה,

ג. פדון

Programm für die Pilgerreise
von Herrn Prof. Dr. Bruno Heck
vom 16.9.87 - 7.10.87

Datum/Uhrzeit	Programm	Unterkunft/Begleiter etc.
16.9. Mittwoch (ca.12 Uhr)	Ankunft am Grenzübergang Gevgelja Wanderung nach Polykastron -----	Abholung durch AM Welck und Altstipendiat Dr.Papastamkos - Hotel "Park", Polykastron Tel.0343/22221 1 DZ = 3.000,-Dr. 1 EZ = 2.600,-Dr. (Frühstückspreis extra) -----
17.9. Donnerstag	Wanderung nach Anokouphalia -----	Privatquartier Bürgermeister Christos Vogiatzis Tel.0391/52629 priv. -----
18.9. Freitag	Wanderung nach Thessaloniki (evtl. Abholung auf halber Strecke) Gespräch und Abendessen mit dem Generalkonsul der Bundesrepublik Deutschland, Dr.Werner Westernburg -----	reserviert : Agia Triada, Hotel Sun-Beach 1 DZ = 6.550,-Dr. 1 EZ = 4.550,-Dr. (vom 18.9.-20.9.) -----
19.9. Samstag	Besichtigungsprogramm in Thessaloniki Mittagessen mit Altstipendiaten Abendessen bei dem Bürgermeister von Thessaloniki Herr Sotiris Kouvelas	AM Welck

20.9. Sonntag	<p>Besuch der Messe, anschließend Fahrt nach Litochoron</p> <p>Aufstieg zur Hütte (ca. 4¹/₂ h)</p> <p>-----</p>	<p>Olymphytte (4 Bett-Zimmer)</p> <p>tel. 0352/81800</p> <p>-----</p>
21.9. Montag	<p>Aufstieg zum Olympe (ca. 2¹/₂ h)</p> <p>Abstieg</p> <p>Weiterfahrt in Richtung Athen</p> <p>-----</p>	<p>Unterkunft : auf halber Strecke</p> <p>-----</p>
22.9. Dienstag	<p>Fahrt nach Delphi -</p> <p>Besichtigung -</p> <p>Rückfahrt über Agios Loukas (Kloster) nach Athen</p> <p>-----</p>	<p>Hotel : Lycabettus, Athen</p> <p>1 DZ : 11.740,-Dr.</p> <p>1 EZ : 6.830,-Dr.</p> <p>(vom 22.9.-24.9.)</p> <p>-----</p>
23.9. Mittwoch	<p>Gespräch mit dem Botschafter der Bundesrepublik, Rüdiger von Pachelbel</p> <p>Besichtigungsprogramm : u.a. Akropolis, Archäologisches Museum, Schliemann-Haus, Plaka, etc.</p>	<p>AM Welck</p>
abends :	<p>Empfang beim Präsidenten des Partnerinstituts FOPSE : Herrn Botschafter a. D. Georg Sekeris -</p> <p>anschließend : gemeinsames Abendessen u. evtl. Vortrag</p>	

Datum / Uhrzeit	Programm	Unterkunft / Begleitung etc.
24.9. Donnerst.	Ausflug nach Kap Sounion - Mittagessen am Meer	AM Welck
19.30	Abfahrt von Piräus nach Haifa	AM Welck
24.9.-26.9.87	Schiffsreise von Piräus über Heraklion (Kreta), Limassol (Zypern) nach Haifa	gem. Schiffskarte
27.9.87		
06.00 Uhr	Ankunft im Hafen von Haifa	Abholung durch Herrn Dobers mit Kleinbus
09.00 Uhr	Fahrt zum Berg Karmel Besuch der Messe im Kloster Stella Maria evtl. Weiterfahrt und Besichtigung Acco	
15.15 Uhr	Abholung der anderen Pilger am Flughafen Lod / Tel Aviv	LH 686
	Fahrt zum Avia-Hotel in Yehud	5 DZ, 8 EZ Ausgang Flughafen links abbie- gen Richtung Petach Tikva 4 km, links Richtung Rehovot 3 km, Telex 33817 Aviail
	Gespräch mit Benediktinermönch von Dormitio Jerusalem	
28.9.87	Wanderung nach Latrun, ca. 28 km	Trappistenkloster Latrun, 8 DZ Gästepater P. Nivard Khoury Tel. 08-220065, und Jesusbrüder Latrun 1 EZ, Bruder Elias

Datum/Uhrzeit	Programm	Unterkunft/Begleitung etc.
29.9.87	Wanderung nach Shoresch, ca. 14 km	Gästehaus Shoresch 5 DZ, 8 EZ, Telex: 26541 Shoreil
	-----	-----
30.9.87	Wanderung zum Kibbutz Hotel Kiriat Anavim, ca. 11 km	5 DZ, 8 EZ Kibbutz Hotel Kiriat Anavim Telex 26300
	-----	-----
1.10.87	Wanderung nach Jerusalem - Programmverantwortlich: Hebräische Universität Frau Charlotte Goldfarb Tel.: 63 02 41 - Zusammentreffen mit Hartwig Lürick, dem neuen Auslandsmitarbeiter in Israel	Benediktinerabtei Dormitio, Abt Nikolaus / Prior Pater Immanuel, Tel.: 71 99 27; 2 DZ. Christliches Gästehaus der Maroniten, Schwester Jeanne Tel.: 27 34 19 / 28 21 58, 3 DZ, 7 EZ
	-----	-----
2.10.87	Besichtigung Altstadt Jerusalem	Bruder Immanuel
	-----	-----
3.10.87	Yom-Kippur-Feiertag in Israel Besichtigung Altstadt	Bruder Immanuel
	-----	-----
4.10.87		
9.30 Uhr	Abholung von den Hotels	
9.45-11.30	Besuch des Campus auf dem Scopusberg der Hebräischen Universität Jerusalem	Programmverantwortlich: Hebräische Universität Charlotte Goldfarb
11.30-13.30	Dr. Heck und KAS-Mitarbeiter: Fach- und Projektgespräche mit dem Dekan für Sozialwissenschaften und dem Präsidenten der Hebräischen Univers.	

Datum/Uhrzeit	Programm	Unterkunft/Begleitung etc.
	<u>Rest der Gruppe:</u> Besichtigung der Universitätsbibliothek sowie anderer Sehenswürdigkeiten.	
13.30-14.30	Mittagessen auf Einladung des Präsidenten der Hebräischen Universität, Teilnehmer Deutsche Botschaft: Dr. Brenner, Wissenschaftsattaché	
14.30 Uhr	Rückkehr zu den Hotels	
17.30 Uhr	Abholung von den Hotels	
17.45-19.00	Vorträge u.a. Prof. Werbelowski, Inhaber des Martin-Buber-Lehrstuhls über vergleichende Religionswissenschaft, Michael Krupp, Vertreter der Evangelischen Kirche in Israel, Philosophieprofessor Dubois, evtl. Telly Kollek.	
19.00 Uhr	Empfang gegeben vom Präsidenten der Hebräischen Universität	
<hr/>		
5.10.87 Montag		
Vormittags	Besichtigung der Altstadt	Pater Immanuel
Mittagessen	Noch frei (ggf. Einladung von Projektpartnern und Bekannten durch Stiftungs-Vorsitzenden zur Vorstellung des neuen AM, Herrn Hartwig Lürick.)	AM Hartwig Lürick
Nachmittags	Fahrt nach Tel Aviv Unterbringung Hotel Hilton	Hotel Tel Aviv Hilton Independence Park Tel.: 03 / 244 222 Telex: 33556
Abends	'Buffet-Supper', Empfang mit Imbiß auf Einladung des deutschen Botschafters in Israel, Herrn Wilhelm Haas	Botschaft der Bundesrepublik Deutschland, Soutine Str. 16, Tel Aviv, P.O.B. 160 38 T. oo 97 23 / 24 31 11/15

Datum/Uhrzeit	Programm	Unterkunft/Begleitung etc.
6.10.87		
Vormittags	Stadtrundfahrt	Programmverantwortlich: Yehuda Erel
Mittagessen	auf Einladung der Tel Aviv Foundation	Tel.: d.: 03 / 22 93 75 p.: 03 / 75 19 86 7
Nachmittags	Grundsteinlegung für das Konrad-Adenauer-Zentrum	
Abends	Abendessen auf Einladung des Oberbürgermeisters von Tel Aviv / Jaffo, Herrn Dr. Lahat. Deutsche Gäste u.a.: Lummer, MdB; Sts. Gauweiler, Bayern; Nils Hansen, Dtsch. Botschafter bei der NATO; Gerhardt, Stadtkämmerer Frankfurt; (Horst Wust?), Vertreter der Bild-Zeitung Bonn	
<hr/>		
7.10.87		
09.00 Uhr	Abflug Dr. Heck von Tel Aviv nach Athen	OA 302
11.00	Eintreffen in Athen Möglichkeit, sich in einem Hotel ein wenig zu erholen Mittagessen mit Herrn Mitsotakis, dem Parteivorsitzenden der Nea Demokratia	Abholung durch AM Dr. Welck Hotel Caravelle
ca.16.00 Uhr	Weiterfahrt nach Korinth, Patras	AM Welck
21.00 Uhr	Abfahrt der Fähre in Patras	Fragline C/F Eolos gem. Schiffskarte
<hr/>		

Datum/Uhrzeit	Programm	Unterkunft/Begleitung etc.
8.10.87 16.00 Uhr	Ankunft Hafen Brindisi Fahrt nach Ranggen -----	-----
12.10.87 11.00 Uhr	Konrad-Adenauer-Stiftung	

נכנס

בלמס

חוזם: 9,8034

אל: המשדד

מ-: בון, נר: 89, תא: 110987, זח: 1500, דח: מ, סג: ב

נד: 8

זח 103.2

בלמס/מידוי

אל : משטרת הגבולות כתוב (הושבר)

דע : מעת / בתביט משדד החוץ.

מאת : ראש המדור הקונסולרי בון

HEINZ - GUNTER SASS יליד 25/7/25 בברלין.

בעל דרכון גרמני מס 3852476 בתוקף עד 1/5/89 אחראי
 על יצור טרטים ב-'נורדוויטשר רונדמונק', יצא מחרתיים
 באופן זחוף ארצה מבלי להספיק לקבל אשרה.

יגיע ב-לופטנזה 686 ב-13 דנא ממרנקפורט ונא אמשרו
 כניטחז ארצה.

מלמד.

==אג.

חפ: מעת, קונס, אירא

1947

1947

1947

1947

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

1947

1947 1-20

1947

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

1947

1947

1947

1947

1947 : 1. 1-11, 1-12, 1-13, 1-14, 1-15, 1-16, 1-17, 1-18, 1-19, 1-20

ב ו נ , י ד א ל ו ל ת ש מ " ז
8 ב ס פ ט . 1987
551.1 - 583

ש מ ו ר

א ל : ה מ מ " ד / א י ס ו פ

מ א ת : ה ש ג ר י ר ו ת , ב ו נ

ה נ י ד ו נ : ה ח ר ס ה ע ר כ י ע ל י ש ר א ל

ל מ ב ר ק כ מ ח ו ז מ 2269 מ-3.9.87

א נ י מ צ ר פ ה ע ת ק מ כ ת ב ו ש ל ס מ נ כ " ל ה א ו צ ר ל י ו ע צ י מ ה כ ל כ ל י י מ , א ל י ו
צ ו ר פ ד ו " ח ש ל ב נ י ב ר י ת ע ל ה ס מ י נ ר .

א נ י מ צ ר פ ג מ ה ע ת ק ש ל ד ו " ח ל ש כ ת ה מ ס ח ר ש ו י ק - ר פ " ג ע ל א ו ת ו ס מ י נ ר .
ע ו ת ק נ ו ס פ ה ו ע ב ר כ ב ר ע ל י ד י ה י ו ע ק ה כ ל כ ל י ב ש ג ר י ר ו ת נ ו ל מ ש ר ד ה א ו צ ר .
ב ד ו " ח ז ה י ש ל א מ ע ט מ י ד ע ו ב ע י ק ר ה ע ר כ ו ת ע ל ה ס מ י נ ר ו א נ י מ מ ל י ק ל ק ר א ו
ב ש ל מ ו ת ו ע ל א פ ק ש י י ה ש פ ה ה ג ר מ נ י ת .

ב ב ר כ ה ,

ג ד כ ח נ

ה ע ת ק : א י ר ו פ ה 1

1. NAME
2. GRADE
3. DATE

1000

NAME: [illegible]

GRADE: [illegible]

DATE: [illegible]

1. NAME

3ch

1003.5

1. NAME

1. NAME

1. NAME

1. NAME

1. NAME

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

Ministry of Finance

Deputy Director General, International Affairs
Jerusalem

משרד האוצר
סמנכ"ל לקשרים בינלאומיים
ירושלים

11 באוגוסט 1987

אל: י. הדס, שגריר, בריסל
א. נתן, ציר כלכלי, לונדון
א. זמרון, יועץ כלכלי, בון
מ. עשת, יועץ כלכלי, האג
א. הר טוב, יועץ כלכלי, רומא
ר. הלל, יועץ כלכלי, פריז

הנדון: סמפוזיון בינלאומי בנושא החרם

א. מניח שתמצאו עניין בסכום הדיונים בסימנר הנ"ל, שהתקיים בג'נבה בתחילת יוני. הסימנר יוזם ע"י שלטונות החרם הערבי וגורמים ערבים אחרים, לאחר כשלון נסיון קודם לארגן סימנר, לפני כחצי שנה.

סימנר זה הוא כנראה תגובה נדחית לסימנר שקיימנו בבריסל בנושא "סחר חופשי עם ישראל", ולפעילותה של "וועדת ההגוי הבינלאומית" ללוחמה בחרם, שהופעלה בעקבות סימנר זה. קבלתי את הרושם, שמדובר בסימנר חד פעמי, שלא תבוא בעקבותיו התארגנות בת קימא ושלא יביא לשינוי משמעותי בפעולת שלטונות החרם.

כפי שתלמדו מהד"ח, היו עיקר המשתתפים בסימנר נציגי הארצות הערביות ולא היתה לו תהודה משמעותית בחוגי העסקים או בהתקשורת.

עוד נעמוד עמכם בקשר, בעניין השתתפות בסימנר של חברות במדינת שרותכם.

ב ב ר כ ה
א. דברת

לוטה:

העתקים:

י. בליזובסקי, מנכ"ל, תמ"ת
י. מינרבי, מ/למנכ"ל, משה"ח
מ. קובי, משה"א

10H.517

1, rue de Varembe
Case postale 191
1211 GENEVA 20

Phone: 34 13 25
Telex: 280 876
Cable: WORLDGRESS

July 1, 1987

M e m o r a n d u m

Arrangements were made to cover the international symposium held at the Intercontinental Hotel in Geneva on 4th/5th June 1987, entitled: Boycott and economic measures in international conflicts.

It was organized under the auspices of the Euro-Arab Association of Jurists, the Euro-Arab Chambers of Commerce, the League of Arab States, and the General Union of Chambers of Commerce, Industry and Agriculture for the Arab Countries.

There were 177 listed participants, in the main diplomatic representatives of League of Arab States with representation in Geneva, plus representatives of Euro-Arab Chambers of Commerce. There were also representatives of some commercial firms, notably banks with obvious Arab connections, although other non-Arab business representations included the Royal Bank of Scotland (U.K.), Arthur Anderson & Co., Compagnie Française de Petrole Total, Thomson International, Renault, George Wimpey International Ltd., Petrogal Petroleos de Portugal, the Scottish Council for Development and Industry (U.K.), the German-Swiss Chamber of Commerce, Zurich, Hoffman La Roche & Co., Dupont Nemours International, British Petroleum, Hoechst G.m.b.H., Ciba-Geigy Ltd. AT & T, Kleinwort Benson, Philips International, R.J. Reynolds Tobacco International, and the Swiss Office for the Development of Trade.

Non-Arab diplomatic representatives included a representative of the Directorate of Public International Law of the Federal Department of Foreign Affairs in Berne, and a representative of the U.K. Mission to the U.N. in Geneva. Non-Arab journalists included those from "The Scotsman", "Financial Times", Swiss Radio International, "Sunday Mail", and "Neue Zürcher Zeitung". Also listed were representatives of various law firms in Switzerland.

Amongst the academics giving papers at various sessions, not obviously identified with the Arab cause, there featured Prof. D. Carreau, University of Paris I; Prof. Hans van Houtte, University of Louvain, Prof. Ian Brownlie, Chichele Professor Public International Law, University of Oxford.

On the opening day the blatantly anti-Israel and propagandistic nature of the symposium, attempting to justify as legal the Arab boycott against Israel, emerged from the keynote address delivered by Chedli Klibi, Secretary General of the League of Arab States. The totally one-sided partisan and propagandistic speech giving the background of the Arab-Israel conflict, attacking the "Zionist State", was typical of political presentations before the U.N. General Assembly and of the U.N. Commission on Human Rights.

The statement sought to justify blacklisting of firms on the Arab boycott list, resulting from proof that a firm is engaged in activities with Israel likely to strengthen the country's economic potential. Even if this purported condition was supposedly met, the firm would be given a period of reflection of up to six months. Klibi went out of his way to attempt to deny the discriminatory nature of the boycott on the grounds of race or religion. Alleged proof of the non-discriminatory nature of the boycott was supposedly to be found in the fact that Arab States claimed to have economic ties with firms which were either partly or wholly owned by Jews, if such firms were not regarded as strengthening the economic and military capacities of Israel.

The most significant portion of his statement was a scarcely veiled threat against collective attempts by certain States to impose anti-boycott measures, notably Western States, with the professed aim of neutralizing the Arab boycott. This was an obvious reference to measures proposed within the framework of the EEC which really intended, Klibi claimed, to protect certain national interests by trying to place on the same footing firms locally subjected to anti-boycott laws and other firms competing against them which, as a result of complying with Arab boycott rules, were enabled to conquer vast Arab markets.

Klibi claimed that Israel had mobilized supporters in several Western countries to act against the boycott, as being unethical conduct. He cited this as another example of Israel's policy stigmatizing any responses to its policies as being a manifestation of racism and antisemitism.

The level of the presentation of papers and debate was not considered high, with continuous repetition of the theme that the boycott was a justified action of self-defence, that it had many international precedents and was intended as part of the justified rights of a belligerent to protect vital Arab interests.

It was variously argued that boycott was not objectionable even in peacetime, with several precedents quoted of U.S. and NATO economic embargoes of strategic exports going to the USSR and Warsaw Pact countries. International trade was governed by the principle of freedom of contracts, it was argued; there was no violation of the GATT provisions in Articles 20 and 21; further, collective action was taken by the Arab States against "Israeli aggression". Klibi and all the other Arab speakers were clearly sensitive to the charge of the racist character of the boycott, arguing in the face of the facts that they were against all forms of discrimination of a racial or religious character.

Two presentations apparently demonstrated certain expertise, but failed, after presenting the surrounding historical and legal arguments on both sides of the question, to come down on either side. This was typical of the statements of Prof. Carreau and van Houtte. Prof. Brownlie's presentation created the impression of being particularly superficial and disappointing as regards content. He, too, left the question open. Each time the Chairman, in his conclusions, tried to show that the eminent authority who had just spoken, had on various occasions or in different writings supported the Arab claim that the boycott was justified.

An intervention worthy of note was one made by Me de Geouffre de la Pradelle, who outlined the whole of the background of the French anti-boycott legislation, including Article 32 of the law of 7th June 1977, the Barre directives preceding and subsequent to the Conseil d'Etat decision, the Maurois circular restoring the status quo ante under the law, and more recent French implementary action.

A question repeatedly put by some neutral observers of firms was a request for an updated boycott list. The response was usually evasive, with the indication that it could be made available on written application.

The Mission in Geneva and the Swiss-Israel Chamber of Commerce made contingency preparations for press coverage, depending on the amount of publicity received in the local and international press. I was also in touch with the Wall Street Journal office in Brussels, who expressed interest in receiving a report and possibly editorializing on the boycott seminar. In view of the apparent quasi-total non-coverage of this event, it was felt prudent not to encourage editorials or press items on this meeting, which apparently has passed virtually unnoticed, other than in Arab circles.

Daniel Lack

Note: Professor Brownlie indicated that he is publishing a new book on boycotts under international law in the OUP. This should be obtained.

BERICHT UEBER DEN KONGRESS "BOYCOTT AND ECONOMIC MEASURES IN INTERNATIONAL CONFLICTS" in Genf vom 4.-5. Juni 1987 (HANS-JOACHIM CULEMANN)

I. Allgemeines

Der Kongress war relativ gut besucht und hinsichtlich der Teilnehmer homogen besetzt, vergl. Teilnehmerliste. Man kann nicht sagen, dass hier das arabische Kolorit überwogen hätte. Die Liste der Ehrengäste liess jedoch ein Uebergewicht der arabischen Vertreter erkennen.

Die Atmosphäre war entspannt, am zweiten Tag spürbarer als am ersten Tag.

Die Referenten haben, soweit sie von ihrer Position (als Vertreter von Hochschulen o.ä.) nicht schon eine neutrale Stellung einnahmen, sehr moderat referiert. Aeusserungen, die politisch deklaratorischen Inhalt hatten, waren die Ausnahme am ersten Tag des Kongresses. Am zweiten Tag klangen vermehrt subjektiv arabische Ansichten zum arabisch-israelischen Verhältnis durch, erschienen aber dennoch gemässigt. Allerdings wurden keine Zweifel daran gelassen, wie die arabische Seite den arabisch-israelischen Konflikt beurteilt: Israel ist der die alleinige Verantwortung tragende Aggressor, die moralische Legitimität von gegen Israel gerichtete Aktionen wäre daher aus dieser Perspektive gesehen als selbstverständlich anzusehen.

II. Die Durchführung

Im Mittelpunkt des Kongresses stand -und das wird belegt durch das, zwar

-2-

nicht besonders signifikante, aber dennoch nicht übersehbare, Aufgebot an Rechtsgelehrten unter den Referenten- , den Israelboykott auch juristisch zu rechtfertigen.

Gespräche mit anderen Teilnehmern lassen den Schluss zu, dass das Hauptmotiv der meisten Teilnehmer an diesem Konress für ihre Teilnahme ein Informationsdefizit hinsichtlich der praktischen Handhabung der Auswirkungen des Boykottes im allgemeinen und im speziellen war; erwartet wurden daher an der Praxis orientierte Referate, um das angesprochene Informationsdefizit auszugleichen. Nur am Rande sei erwähnt, dass meine Gesprächspartner sich bereits alle schon ein- oder mehrmals, mehr oder minder erfolglos, bei Handelskammern wegen der hier in Rede stehenden Thematik erkundigt hatten.

Teilnehmer mit der erwähnten Erwartungshaltung wurden wegen der sehr abstrakten Referate enttäuscht, weil die Referate schwerpunktmässig auf für Nichtjuristen relativ hohem Niveau angesiedelt waren. Diese Enttäuschung wurde auch klar artikuliert in den jeweiligen Pausen und während der Unterbrechungen. Sehr starkes Interesse bestand, wie zu erwarten war, an den "black lists". Auch diese wurden in den Referaten kaum erwähnt und nur am Rande ein wenig erörtert. Diejenigen, die sich näher erkundigen wollten, taten dies nicht "offiziell", indem sie -etwa in den Diskussionsabschnitten- ihre Fragen stellten, sondern sie richteten sich nach den Referaten an den jeweiligen Referenten und stellten dann, unter Wahrung ihrer Anonymität, die sie interessierenden Fragen. Von den Gesprächspartnern, mit denen ich Kontakt gehabt hatte, wollte keiner das Risiko eingehen, aufgrund einer vielleicht zu "provozierend" gestellten Frage möglicherweise durch Kongressbeobachter "notiert" und auf diese Art und Weise auf die "list" gesetzt zu werden. Diese Unsicherheit war ebenfalls Gegenstand

-3-

von mehr oder minder deutlich artikulierten Unmutsäusserungen.

Ich habe mich wegen der Handhabung der "black lists" mit einem "Betroffenen" unterhalten, einem Geschäftsmann (Juristen), der die Aufgabe hatte, eine eingetragene Firma von der Liste streichen zu lassen. Seine Erfahrungen lassen sich wie folgt zusammenfassen: Die "black lists" werden zentral in Damaskus geführt von offenbar gut qualifizierten Beamten, die die Firmen, die einmal auf der Liste geführt werden, rigoros, konsequent, sehr nachhaltig und sehr rigide von dem wirtschaftlichen Verkehr mit den arabischen Staaten ausschliessen. Das Boykottbüro in Damaskus steht in Verbindung mit sämtlichen anderen arabischen Staaten. Die Listen sind nicht offiziell; es ist aber nicht auszuschliessen, dass offizielle Anfragen auch offiziell beantwortet werden. Der Punkt ist aber hier, dass Firmen, die etwa wissen wollen, ob sie auf der "black list" verzeichnet sind, kaum offizielle Anfragen an die betreffenden Stellen in Damaskus richten, weil sie nicht die Konsequenzen derartiger Anfragen abzuschätzen in der Lage sind. Darum wird erfahrungsgemäss von Anfragen abgesehen, wenn eine Eintragung noch nicht, oder vermeintlich noch nicht, vorliegt.

Von der Liste gestrichen zu werden, ist nach Auffassung des Teilnehmers möglich, aber sehr mühselig. Dieses Unterfangen ist mit einem sehr grossen Zeitaufwand (hier war der Betroffene 3 Jahre -erfolgreich- darum bemüht) verbunden. Auch organisatorisch erfordert die Bemühung, eine Streichung von der Liste herbeizuführen, einen beträchtlichen Aufwand, da ein mit arabischen Behörden wenig vertrauter Geschäftsmann, und das stellt die Regel dar, sich zuerst die nötigen Kontakte mit den zuständigen Beamten verschaffen muss und hier erfahrungsgemäss vieles nicht den geregelten Weg läuft sondern nur mit dem nötigen Nachdruck erreicht wird.

-4-

Die Referate beschäftigten sich, wie bereits oben erwähnt, schwerpunktmässig mit dem juristischen Aspekt des Israelboykottes.

Die juristische Seite des Boykottes wurde von folgenden Referenten beleuchtet: Professor D. Carreau, Universität von Paris, Lehrstuhl für internationales Recht, Frankreich; Professor Hans Van Houtte, Königliche Universität Leuvin, Niederlande; Professor Ian Brownlie, Universität von Oxford, Lehrstuhl für internationales Recht, Grossbritannien, Professor Moufid Shihab, Universität Kairo, Lehrstuhl für internationales Recht, Aegypten; Professor Aziz Shurki, Universität von Damaskus, Syrien.

Weniger juristischen als allgemeinen Inhalt hatten die Referate der Herren Zouhair Akil, Commissioner General, Office of the League of Arab States, Damascus, Mustafa Hamadah, League of Arab States und Dr. Burhan Dajani, Secretary General, General Union of Chambers of Commerce, Industry and Agriculture for Arab Countries, Beirut, Lebanon.

Die Essenz der Referate lässt sich wie folgt darstellen:

Boykottmassnahmen, in welcher Form auch immer, haben eine lange Tradition. Genauso lang wird aber auch die Frage diskutiert, ob und, wenn ja, wie gross die Effizienz derartiger Massnahmen ist. Eine allgemeingültige Beantwortung dieser Frage hat sich bisher nicht herauskristallisiert; sie ist nach wie vor umstritten. Das Instrumentarium der Boykottmassnahmen ist so umfangreich wie variationsreich. Es differenziert zwischen Friedens- und Kriegszeiten. Entsprechend ist die Intensität der einzelnen Massnahmen. Verständlicherweise sind Boykottmassnahmen in Zeiten kriegerischer Auseinandersetzungen häufiger anzutreffen als in Friedenszeiten. Nichts desto weniger sind Boykottmassnahmen auch in Friedenszeiten üblich. Als allseits bekannte Beispiele sind zu zitieren die Embargos gegen Rhode-

-5-

sien, Südafrika, Iran und das Ost-Embargo; in diesem Zusammenhang sind auch zu erwähnen die Blockade Iranischer Guthaben in den Vereinigten Staaten.

Gem. der **Satzung der Vereinten Nationen** ist das dort verankerte Recht auf Selbstverteidigung nicht begrenzt auf den bewaffneten Widerstand, sondern lässt auch andere Massnahmen zu, die Boykottmassnahmen einschliessen. Selbstverteidigungsmassnahmen sind legitim, wenn eine Aggression von dritter Seite vorliegt. Der umstrittene Punkt ist hier die Definition von Aggression gem Art. 51 der Charta der Vereinten Nationen, um die seit 30 Jahren gerungen wird, und in allgemeingültiger Form bisher nicht gefunden worden ist..

Grundsätzlich ist im **GATT** das Prinzip der Nichtdiskriminierung verankert. Trotzdem hat es vom GATT tolerierte Fälle von Embargos gegeben, z.B. anlässlich der Auseinandersetzung zwischen Grossbritannien und Argentinien. Die Frage, ob ein Boykott **justiziabel** ist, lässt sich nicht mit "ja" oder mit "nein" beantworten. Es gibt auch keinen international anerkannten, allgemeinen Weg, einen Boykott zu installieren. Es kann aber als gesichert angesehen werden, dass Massnahmen gegen Boykottmassnahmen solange legitim sind, solange der Boykott als illegitim gilt. Gegenmassnahmen gegen Boykottmassnahmen werden als illegitim eingestuft, sobald die Boykottmassnahmen legitim sind.

Der Israel-Boykott insbesondere rechtfertigt sich durch das als "permanenter Kriegszustand" bezeichnete Verhältnis zwischen Israel und den arabischen Staaten. In diesem ist Israel als der Aggressor und die arabischen Staaten als die in der Defensive kämpfenden Betroffenen anzusehen. Die Abwesenheit von militärischer Konfrontation bedingt nicht ohne weiteres die Abwesenheit von wirtschaftlichen Sanktionsmassnahmen gegen Israel. Der

-6-

Boycott stellt daher ein Mittel dar, sich gegen den Aggressor zu wehren und es ist darüber hinaus das mildeste aller zur Verfügung stehenden Mittel, da es keine aggressiven Kriegshandlungen beinhaltet. Boykottmassnahmen sind "das tägliche Geschäft" zwischen verfeindeten Staaten. Der Boykott beinhaltet keine diskriminierenden Massnahmen und hat einzig zum Ziel, Israels Wirtschaft und damit das Potential, Kriegsgüter herzustellen, zu schwächen. Zu betonen ist, dass niemand daran gehindert wird, mit Israel wirtschaftlichen Kontakt aufzunehmen. Desgleichen wird auch der wirtschaftliche Kontakt mit den arabischen Ländern ermöglicht und zu jeder Zeit gefördert. Eine Kombination beider Möglichkeiten verbietet allerdings der Boykott.

Nichts desto weniger liegt die Betonung auf der absoluten Freiheit der Unternehmen, den Vertragspartner ihrer Geschäfte frei bestimmen zu können. Der Boykott stellt keine Bestrafung der Firmen dar, die mit Israel in wirtschaftlichem Kontakt stehen, sondern müssen als Motivation für die Firmen gesehen werden, ihre Haltung gegenüber Israel zu ändern. Aus arabischer Sicht bedarf der Boykott keiner Rechtfertigung, die politischen Fakten sind bereits Rechtfertigung. Es gilt aber, von arabischer Seite um Verständnis für den Boykott zu werben. Soweit die Zusammenfassung der einzelnen Referate.

Es gab, wie oben bereits angedeutet, während des Kongresses die Gelegenheit, Fragen zu stellen. Von dieser Möglichkeit wurde insgesamt relativ wenig Gebrauch gemacht. Sofern die Fragen von nicht arabischen Vertretern gestellt wurden, unterschieden sie sich nicht prinzipiell voneinander und hatten im wesentlichen alle den gleichen Kern. Stellvertretend für alle, die Fragen gestellt oder Diskussionsbeiträge geliefert haben, soll der

-7-

Wortbeitrag eines Hoechst-Mangers erwähnt werden, der es m.E. gut verstanden hat, die Haltung der vom Boykott Betroffenen darzustellen. Dieser Teilnehmer, der sich i.ü. auch offen als Hoechst-Vertreter auswies, beklagte sich über die mangelnde Transparenz des Boykottes. Der Boykott erscheine als ein "Instrument hinter verschlossener Tür" und sei daher für die Praxis nur sehr schwer einschätzbar, weil z.B. keine Informationen darüber vorlägen, unter welchen Kriterien das "listening" erfolge. Es sei auch keine Kommunikation mit den involvierten Behörden möglich -ein englischer Vertreter umschrieb diese Politik zutreffenderweise als "Megaphon-Politik"- . Der Boykott rufe insbesondere für grössere Unternehmen unverhältnismässig viel Unannehmlichkeiten hervor. Wenn die Prinzipien des Boykottes konsequent angewendet werden würden, müsse die ganze industrielle Welt boykottiert werden. In dem "Lager" der Boykotteure herrsche eine Stimmung der "Vendetta", die augenscheinlich eine vernünftige, d.h. einschätzbare Boykottpolitik nicht ermögliche.

Die Anfragen oder Diskussionsbeiträge aus den Reihen der Teilnehmer wurden äusserst knapp und gehaltlos erwidert. So wurde beispielsweise der Kritik an mangelnder Information mit dem Hinweis auf den stattfindenden Kongress entgegnet.

Zusammenfassend hat der Kongress im Hinblick auf die gehaltenen Referate keine bestürzend neuen Erkenntnisse gebracht, die sich etwa von den Informationen abgehoben hätten, die mir bereits zu Beginn des Kongresses vorgelegen haben. Wesentlich, und für die Einschätzung der Boykottauswirkungen wichtig -m.E. geradezu unentbehrlich- war der Informationsaustausch mit einzelnen Kongressteilnehmern, insbesondere mit denjenigen, die sich in der unternehmerischen Praxis mit dem Boykott auseinanderzusetzen hatten

-8-

und haben. Erst auf der unternehmerischen Ebene zeigen sich m.E. die Dimensionen des Boykottes, nicht auf der theoretischen Ebene von juristischen Referaten und allgemeinen Einschätzungen.

ה' באלול התשמ"ז
30 באוגוסט 1987

המחלקה לקשרי ציבור

זרמ 103.9

1

לכבוד
מר אבי רבינוביץ
רכז לקשרי הוץ
מרכז השלטון המקומי בישראל
תל אביב

הנדון : ברית ערים תאומות נירכנברג - חדרה

הנושא כבר עלה בעבר ועורר מחלוקת ציבורית נסערת
בגלל רגישותו.

מר גד כהן, משגירי דוחנו בבון פנה מחדש במכתבו 233.10-580,
מיום 21.8.87 שעותקו מצ"ב.
נבקש בדיוקה מחודשת כיצד לפעול.

בברכה רבה

י"ה ר"ן
רינה רון
מנהלת בפועל

העתק: ראש אמית'ק
מר גד כהן, שג' כון
אירופה 1

11. 11. 1951
11. 11. 1951

11. 11. 1951

11. 11. 1951
11. 11. 1951
11. 11. 1951
11. 11. 1951

11. 11. 1951

11. 11. 1951

11. 11. 1951

11. 11. 1951
11. 11. 1951
11. 11. 1951
11. 11. 1951

11. 11. 1951

11. 11. 1951
11. 11. 1951
11. 11. 1951

11. 11. 1951
11. 11. 1951
11. 11. 1951

BOTSCHAFT DES STAATES ISRAEL

ס נ ר י ר ו ת י ש ר א ל

בון, ב' אלול תשמ"ז

27 באוגוסט 1987

913

בלמ"ס

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

203.4.10

מאת : הציר, בון

הנידון : פירסומים על "ריב ההיסטוריונים"

בודאי תמצאי ענין במאמר המצורף מתוך ה"וולט"
של 27.8 העוסק בביקורת על שלשה ספרים
שיצאו לאחרונה ברפ"ג על ריב ההיסטוריונים.

ב ב ר כ ה,
ג. פדון

העתק: למר י. אלון, לשכת המשנה למנכ"ל
גב' ק. אביטל, ראש אמית"ק

375.80M

Alles, was geschah, muß Geschichte werden

Drei Dokumentationen zum „Historikerstreit“

Der sogenannte Historikerstreit über die Voraussetzungen und den Charakter der NS-Verbrechen hat seinen Niederschlag in über 100 wissenschaftlichen und journalistischen Artikeln gefunden. Die Debatte ist nicht nur in Deutschland, sondern auch im Ausland, vor allem in Amerika und Israel, geführt worden. Nun beschäftigen sich Buchverlage mit der Kontroverse, wie die hier besprochenen Sammelwerke zeigen.

Unter dem Titel „Eine Art Schadensabwicklung“ legt Jürgen Habermas zwölf von ihm verfaßte Beiträge vor, wovon zehn bereits in anderen Publikationen erschienen waren. Darin vertritt der Frankfurter Soziologe die These der Einzigartigkeit der NS-Verbrechen und begründet damit seine Forderung, daß die Deutschen mit der in ihrer Geschichte wurzelnden Tradition brechen müssen. Dabei erweist er sich als eine Art Religionsstifter, nämlich einer Religion der ewigen Reue. Natürlich war Auschwitz monströs, und kein seriöser Historiker wird den Völkermord bagatellisieren. Aber von seinem hohen moralischen Roß aus unterstellt Habermas Andersdenkenden verwerfliche Motive, nämlich die „Aufrechnung“ oder „Relativierung“ der NS-Untaten, wenn sie auf andere Massensterben hinweisen, etwa auf die Ausrottung der Kulaken unter Stalin oder auf die Massaker der Roten Khmer. Habermas sieht die deutsche Geschichte als einen Mythos, in dem er Hitler die Rolle des Satans zuweist. Jeder Versuch, auch die NS-Zeit im Rahmen einer historischen Entwicklung zu bewerten, das heißt ihre konkreten Zusammenhänge und Ursachen aufzudecken, wird als moralisch verwerflich abgelehnt, denn für Habermas gilt bereits die Fragestellung *a priori* als Versuch einer Apologie.

Die von Hilmar Hoffmann herausgegebene Sammlung „Gegen den Versuch, Vergangenheit zu verbiegen“ enthält Beiträge von 13 Autoren, unter anderem von Habermas, Hans Mommsen und Rudolf Augstein. Das Buch ist aus den „Frankfurter Römerberggesprächen“ 1986 hervorgegangen, ist aber nicht deren Dokumentation. Es fehlt zum Beispiel der Beitrag von Michael Stürmer, der aus guten Gründen keine Erlaubnis für den Abdruck seiner Rede erteilte. Es fehlt natürlich auch der geplante Beitrag von Ernst Nolte „Vergangenheit, die nicht vergehen will“, den Nolte bei den Römerberggesprächen gehalten hätte, wäre er nicht kurz zuvor eingeladen worden. Nolte veröffentlichte seine nicht gehaltene Rede dann in der „FAZ“ (6. 6. 86), und dies veranlaßte Habermas zu seiner Polemik in der „Zeit“, die den sogenannten Historikerstreit erst auslöste. Das Hoffmannsche wie auch das Habermassche Buch präsentieren eben nur eine Seite der Kontroverse.

Im skurrilen „Spiegel“-Essay von Augstein „Die neue Auschwitz-Lüge“ wird Professor Hillgruber (Köln) als „konstitutioneller Nazi“ diffamiert, weil dieser Historiker es wagte, in seinem Buche „Zweierlei Untergang“ (1986) auf die sowjetischen Verbrechen hinzuweisen, und weil er seiner Historikerpflicht nachgekommen ist, sich in die Lage der kämpfenden Truppe hinein zu versetzen, um auf diese Art besser erklären zu können, welche menschliche Tragödie sich in den deutschen Ostprovinzen 1944/1945 abspielte. Der Beitrag von Hans Mommsen macht auf kostermierende Weise deutlich, in welchem Maße die Motive einiger Historiker geradezu von parteipolitischer Art sind. Die meisten Beiträge legen eine beinahe unerträgliche moralische Überheblichkeit und Intoleranz an den Tag. Nur der anglo-amerikanische Historiker Gordon Craig bemüht sich um mehr Differenzierung und wider-

spricht energisch den Apologie-Vorwürfen gegen Hillgruber, beteiligt sich aber an der Kritik gegen Nolte.

Im Piper-Buch über den Historikerstreit sind die verschiedenen Meinungen und Strömungen einigermaßen repräsentativ vertreten. Insgesamt werden 42 Beiträge und fünf Nachworte veröffentlicht, unter anderem von Habermas, Hillgruber, Nolte, Stürmer, Joachim Fest, Christian Meier, Hans Mommsen, Wolfgang Mommsen, Imanuel Geiss, Kurt Sontheimer, Thomas Nipperdey, Hagen Schulze und Eberhard Jäckel. Obwohl diese Beiträge bereits anderswo erschienen waren, ist die Zusammenstellung sehr nützlich. Es fehlen allerdings eine Reihe wichtiger Stellungnahmen wie zum Beispiel diejenigen von Frank Schirrmacher („FAZ“ vom 11. 2. 87) und die Pankraz-Kommentare (WELT vom 11. 8. 86, 24. 11. 86 usw.). Es fehlen auch Beiträge von Ausländern, die vielleicht in einem zweiten Piper-Band gesammelt werden könnten, etwa der von Franz

Jürgen Habermas:
Eine Art Schadensabwicklung
edition Suhrkamp, Kleine Politische Schriften VI, 188 S., 12 Mark.

Hilmar Hoffmann (Hrsg.):
Gegen den Versuch, Vergangenheit zu verbiegen
Athenäum Verlag, 180 S., 19,80 Mark.

Ernst Reinhard Piper (Hrsg.):
Historikerstreit
Die Dokumentation der Kontroverse um die Einzigartigkeit der nationalsozialistischen Judenvernichtung. Serie Piper, Band 816, 397 S., 17,80 Mark.

Oppenheimer (Washingtoner Anwalt, gebürtiger Mainzer) „Vorsicht vor falschen Schlüssen aus der deutschen Vergangenheit“ („FAZ“ 14. Mai 1986). Dankenswerterweise veröffentlicht das Piper-Buch auch die deutsche Fassung eines Nolte-Artikels von 1985, der bereits in den USA und in Großbritannien Aufsehen erregt hatte. In einem umfangreichen „FAZ“-Artikel „Die geschuldete Erinnerung“ verwirft Joachim Fest die massiven „Revisionismus“-Vorwürfe von Habermas und hebt die „Freiheit des Fragens“ hervor.

Nun leugnet Nolte die Singularität der nationalsozialistischen Vernichtungsaktionen überhaupt nicht. Ausdrücklich vermerkt er, daß sie sich „trotz aller Vergleichbarkeit qualitativ von der sozialen Vernichtung unterscheiden, die der Bolschewismus vornahm“; dennoch dürfe man nicht allein auf den einen Massenmord sehen und gleichzeitig andere ignorieren. Was wissenschaftliche Redlichkeit anbetrifft, muß man Hillgrubers Artikel über „Jürgen Habermas, Karl-Heinz Janssen und die Aufklärung Anno 1986“ gelesen haben, um zu verstehen, mit welchen Mitteln hier zum Teil diskutiert wurde, denn Hillgruber hat sowohl massive Sinnverfälschungen seiner Aussagen als auch üble Manipulationen mit Zitaten nachgewiesen, die ausschließlich einem polit-agitatorischen Zweck dienten. Aber wie jedermann weiß, geht es im Historikerstreit nicht nur um wissenschaftliche Redlichkeit, sondern auch um ein gesellschaftspolitisches Spiel. Nur so kann man verstehen, warum sich manche Historiker dem in der Historie dilettierenden Agitator Habermas anschlossen.

Natürlich ist die Diskussion noch keineswegs abgeschlossen. Inzwischen sind ein sehr besonnener Artikel von Nolte („FAZ“ vom 18. 7. 87) und eine hirnrissige Kritik von Rudolf Augstein im „Spiegel“ (Nr. 31/1987) erschienen. Auf die Erwiderung darf man gespannt sein.

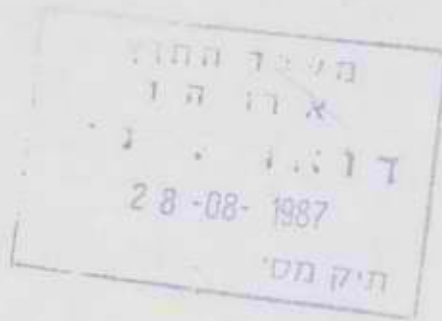
ALFRED-MAURICE de ZAYAS

מדינת ישראל

משרד החירות
לשכת המודיעין לתיירים תל-אביב
המחלקה לקבוצות מאורגנות

תאריך: 25.8.87

מספר:

1/3 ✓
1/1 ✓
1/1 ✓

9

זכא 103.2

לכבוד
גב' מרים שמר
סגן מנהל מח' אירופה 1
משרד החוץ
הקריה
רוטמה
ירושלים

גב' שמר הנכבדה,

הנדון: קבוצת סטודנטים מחוננים מגרמניה

בין התאריכים 21.9.87 - 7.9.87 תשהה בארץ הקבוצה הנ"ל, המונה 30 סטודנטים מחוננים בגילאים 23 - 30 מרחבי גרמניה, אשר ביקורם ממומן ע"י קרן קונרד אדנאור.

משתתפי הקבוצה הינם תלמידי *Institute für Begabtenförderung* ובכל שנה מגיעה ארצה קבוצה מטעם המכון הנ"ל, לסיור לימודי שמטרתו, הכרת מדינת ישראל על בעיותיה, השגיה ואתגריה בתחומי החברה, פוליטיקה, כלכלה. בראש הקבוצה עומד הד"ר פישר.

במסגרת ביקורם בארץ, נתבקשנו ע"י המארגנים לתאם עבור המשתתפים הרצאה מטעם משרד החוץ בנושא מדיניות החוץ של מדינת ישראל.

בהמשך לשיחתנו הטלפונית, אנו מאד מודים לך על הנכונות וההענות להפגש עם המשתתפים ולהרצות בפניהם, ביום א"ה - 13.9.87, בשעה 17.00 אחה"צ, במלון מגדל איילון, ירושלים.

אנו מאד מודים על שיתוף הפעולה האדיב.

בכבוד רב,

גילה שביט

ע/מנהלת המח' לקב' מאורגנות

הערה: מר עוזי מיכאלי, סמנכ"ל בכיר שירותי חירות, י-ם
גב' טהים פושינסקי, ממנה על אזור ת"א והמרכז והמח' לקב' מאורגנות
מר מייק דה-פריז, מ-טורס, ת"א

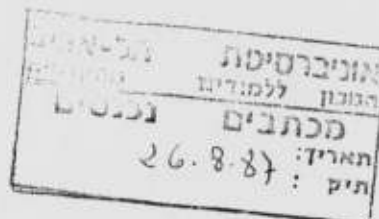
Mathematisch - Naturwissenschaftliche
Fakultät
- Technische Universität Clausthal -
DER VORSITZENDE

3392 Clausthal-Zellerfeld, den August 17, 1987
Fernruf: (05323) Durchwahl 722315
Telex: 09/53892 tu clz

Mathematisch - Naturwissenschaftliche Fakultät
Postfach 230 - 3392 Clausthal-Zellerfeld

Prof. Dr. Yuval Ne'eman
Tel Aviv University
Mortimer and Raymond Sackler
Institute of Advanced Studies
Ramat-Aviv, Tel Aviv

I s r a e l

103.ע זרה

Dear Professor Ne'eman,

as Dean of the Faculty of Sciences I have the privilege and the pleasure to let you know that my Faculty has awarded you with the degree of a

honorary doctor in natural sciences
(doctor rerum naturarum honoris causa,
abbreviated as Dr. rer. nat. h.c.)

acknowledging your

"fundamental scientific contributions to the
Physics of elementary particles and their symmetries
which influenced part of our understanding of nature"
("grundlegenden wissenschaftlichen Beiträge zur Physik
der Elementarteilchen und ihrer Symmetrien, die unser
physikalisches Weltbild mit geprägt haben")

The proposal was submitted by H.D. Doebner and signed by the following Professors in the Physics Department: E. Bauer, H.D. Doebner, L. Fritsche, U. Gradmann, K. Hermann, V. Kempter, R. Labusch, W. Lücke and F. Pasemann. The decision of the Faculty was affirmed by the Academic Senat and by our Rector, Prof. Dr. Georg Müller. In the meeting of the Senat our Rector explained that the University is particularly proud of awarding you a honorary degree. It was mentioned that the last honorary degree in physics was conferred to Walter Gerlach in connection with the discovery of the electron spin.

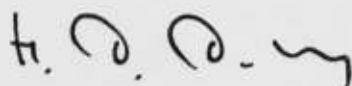
We plan to invest you with the degree officially in a Festsitzung of my Faculty.

...

8-11 9.20A

The Professors in the Physics Department, my Faculty, the Academic Senat and the Rector respect you, Professor Ne'eman, as a great scientist. We know that you are a devoted citizen of the State of Israel. Therefore, I believe, it is necessary to explain, that we understand and accept the burden and the responsibility which we inherited from our national history; this understanding was part of the background of our proposal and decisions.

With cordial greetings
Sincerely yours

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'H. D. Doebner' with a stylized flourish at the end.

Prof. Dr. H. D. Doebner
Dean of the Faculty of Sciences

בון - ל' אב תשמ"ז

25.8.87

- 322 -

אל: קשת"ט

מאת: השגרירות, בון

כפ"ן - יס"ר

103.2
מ"מ

הנדון: חילופי אמנים בין דיסלדורף לעין הוד.

מסתבר שלצד חילופי האמנים שקמו בין כפר האמנים WORPSWEDE לבין משכנות
שאננים בירושלים, הוחל גם בחילופין דומים בין העיר דיסלדורף לכפר האמנים
בעין הוד. יוזמי החלופין האלה הם היו"ר ומנהל חוג הידידות דיסלדורף-חיפה (קיימת
ברית ערים תאומות בין שתי ערים אלה).
המיומן נתרם ממקורות פרטיים. לרשות האמנים הישראלים, האמורים להגיע בשנה הבאה,
יועמד אטליזר ששיק לעיריית דיסלדורף. שני אמנים גרמנים נמצאים כבר בעין הוד
וישאר עד ה-26.9, תקופה של חודשיים.
לידיעתכם.

כ ב ר כ ה,

א. בנימין

העתיק: ראש אמית"ק

אירופה 1

103.5
4/24

2.7.75
WALLITOST

31. JULI 1987

Austausch Zwei Künstler zu Gast in Israel

Der Bildhauer Hanns Armbrost und der Maler Reiner Roemer sind die ersten Düsseldorfer, die im Rahmen eines neuen Austauschprogramms in Israel zu Gast sind.

Sie wurden für zwei Monate von Oli Givon eingeladen, dem Bürgermeister des Internationalen Künstlerdorfes Ein Hod bei Haifa. Ihr Israel-Aufenthalt, der bis 26. September dauert, kam zustande auf Initiative des Schuldezernenten Heinz Hemming, Vorsitzender des Freundeskreises Düsseldorf-Haifa e. V., und des Geschäftsführers des Freundeskreises, Hermann Lakenbrink.

Gegenbesuch

Die Kulturverwaltung stellt für den israelischen Gegenbesuch das städtische Gastatelier an der Sittarder Straße zur Verfügung. Der Austausch ist längerfristig angelegt: die ersten israelischen Künstler werden für das nächste Jahr in Düsseldorf erwartet.

Der Auftakt war allerdings nur möglich durch Hilfe von Mäzenen: Die Flüge nach Israel wurden von privater Seite gesponsert. Solche Hilfen werden auch für die weiteren Israel-Stipendien gesucht.

Ähnliche Austausch-Partnerschaften mit gegenseitigen Künstlerbesuchen unterhält Düsseldorf bereits mit Frankreich, Finnland und Norwegen.

19. 7. 49 R

ג' באלול התשמ"ז

28 באוגוסט 1987

961

לכבוד

ח"כ אורה נמיר

רח' בארי 40

תל אביב 64 233

גברת נמיר הנכבדה,

קונגרס

במצורף הזמנה לקונגרס על בעיית הזנות ששוגרה לשגרירותנו בבוון ושאוּלִי
תמצאי בה עניין או שתוצי להעבירה לגורם מתאים ומעניין.

הקונגרס עומד בכותרת "זנות : בעיה כלל עולמית. איום על האנושות".

הארגון המארח שם לו למטרה לעסוק בשאלות הזנות והסחר בבני אדם.

דיוני הקונגרס, הנערך בשטוטגרט שבגרמניה בתאריכים 9.87. 21-24, יערכו

בגרמנית, אנגלית וצרפתית בסיוע תרגום סימולטני.

נוכח היות הכנסת בפגרה מכתב זה ממוען לכתובתך הפרטית.

בכבוד רב,

מרים שמרת

ס/מנהל אירופה 1.

1987-1988

1987-1988

1987

1987

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

1987-1988

iuc בון, ל' באב תשמ"ז

25.8.1987

217.13 - 902

בלמ"ס

28-08-1987

דו"ק פס'

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

הנידון: קונגרס נגד הזנות

מצ"ב חוזר - הזמנה לקונגרס בינ"ל בנידון
שיתקיים בשטוטגרט בספטמבר.

העבירי - נא לגוף המתאים העוסק בנושא
(מש' העבודה והרווחה?).

ב ב ר כ ה ,

ג. פדון

REPUBLIC OF ISRAEL

MINISTRY OF DEFENSE

1957.4.28

1957.4.28

Subject

Re: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1957.4.28
[illegible]

BOTSCHAFT DES STAATES ISRAEL

שגרירות ישראל

בון, כ"ו באב תשמ"ז

21 לאוגוסט 1987

233 . 10 - 580

אל ; המחלקה לקשרי ציבור

מאת; השגרירות, בון

רנ" - עמ"ל

הנדון ; ברית נירנברג - חדרה.

103.7

גמ

מן העחונות אנו למדים, ששגריר רפ"ג בישראל נפגש
בנירנברג עם ראש עירייתה ועם ראש הקהילה היהודית
שם, לדיון בשאלת הברית בין עיר זו לבין חדרה.
כידוע, היה נושא הברית עם העיר נירנברג שנוי
במחלוקת, (שלא בצדק לדעתנו).
הואילו נא לברר אצל מרכז השלטון המקומי האם חלה
התפתחות בעניין זה.

בברכה,

גד כהן.

העתק; אירופה 1 ✓

1950 11 11 11 11

MINISTERIUM DER WEHR
1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

103.5

11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

1950 11 11 11 11

חן דם: 8, 3477

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 67, תא: 060887, זח: 1340, דח: מ, סג: ב

נד: 2

בלמס/מידוי

אל: קשתרי"מ

דע: אירופה 1

מאת: שגבון

משלחות המועל שלכם 86

א. המיוע שנמסר לכם ממרכז המועל אינו חוזר אינו
נכון.

המועל חיפה (בוגריה) לא חוזר לא הגיע אתמול. בשיחה
טלפונית נוספת אתמול בין מר משה מאירי לבין מר הס
מאיגור הנדורגל הדרום-מערב- גרמני נמסר לאחרון שוב
שהקבוצות ביטלו רשמית בואן.

ב. גיטול זה ברגע האחרון בלי מתן סיבה של שלוש קבוצות
גרם לא רק לעוגמת נפש ולהכשלת מאמצים אירגוניים גדולים
(משחקים, אימונים, מפגשים וכו') אלא גם להוצאות
רבות כתוצאה מביטול הזמנות בבתי מלון (ברגע האחרון)
הנפסת פלקטים לשוא וכו'.

ג. מר הס מבקש לדעת הסיבה האמיתית לביטול. ההסבר
נאילו בית המלון לא היה בסדר התקבל בתירוץ בלבד שהרי
מר מאירי היה בגרמניה, ראה בתי המלון וסיכם נושא
זה עם הגרמנים.

ד. הס שואל אם לא ניתן בכל זאת לנסות ולשכנע המועל

2. סג
לר

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

עבר ילבוש
בנימין

חג: תרבות, אידיש

ירצא

בלמס

חוזם: 8,278

אל: בורן/17

מ-: המשרד, תא: 020887, זח: 1411, זח: כר, סג: ב

נד: 8

103.2

לי

מס/רגיל

קינר

אבינרי בארץ

ניתן להשיגו במספר שהורקתי עד 09.00 בערך כל בוקר.

הוא בארץ עד ל-13/8

מנהל אירופה 1

תפ: אירא

XX
XX

שנה 11

★★

ZK

★★

★ ★

★ ★

7,20199:חזזח

אל: 703/ב

מ-:המשרד,תא:310787,זח:1236,דח:ד,טג:ט

8:72

שמואל/רגיל

קיינר.

אבינרי- לא הצלחנו לאתרו. נמשיך לנסות ביום א'.

הטלפון שלו בבית הוא: 02-633916

אירועים 1

תג: אירא

[illegible]

20584

תאריך : 1.08.87 משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמור

נכנס **

**

**

**

חוזם: 7,20584

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 363, תא: 310787, זח: 1500, זח: ר, טג: ש
נד: פ

לנה
103.2

נור/רגיל

אל : אירומה 1

מאת: השגריר, בון

עבור אבנת , יועץ ראש עיריית ירושלים .

לשלכם חוזם 16025.

PROF. DR. L. DITTRICH

ZOOLOGISCHER GARTEN

ADENAUER ALLEE 3

3000 HANNOVER

DEUTSCHLAND

TEL 00 49 511 851061 , 00 49 511 280740

בן-ארי

תפ: אירא, אבנת/עירייה

394447 20 1979 05 05
8106

4/2 5201

נכנס

בלמס

חוזם: 7,18926

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 331, תא: 290787, זח: 1700, דח: ר, סג: ב

נד: 8

בלמס/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: שגבון

פרוף. שלמה אבינרי

מארגני סמינריון בנושא מז'ת ניסו מספר פעמים לשוא
להתקשר עם הנ'ל. האם תוכלו לברר אם הוא בכלל בארץ
כרגע?

קינר.

תפ: אירא

2.3.77
לנר

THE [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

for 5.01

תאריך : 26.07.87

১৯৭৩

9

7,16651: ๕๕๖ ก

573/112:7N

מ - הקמשרד, תא: 260787, חז: 1537, דח: ד, טו: ג

61

103.2 172

ב למס/דחור

11757

לדברי לויך ממעבדה וררוחה הדו"ח להרדנייקה בבר
יצא והדו"ח אלין בדי"ח הקרוב

מבנהל אירופה 1

NOTES : 21

[illegible]

תאריך : 24.07.87

16025

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

יוצא **

**

**

**

חוזם: 7,16025

אל:בון/548

מ-:המשרד,תא:240787,זח:1439,דח:ר,סג:ש

ט:

גילי 103/

שמו/רגיל

להלן מאבנת יועץ ראש העיר ירושלים

השגריר

בהמשך לשיחתן עם טדי, אנשי גן החיות התנכיים מעוניינים
ליצור קשר עם פרופ' דיטריך

אנא הברק לנו בתובתו ומספר טלפון

ברכות, אבנת

אירופה 1

תפ: אירא,אבנת/עיריה

כב' בתמוז התשמ"ז

19 ביולי 1987

879

אור
2.7.87

לכבוד

ח"כ דב בן-מאיר

הכנסת,

הנדון : פניית סגנית נשיא הבונדסטאג למען

אשת יוסף אל-באריס,

למכתבך מ-2 דנא.

במחלקה הקונסולרית במשרד החוץ לא אותר מידע בנושא, על-כך פנינו למדור הקונסולרי
בשגרירותנו בבון כדי לשמוע מהם אם היתה פניה לשגרירות ואם אכן כך, באיזו צורה
מטופל הנושא והיכן נתקלת משפחת אל-באריס בקשיים. מיעוט הפרטים במכתבה של
הגברת אנה מרי רנגר מקשה על האיתור.

נודיעך לכשיודע לנו דבר.

בברכה,

מרים שמרת.

העתק : מנהל המחלקה הקונסולרית במשרד החוץ.

[illegible]

במחיצת קורסאות

2nd level in 2

10/1/3

הקשר בין קורסיונים

הכנסת

21/0031/A/024

ירושלים, ה' בתמוז התשמ"ז

2 ביולי 1987

לכבוד

מר מיקי בבלי

מנהל מחלקת אירופה

משרד החוץ

ירושלים

למיקי שלום רב,

--- מצ"ב צילום מכתב שקיבלתי מסגנית יו"ר הבונדסטאג, גב' אנה-מרי רנר בנוגע
ליוסף אל בארים מעזה המבקש לאפשר רישום ילדיו בתעודת הזהות של אשתו.

אבקשך לבדוק את הנושא ולהודיעני, כיוון שהאיש עומד להגיע לארץ ובוודאי ינסה
להתקשר עמי בנושא זה.

בברכה,

ח"כ דב בן-מאיר

סגן יו"ר הכנסת

Annemarie Renger

Vizepräsidentin des Deutschen Bundestages

5300 Bonn 12, 12.06.1987

Herrn
Dov Ben-Meir
Deputy Speaker Knesset

Jerusalem 91 999
ISRAEL

Lieber Dov,

Herr Yousif Al Barim, gebürtiger Palästinenser, lebt seit 1966 in der Bundesrepublik Deutschland und ist seit einigen Jahren Mitglied der SPD. Er möchte erreichen, daß seine Frau, die bisher nicht die deutsche Staatsbürgerschaft besitzt, ihre drei Kinder in den Ausweis der israelischen Militärverwaltung für den Gaza Streifen eintragen lassen kann. Dies stößt offenbar auf größere Schwierigkeiten.

Ich würde mich sehr freuen, wenn Du Dich im Rahmen Deiner Möglichkeiten dafür einsetzen könntest, daß die Militärverwaltung dem Anliegen von Herrn Al-Barim Rechnung trägt. Herr Al-Barim wird in den nächsten Tagen selbst nach Israel fliegen und in dieser Angelegenheit vorstellig werden.

Schon jetzt bedanke ich mich sehr herzlich für Deine Mithilfe.

Herzliche Grüße

Annemarie Renger

כב בתמוז התשמ"ז

19 ביולי 1987

885

9

אל : מר ניסן לימור, מנכ"ל לשכת הנשיא

מאת: ס/מנהל אירופה 1.

זרע 103.2

הנדון : תמיכה בארגון מפגשי נוער בינלאומיים בדכאו.

ראה נא במצורף מכתב הועד הבינלאומי לאתר מפגשי נוער בדכאו ומכתב הציר בבון.
נוכח אי-יכולתו של הנשיא, בשהותו ברפ"ג, לבקר באתר מחנה הריכוז דכאו, מבקשת
הגברת Barbara Destel, שהיא מנהלת אתר ההנצחה בדכאו וחברת הועד לקידום מפגשי
נוער בינלאומיים בדכאו, מהנשיא הרצוג הבעת תמיכה ברעיון קיום אותם מפגשי
נוער.

בברכה,

מרס שמת,

לוטה: מידע על פעילות הועד,

בון - כא' באדר תשמ"ז
27.3.1987

778

2-04-1987

תיק מס'

אל : אירופה ו
מאת : הציר - בון

ביקור הנשיא - אתר דכאו הנדון :

מצ"ב מכתב הועד הבינ"ל לאתר מפגשי נוער בדכאו, המביע צער
על שהנשיא לא יוכל לבקר באתר ומבקש להעביר את החומר, המתאר
את פעילות הועד, לידיעת הנשיא.

אנא העבירו העתק המכתב בצירוף החומר ללשכת נשיא המדינה.

ב ב ר כ ה ,

יכין

ג. פדון

Förderverein Internationale Jugendbegegnungsstätte Dachau e.V.

Handwritten notes in Hebrew and German:

מכתב
ל
הוועד
המרכזי
בירושלים
1987

Förderverein Int. Jugendbegegnungsstätte Dachau e.V.
c/o Evang. Versöhnungskirche, 8060 Dachau, Alte Römerstr. 75

Herrn Ben Ari
Botschafter des Staates Israel
Simrockstrasse 2
53 Bonn - Bad Godesberg

c/o. Evang. Versöhnungskirche
Alte Römerstraße 75
8060 Dachau
Tel. 08131/159 56

Konto:
Sparkasse Dachau (BLZ 700 515 40)
Nr.: 982 173

Dachau, den 24.3.1987

Sehr geehrter Herr Botschafter,

Ich habe Sie schon einige Male bei Ihren Besuchen in der Gedenkstätte des ehemaligen Konzentrationslagers Dachau getroffen und ich wende mich heute auch nach Rücksprache mit Herrn Heiner Lichtenstein vom Westdeutschen Rundfunk, Köln, mit folgender Bitte an Sie:

In Dachau gibt es - wie Sie vielleicht schon gehört haben - seit einigen Jahren einen Förderverein, der sich um die Errichtung einer internationalen Jugendbegegnungsstätte bemüht. Ich lege Ihnen einige Informationen über die Arbeit und die Vorstellungen dieses Vereins bei, der in seinem Anliegen auch durch ein internationales Kuratorium aus Vertretern des öffentlichen Lebens unterstützt wird. Der israelische Vertreter in diesem Kuratorium ist übrigens Benjamin Armon, der ehemalige Besucher-Direktor von Yad Vashem.

Leider gibt es aber trotz viel Unterstützung und einem starken öffentlichen Interesse an diesem Projekt auch erhebliche Widerstände im lokalen Bereich, vor allem innerhalb der örtlichen CSU, so dass bis jetzt eine Realisierung noch nicht gesichert ist.

Wir hatten nun gehofft, dass der israelische Staatspräsident bei seinem Besuch in der Bundesrepublik auch die KZ-Gedenkstätte Dachau besucht und dass sich dabei die Gelegenheit zu einem Informationsgespräch über das Projekt "Jugendbegegnungsstätte Dachau" ergeben könnte. Gleichzeitig erhofften wir uns ein

Kuratorium:

Inge Aicher-Scholl, Rotis
Benjamin Armon,
Yad Vashem, Israel

Edmund Benter, Gedenkstätte
Stutthof, Polen

Senta Berger, München

Dr. Erik Blumenfeld, Hamburg

Ernst Borger, Dekan, München

Jakob Deffner, DGB, München

Ingeborg Geisendörfer, München

Prof. Dr. Hermann Giesecke, Göttingen

Hofrat Kurt Hacker, Gedenk-
stätte Mauthausen, Wien

Dr. Hildegard Hamm-Brücher, Bonn

Dr. Franz Henrich, Prälat, München

Dr. Michael Höck, Prälat, Freising

Anneliese Knoop-Graf, Bühl

Prof. Dr. Eugen Kogon, Falkenstein

Dr. Bruno Kreisky, Wien

Hermann Langbein, Wien

Rosalinda v. Ossietzky-Palm, Schweden

D. Kurt Scharf, Altbischof, Berlin

Prof. E. Schatzman, Frankreich

Dr. Dr. Simon Sznopkowski, München

Prof. Dr. Ulrich Sonnemann, Kassel

Dr. Hans-Jochen Vogel, Bonn

Drs. F.J. Westra, Anne-Frank-Stiftung,
Amsterdam

Ernst Wilm, Präses i. R., Espelkamp

Vertreter des Comité Inter-
national de Dachau, Bruxelles

Förderverein Internationale Jugendbegegnungsstätte Dachau e.V.

Förderverein Int. Jugendbegegnungsstätte Dachau e.V.
c/o Evang. Versöhnungskirche, 8060 Dachau, Alte Römerstr. 75

c/o. Evang. Versöhnungskirche
Alte Römerstraße 75
8060 Dachau
Tel. 0 81 31/1 59 56

Konto:
Sparkasse Dachau (BLZ 700 515 40)
Nr.: 982 173

/2

positives Votum für diese Idee.

Nun haben wir aber erfahren, dass er vorraussichtlich die Gedenkstätte Bergen Belsen besuchen wird.

Deshalb möchten wir nun Sie, verehrter Herr Botschafter, sehr herzlich bitten, beiliegende Informationen - wenn möglich - dem israelischen Staatspräsidenten bei seinem Besuch in der Bundesrepublik zu übergeben. Jedes Wort der Unterstützung, von seiner oder Ihrer Seite, würde unserem Anliegen weiterhelfen. Leider haben sich ja die Bedingungen - auch für die Gedenkstättenarbeit - im letzten Jahr nicht verbessert.

Ich danke Ihnen deshalb im Voraus für Ihr Interesse
und verbleibe mit freundlichen Grüßen

Barbara Distel

Barbara Distel,

Leiterin der KZ-Gedenkstätte Dachau und Vorstandsmitglied
des Fördervereins Internationale Jugendbegegnungsstätte Dachau e.V.

Im Abdruck an:
Herrn Heiner Lichtenstein
WDR, Köln
mit der Bitte um Kenntnisnahme

Kuratorium:

Inge Aicher-Scholl, Rotis

Benjamin Armon,
Yad Vashem, Israel

Edmund Benter, Gedenkstätte
Stutthof, Polen

Senta Berger, München

Dr. Erik Blumenfeld, Hamburg

Ernst Borger, Dekan, München

Jakob Deffner, DGB, München

Ingeborg Geisendörfer, München

Prof. Dr. Hermann Giesecke, Göttingen

Hofrat Kurt Hacker, Gedenk-
stätte Mauthausen, Wien

Dr. Hildegard Hamm-Brücher, Bonn

Dr. Franz Henrich, Prälat, München

Dr. Michael Höck, Prälat, Freising

Anneliese Knoop-Graf, Bühl

Prof. Dr. Eugen Kogon, Falkenstein

Dr. Bruno Kreisky, Wien

Hermann Langbein, Wien

Rosalinda v. Ossietzky-Palm, Schweden

D. Kurt Scharf, Altbischof, Berlin

Prof. E. Schatzman, Frankreich

Dr. Dr. Simon Sznokowski, München

Prof. Dr. Ulrich Sonnemann, Kassel

Dr. Hans-Jochen Vogel, Bonn

Drs. F. J. Westra, Anne-Frank-Stiftung,
Amsterdam

Ernst Wilm, Präses i. R., Espelkamp

Vertreter des Comité Inter-
national de Dachau, Bruxelles

PRESSESPIEGEL

Zum Thema

Internationale Jugendbegegnungsstätte

Dachau

Januar - März 1987

- CSU - Dachau
- Fachtagung des BJR "Lernort Dachau"
- Internationales Jugendbegegnungszeltlager
Zeltplatz - Suche

Zusammenstellung:

Förderverein Internationale

Jugendbegegnungsstätte Dachau e.V.

c/o Evang. Versöhnungskirche

Alte Römerstr. 75

8060 Dachau

Jugendbegegnungsstätte nach München, Berlin oder Nürnberg

Georg Enghard gegen „Kainszeichen“ für nachfolgende Generationen

Dachau – Eine Internationale Jugendbegegnungsstätte in Dachau kommt nicht in Frage, wenn es nach der Dachauer CSU geht. In diesem Punkt demonstrierte die örtliche Parteiführung bei der Mitgliederversammlung am Freitagabend große Geschlossenheit. Ortsvorsitzender Georg Enghard bekräftigte nochmals seine ablehnende Haltung zu dem Projekt, das auch den Dachauern nachfolgender Generationen das „Kainszeichen“ aufdrücken würde. Die Vergangenheitsbewältigung sei zudem eine nationale und keine Dachauer Aufgabe. Dieser Meinung schloß sich Manfred Probst, der Vorsitzende der CSU-Stadtratsfraktion, an und schlug für den Standort der Jugendbegegnungsstätte eine „nationale Lösung“ vor: Sie sollte in München, der „Stadt der Bewegung“, in der ehemaligen Reichshauptstadt Berlin oder in Nürnberg errichtet werden.

Bei seinen Äußerungen zur Jugendbegegnungsstätte wick Enghard von seinem vorab verteilten Redetext ab. Er betonte, daß er als Vorsitzender und Sprecher des CSU-Arbeitskreises „Für Dachau“, der das Gegenstück zum Förderverein Internationale Jugendbegegnungsstätte darstelle, „die Meinung der gesamten CSU in Stadt und Kreis Dachau“ und darüber hinaus „die Meinung der überwiegenden Mehrheit der gesamten Bevölkerung“ vertrete. Gegen eine Jugendbegegnungsstätte in Dachau sei man, so Enghard, weil die Vergangenheitsbewältigung eine nationale und keine Dachauer Aufgabe sei und weil sie „nicht nur“ einen unmittelbaren Zusammenhang mit der KZ-Gedenkstätte habe. Zudem werde der Wunsch nach einer Jugendbegegnungsstätte, die Enghard durchgängig als „Vergangenheitsbewältigungsstätte“ bezeichnete, „von außen“ an die Stadt herangetragen, die Dachauer Bürger selbst wollten sie nicht. Und schließlich habe man Befürchtungen, daß ein solches Projekt „weitere Einrichtungen“, etwa für Sinti und Roma, nach sich ziehen könnte.

Das „moralische Recht auf Widerstand“ gegen

eine „Vergangenheitsbewältigungsstätte“, erklärte Enghard, „leiten wir ab von dem Widerstandsrecht unserer Eltern, die Haftlingen geholfen haben“. Als „Skandal“ bezeichnete er es, daß diese Hilfeleistungen in der Gedenkstätte nicht dokumentiert seien. Die CSU überlege sich, hier einen Referenten einzusetzen, der sich „um diese Mißstände kümmert“.

Bis die Stadt Dachau als Standort für die Jugendbegegnungsstätte aus dem Gespräch ist, will die CSU nach Enghards Worten in Zukunft ihre Zustimmung verweigern, wenn wieder ein Zeitplatz für das jeden Sommer stattfindende Jugendbegegnungs-Zeltlager gesucht wird. Für 1987 allerdings hat der Hauptausschuß des Stadtrats schon die Bereitstellung eines städtischen Grundstücks für das Zeltlager genehmigt. Auch einige Mitglieder der CSU hatten dafür gestimmt (wir berichteten).

In seinem Grußwort betonte Manfred Probst, der Vorsitzende der CSU-Stadtratsfraktion, aber nachdrücklich, daß sich die CSU in der Frage der Jugendbegegnungsstätte entgegen anderslautenden Zeitungsberichten „total einig“ sei: „Die Partei spricht mit einer Zunge.“ Es sei den Dachauer Bürgern „beim besten Willen nicht zuzumuten“, daß durch die Jugendbegegnungsstätte zwischen ihrer Stadt und einer allgemeinen Schuld eine Verbindung gezogen werde. „Wir werden uns mit aller Kraft zur Wehr setzen, bis zum letzten

Blutstropfen“, sagte Probst. Die einzige Lösung sei es, eine solche Stätte in München, Nürnberg oder Berlin einzurichten.

Der Landtagsabgeordnete und CSU-Kreisvorsitzende Herbert Huber berichtete in seiner Grußadresse an die Ortsversammlung von einer Diskussion im Landtag zum Thema Jugendbegegnungsstätte. Kultusminister Hans Zehetmeier und der CSU-Fraktionsvorsitzende Gerold Tandler hätten dabei ihre Offenheit in der Standortfrage betont. Zehetmeier habe deutlich gemacht, „daß die kleine Stadt Dachau, die in der Vergangenheit sehr viel ertragen hat, nicht Standort werden muß“. Huber fügte hinzu, es sei die einhellige Meinung gewesen, „daß wir uns nicht aus der Verantwortung wegstellen“.

Ulrike Steinbacher

Montag, 23. März 1987
Nummer 68

DACHAUER NACHRICHTEN

Heimatblatt für Dachau mit amtlichen Bekanntmachungen der Großen Kreisstadt Dachau und des Landkreises
Geschäftsstelle und Redaktion: 8060 Dachau, Konrad-Adenauer-Straße 32. Telefon (0 81 31) 35 41

Aus dem Landtag kommt Schützenhilfe für die Dachauer CSU beim Thema Jugendbegegnungsstätte

Minister will Standort „genau überlegen“

Dr. Manfred Probst: „Wir werden uns geschlossen bis zum letzten Blutstropfen zur Wehr setzen“ – Referent im Stadtrat?

Dachau – „Die CSU wird sich in Dachau geschlossen bis zum letzten Blutstropfen zur Wehr setzen und mit aller Kraft eine Jugendbegegnungsstätte in unserer Stadt zu verhindern versuchen.“

Unter dem Beifall aller Mitglieder machte Fraktionschef Dr. Manfred Probst noch einmal den Standpunkt seiner Partei in dieser Frage deutlich, nachdem zuvor schon Ortsvorsitzender Georg Englhart betont hatte: „Wir lassen nicht zu, daß durch diese Vergangenheits-Bewältigungsstätte in einigen Jahren der Eindruck entsteht, daß sich das Dritte Reich nur in Dachau abgespielt hat.“

Landtagsabgeordneter und Kreisvorsitzender Dr. Herbert Huber brachte im Rahmen der Jahreshauptversammlung der

noch offen, sage nur meine persönliche Meinung, bin aber der Überzeugung, daß wir uns die Standortfrage genau überlegen müssen.“

Schützenhilfe in ihrer ablehnenden Haltung bekamen die Dachauer Parteifreunde in dieser Landtagssitzung auch von Frak-

ANZEIGE
Siehe dich schlecht... sofort zu

Ihr Fachgeschäft für
Hörgeräte, Brillen, Contactlinsen
Dachau - Münchner Straße 42

tionschef Gerold Tandler, der die Aussagen von Minister Zehetmair „ausdrücklich unterstützt“, Dr. Manfred Probst hatte zu-

vor deutlich gemacht, daß niemand gegen Jugendbegegnung sei. „Wir haben ja schon dreimal den Antrag gestellt, in Dachau eine Jugendherberge zu bauen, doch wurde uns immer wieder ablehnend mitgeteilt, daß der Standort Dachau ungeeignet sei.“

Zu den Meinungsäußerungen auswärtiger Politiker – auch aus seiner Partei – nahm Georg Englhart Stellung. „Wenn unser Abgeordneter Kaib aus Niederbayern uns Dachauern die Jugendbegegnungsstätte empfiehlt, kommt es mir so vor, wie wenn ich aus Dachau den Passauern sagen würde, wie sie ihr Hochwasser zu bekämpfen haben.“ Das „moralische Recht“, die Jugendbegegnungsstätte (Englhart: „ich nenne das Kind beim

Namen, nämlich Vergangenheits-Bewältigungsstätte“) abzulehnen, nimmt sich Englhart aus der Tatsache, daß „unsere Eltern im Dritten Reich Widerstand geleistet haben“. „Dies wird aber in der KZ-Gedenkstätte nicht dargestellt.“ In diesem Zusammenhang warf Englhart die Frage auf, ob es nicht angebracht wäre, einen Referenten im Stadtrat zu bestimmen, der sich um diese Verhältnisse kümmert.

Deutliche Worte richtete Englhart an die Adresse des Kreisjugendrings: „Hier kann man nur sagen: Denn sie wissen nicht, was sie tun.“ Die CSU werde deshalb solange einem neuen Zeitlagerplatz nicht zustimmen, solange dieser als Vorbereitung für die Begegnungsstätte diene.“

Kurt Göttler

Dachau als Lernort

Die Chancen des Projekts beim früheren Konzentrationslager steigen

Von unserem Redaktionsmitglied Hans Holzhaider

Gauting, im März

Zwei ältere weißhaarige Herren sitzen da nebeneinander. Ihrer weltanschaulichen Herkunft nach könnten sie kaum verschiedener sein. Der eine bezog seine Anschauungen aus der kommunistischen Jugend, der andere aus dem katholischen Priesterseminar. Wären sie in ihrer Jugend miteinander konfrontiert worden, dann hätten sie kaum irgendwelche Gemeinsamkeiten aneinander entdeckt. Aber in einer bestimmten historischen Situation verlief ihr Leben eine Zeitlang in der gleichen Bahn. Beide, der frühere Kommunist Otto Kohlhofer und der katholische Geistliche Michael Höck, waren Häftlinge im Konzentrationslager Dachau. Und heute sitzen sie nebeneinander, um etwas zu beschreiben, was sie den „Geist der Lagerstraße“ nennen: Die aus der gemeinsamen Erfahrung erwachsenen, über alle weltanschaulichen Differenzen hinwegreichende Überzeugung, die Otto Kohlhofer so formuliert: „Alle müssen zusammenhalten, damit so was nicht mehr passiert.“

Der Anlaß, der Otto Kohlhofer und den Freisinger Prälaten Michael Höck im Institut für Jugendarbeit in Gauting bei München zusammengeführt hat, ist die Diskussion über ein Projekt, das seit einigen Jahren in der 30 000 Einwohner zählenden Stadt Dachau zu heftigen politischen Kontroversen geführt hat. Ein Verein, dem mittlerweile über 300 Personen und etwa zwei Dutzend Organisationen vor allem aus dem kirchlichen Bereich und der Jugendarbeit angehören, hat sich die Errichtung einer internationalen Jugendbegegnungsstätte in Dachau zum Ziel gesetzt. Der seit Jahren anwachsende Besucherstrom in der Dachauer KZ-Gedenkstätte und die im Verhältnis dazu völlig unzureichenden Betreuungsmöglichkeiten gaben den Anstoß zu dieser Initiative.

Allein rund 6000 Schulklassen und Jugendgruppen kommen Jahr für Jahr nach Dachau; vier Lehrer, die vom bayerischen Kultusministerium für diese Aufgabe freigestellt sind, und zwei freiwillige Mitarbeiter der „Aktion Sühnezeichen“ können die Wünsche nach fachkundiger Begleitung nicht annähernd erfüllen. Die Erfahrungen zeigen auch, daß in vielen Fällen weder Schüler noch Lehrer ausreichend auf diesen Besuch vorbereitet sind, daß die Konfrontation mit dem Terror der Konzentrationslager Ratlosigkeit und Hilflosigkeit hervorruft. So entstand die Idee einer Begegnungsstätte, in der wenigstens einem kleinen Teil der Besucher die Möglichkeit zur intensiveren Auseinandersetzung mit dem Themenkomplex Nationalsozialismus, die Chance der Begegnung mit anderen Besuchern, zu Gesprächen, zur Diskussion, aber auch zum Verweilen und Ausrasten gegeben werden könnte.

In der Begegnung zwischen Jugendlichen verschiedener Nationalität, verschiedener Weltanschauung, zwischen Jugendlichen und ehemaligen Häftlingen, auch zwischen den verschiedenen Generationen, könnte so etwas entstehen wie das, was Otto Kohlhofer und Michael Höck mit dem „Geist der Lagerstraße“ gemeint hatten. So könnte auch, glauben die Initiatoren des Projekts, das Erbe der Häftlinge, das „Nie wieder“, am nachhaltigsten eingelöst werden.

Man könnte meinen, daß ein solches Projekt kaum auf Widerstand stoßen dürfte. In der Tat gibt es inzwischen eine breite Front von Befürwortern. Der Bayerische Jugendring bemüht sich um das Zustandekommen eines Trägervereins, dem die beiden Kirchen, die Israelitische Kultusgemeinde, der Deutsche Gewerkschaftsbund und die betroffenen Gebietskörperschaften – Stadt und Landkreis Dachau, der Bezirk Oberbayern und die Landeshauptstadt München – angehören sollen. Das Deutsche Jugendherbergswerk hat sich bereit erklärt, die Betriebsträgerschaft zu übernehmen. Prominente Politiker von SPD und

FDP haben wiederholt ihre Unterstützung zugesichert. Und als jetzt der Bayerische Jugendring am Ende einer Tagung zum Thema „Lernort Dachau“ Bundestagsabgeordnete der großen Parteien zur Podiumsdiskussion bat, da kam auch von den Vertretern von CDU und CSU nahezu vorbehaltlose Zustimmung.

In seltener Übereinstimmung betonten Heinz Westphal (SPD) und Paul Hoffacker (CDU) die Chancen, die sie in der Einrichtung einer Jugendbegegnungsstätte in Dachau sehen, und auch Bundestagsneuling Barthl Kalb (CSU) wollte dazu nicht auf Distanz gehen: „Ich sehe durchaus die Chance, daß Dachau aus dem Schatten des Rufes, den es unweigerlich hat, heraustritt als eine Stätte der Begegnung, der Versöhnung, der Zukunft.“ So nachhaltig war der Eindruck der über alle Parteigrenzen reichenden Übereinstimmung, daß eine Tagungsteilnehmerin verwundert fragt: „Wo liegen denn die Schwierigkeiten? Wenn sich alle einig sind, warum wird es dann nicht gemacht?“

Der Mann, der die Antwort auf diese Frage hätte geben können, saß mit steinernem Gesicht im Publikum und schwieg. Dachaus zweiter Bürgermeister und CSU-Ortsvorsitzender Georg Englhards hatte unmittelbar nach der Gründung des „Fördervereins Jugendbegegnungsstätte“ im Herbst 1984 seine Parteifreunde in Stadt und Landkreis auf unerbittliche Gegnerschaft eingeschworen und sich seitdem nicht um einen Millimeter von seiner starr ablehnenden Haltung abbringen lassen. Ohne zumindest die stille Duldung durch die CSU in Dachau ist das Projekt aber kaum zu verwirklichen. Einerseits will niemand unter den Befürwortern eine Jugendbegegnungsstätte, die nicht durch einen breiten politischen Konsens abgesichert ist, zum andern blockiert der Widerstand einflußreicher Kommunalpolitiker auch die Zustimmung in anderen politischen Gremien. So sähe beispielsweise der Münchner SPD-Stadtrat Peter Kripp keinerlei Schwierigkeiten, seine CSU-Kollegen im Stadtrat für die Gründung einer Stiftung zu gewinnen, mit der ein finanzieller Grundstein für die Jugendbegegnungsstätte gelegt werden könnte. „Sie haben nur ein Problem“, berichtet Kripp, „sie wollen sich nicht von ihren Parteifreunden vor Ort abkoppeln.“

Allerdings mehren sich in jüngster Zeit in Dachau die Anzeichen dafür, daß Georg Englhards Kreuzzugeifer auch von seinen örtlichen Parteifreunden nicht mehr vorbehaltlos mitgetragen wird. Die Organisatoren des seit vier Jahren regelmäßig stattfindenden Jugendbegegnungs-Zeltlagers, mit dem evangelische und katholische Jugend modellhaft die Arbeit in einer späteren Jugendbegegnungsstätte vorzeremoniieren, konnten einen Erfolg verbuchen, mit dem schon fast niemand mehr gerechnet hatte. Im Sommer 1987 wird das Zeltlager auf einem städtischen Grundstück aufgeschlagen. Der Hauptausschuß des Dachauer Stadtrats hat dies mehrheitlich gebilligt. Auch einige Mitglieder der CSU, die im Stadtrat die absolute Mehrheit hat, haben mitgestimmt, und der CSU-Fraktionsvorsitzende Manfred Probst, ein kluger, nie zum Überschwang neigender Realpolitiker, frohlockte: „Erfolg, Erfolg.“

In Bonn hat Bundestags-Vizepräsident Heinz Westphal im Familienministerium „ein positives Echo“ gehört, nachdem Ministerin Rita Süsmuth persönlich zur Einweihung der Jugendbegegnungsstätte in Auschwitz gefahren war. Und Barthl Kalb, der vier Jahre für die CSU im bayerischen Landtag saß und jetzt im Wahlkreis des ehemals christlich-sozialen Franz Handlos das Bundestagsmandat für die CSU holte, hält vorsichtigen Optimismus für angebracht: „Ich glaube, die Sache kann gelingen.“

Tagung zum „Lernort Dachau“:

Geduldiges Werben um Toleranz

Befürworter einer Internationalen Jugendbegegnungsstätte diskutieren auf Einladung des BJR

DACHAU/GAUTING – Die Diskussion im Tagungshaus des Bayerischen Jugendrings dauert nun schon eine ganze Weile. Es geht um die Notwendigkeit einer Internationalen Jugendbegegnungsstätte in Dachau. Da meldet sich eine Frau zu Wort und fragt verständnislos, wer denn eigentlich entscheide, ob das Projekt verwirklicht wird oder nicht. Eineinhalb Tage lang hat sie nun eine Fülle von Argumenten für eine Begegnungsstätte gehört. Politische Gründe, historische, pädagogische. Wissenschaftler haben sich dafür ausgesprochen, darunter der Friedenspreisträger des Deutschen Buchhandels, Wladyslaw Bartoszewski, der Historiker Friedrich Prinz und der Leiter der Berliner „Gedenkstätte Deutscher Widerstand“, Peter Steinbach.

Praktiker sind zu Wort gekommen, wie Barbara Distel von der KZ-Gedenkstätte Dachau und Angela Genger von der Alten Synagoge der Stadt Essen. Zwei ehemalige Dachauer KZ-Häftlinge, der Katholik Michael Höck und der Kommunist Otto Kohlhofer, haben eindringlich über den „Geist der Lagerstraße“ gesprochen. Zwei junge Dachauer haben von ihren Erfahrungen mit Jugendbegegnungsstätten berichtet. Vertreter der großen Bundestagsfraktionen, CDU, SPD, CSU, haben miteinander über das Projekt diskutiert. Und alle waren dafür. Sogar eine Konzeption, vom Bayerischen Jugendring auf zehn Broschürenseiten ausgeführt, liegt bereits vor.

Die Tagung ist an einem entscheidenden Punkt angekommen. „Der Alltag hat uns wieder“, sagt einer der Teilnehmer, „die Stunde der Inhalte ist vorüber. Jetzt kommt die Stunde der Strategie.“ Und vom Podium aus versucht der Vizepräsident des Deutschen Bundestags, Heinz Westphal (SPD), die Frage der jungen Frau zu beantworten. „Es gibt nicht überall Bejahung“, formuliert er vorsichtig. Im Publikum sitzt heute, am zweiten Veranstaltungstag, einer der schärfsten Gegner der Einrichtung, die von allen anderen hier im Raum bejaht, gewünscht, gefordert wird.

Georg Enghard, Bürgermeister der Stadt Dachau und CSU-Ortsvorsitzender, ist Exponent der „örtlichen Politiker“, von denen Heinz Westphal nun spricht. Es gebe in Dachau „eine Ablehnungsfront“, erklärt der SPD-Politiker mit Blick auf den CSU-Kollegen unten im Publikum. Doch es dürfe nicht darum gehen, die Dachauer Gegner der Jugendbegegnungsstätte „in eine Ecke zu stellen“. Man müsse vielmehr versuchen, sie für das Vorhaben zu gewinnen.

In seiner verbindlichen, wohlmeinenden Art betont Westphal, wie „beachtlich“ es allein schon sei, daß Enghard den Weg zu der Gautinger Tagung gefunden habe. Offenbar weiß auch der Vizepräsident des Deutschen Bundestags recht gut, wie heftig sich der Dachauer Bürgermeister gegen die Errichtung einer Be-

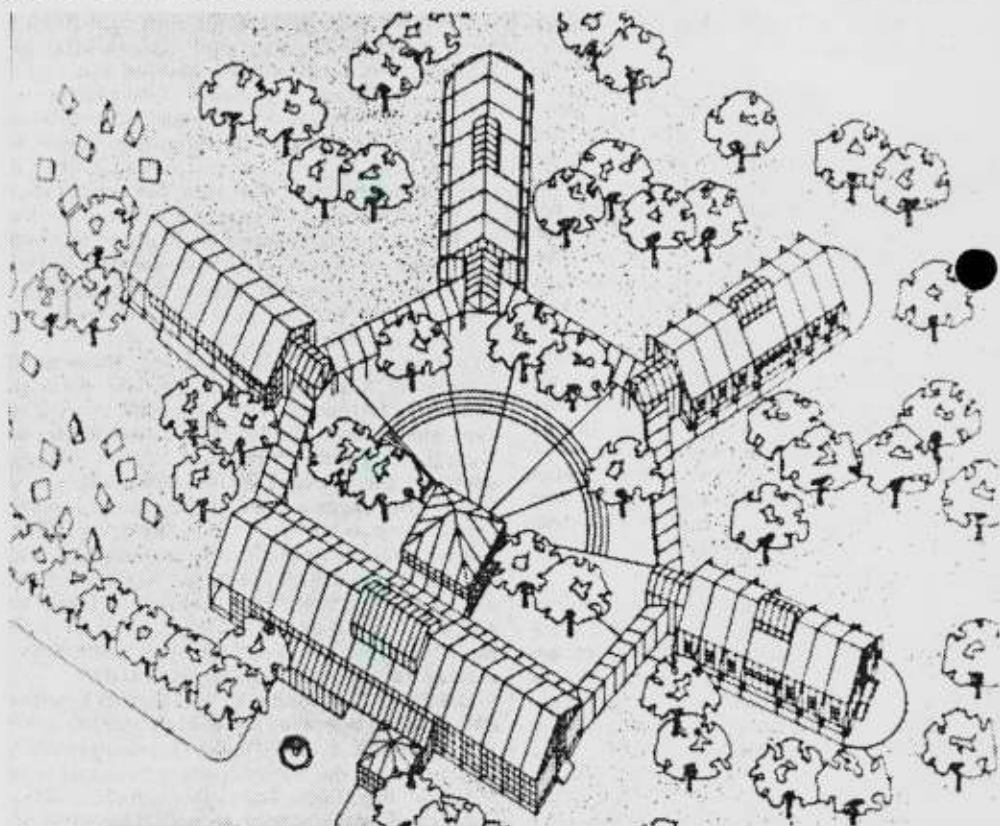
gegnungsstätte wehrt. Doch ganz ausdrücklich fordert er Enghard jetzt keine Stellungnahme ab, bittet auch die anderen Teilnehmer, dies nicht zu erzwingen.

„Uns liegt alles daran, daß eine gewisse Akzeptanz auch am Ort Dachau möglich wird.“ Rolf Hanusch, Vorsitzender des Fördervereins Internationale Jugendbegegnungsstätte, unterstreicht den Willen zur Verständigung und verweist auf den gerade hier so nötigen „Geist der Lagerstraße“. Er wendet sich jetzt ebenfalls direkt an Enghard. Er wirbt um dessen Verständnis für Absicht und Zweck des Projekts Begegnungsstätte: Dachau könne auf einmal ein Ort der Hoffnung, der Zustimmung werden. Das Ziel sei ja gerade nicht eine Stigmatisierung der Stadt, sondern das genaue Gegenteil. Wäre der Dachauer Kommunalpolitiker bereits am Vortag anwesend gewesen, wüßte er, was Hanusch damit meint: „Dachau ist ja nicht nur der Ort der Täter, sondern auch der Ort der Opfer, die in einer wichtigen Kontinuität zu uns stehen“, hatte Peter Steinbach da gesagt und weiter dargelegt, Dachau könne gerade durch eine Internationale Bege-

gnungsstätte zu einem „Synonym für das Modell eines angemessenen Umgangs mit der Geschichte“ werden.

Rolf Hanusch appelliert an den schweigenden Enghard: „Jetzt ist die Zeit für einen offenen sachlichen Dialog.“ Und der Münchner SPD-Stadtrat Peter Kripp schließt sich an: „Wenn es schon nicht den Weg zum Ja gibt“, so bittet er Enghard doch „wenigstens um ein schweigendes Akzeptieren.“ Enghard erwidert nichts. Erst einige Stunden später – die Tagung ist längst beendet – ist eine Stellungnahme von ihm zu hören: im Bayerischen Fernsehen. In einer Sendung, die über die Gautinger Veranstaltung zum „Lernort Dachau“ berichtet, äußert der CSU-Politiker seine Meinung. Er wolle keine „Vergangenheitsbewältigungsstätte“ in Dachau, er könne sich ein solches Projekt allenfalls in der „Hauptstadt der Bewegung“ vorstellen, was die Münchner Junge Union ja auch schon vorgeschlagen habe. Im übrigen weiß Enghard zu berichten, die „gesamte“ Bevölkerung Dachaus lehne eine Begegnungsstätte in ihrer Stadt ab.

Felicitas Amler

AUF DEM PAPIER ist die Planung einer Internationalen Jugendbegegnungsstätte kein Problem. Das zeigt dieser architektonische Entwurf ebenso wie die schriftliche Konzeption, die der Bayerische Jugendring vorgelegt hat. Doch zur Umsetzung in die Tat fehlt den Förderern des Projekts noch die Zustimmung örtlicher Politiker. Photo: Jörgensen

Hier schreibt der Leser

Erbe der Häftlinge verantwortungsvoll annehmen

Zum Artikel „Geduliges Werben um Toleranz“ in der Ausgabe vom 14./15. März:

Die Teilnahme des zweiten Bürgermeisters Georg Englhart an der Fachtagung des Bayerischen Jugendrings zum Thema „Lern-Ort Dachau“ war für mich Anlaß zu hoffen, daß Herr Englhart lernbereit und lernfähig ist. Seine Äußerungen im Bayerischen Fernsehen haben diese Hoffnung jedoch wieder sehr schnell zerstört. Dort sprach er davon, daß Dachau keine „Vergangenheitsbewältigungsstätte“ wolle. Das will ich auch nicht und es will, soweit ich weiß, niemand, da sich die Vergangenheit nicht bewältigen läßt. Schaut man im Brockhaus einmal nach, wie „bewältigen“ dort definiert wird, so findet man dort zum einen „besiegen und unterwerfen“ und zum anderen „damit fertig werden und überwinden“. Ich will weder die Vergangenheit in einer Jugendbegegnungsstätte in Dachau besiegen oder unterwerfen noch überwinden oder gar damit fertig werden, sondern mich mit unser aller Vergangenheit auseinandersetzen. Der Brockhaus definiert Auseinandersetzen mit „Streit, ernste Aussprache, lehrhafte Darlegung und Aufteilen eines gemeinschaftlichen Vermögens, etwa einer Erbmasse“.

Ja, ich will mich in einer internationalen Jugendbegegnungsstätte im Gespräch streiten mit Menschen unterschiedlicher Meinungen zu Geschichte und Gegenwart, wenn der Streit der Verhinderung eines zweiten Holocaust dient. Ich will eine ernste Aussprache zwischen Zeugen dieser Zeit und der jüngeren Generation um der Zukunft willen. Ja, ich will eine lehrhafte Darlegung der Ereignisse im nationalsozialistischen Unrechtssystem, um das Erbe der ehemaligen Häftlinge verantwortungsvoll annehmen zu können.

Was mich an der Aussage von Herrn Englhart noch mehr gestört hat, ist die falsche Behauptung, daß „die gesamte Bevölkerung Dachaus gegen eine Begegnungsstätte in ihrer Stadt“ sei. Ist es die schweigende Mehrheit der Dachauer Bürger, die Herr Englhart als die gesamte Bevölkerung definiert und von der er behauptet, daß sie eine Jugendbegegnungsstätte in Dachau nicht wolle? Abgesehen davon ist es eine Annäherung des Herrn Englhart, wenn er mit der „gesamten Bevölkerung“ argumentiert und die vielen Dachauer Bürger und Bürgerinnen, die die Jugendbegegnungsstätte befürworten und sich dafür einsetzen, als nicht existent erklärt. Ein zweiter Bürgermeister sollte nach meinem Demokratiever-

ständnis die Interessen aller Bürger wahrnehmen.

Dem Förderverein Internationale Jugendbegegnungsstätte Dachau sind seit seiner Gründung 86 Dachauer Bürger und Bürgerinnen beigetreten, dazu kommen zwei Dachauer Kirchen, Gemeinden und acht Dachauer Organisationen, die Mitglieder im Förderverein sind. Von einer ganzen Reihe weiterer Dachauer Bürger weiß ich, daß sie das Anliegen des Fördervereins befürworten und sich mit der Absicht tragen, dem Förderverein als Mitglied beizutreten. All diese Befürworter in Dachau einfach zu ignorieren, halte ich für eine unzulässige Unterschlagung.

Ich kann mir kaum vorstellen, daß dies der bayerische Ministerpräsident gemeint hat, als er eine offene und sachliche Diskussion um das Projekt Jugendbegegnungsstätte Dachau gefordert hat.

Hannes Otter
Geschäftsführer des Fördervereins Internationale Jugendbegegnungsstätte Dachau e. V.
c/o Evang. Versöhnungskirche
Alte Römerstraße 75
8060 Dachau

52/0N 21/22. März 87

52/DN SA/so 7./8. MÄRZ 1987

Tagung des BJR:

Breite Zustimmung zu einer Jugendbegegnungsstätte

Bundestagsabgeordnete von SPD, CDU und CSU für Standort Dachau

DACHAU/GAUTING – Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier und Landrat Hansjörg Christmann verzichteten trotz Einladung auf die Teilnahme an einer öffentlichen Diskussion über eine internationale Jugendbegegnungsstätte in Dachau. Der Bayerische Jugendring veranstaltete am Donnerstag und Freitag in seinem Institut für Jugendarbeit eine Tagung zum Thema „Lernort Dachau“.

Prominente Teilnehmer wie der diesjährige Friedenspreisträger des Deutschen Buchhandels, Professor Wladyslaw Bartoszewski, und Bundestagsabgeordnete von SPD, CDU und CSU sprachen sich im Rahmen dieser Tagung für eine Jugendbegegnungsstätte in Dachau aus. In verschiedenen Referaten und Diskussionen wurde die exemplarische Bedeutung Dachaus für die Darstellung der Geschichte des Nationalsozialismus hervorgehoben.

„Dachau ist nicht nur der Ort der Täter, sondern auch der Ort der Opfer, die in einer wichtigen Kontinuität zu uns stehen“, betonte Peter Steinbach, Professor für historische und theoretische Grundlagen der Politikwissenschaft an der Universität Passau.

Im Hinblick auf den Widerstand Dachauer CSU-Politiker gegen die Errichtung einer Jugendbegegnungsstätte sagte der CSU-Bundestagsabgeordnete Barthl Kalb: „Ich sehe durchaus die Chance, daß Dachau aus dem Schatten des Rufes, den es bisher hat, heraustreten kann – als Stätte der Begegnung und der Versöhnung.“ Ebenso betonte auch der Vizepräsident des Deutschen Bundestages, Heinz Westphal (SPD), eine Jugendbegegnungsstätte in Dachau könnte auch für das Ausland ein Symbol dafür sein, „daß wir weiter bemüht sind, die Lehren aus der Vergangenheit zu ziehen“. Westphal appellierte an die Gegner des Projekts: „Nach meinem Eindruck ist es für Dachau besser, seine Geschichte ganz anzunehmen, denn andere werden sie nie vergessen.“

Während des zweiten Tagungsteils am gestrigen Freitag beobachtete Dachaus Bürgermeister

Georg Enghard, entschiedener Gegner einer Jugendbegegnungsstätte auf Dachauer Gebiet, die Diskussion über den „Lernort Dachau“. Von einigen Teilnehmern wurde Enghard direkt angesprochen und um Dialogbereitschaft gebeten. So erklärte auch der Vorsitzende des Fördervereins Internationale Jugendbegegnungsstätte, Rolf Hanusch, das Projekt solle keinesfalls gegen den Willen der örtlichen Politiker durchgesetzt werden. (Ausführlicher Bericht folgt.) am

7/8. MÄRZ 1987

Jugend beharrt auf Begegnungsstätte

Einrichtung im KZ Dachau soll zur Versöhnung der Völker beitragen

Gauting (epd) – Für die baldige Errichtung einer internationalen Jugendbegegnungsstätte auf dem Gelände der KZ-Gedenkstätte Dachau haben sich die Teilnehmer einer Tagung des Bayerischen Jugendrings in Gauting (Landkreis München) ausgesprochen. Die Gedenkstätte sei ein internationales Symbol für die Folgen von Menschenverachtung und Völkerhaß und ein Symbol

für die Unterdrückung von Glaube und Kirche durch Diktaturen, erklärte der polnische Historiker und diesjährige Friedenspreisträger des deutschen Buchhandels, Professor Wladyslaw Bartoszewski, in Gauting. Im Konzentrationslager Dachau waren allein 1788 polnische Priester inhaftiert, von denen 570 umgebracht wurden. Versöhnung zwischen den Völkern entstehe

durch praktische Arbeit und weniger durch große Erklärungen. Eine permanente Begegnungsstätte für die jugendlichen Besucher der KZ-Gedenkstätte aus aller Welt könnte einen wichtigen Beitrag dazu leisten. Bartoszewski betonte, daß auch nach der Errichtung einer Begegnungsstätte in Auschwitz die Notwendigkeit der Einrichtung nicht entfalle.

FR 9. MÄRZ 87

S2/BAYERN

Chance für Dachau

DACHAU/GAUTING, 8. März (dpa). Die Errichtung einer internationalen Jugendbegegnungsstätte in Dachau scheint nach langen Auseinandersetzungen kaum noch auf parteipolitischen Widerstand zu stoßen. Bei einer Tagung des Bayerischen Jugendrings in Gauting bei München unter dem Motto „Lernort Dachau“ sprachen sich am Freitag Bundestagsabgeordnete von SPD, CDU und CSU für das Projekt am Ort des ersten Konzentrationslagers der Nationalsozialisten aus.

„Geschichte läßt sich am besten dort vermitteln, wo sie sich ereignet hat“, sagte Bundestagsvizepräsident Heinz Westphal (SPD). Die Befürchtung Dachauer CSU-Politiker, ihre Stadt werde durch die Begegnungsstätte „stigmatisiert“, wies der CSU-Abgeordnete Barthl Kalb zurück. Er sah die Chance, daß Dachau durch die Einrichtung „aus dem Schatten des Rufes, den es hat, heraustreten könnte“.

Montag, 9. März 1987

Dachau soll „Lernort“ der Jugend werden

DACHAU/GAUTING – Die Errichtung einer internationalen Jugendbegegnungsstätte in Dachau scheint nach langen Auseinandersetzungen kaum noch auf parteipolitischen Widerstand zu stoßen. Bei einer Tagung des Bayerischen Jugendrings in Gauting bei München unter dem Motto „Lernort Dachau“ sprachen sich Bundestagsabgeordnete von SPD, CDU und CSU klar für das Projekt am Ort des ersten Konzentrationslagers der Nationalsozialisten aus. „Geschichte läßt sich am besten dort vermitteln, wo sie sich ereignet hat“, sagte Bundestagsvizepräsident Heinz Westphal (SPD). Der CDU-Abgeordnete Paul Hoffacker betonte: „Dachau hat für uns beispielhaften Wert.“ Die Befürchtung Dachauer CSU-Politiker, ihre Stadt werde durch die Begegnungsstätte „stigmatisiert“, wies der CSU-Bundestagsabgeordnete Barthl Kalb zurück. Er sah die Chance, daß Dachau durch die Einrichtung „aus dem Schatten des Rufes, den es hat, heraustreten könnte“. Widerstand gegen die Begegnungsstätte scheint „nur“ in Dachau selbst noch zu bestehen. Sowohl Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier als auch Landrat Hansjörg Christmann (CSU) hatten die Einladung zur Teilnahme an der Podiumsdiskussion abgelehnt.

S2/ON

Samstag/Sonntag, 24./25. Januar 1987

Amtsblatt
der Großen Kreisstadt Dachau

Jugendbegegnungsstätte Dachau

„Wir schlagen doch
keine Türen zu“Noch hofft der BJR, Landkreis und Stadt für das Projekt
gewinnen zu können / Evangelische Kirche als Vorreiter

Von unserem Redaktionsmitglied Wolfgang Eitler

Dachau/München - Schneller als von allen Beteiligten erwartet, hat sich der evangelische Dekanatsbezirk München zur Mitwirkung an einer internationalen Jugendbegegnungsstätte in Dachau entschlossen. Einstimmig beschloß der Dekanatsausschuß den Beitritt zum geplanten Trägerverein, der die pädagogische Arbeit leiten und organisieren soll. Damit folgte der Münchner Bezirk einer Empfehlung des Landeskirchenrates Bayern (wir berichteten). „Darüber sind wir mehr als erfreut“, erklärte Helmut Hofer, Vizepräsident des Bayerischen Jugendrings (BJR) und Leiter der Arbeitsgruppe zur Vorbereitung einer Jugendbegegnungsstätte. Da der Deutsche Gewerkschaftsbund, die israelitische Kultusgemeinde, das Jugendherbergswerk ihren Eintritt in den Trägerverein bereits so gut wie beschlossen haben, fehlen nun nur noch die Zustimmung der Gebietskörperschaften, Regierung von Oberbayern, Landkreis Dachau und Stadt Dachau. Schwierigkeiten erwartet Hofer nur mit den letzteren beiden. Hier will man auch nicht drängen und hat bislang auf eine offizielle Anfrage verzichtet.

Helmut Hofer war sich zwar immer schon sicher, daß die evangelische Kirche dieses Projekt unterstützen wird. Daß es aber so problemlos passieren würde, das habe er nun doch nicht gedacht, sagte er gegenüber der *Dachauer Neuesten*. Im Herbst vergangenen Jahres erst hat sich der Hauptausschuß des Bayerischen Jugendrings in Eichstätt getroffen, um die Weichen für die

Jugendbegegnungsstätte folgende zehn Gruppen und Gebietskörperschaften vertreten sein: die katholische und evangelische Kirche, die israelitische Kultusgemeinde, der Bayerische Jugendring, der Deutsche Gewerkschaftsbund, das Jugendherbergswerk (um die beiden Träger auch organisatorisch einzubinden), die Stadt München, die Regierung von Oberbayern und die beiden kommunalen Gebietskörperschaften Landkreis und Stadt Dachau.

Nun hat die evangelische Kirche den Vorreiter gespielt und sich ohne Vorbedingungen zur Mitwirkung an diesem Projekt entschieden. Oberkirchenrat Adolf Sperl, Mitglied des Landeskirchenrates, sagte gegenüber der *Dachauer Neuesten*: „Der Dekanatsbezirk München ist stellvertretend für die evangelische Kirche zum Beitritt in den Trägerverein entschlossen.“ Dies schließt auch ein finanzielles Engagement ein. Die Mitglieder des Trägervereins sollen eine Summe von ungefähr 100 000 Mark aufbringen. Auf die Frage, wie er die Haltung der katholischen Kirche einschätze, meinte Sperl sehr zuversichtlich: „Wir haben diesen Schritt gemacht in der Überzeugung, daß uns alles verbindet und nichts trennt.“

Petra Baumer, Vorsitzende des Bundes der katholischen Jugend (BDKJ) hat für den Bayerischen Jugendring die Verhandlungen mit der Erzdiözese Freising übernommen. „Die Entscheidung der evangelischen Kirche wird unsere Verhandlungen sehr erleichtern“, sagte sie. Dadurch sei für die katholische Kirche ein Vertrauens- und Kooperationspartner gewonnen. Die entscheidende Frage sei aber, wer nun für die katholische Kirche in den Trägerverein eintritt: die Diözese selbst oder der BDKJ? Wichtige Gespräche

Samstag/Sonntag, 24./25. Januar 1987

„Wir schlagen ...“

Fortsetzung von Seite I

seien hier noch für den Januar geplant. Die israelitische Kultusgemeinde, die Stadt München und der Deutsche Gewerkschaftsbund haben ihre Zustimmung bereits signalisiert. Dies berichtet Rolf Hanusch und Helmut Hofer übereinstimmend voneinander. Bei der Regierung von Oberbayern erwartet Hofer keine großen Widerstände, zuma da sich die Bezirksjugend bereits für den Beitritt entschieden habe.

So bleiben nur noch der Landkreis und die Stadt Dachau. Hinter ihnen steht ein großes Fragezeichen. In Vorgesprächen im Sommer letzten Jahres und auch in zwei Briefen von Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier wie auch Landrat Hansjörg Christmann sei eines deutlich geworden: Zur Zeit würde die Beteiligung an einer Jugendbegegnungsstätte auf größte Ablehnung bei der Mehrheitspartei CSU in Stadt und Landkreis stoßen. „Der Landrat wie der Oberbürgermeister haben uns geschrieben, wir würden ja ihre Auffassung kennen, daß diese aber zur Zeit nicht entscheidend sei, sondern die des Kreistages und Stadtrates“, berichtete Helmut Hofer.

Deshalb wolle man auch keine Entscheidung herbeizwingen, sondern abwarten, in Gesprächen Bereitschaft wecken und Kooperationspartner sondieren. Dabei soll vor allem der Kreisjugendring helfen, aber auch der Kreiskatholikenrat, an dem man in der nächsten Zeit herantreten möchte. Helmut Hofer: „Wir schlagen doch keine Türen zu, die noch offen sind. Wir wollen Stadt und Landkreis einbeziehen, das ist unser eindeutiges Anliegen.“

Fortsetzung auf Seite III

ANZEIGE

HONDA
Schneefräsen
Wächter
eisenfachhandel
Münchener Straße 16 · 8060 Dachau
Telefon (08131) 4085

Gründung einer Jugendbegegnungsstätte in Dachau zu stellen. Der Hauptausschuß verabschiedete „pädagogische Leitlinien“, deren Kernsatz lautet: Die Jugendbegegnungsstätte versucht hiermit einen Beitrag zur Auseinandersetzung mit der nationalsozialistischen Vergangenheit zu leisten, zur Vertiefung human und sozial geprägter Formen menschlichen Zusammenlebens und zur internationalen Verständigung vor dem Hintergrund der Geschichte.

Zwei Träger soll diese Begegnungsstätte bekommen. Das Jugendherbergswerk kümmert sich um die Betriebsorganisation (die Zustimmung liegt bereits vor); der „Trägerverein“ konzipiert die pädagogische Gestaltung. In diesem Verein sollen nach Ansicht des Bayerischen Jugendrings und des Fördervereins für eine Ju-

52/DACHAUER NEUESTE 21./22. MÄRZ 87

Nicht überall schon Beschlüsse

Zu dem Artikel „Wir schlagen doch keine Türen zu“ in der Ausgabe vom 24./25. Januar:

In dem Bericht, der mir erst jetzt bekannt wurde, möchte ich anmerken, daß dort von mir verschiedene Feststellungen abgedruckt worden sind, die ich nie so getroffen habe. Ich darf deshalb folgende Stellungnahme beziehungsweise Richtigstellungen abgeben:

1. Der Grundsatzbeschluß des Bayerischen Jugendrings (BJR) für eine Jugendbegegnungsstätte wurde nicht im vergangenen Herbst in Eichstätt, sondern vom Hauptausschuß im November 1985 in Würzburg getroffen. Im Oktober letzten Jahres billigte der Hauptausschuß die vorgelegte Konzeption für die Jugendbegegnungsstätte sowie eine Rahmenkonzeption für die gesamte Gedenkstätte.

2. Zu den ins Auge gefaßten Mitgliedern des Trägervereins der Jugendbegegnungsstätte gehört nicht die Regierung von Oberbayern, sondern der Bezirk Oberbayern. Gespräche zwi-

schen dem Bayerischen Jugendring und dem Bezirksjugendring Oberbayern mit den Vertretern des Bezirkstages haben überhaupt noch nicht stattgefunden. Deshalb ist von mir keine verbindliche Aussage getroffen worden noch möglich darüber, ob sich der Bezirk Oberbayern zu einer Mitträgerschaft des Projektes entschließen wird.

3. Die Gespräche mit den anderen in Aussicht genommenen Mitgliedern des Trägervereins – außer mit Stadt und Landkreis Dachau – befinden sich in verschiedenen Stadien. Die Vorschläge des Bayerischen Jugendrings sind bislang durchgängig auf positive Resonanz bei den Gesprächspartnern gestoßen, aber nicht, wie Sie schreiben, bereits überall schon fast Beschlußlage.

Helmut Hofer

Zweiter Präsident des Bayerischen Jugendrings

Herzog-Heinrich-Straße 7
8000 München 2

S2/DN 20 FEB 1987

Aktion Sühnezeichen

Jede Unterstützung für Jugendbegegnungsstätte

DACHAU – „Dem Förderverein Internationale Jugendbegegnungsstätte Dachau soll jede mögliche Unterstützung zuteil werden.“ Die Aktion Sühnezeichen gibt nun in einer Pressemitteilung offiziell ihre Bereitschaft bekannt, „einem zu gründenden Trägerverein für die Begegnungsstätte beizutreten“. Dies haben Kuratorium und Vorstand von Aktion Sühnezeichen auf ihren beiden Sitzungen vom 31. Januar und 9. Februar beschlossen. In der Begründung zur Entscheidung heißt es weiter: „Vorhandene Kontakte und Verbindungen zu den Parteien, zum Bundestag, zur Bundesregierung, zu den Kirchen und anderen gesellschaftlichen Verbänden sollen genutzt werden, öffentliches Interesse über die Region hinaus auf den inneren Zusammenhang von Dachau – Auschwitz – Dachau als besondere Lernorte deutscher Geschichte zu lenken. „Nachdem es nun gelungen ist, eine Jugendbegegnungsstätte in Auschwitz zu errichten, will die Aktion Sühnezeichen ihr Engagement für Dachau „verstärken“.

Der Trägerverein ist als wichtige Organisatorische Einrichtung einer Jugendbegegnungsstätte gedacht. Er soll einmal für die pädagogische Leitung verantwortlich zeichnen. Der Bayerische Jugendring, der dieses Konzept in Zusammenarbeit mit dem Förderverein ausgearbeitet hat, will rund zehn gesellschaftliche Gruppen und Organisationen für diesen Trägerverein gewinnen. Erst vor wenigen Wochen haben die evangelische Kirche und die Gewerkschaften ihre Bereitschaft erklärt, am Aufbau einer Jugendbegegnungsstätte in einem Trägerverein mitzuarbeiten. Die gleichen Stellungnahmen liegen auch vom Jugendherbergswerk, das die Betriebsträgerschaft (Übernachtung und Verpflegung) übernehmen will, von der israelitischen Kultusgemeinde und vom Bayerischen Jugendring selbst vor. We

S2/DN 21. JAN. 87
Jugendbegegnungsstätte Dachau

Evangelische Kirche „begrüßt die Planung“

DACHAU/MÜNCHEN – Das evangelische Dekanat München soll einem Trägerverein für eine internationale Jugendbegegnungsstätte in Dachau beitreten. Diese Empfehlung gibt der Landeskirchenrat der evangelisch-lutherischen Kirche in Bayern nach einem Gespräch mit den Vertretern des Fördervereins. In der Pressemitteilung des Landeskirchenrates heißt es: „Der Förderverein hat mit dem Landeskirchenrat vorbereitende Gespräche geführt, um die evangelisch-lutherische Kirche zur Mitarbeit und Mitverantwortung für die geplante internationale Jugendbegegnungsstätte in Dachau zu gewinnen. Der Landeskirchenrat begrüßt diese Planung. Er bittet den Dekanatsbezirk München, daß er dem Trägerverein beiträgt.“ Zu diesem Bezirk gehören auch die Pfarreien im Landkreis Dachau.

Der Bayerische Jugendring hat einen Entwurf verabschiedet, wie man diese Begegnungsstätte in die Tat umsetzen könnte. Darin spielt die Gründung eines Trägervereins die entscheidende Rolle. In ihm sollten wichtige gesellschaftliche Verbände (keine Parteien) vertreten sein. Zum Beispiel die katholische und die evangelische Kirche, die israelitische Kultusgemeinde oder auch die Gewerkschaften. Die evangelische Kirche hat sich nun als erste der angesprochenen Gruppen für die Beteiligung entschieden. Der Landeskirchenrat leitet im Verbund mit Synode und dem Landesbischof die evangelische Kirche in Bayern. (Ausführlicher Bericht folgt.) We

S2/DN SA/50 28/1. MÄRZ 1987

Jugendbegegnungszeltlager

Ein neuer Standort von „symbolischem Wert“

OB Reitmeiers Vorschlag akzeptiert: ehemaliges Campgelände

DACHAU - „Ich sage dazu nichts. Das war ein Beschluß in einer nichtöffentlichen Sitzung.“ Während sich der CSU-Sprecher im Hauptausschuß, Georg Englhard, bedeckt gab, erklärte sein CSU-Fraktionsvorsitzender Manfred Probst: „Erfolg, Erfolg. Sehen Sie, die ganze Aufregung

ANZEIGE

widmann
Gewerbegebiet Dachau-Ost
Rudolf-Diesel-Straße 12a
Telefon 0 81 31 / 2 10 77

war umsonst.“ Der Hauptausschuß fand überraschend doch noch einen Standort für das Jugendbegegnungszeltlager, das seit vier Jahren in Dachau stattfindet. Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier hatte das ehemalige Camp an der Straße der KZ-Opfer dafür vorgeschlagen.

Hier ist nach Ansicht von Reitmeier ohne weiteres ein „provisorischer Zeltlagerplatz denkbar“. Das zehn Hektar große Gelände bei der Bereitschaftspolizei hat die Stadt bereits gekauft, so daß sich auch von dieser Seite aus keine Schwierigkeiten ergeben können. Natürlich sei es nicht

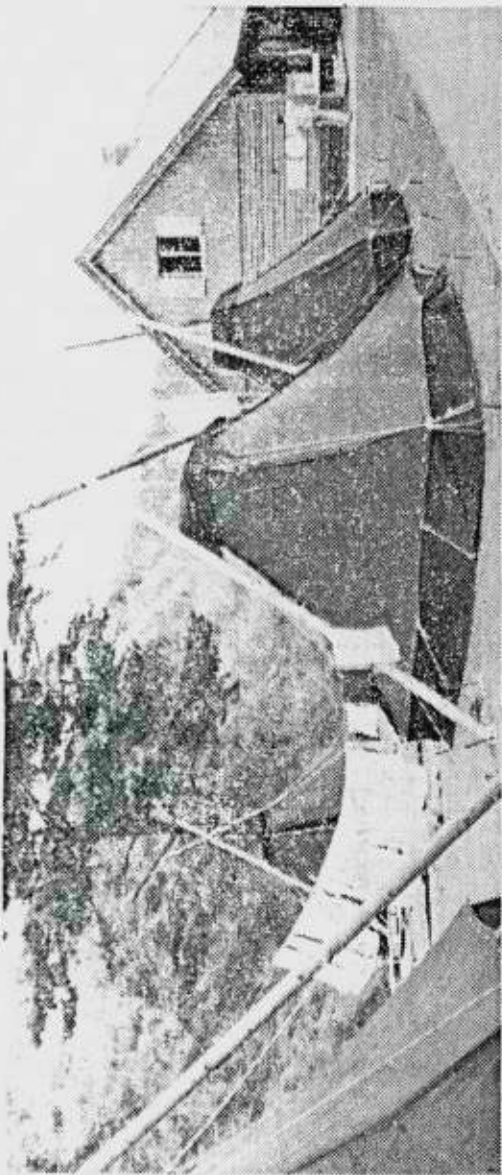
zu umgehen, auch für die mobilen sanitären Anlagen zu sorgen, meinte Reitmeier weiter.

Lothar Micheler, Sprecher der SPD-Fraktion, sieht in diesem Platz eine „gute“ Alternative zum bisher erwünschten Standort an der Ludwig-Dill-Straße. Dort wollte der Kreisjugendring als Mitveranstalter das fünfte Jugendbegegnungszeltlager einrichten. Bei diesem Vorschlag stellte sich die CSU aber quer. Die beiden Alternativen des Hauptausschusses fanden nicht die Zustimmung des Kreisjugendrings; sie waren offensichtlich auch nicht realisierbar. Damit schien diese Form der Jugendbegegnung in der Stadt Dachau nicht mehr möglich. Dann brachte Oberbürgermeister Reitmeier den KJR-Antrag nochmals in die Hauptausschußsitzung vom vergangenen Donnerstag ein. Dort legte er dieses neue Angebot vor, dem der Hauptausschuß mehrheitlich zustimmte. Für Lothar Micheler hat dieser Standort „in der Nähe zur KZ-Gedenkstätte auch einen symbolischen Wert“.

Ob es zum fünften Jugendbegegnungszeltlager in Dachau kommt, hängt jetzt vom Kreisjugendring und dessen Mitveranstaltern ab. KJR-Vorsitzender Peter Bernard zeigte sich in einer ersten Stellungnahme zumindest schon „erfreut“, daß überhaupt noch ein Platz gefunden werden konnte. Nächste Woche wollen sich die Organisatoren das Gelände anschauen und entscheiden.

We

HM-Dachauer Nachrichten 27.2.87

Der Zeltlagerplatz in Ainhofen, eine Einrichtung des Landkreises, kann als „Vorbild“ für einen in Dachau Höhle

Gegen sonstige Linie: OB Dr. Lorenz Reitmeier setzte gestern einen abgelehnten Antrag nochmals auf die Tagesordnung

CSU bleibt beim Nein zum „Zeltlagerplatz Familienbad“

Dachau (gö) – Ganz gegen seine sonstige Linie setzte Dachaus Oberbürgermeister Dr. Lorenz Reitmeier das Thema „Zeltlagerplatz“ in der Großen Kreisstadt gestern noch einmal auf die Tagesordnung, wenn auch in nichtöffentlicher Sitzung. Am Ergebnis freilich wird dies nichts ändern, denn CSU-Ortsvorsitzender Georg Englhart verkündete schon vor der Sitzung: „Wir bleiben in dieser Frage bei unserer einmal getroffenen Entscheidung.“

Zur Vorgeschichte: Der Kreis-

jugendring führte das Zeltlager im vorigen Jahr auf der Wiese an der Ludwig-Dill-Straße gegenüber dem städtischen Familienbad durch. Englhart: „Wir ließen damals keinen Zweifel, daß dies 1987 nicht mehr möglich sein wird.“ Es gab zudem Ärger mit den sanitären Fragen, so daß es für die Mehrheitsfraktion im Dachauer Stadtrat nur eine Entscheidung gab: Nicht mehr Ludwig-Dill-Straße, wenn Zeltlager, dann eventuell beim Jugendheim der Pfarrei Maria Himmelfahrt an der Gröbenrieder Straße oder

beim Pfarrheim Heilig Kreuz in Dachau-Ost.

Damit war man aber beim Kreisjugendring nicht einverstanden. Und man setzte sich durch. Reitmeier setzte den einmal abgelehnten Antrag wieder auf die Tagesordnung.

Als „Utopie“ bezeichnet Georg Englhart zudem die Pläne des Kreisjugendringes, in Dachau einen festen Zeltlagerplatz zu bauen. Sein Fraktionskollege und Bauexperte Erwin Deffner glaubt, daß „dies mit Sicherheit eine siebenstellige Summe“ wird.

Bei den Beratungen zum Stadtentwicklungsplan werden die Stadtväter Farbe bekennen müssen, ob ihnen ein Zeltlagerplatz so viel Geld wert ist. Mindestgröße des Platzes („Nach Süden hin geöffnet, Bademöglichkeit in der Nähe, nicht zu weit von der Stadt weg, aber auch nicht so nah, daß Anlieger gestört werden.“) sollen 5 000 bis 7 000 Quadratmeter sein, dazu Blockhaus mit Küche, sanitäre Einrichtungen, mindestens ein Bolzplatz, ein Spielplatz, eine Feuerstelle und vieles andere mehr. Deffner in der

jüngsten Bauausschußsitzung dazu: „Wir sind heute überfordert, Stellung zu beziehen. Da möchte ich zuvor schon noch etwas über die Konzeption erfahren.“

Rosa Rühl (SPD) bekannte, daß die Vorstellungen des Kreisjugendringes mit den ursprünglichen SPD-Plänen, am Stadtweier in Dachau-Süd einen Platz zu errichten, nicht vereinbar sind. „Wir sind auch zu der Auffassung gekommen, daß das Gelände am Stadtweier zu klein ist.“

OB: Vielleicht findet sich ein Weg

Hauptausschuß lehnt Standort Dill-Straße ab / SPD distanziert sich nachträglich

Von unserem Redaktionsmitglied Wolfgang Eitler

Dachau – Wenn sich der Hauptausschuß nicht doch noch besinnt, dann fällt das Jugendbegegnungszeltlager 1987 aus. Der Hauptausschuß hat sich in der nichtöffentlichen Sitzung vom 26. Januar 1987 gegen das Zeltlager auf dem Platz an der Ludwig-Dill-Straße ausgesprochen. Die Begründung: Zelten sei auf diesem Boden, der zum Landschaftsschutzgebiet gehört, nicht erlaubt. Trotzdem hofft der Kreisjugendringvorsitzende Peter Bernard auf eine neuerliche Verhandlung mit positivem Ausgang. Die SPD hat sich nämlich von dem gemeinsamen mit der CSU gefaßten Beschluß mittlerweile distanziert. Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier will den Antrag des Kreisjugendrings in die nächste Sitzung aufnehmen, so daß nun alles gebannt auf die CSU schaut. Deren Sprecher im Hauptausschuß, Georg Enghard, signalisiert aber deutliche Ablehnung. Für ihn und seine Partei komme der Zeltplatz an der Dillstraße „grundsätzlich“ nicht in Frage, sagte er gegenüber der „Dachauer Neuesten“.

Zum fünftenmal soll das Jugendbegegnungszeltlager in Dachau stattfinden. Im Sommer trafen sich einige hundert Jugendliche in Dachau, um eben nicht nur einen Kurzbesuch in der KZ-Gedenkstätte zu absolvieren, sondern auch Dachau kennenzulernen. So entstand im vergangenen Jahr ein ganzes Heft mit fast hundert Seiten, dem Darmstädter Schüler den Titel „Spurensuche“ gaben. Dachauer Künstler veranstalteten einen Workshop, in dem die Jugendlichen nach dem KZ-Gedenkstätten-Besuch ihre Eindrücke male- risch-gestaltend verarbeiten sollten.

Die Dachauer Jugendbegegnung war auf jeden Fall so beeindruckend, daß das Fernsehen darüber berichtete, und auch Landrat Hansjörg Christmann, dessen Kreistag einen Zuschuß gegeben hatte, vorbeischaute.

Die Organisatoren hatten nach einigen Umzügen gehofft, daß sie endlich den festen Standort für ihr Zeltlager gefunden hätten. 1986 gehörte das Grundstück noch einer Privatperson, der es die Stadt mittlerweile abgekauft hat. Das städtische Ordnungsamt genehmigte dennoch den Antrag und gab sich mit der Benützung der sanitären Anlage im Familien- und Hallenbad als Ersatz zufrieden. Deshalb erwartet der KJR, der erstmals als Organisator auftreten will, auch für 1987 keinerlei Schwierigkeiten. Peter Bernard wurde nun in einem Schreiben vom 3. Februar mitgeteilt, daß der Platz an der Ludwig-Dill-Straße nicht zur Verfügung stehe. Der Platz gehöre in den Bereich des Amper-Schutzgebietes; dort sei das Zelten verboten. Der Kreisjugendring sei von diesem Beschluß überrascht worden, sagt Bernard, zumal in den Vorgesprächen, so am 3. Dezember 1986 mit Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier, von einem möglichen negativen Bescheid nicht die Rede gewesen sei.

Eine etwas andere Darstellung gibt CSU-Vorsitzender und Hauptausschußsprecher Georg Enghard. Er behauptet, daß der KJR schon im Herbst vergangenen Jahres nach dem Kauf dieses Grundstücks von der ablehnenden Haltung der Stadt informiert worden sei. Neben den landschaftsschützerischen Bedenken führt er als Grund für die CSU-Entscheidung vor allem die „nicht-geordnete Entsorgung“ an. Außerdem müsse er den Organisatoren vorwerfen, daß sie die vom Hauptausschuß vorgelegten Alternativen „unter fragwürdigen Dingen“ abgelehnt hätten. Im übrigen sei es nicht Aufgabe der Stadt, „sich um einen Zeltplatz zu kümmern.“ Enghard weiter: „Wir wollen dort hinten grundsätzlich keinen Zeltplatz haben.“ Auf die Frage, ob hier nicht scheinbar sachliche Argumente vorgelegt würden, um gegen diese Form der „Jugendbegegnung“ anzukämpfen, sagte Enghard weiter: „Das überlaß ich Ihrer Beurteilung.“

Dieser Ansicht ist zumindest der SPD-Fraktionsvorsitzende im Stadtrat Bernd Sondermann:

Micheler (SPD), Sprecher im Hauptausschuß, nicht der Fall. Sie hätten mit der CSU gestimmt, berichtet Micheler gegenüber der *Dachauer Neuesten*, die er erst knapp vor Redaktionsschluß informierte. Er und seine Kollegen seien allerdings davon ausgegangen, daß hier nicht eine Entscheidung gegen einen Standort, sondern für zwei Alternativen gefallen sei. Und in der Sitzung habe er auch deutlich gemacht, daß sich die SPD für die Ludwig-Dill-Straße stark machen würden, falls sich die beiden Vorschläge des Hauptausschusses als unrealistisch erweisen würden.

Zwei Grundstücke hatte der Hauptausschuß dem KJR vorgeschlagen. Das Gemeindehaus Mariä Himmelfahrt und den Pfarrplatz Heilig Kreuz. Im Gemeindehaus findet in den gleichen Monaten die „Pflege der Zeit“ statt. Das ist eine Einrichtung der Caritas, um auch Familien mit Pflegefällen einen Urlaub im Jahr zu ermöglichen. Dort kann nach Ansicht von Bernhard keine zweite Veranstaltung durchgeführt werden. Der Platz in Heilig-Kreuz ist auf jeden Fall viel zu klein. Das hat das Jugendbegegnungszeltlager vor einigen Jahren schon bewiesen. Daß die Suche nach neuen Plätzen erfolgreich verlaufen könnte, bezweifelt Bernard nicht ohne Grund. Schon seit Jahren versucht die Stadt selbst dem dringenden Wunsch gerecht zu werden, einen ständigen Standort für ein Zeltlager aufzutreiben.

Von den Argumenten des Kreisjugendrings zeigte sich Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier auf jeden Fall so beeindruckt, daß er eine neuerliche Behandlung des Antrages im Hauptausschuß zusagte. In einem Brief vom 11. Februar schrieb Reitmeier an Bernard: „Ich würde mich freuen, wenn noch eine Möglichkeit für das Jugendbegegnungszeltlager gefunden werden könnte.“ Zu der Entscheidung des Hauptausschusses wollte sich Oberbürgermeister Reitmeier nicht äußern. Da es sich um eine nicht-öffentliche Sitzung gehandelt habe, sei er zum Schweigen verpflichtet. Er gab aber zu, daß er den KJR-Antrag nochmals vorlegen werde. „Vielleicht findet sich ein Weg.“

Davon erhofft sich Bernard einen Stimmungswandel im Hauptausschuß: „Unsere Sache scheitert auf keinen Fall am OB.“ Zum Gesinnungswandel könnte auch die Stellungnahme der Naturschutzbeauftragten im Landratsamt, Sybille Hein, beitragen. Sie hat dem KJR mitgeteilt, daß dort trotz Landschaftsschutzbestimmungen ohne weiteres gezeltet werden dürfe.

52/DN 25. FEB. 1987

Natürlich nicht-öffentlich

Diese Methode ist in der Dachauer Stadtpolitik nur allzu bekannt. Wichtige Themen werden oftmals in nicht-öffentlichen Sitzungen beraten und entschieden. Letztes Beispiel dazu lieferte der Hauptausschuß mit seinem Beschluß zu einem Jugendbegegnungszeltlager an der Ludwig-Dill-Straße. Mit zwei irrelevanten Alternativen wird der Kreisjugendring abgespeist und steht unvermittelt ohne Standort für die gerade in Dachau notwendige Veranstaltung da. Vor vier Jahren haben die kirchlichen Jugendgruppen damit begonnen, Begegnung in Dachau zu proben, die zum Kennenlernen einer Stadt und ihrer Vergangenheit auffordert. Ihr Konzept hat sich bewährt, und wird von den Organisationen auch als Vorstufe zur Jugendbegegnungsstätte verstanden.

Nun also erfährt die Öffentlichkeit von einem Beschluß, der, vordergründig betrachtet, eine Sachentscheidung über die Vergabe eines Platzes darstellt. Solche Entscheidungen gehören laut Gemeindeordnung dann in eine nicht-öffentliche Sitzung, wenn private Interessen tangiert sind. Das fragliche Grundstück gehört aber der Stadt selbst. Tatsächlich wird über Verfahrensfragen eine öffentliche politische Diskussion unterbunden, die in dieser Stadt Einblick in die Haltung der einzelnen Parteien und Stadträte zur Geschichte und aktuellen Politik geben würde.

Es ist mehr als ein Verdacht, daß der Dachauer CSU-Vorsitzende und Sprecher im Hauptausschuß, Georg Englhard, jede Gelegenheit benützt, um den Verfechtern einer Jugendbegegnungsstätte kräftige Knüppel zwischen die Beine zu werfen. Seine vorliegenden schriftlichen und aggressiven Äußerungen im CSU-Mitteilungsblatt „Unser Dachau“ und auch das Bierzeltreferendum im Sommer vergangenen Jahres belegen dies eindrucksvoll.

Was aber soll man von einer Opposition halten, die sich von der CSU einlullen läßt und nicht einmal die offene politische Diskussion zu einem Thema fordert, das das Selbstverständnis der hier lebenden Bürger und der Stadt betrifft? Gerade von Sozialdemokraten erwartet man doch ein verstärktes politisches Engagement, wenn es um die Pflege antifaschistischer Traditionen geht. In der Dachauer SPD ist hier weit gefehlt. Sie besitzt nicht einmal die nötige Hellhörigkeit gegenüber den taktischen Feinheiten der Rathausmehrheit. So stimmten die Sozialdemokraten tatsächlich mit der CSU für einen geschickt formulierten Antrag, ohne zu erkennen, daß damit die Zukunft des Jugendbegegnungszeltlagers bedroht ist.

Morgen berät der Hauptausschuß nochmals über den KJR-Antrag für ein Zeltlager an der Ludwig-Dill-Straße – dank der Initiative von Oberbürgermeister Lorenz Reitmeier. Natürlich wieder nicht-öffentlich.

Wolfgang Eitler

5

כ' בתמוז ה'תשמ"ז

17 ביולי 1987

871

לרמל-103

אל : חציר בבון

מאת: ס/מנחל אירופה 1.

Bundeszentrale für Politische Bildung : הנדון

רב תודות על מכתבך וקטעי העיתונים שלקטת בשקדנות וצרפת.

אני מניחה ששנינו תמימי - דעים שמדובר במוסד שעשה
רבות לחבנה ולהתקרבות בין אזרחי ישראל ורפ"ג ונקווה
שלא יבולע לו במהלך דיכוח הזה.

בברכה,

מרים שמרת.

103-1403

103-1403

103-1403

103-1403

103-1403

103-1403

בון, יום חמישי כ"ח סיון תשמ"ז

25 ביוני 1987

103.1 - 846

ש מ ו ר

א ל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה ו

מאת : הציר, בון

הנידון : Bundeszentrale für Politische Bildung

1. בודאי תמצאי ענין בקטעי העתונות המצ"ב הכוללים התקפה על המוסד הנ"ל ע"י שני עתונאים מהמינכנר מרקור שהשתתפו בסיור בישראל באפריל השנה שאורגן ע"י המרכז ותגובות.

2. המוסד הותקף על שהזמין אנשי שמאל ועל תכנית הסיור שהכין, בעיקר שלא הופגשו עם אנשי דת נוצרים.

3. מטרת ההתקפה שכוונה ע"י ה-צ.ס.או. היא לפגוע בהנהלת המוסד המנוהל ע"י טריאומויראט המייצג את המפלגות הגדולות ולהביא להחלפת ההנהלה ולמינוי מנהל אחד שיהיה איש ה-צ.ס.או.

ב ב ר כ ה,

ג. פדון

Im Auftrag von Herrn Direktor Dahlhaus
und mit freundlichen Grüßen

überreicht von der
Bundeszentrale für politische Bildung
5300 Bonn 1, Berliner Freiheit 7

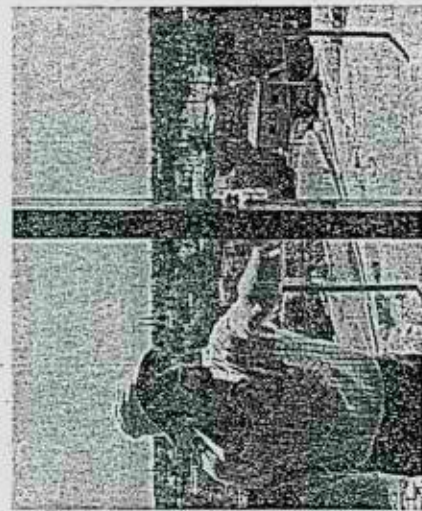

„...sonst stärke ich noch die religiösen Gefühle meiner Tochter“

Wie die Bonner Bundeszentrale für Politische Bildung auf Kosten des deutschen Steuerzahlers linke Journalisten nach Israel einlädt

Samstag, 4. April 1987. Im Hotel Massada im israelischen Arad kommt es zum Aufstand der Teilnehmer. Ein Kollege erregt, als Tischschmuck könne schon eine rote Fahne – ob groß oder klein, das sei nur noch die Frage, wird es jemandem dann doch zu dick: „Jetzt wird's bei einigen von uns langsam zu oberlehrhaft, streng reichend.“

Nun ist eine Arbeitsreise von Medien-Journalisten nach Israel natürlich keine Pilgerfahrt. In Israel gehören für einen Christenmenschen aber die Heiligen Stätten zu einem unbedingten Muß. Das will wohl Schmidt-Sinns auch. Und deshalb war auch eine Stipendie an den verschiedenen biblischen Orten rund um den See Genezareth im Programm. War Jerusalem mit biblischen Themen vorgesehen. Auch wenn manches dann doch wieder ausfiel: Einige Teilnehmer machten dann den israelischen Muß mit, selber schon Strategie fortzuführen. Dieser ist Schiedler ließ nämlich nicht davon ab, den deutschen „Christen“, wie er sie immer wieder apostrophierte, ihr Neues Testament an den entsprechenden Orten eindringlich zu zitieren. Ein bemerkenswertes Jude, der Christliche veranlaßt, lebendig zu machen. Und sich plagt. Daß vereinzelt die Medien-Profis zu ihm kamen, um in seiner diebezüglichen Arbeit zu bestärken, vernahm er dankbar.

Dieter Schmidt-Sinns, Abteilungsleiter der Bundeszentrale für Politische Bildung – im Hintergrund Jericho. Foto: Ralf Schneider

fen: „Die müssen sich wie im Roman hier vornehmen sein.“ Als ein Kollege erregt, als Tischschmuck könne schon eine rote Fahne – ob groß oder klein, das sei nur noch die Frage, wird es jemandem dann doch zu dick: „Jetzt wird's bei einigen von uns langsam zu oberlehrhaft, streng reichend.“

Blick zurück, nochmals zum Wahlabend in Hessen. Von journalistischer Unabhängigkeit, der vielbeschwerenen, keine Spur. CDU/CDP vorne? „Jetzt“, klagt ein Genosse, „verschwindet in Deutschland die politische Kultur.“ Ob die Grünen nun drei Prozent mehr oder weniger haben, ist ihm gleich. Die Köpfe von mir aus gar nicht genug Prozent bekommen. Zwei Damen mit Medienprofil müssen vom israelischen Ressortführer nachhaltig getrostet werden – diesen schrecklichen Wahlergebnis geht ihnen „zu nahe“. In der Runde allenhalben schwer betroffene Besucher.

Doch die Medien-Spezis hatten Glück. Dieter Schmidt-Sinns hat sich dafür eingesetzt, daß einer der besten Reiseführer Israels seine Schutzleiter begleitete. Ein Umstand, der für den Abteilungsleiter der Bundeszentrale spricht. Ist Schneider, ein hochgebildeter, sehr humorvoller und toleranter Mann, geb sich alle Mühe mit seinen linken Leuten. Wo er konnte, versuchte er, so ein passendes, korrigierend einzubringen, was die linke Seite in Israel, die für die Deutschen der Sympathieträger schien. In der Sympathieträger schloß hin, da in den Gesprächen an der Mann/die Frau gesucht hatte.

Als während der Reise ein paar Teilnehmer agoräer vorzuehen, statt das sozialistische Kibbuz lieber die Heiligen Stätten etwas besucht hatte.

Dumm-dreiste Kaltschnauzigkeit

Intensiver zu inspizieren, weil Herr X6, besagter DLP-Mann, die Diskussion schnell abzuwürgen, die Stimmungslage sei doch klar. Er lasse jetzt sofort abstimmen. Und eine solche Gegenpositionen artikulieren können, hat er die linke Kibbuz-Besichtigung gesichert.

Mit Fug und Recht skandalös muß genannt werden, daß hier aus einem christlichen europäischen Land Vertreter der Medien in Israel unterwegs sind – zu einem beabsichtigten Teil eben auf Staatskosten – ohne daß dort etwa im Heiligen Land (!) den Teilnehmern Land (!) den Teilnehmern am Sonntag die Möglichkeit Gottesdienstbesuches eröffnet, geschweige denn angeboten wird. Ob man sich den Son-

schon – Konservative sind viel konfliktfreudiger. Unter Nowotny können wir uns viel mehr erlauben als unter von Sell.“

• Frau X8, Schulleiterin aus Hessen, eine charmannte und intelligente Dame, meint, die sozialdemokratischen Rundfunk-Intendanten besäßen leider einen „vorhersehbaren Gehorsam“. Sie hörten der Partei auf. Das ist ein für uns liberale SPD-Leute, die auch mal nach links gehen wollen, schlecht – weil wir dann vom linken Parteileben immer wieder auf die Parteilinie zurückgepfiffen werden.

Pulsstück in Arad. Zwei israelische Fremdenführer unterhalten sich. Da sollen wieder einmal deutsche Journalisten durchs Land unterwegs sein. „Oh, da sind von dieser Bundeszentrale wieder die Linken angekommen worden.“ Die Gruppen seien immer so zusammengeleitet – das wisse man in Israel.

Da man unter sich ist, darf ein Professor aus Hagen auch schon mal seine nette Freundin mit auf die Reise nehmen. Man ist großzügig. Nur ist besagter Dame, die eine eher angenehme Ausnahme bildet unter den missionarisch besetzten Medien-Journalisten, auf der Teilnehmerroute beim besten Willen keine nähere Funktionsbeschreibung anzugeben. Der Platz auf der Liste bleibt einfach leer.

Die vier, fünf Alibis, die sich die Bundeszentrale, diesmal leiten muß, verwundern auch die Gruppen. Warum seid ihr denn eingeladen worden? Was hat sich die Bundeszentrale dabei gedacht? Am Schluß meint man etwas betroffen.

formlich angewidert, wendet sich unser Professor ab: „Was für ein Argument – die Wirklichkeit!“ Seine Ideologie-gelenkte Realitätssicht in Sachen Frau läßt er sich auch von einer erfahrenen Sozialistin nicht nehmen.

• Herr X2, Niedersächsisches Landesinstitut für Lehrerfortbildung, hat während der ganzen Reise sehr ausgiebig fotografiert. Als auf dem Ölberg in Jerusalem die berühmte Vaterunser-Kirche besichtigt wird, gesteht er seinem Nebenmann, daß es jetzt mit dem Knipsen ein Ende haben müsse: „Sonst wird meine Tochter noch in ihren religiösen Gefühlen gestärkt.“

• Herr X3, Vertreter aus dem Bundeswirtschaftsministerium, klagt, Friedrich Ort könne eigentlich nicht als Sprecher der Bundesregierung bezeichnet werden – er sei ein „Propagandist“. Oberbros: Im Bonner Wirtschaftsministerium werde jetzt die Wende vollzogen. Er gelühre ja der SPD an und solle sich ab. Vom Auswärtigen Amt lasse er sich zur UNO-Vertretung in New York einsetzen.

• Herr X4, Ministerium für Bundesangelegenheiten des Landes Nordrhein-Westfalen, erzählt den Medien-Spezialisten stolz, daß er einer der Helfer von Johannes Rau bei der Bundestagswahlkampf gewesen sei. Er mache jedes Jahr eine solche Reise – entweder unter der Regie der Bundeszentrale oder der Friedrich-Ebert-Stiftung.

• Herr X5, Bundesdeutscherische Welle, meint, es sei überflüssig zu erwähnen, daß er mit der derzeitigen Bundesregierung „nichts am Hut habe“. Grüne unter den Ideologien habe er noch nicht gezählt. „Grün – das sind wir doch selbst!“

Nun muß man dem Abteilungsleiter der Bundeszentrale, Dieter Schmidt-Sinns, zugutehalten, daß er ein verbindlicher Zeugniss ist. Einer, der sich sehr zurückhält – was man bei einer so homogenen Gruppe ja auch konnte. Das Programm, das die Bundeszentrale für die Gruppe arrangiert hatte, war exzellent. Bot einen hochinteressanten Querschnitt durch alle Probleme Israels. Linke wie Rechte standen in Israel als Gesprächspartner zur Verfügung. Wobei Schmidt-Sinns es allerdings nicht verfehlte, seinen israelischen „Hardlinern“ seine Schützlinge vorwarnen zu müssen. Im Grunde könne man mit denen gar nicht mehr reden. Die seien zu extrem. Dabei waren ebendies dann diejenigen, die am meisten Eindruck bei den deutschen Spezialisten hinterließen. Etwa die bemerkenswerte Diskussion

Selbstbedienung einer Clique

den anwesenden bundesdeutschen Medienleuten tiefer Frustration. Der nur mit Alkohol bedäubt werden konnte. Mindestens 30 der 37 Personen umfassenden Gruppe fühlten sich von aller Welt verlassen. Wer nun, wie die israelischen Reiseleiter meinte, dies so alles erwartungsgemäß, weil bundesrepublikanische Medienleute sozusagen qua Funktion links stünden, vergißt, daß die Bundeszentrale eine Institution ist, die von einem „Trümpfen“, das aus Vertretern der traditionellen Bundesparteien besteht und dem Bundesministerium des Innern unterstellt ist. Daß von diesen hehren Vorgaben wenig zu spüren und das ganze mehr zu einem „Selbstbedienungsladen“ – verkommen ist, dokumentieren die folgenden Ereignisse. Zitiere:

• Herr X1, Professor an der Universität Hamburg, erfährt während eines Besuchs in dem sozialistischen Parade-Kibbuz Lehavot von der liebeswütigen Gefühlssozialistin Mascha, daß nach vielen Jahren des Experiments die Wirklichkeit sie gelehrt habe, daß die Frauen wieder zu den borstlichen Ks in ihrem Kibbuz zurückkämen. Die Frauen kümmerten sich inzwischen wieder um ihre Kinder, um die Kinder überhaupt. Nahmen ihre Aufgaben wieder in der Küche wahr. Kopfschüttelnd, ja von solcher Argumentation

Achim Barth und Ralf Schneider

Ob Moskau noch als Hort des „Bösen“ gelten kann, wenn von dort so viele Reformbemühungen und Abrüstungsangebote gemeldet werden, die auch Bonn zu prüfen gezwungen ist – darüber herrscht in der Union neuerdings Verwirrung. Geradezu händeringend meint man seitdem einige Politiker herumlaufen zu sehen, um ein intaktes Feindbild bittend!

Gerster, von Haus aus Jurist, was aber nichts entschuldigt, ist jedenfalls auf der Suche nach dem Bösen fündig geworden. Er ist einer der Bonner Fachleute auf diesem Gebiet.

Zwei mitreisende Journalisten, Achim Barth und Ralf Schneider, haben darüber für das Münchner Blatt einen Bericht geschrieben. Titel: „...sonst stärke ich noch die religiösen Gefühle meiner Tochter. Wie die Bonner Bundeszentrale für

Diese „böse Kolportage“, wie Teilnehmer das Werk nennen, liest sich wie eine Materialsammlung für CSU und Bonner Innenministerium. Beide (es ist schwer, da zu trennen) bemühen sich schon seit einiger Zeit, die Bundeszentrale für Politische Bildung auf Linie zu bringen und von „Linken“ oder Sozialdemokraten an der Spitze zu befreien.

Sie haben's gut, sie kennen persönlich das Böse.

In der Nacht nach den Jubel-Feiern durchsuchte die Polizei im Auftrag der Staatsanwaltschaft ein Volkszählungsboykott-Büro im Kreuzberger Mehringhof und zog

Am frühen Nachmittage am Lausitzer Platz ein Lastwagen umgestürzt. Da es wieder ruhig zu wurde, dann kleine Gruppen mummtener Personen an die Leiche zu werfen, Bauwagen, Fensterrahmen und Barrikaden zu zerstören. Die Polizei reagierte kopflos: Sie schickte nur ein Bataillon in die Menge, um die Lastwagen-Einsatzwagen über das Gelände zu schieben. Das mag dazu beigetragen haben, daß den etwa hundert Randalierern laut Momper „in Bambusbüsche“ sehr bald abgebeisprungen, die sich nichts dergleichen im Sinne hatten, darunter eine Schülerin.

Ihre Zuschriften richten Sie bitte an: Münchner Merkur, Bayerstraße 57-67, Postfach 20 0

Wenn einer eine Reise tut ... kann er viel erzählen

„... sonst stärke ich noch die religiösen Gefühle meiner Tochter“; Kulturteil vom 23. April

„Wenn einer eine Reise tut, dann kann er viel erzählen! Die Bundeszentrale für politische Bildung erwartet in der Tat von den Teilnehmern ihrer Studienfahrten nach Israel, daß sie die Erfahrungen dieser Reisen weitergeben, Kritik eingeschlossen. Denn nur so sind wir in der Lage, das Angebot von inzwischen mehr als 100 Studienreisen fortzuführen und weiterzuentwickeln.“

Doch dabei zählen Fakten und belegbare Erfahrungen, nicht jedoch die kaum nachprüfbare Zitatsammlung von aus dem Zusammenhang gerissenen Äußerungen, die gar nicht oder nur am Rande mit dem Reiseprogramm zu tun haben. Schon aus Fürsorge gegenüber der Seminargruppe verwahrt sich die Bundeszentrale gegen den Versuch, diese Teilnehmer mit Hilfe von ungeschützten und intern gegebenen Äußerungen nachträglich zu denunzieren. Dies ist als Vertrauensbruch unter Seminarteilnehmern journalistisch unfair.

Ihre beiden Autoren irren, wenn sie den Eindruck vermitteln, die Bundeszentrale verfare bei der Auswahl der Teilnehmer ihrer Studienreisen nach dem Motto „Die (meinen ins Töpfchen, die anderen ins Kröpfchen“. Die fachliche Kompetenz der Teilnehmerinnen und Teilnehmer ist maßgebend, und die Anmeldung wird kein Reisebuch eingekauft noch von uns entsprechend sortiert.

Nicht zuletzt deshalb empfinden wir den Versuch Ihrer beiden Autoren als untauglich, den Seminarleiter als politisch einseitig abzustempeln. In seiner vieljährigen Arbeit für die Bundeszentrale hat gerade Herr Dr. Schmidt-Sinns stets den breiten Bereich der politischen Diskussion in unserem Land für die politische Bildungsarbeit nutzbar gemacht.

Wenn die Autoren bemängeln, daß die Bundeszentrale „durch das Auslassen kirchlicher Gesprächspartner den Teilnehmern der Studienreise wichtige Informationsquellen vorenthalten habe, so hätte eine kurze Rückfrage bei der Reiseleitung ergeben, daß solche Gesprächskontakte über Jahre von uns kontinuierlich gepflegt werden, auch wenn sie aus Termingründen nicht bei jeder Studienreise in dem wünschenswerten Ausmaß zustande kommen. Aber Ihre Leser hätte es sicherlich interessiert, daß die Rei-

segruppe Gelegenheit hatte, ausführlich die christliche Siedlung Nes Ammin kennenzulernen.

Die Studienreisen der Bundeszentrale nach Israel können sich sehen lassen und sind schon gar kein „Selbstbedienungsladen“ für irgendwelche Gruppen. Dazu haben sich zu viele Frauen und Männer auch aus unterschiedlichen politischen und weltanschaulichen Richtungen in Deutschland und Israel beim Aufbau und für die Weiterführung dieses bedeutsamen Studienprogramms der Bundeszentrale eingesetzt. Den Artikel der beiden „Beobachter“ im Kulturteil (!) Ihrer Zeitung nicht zurückzuweisen, wäre auch eine Mißachtung des großen Engagements dieser vielen Menschen in beiden Ländern.“

Franklin Schultheiß
Horst Dahlhaus, Wolfgang Maurus
Bundeszentrale für politische Bildung
5300 Bonn

„Stramm linke Kadermultiplikatoren“ haben unlängst den Herren Achim Barth und Ralf Schneider buchstäblich den Blick auf Israel verstellt. Während einer vierzehntägigen Journalistenreise nahmen die beiden so gut wie nichts von der spannungsreichen Realität und den aktuellen Problemen des Judentums wahr. Weder der erstmals öffentlich geführte israelisch-palästinensische Dialog noch der bis zur Regierungskrise eskalierende Streit um eine Nahost-Friedenskonferenz war für sie ein Thema. Weder der Demjanuk-Prozeß noch die Diskussion um den Staatsbesuch von Präsident Chaim Herzog in der Bundesrepublik erschien ihnen berichtenswert. Aber auch für den Dauerkonflikt zwischen Juden und Arabern, Ashkenasim und Sephardim, religiösen und laizistischen Israelis, vermochten sie sich nicht zu interessieren, geschweige denn für die Orientalisierung der Gesellschaft oder die Krise der Gemeinwirtschaft. Den beiden Rotsehern kamen sogar die Elementarkenntnisse in den Grundrechenarten abhandeln. Mit Satzfezzen und Zitatmontagen von acht der insgesamt 37 Reisetilnehmer suggerieren sie dem Leser die Linkslastigkeit der Reisegruppe und prangern die Bundeszentrale für politische Bildung als „Selbstbedienungsladen“ an, die auf Kosten des Steuerzahlers ins Heilige Land fahren. Dabei übersehen die strengen Gesinnungsprüfer geistlich, daß Sinn

und Zweck einer von der Bundeszentrale veranstalteten Journalistenreise nicht etwa Denunzierung und Diffamierung von Kollegen, sondern Berichterstattung über Israel ist. Insofern fällt der Vorwurf der Zweckentfremdung von Steuermitteln auf diejenigen zurück, die ihn erheben.“

Dr. Peter Hölzle
„Evangelische Kommentare“
7000 Stuttgart

*

„Bis zum Ende der Reise hatte ich mich zurückgehalten und den Abteilungsleiter der Bundeszentrale für politische Bildung nie mit dem verräterischen Genossen-Du angesprochen. Umsonst diese Zurückhaltung. Spätestens am Ölberg hatten mich die beobachtenden Begleiter dieser Reise, die Herren Barth und Schneider, als linken Medien-Spezialisten enttarnt. (Prototyp X2, der keine Kirchen fotografiert, um die religiösen Gefühle seiner Tochter nicht zu verstärken.) Bewundernswert dieser analytische Scharfblick, dem selbst die linken Motive der Motivsuche nicht entgehen. Nach Durchsicht meiner Israelaufnahmen muß ich die Einschätzung voll bestätigen. Bilder mit Panzern, Soldaten und Schlachtfeldern sind mir alle

verwickelt. Wenn es überhaupt Kultur gibt, dann nur als arabisch-moslemisches Kulturgut. Mit dem linken Ekel vor der Realität habe ich vor allem Blumen aufgenommen. (Rosarote bis blutrote Blüten vor grünem Hintergrund!) Nach der Hessenwahl keine Blüten mehr, sondern nur noch Steine und Wüste. Die Gruppenfotos habe ich sofort vernichtet. Welche intimen Einblicke in das Beziehungsgeflecht der linken Kader-Multiplikatoren! Nur die Herren Barth und Schneider tauchen nie im Bild auf. Waren sie zu unscheinbar oder hielten sie sich als beobachtende Begleiter verdeckt? Da die sprachliche Gewandtheit der Autoren offensichtlich nicht ausreicht, ihren Reiseeindrücken durch Knittelverse die angemessene Form zu verleihen, sollten sie sich vielleicht an einem Ratgeber „Wie fotografiere ich rechts und richtig im Ausland“ versuchen.“ Dr. Wolf-Rüdiger Wagner
3000 Hannover

Bitte beachten Sie: Veröffentlichungen auf dieser Seite stellen keine redaktionellen Meinungsäußerungen dar. Ihre Zuschriften sollten sich auf Beiträge in dieser Zeitung beziehen. Kurzgefaßte Briefe haben eine größere Abdruckchance.

Zustimmung zu TV-Kritik

Peter A. Weckert: „Der pure Schwachsinn“; Tele-Merkur vom 30. April/1. Mai

„Zu Ihrer Kritik möchte ich Ihnen gratulieren. Sie haben mir, und vielen meiner Bekannten, aus dem Herzen gesprochen.“

Es ist einfach unbegreiflich, daß verantwortliche Stellen dieses Senders so einen ausgesprochenen Schmarrn zur Sendung zulassen; man ist ja vom WDR schon einiges gewöhnt, aber es ist einfach empörend, wie unsere Fernsehgebühren auf diese Art und Weise verplempert werden. Wie Sie, hat uns alle diese unmögliche Moderatorin genervt. Wir haben abgeschaltet, ihr Ge-

habite war einfach unerträglich.

Bitte nennen Sie auch weiterhin das Kind beim Namen und haben Sie den Mut, Miß-Sendungen anzuprangern. Ich danke Ihnen dafür.“

Ludwig Fischer
8230 Bad Reichenhall

*

„Ihrer Kritik stimme ich voll zu, möchte Sie aber auf einen Irrtum hinweisen. Nicht eine Kandidatin hatte einen Anfall von Analphabetismus, sondern die Tierärztin Frau Millowitsch (also war sie doch nicht so deplaziert). Sie nämlich schrieb Brot mit „d“.“

Max Trautmann
8033 Martinsried

Vermittlung

Die Leserbriefseiten

Wenn noch jemand der Meinung ist, daß das regelmäßige Lesen des Münchner Merkur wenig Sinn habe, dann möge ihm diese kleine Geschichte Veranlassung sein, sogleich ein Abonnement abzuschließen.

Sie veröffentlichten unlängst einen Leserbrief von mir und er-

Mit Geburtst

„Auf Thronansprüche hat die Ex-Kaiserin nie verzichtet“; Blickpunkt vom 5. Mai

„Zieht man von Herrn Orthmerdings Beitrag zum 95. Geburtstag von Kaiserin und Königin Zita den Spott ab, bleibt nur Vorurteil übrig. Erstens wundert er sich, daß ihr ältester Sohn – Otto von Habsburg – zum Kaiser erzogen, nun „nur“ Europaparlamentarier sei. Dies drückt wa-

LESERBRIEFE

Höhe Rückblick auf eine Reise

weitergegeben. gerne, worauf swahl der zwei muß, wie die ortungsvoll ge- und wie man so aibaum sicher

ist es doch bes- Kochel weiter- Stangerl auf-

enverein Aying nut Müller-Tolk 8011 Aying

ewicht

ert Krebs"; Welt- ärz

von Herrn Pro- tein erkranken rgewicht häufi- Das sind dann wichtigen Frau- kle Bauerbröt

übergewichtigen und diese nicht rnde Vielfraße' rnelia Altendorf 011 Vaterstetten

„Wie die Bonner Bundeszentrale für Politische Bildung auf Kosten des deutschen Steuerzahlers linke Journalisten nach Israel einlädt“, Kulturteil vom 23. April

„Achim Barth und Ralf Schneider (nachfolgend y₁ und y₂ genannt) fühlten sich politisch und als Christen in die Ecke gedrängt – aus der sie um so erbitterter zurückschlagen; ob sie es nicht selbst schuld sind? Wer sich – wie y₁ und y₂ – auf der gesamten Reise auf der Hinterbank versteckt, gemeint ist damit nicht nur der Bus, wer bei keinem der zahlreichen Referate, nicht einmal im christlichen Kibbuz Nes Ammim irgendeinen Diskussionsbeitrag liefert, wer sich zu keiner der anfallenden Gruppenaufgaben, wie etwa der Übernahme einer Moderation, bereitfindet, wer in 16 Tagen mit jeweils drei gemeinsamen Mahlzeiten ganz überwiegend im Gespräch miteinander zu sehen war, wer sich also dermaßen isoliert – wie sollte sich der nicht „draußen“ fühlen?

Keineswegs gingen lauter Duz-Freunde auf Reise, von y₁ und y₂ abgesehen, vielmehr entstanden im Laufe der Zeit Freundschaft-

ten. Offene, auch politisch kontroverse Gespräche waren möglich, Schecks wurden keineswegs nur an sozialistische Kibbuzim, sondern alternativ zum Geschenk auch an Referenten überreicht, die Frage der Wahl zwischen Kibbuz-Besuch und Heiligen Stätten stellte sich nicht, weil beides im Programm festgelegt war.

Eine Frage läßt mich nicht los: hat der, der wachen Sinnes den Judenstaat Israel besucht und dann davon spricht, daß sich Christen dort in die Ecke gedrängt fühlen, eigentlich irgend etwas von der Historie und der Tragik dieses Landes verstanden?“ Dr. Eva-Maria Streier Vorstand der Gesellschaft Katholischer Publizisten Deutschlands Pressesprecherin der Deutschen Forschungsgemeinschaft 5300 Bonn

Bitte beachten Sie: Veröffentlichungen auf dieser Seite stellen keine redaktionellen Meinungsäußerungen dar. Ihre Zuschriften sollten sich auf Beiträge in dieser Zeitung beziehen. Kurzgefaßte Briefe haben eine größere Abdruckchance.

Das Benehmen

„Benehmen ist in – aber einige alte Zöpfe sind ab“; Blickpunkte vom 8. Mai

„Kinder müssen nach ihrem anstrengenden Tag nicht in jedem Fall ihren Platz im Bus oder Tram für eine rüstige Rentnerin räumen, die von einem Kaffeeklatsch kommt“. Die Österreicherin Sylvia Lichem von Löwenbourg soll ihre Weisheiten in Österreich lassen, denn sie eignet sich bestimmt nicht, vor allem jungen Menschen Anstand beizubringen. Alte Menschen haben es verdient, auch wenn sie aus dem Kaffeehaus kommen; daß man ihnen einen Sitzplatz wo auch immer anbietet. Was haben diese alten, liebenswerten Frauen schon alles erlebt, zum großen Teil zwei Weltkriege, Trümmer weggeräumt, auch in der eigenen Wohnung, Männer und Söhne im Krieg verloren, ausgebombt usw. Ist man diesen Frauen neidig, wenn sie sich im Kaffeehaus eine Tasse Kaffee leisten, weil sie da unter Menschen sind?

Da ich die Österreicher kenne, und auch mag, weiß ich, daß sie nicht so denken und handeln würden.“

Barbara Schuster
München 90

nupper-Preise

Streifenkleid
in sommerlicher Romantik mit
weitschwingendem Rock,
Gr. 36-46,

nur 70,-

Pumps

nur 28,-

„Ja, so isses!“ oder die Geschichte vom Selbstbedienungsladen

Die Bonner Bundeszentrale für Politische Bildung ist ins Gerede gekommen – Staatsminister Stoiber fordert endlich Konsequenzen

Dieter Schmidt-Sinns, Abteilungsleiter der Bundeszentrale für Politische Bildung in Bonn, fühlt sich schwer getroffen. Offensichtlich aus guten Gründen: Wurde doch in dieser Zeitung ausführlich berichtet, wie er kürzlich (bei weitem nicht zum erstenmal) eine mehrheitlich links besetzte Journalistentruppe nach Israel begleitete – auf Einladung der Bundeszentrale. Schmidt-Sinns (von seinen Journalisten-Freunden einfach Dieter oder im Genossen-Kose-Kürzel Schmi-Si genannt) sucht Rückendeckung. Fühlt sich er-
 tappt.

Nun bestätigen einem sogar in dieser Angelegenheit ganz unver-

bestätigt, ihre Besitzstände nicht nur zu wahren – sondern sie möglichst auch zu erweitern. Wobei die Union in einer fatalen Lage ist. Mit dem ehemaligen Geschäftsführer der Hanns-Seidel-Stiftung, Wolfgang Maurus, verfügt die Union zwar über einen philosophischen Kopf in der Bonner Spitze der Bundeszentrale. Allein: Maurus scheint überfordert, die schlimmen Verkürzungen dieses Betriebs beherzt aufzubrechen. In Unionskreisen Bonns und Münchens erzählt man sich, Maurus habe auch an der Isar schon immer gerne mal mit den Muskeln gespielt – sei aber letztlich dann ängstlich in Deckung gegangen.

Gespräch mit Leiter der Bayerischen Staatskanzlei

Zum Problemfeld Bundeszentrale für Politische Bildung im folgenden ein Gespräch mit dem Leiter der Bayerischen Staatskanzlei, Staatsminister Edmund Stoiber. Herr Staatsminister, die Bundeszentrale ist ins Gerede gekommen. Wie bewerten Sie die Misere?

Ich will die in Ihrer Zeitung publizierten Ergebnisse einer Israel-Reise der Bundeszentrale nicht im einzelnen bewerten – aber Schwierigkeiten liegen doch auch in der Natur der Sache, also darin begründet, daß an der Spitze der Bundeszentrale eine Dreier-Konstellation

bedeutet die Gefahr einer Polarisierung.

Ich plädiere für eine einheitliche Spitze. Man sollte es jetzt mal wirklich angehen und überlegen, ob man nicht eine Einzelverantwortung für die Spitze findet. Derzeit hat die Bundeszentrale noch ein Gesicht, für das die liberal-sozialistische Koalition von vormals die Maßstäbe gesetzt hat. Sie hat die Bundeszentrale zu stark polarisiert. Es ist meines Erachtens dem Bundesinnenminister zuzuschreiben, daß sich hier schon einiges entzerrt hat.

aba

Nun weiß Wolfgang Maurus natürlich nur zu gut, wo es in der Bundeszentrale im argen liegt. Maurus setzt auf Zeit. Er laviert und taktiert – sagen Insider in Bonn. Bislang allerdings nicht eben erfolgreich. Dabei ist das, was Maurus als Ziel sich vorgenommen mühte, das Selbstverständliche schlechthin. Es kann in niemandes Interesse liegen, die Bundeszentrale für Politische Bildung von dem einen parteipolitischen Gewässer ins nächste zu heben. Einer so wichtigen Institution tut not souveräne fachliche Kompetenz, staatsbürgerliches Verantwortungsbewußtsein. Wer da in Schubladen denkt, strikt nach rechts und links sortiert, müßte im Grunde genommen fehl am Platze sein.

Zur Auffüllung des „Lagers“ Bundeszentrale für Politische Bildung mit rechten und linken Flaschen, mit Versorgungsfällen und ideologischen Hardlinern sind die teuren Bundesgelder, die hier tagen tagaus ausgegeben werden, nicht gedacht.

Das weiß auch die CDU. Im Bonner Konrad-Adenauer-Haus kennt man die üble Situation bestens – und schüttelt resignierend den Kopf. Man habe da we- nig Einfluß. Die Schwesterpartei CSU sei da ja in der Pflicht...

Das weiß auch Schmidt-Sinns, der pikantesweise aus dem Direktoriats-Bereich des CSU-Mannes Maurus kommt. Und so wird ihm (nach dem Motto „Mitgefangen, mitgehangen“) in ei-

nem Brief des Direktoriats be- scheinigt, daß die Vorwürfe be- züglich der Israel-Reise (so) nicht coram publico gemacht wurde.

Übrigens: Eine gesetzliche Grundlage für die Dreier-Lösung an der Spitze der Bundeszentrale für Politische Bildung gibt es nicht. Nur einen Erlaß des zu- ständigen Bundesinnenministe- riums aus dem Jahre 1974. Und warum sollte der nicht geändert werden können?

Achim Barth und Ralf Schneider

Unvergesslich bleibt Alec Guinness (rechts) in dem Film-Epos „Law- rence von Arabien“, hier mit Peter O'Toole. „Ladykiller“ Guinness, der gerade in Cannes bei den Filmfestspielen geehrt wird, widmete die populäre Heyne Filmbibliothek ein Nachschlagewerk mit über 100 Film- und Theaterfotos (von Andreas Missler, 269 Seiten, 12,80 Mark).

VERSCHIEDENES

Hallo, Hausfrauen!
 Haben Sie Lust in TV Werbe-Spot
 für Ariel flüssig zu sein? Wenn Sie
 Ariel flüssig verwenden, 18-30 Jahre,
 outstehend und modelbewußt sind

BayernPferd – Kindertag

Ungar. Hellschrein, 089/2015135 Eine kleine Anzeige im Münchner
 KARTENSEHEINERIN. ☎ 08165/2304
 KARTENSEHEINERIN ☎ 3143292
 Tel. 089/53 07 25

Das Testament des Dr. Obtracula!

Von einem „berüchtigten Politourismus“

Wie man in Bonn die Arbeit der Bundeszentrale für Politische Bildung einschätzt

Problemfeld Bundeszentrale für Politische Bildung in Bonn. Ein hoher Regierungsbeamter greift zu drastischen Wendungen, wenn er, aus guter Kenntnis gespeist, seine Meinung zu besagtem Haus an der Berliner Freiheit in der Bundeshauptstadt formuliert: „Die Bundeszentrale – längste eine hoffnungslose chose.“ Oder: „Hoffnungslos davon auszugehen, daß in diesem Laden noch etwas bewirkt werden kann.“ Oder, in biologischer Version: „Dieses Haus ist total vergammelt. Da hilft auch der Glaube nichts, man könne ein Pflänzchen draufsetzen, das schnell Wurzeln schlägt und den ganzen Betrieb endlich befruchtet.“

In der Bundeszentrale bestätigt einem ein altgedienter Mitarbeiter, der ausgezeichnete Insider-Kenntnisse hat: „Jeder in Bonn weiß um die Mißstände in dieser Einrichtung. Jeder weiß, daß die Verhältnisse hier verlottert sind. Aber – keiner rührt öffentlich daran.“ Und, fährt unser Mann fort: „Greift jemand von außen die Bundeszentrale an, regt sich sofort über alle Partei-Grenzen hinweg massiver Corps-Geist.“ Die politische Besitzstands-Wahrung der Parteien habe da zu erheblicher Immobilität geführt, zu bösen Verkrustungen. Im Grundsatz es ja ganz gut, daß diese Misere endlich einmal an die Öffentlichkeit komme.

Der Hardliner

Analysieren wir zunächst die Mängel in der Führung der Bundeszentrale. Beginnen wir mit der Beschreibung einer Fehl-Konstruktion. In Bonn kann man selbst aus Kreisen der SPD Unzufriedenheit mit dem Dreier-Direktorium an der Spitze vernehmen. Dieser Dreier wurde vor Jahren eingeführt, um der FDP zu einem Direktorenposten zu verhelfen. Und entsprach damit dem hehren Argument, daß es im Bereich der Politischen Bildung wichtig sei, an einem Konsens aller Bundestagsparteien zu arbeiten. Zudem haben auch die Stiftungen dieser Parteien ein deutliches Interesse an der Bundeszentrale.

Innovationshemmend ist einmal, daß Personal-Entscheidungen in der Bundeszentrale praktisch auf allen Ebenen nur gefunden werden können im Konsens des Dreier-Direktoriums. Widerspricht einer der Direktoren einem Plan, geht er an das aufsichtsführende Bundesinnenministerium. Und das, klagt ein Bonner CSU-Mann, ziehe unbecommene Entscheidungen auch nicht durch, jedenfalls in der Regel nicht. Nun ist im Innenministerium zwar ein ausgezeichnete Kopf mit nachhaltiger Kompetenz auch in Sachen Bundeszentrale im Bereich der Aufsicht

ebendieses Hauses verantwortlich. Aber so einfach scheinen Neuerungen in einem Mammut-Unternehmen wie dem Innenministerium nun nicht. Friedrich Zimmermanns Behörde, sagt man in Regierungskreisen, sei ein Haus, in dem es viele Strömungen gebe, solche, die aneinandervorbeifließen und solche, die gegeneinanderfließen. Und nicht immer habe unbedingt die Leitung des Hauses das eigentliche Sagen.

Nun könnte man ja seitens des Innenministeriums per Erlass eine neue Spitze der Bundeszentrale für Politische Bildung installieren – sagen und fordern die einen. Was aber Schwierigkeiten aufwirft. Zwar gab es schon einmal Pläne, die Geschäftsführung des Direktoriums, die derzeit bei dem SPD-Direktor liegt, rotieren zu lassen – eine Idee, die man schnell wieder verwarf. Die Kompetenzen der drei Direktoren sind nicht ohne weiteres zu ändern. Einige gehen gar davon aus, dies müsse „parlamentarisch behandelt“ werden. Zumindest aber ist gegenwärtig eine Modifizierung der Spitze der Bundeszentrale eine „koalitionsinterne Angelegenheit“.

Doch werden wir in puncto Spitze konkret. Aktuell sieht sie so aus. Geschäftsführender Direktor ist Franklin Schultheiß, ein Genosse, der in etwa zwei Jahren pensionsreif wird. Nach einem arbeitsgerichtlichen Vergleich könnte das Bundesinnenministerium ihm die Geschäftsführung 1988 wegnehmen. Spätestens nach zwei Jahren könnte die Spitze dann neu organisiert werden. Schultheiß gilt in Bonn als „hardliner“, als einer, so ein anderer Bonner Spitzenbeamter, der offenbar nach der Devise verfährt: „Ich kann eh' nichts mehr verlieren.“ Ergo „haut Schultheiß drauf, solange es geht“.

Der zweite Mann in der Spitze heißt Horst Dahlhaus, ein Mitglied der FDP. Dahlhaus, der nach sozial-liberalen Zeiten inzwischen den neuen Kurs seiner Partei mitträgt, hat, so heißt es, wahrscheinlich resigniert. So in dem Sinn: Es habe in diesem Hause ja doch keinen Zweck mehr. Und da auch er nicht mehr der jüngste ist, hat er auch keine Lorbeeren mehr auf diesem Gebiet zu erwarten. Also bleibt alles beim alten.

Der dritte Mann heißt Wolfgang Maurus, ein Christ-Sozialer. Maurus, der vorher in München Geschäftsführer der Hanns-Seidel-Stiftung war, wird mitunter in Bonn als „etwas schwach“ beschrieben – so etwa ein CSU-Mann im Regierungsapparat. Nun hat Maurus freilich keinen leichten Stand bei der momentanen Konstellation der Bundeszentrale. Einig ist man sich aber sowohl in München wie in Bonn: Maurus ist am Rhein nicht der „Überflieger“, als der er an der Isar galt – unter ganz anderen Bedingungen

Wolfgang Maurus (CSU), einer der drei Direktoren der Bundeszentrale für Politische Bildung in Bonn. Foto: MM

selbstverständlich. Es ist übrigens bekanntlich Maurus, dem unmittelbar die sechsmal jährlich stattfindenden Israel-Reisen (für Journalisten) unterstehen. Da in dem Direktoriums-Bereich Maurus aber auch ein so verbindlich wie hartgesottener Genosse wie Dieter Schmidt-Sinns arbeitet, findet ausgerechnet unter CSU-Regie der berüchtigte „Polit-Tourismus“ der Genossen statt. Und, so spottet man: Maurus kann bisweilen nur mit dem „Brecheisen“ einen Konservativen auf die Einladungsliste nach Israel bringen.

Weltverbesserer

Noch einmal: Was tun? Die Direktoren der Bundeszentrale sind (einstweilen bis auf Maurus) Beamte auf Lebenszeit. Sie können nicht mal versetzt werden. Man könnte ihnen höchstens anderweitig eine höher dotierte Position anbieten. Etwa den Präsidenten-Posten einer Behörde. Aber, so stöhnt man in Bonn, dann verlagere man die Misere nur auf die nächsthöhere Ebene. Eine Chance böte sich, wenn einer der Direktoren vorzeitig ausschiede und man die Stelle nicht neu besetzte. Denkbar wäre dieses Verfahren ja, bis nur noch ein einziger Direktor übrigbliebe. Dann endlich wäre eindeutige Verantwortlichkeit in diesem Hause etabliert. Auch die Grünen haben inzwischen Ambitionen auf die Bundeszentrale angemeldet. „Formal kein Anspruch.“ Keine Chance, meint das Innenministerium.

Das letzte Kapitel, ein letztes zu den in Verruf gekommenen Israel-Reisen. Das Unternehmen Israel

der Zentrale ist ein wichtiges, ein unverzichtbares Gut. Es darf nicht angetastet werden. Daß es auch mißbraucht wird, wird in Bonn so erklärt: Schon in den 70er Jahren seien zwei Kriterien für die Bewerber-Auswahl festgelegt worden. Man habe sich geeinigt: „Wir nehmen Rote und Schwarze, mischen die, wie sie kommen und schicken sie so nach Israel.“ Doch bald hätten sich die Reise-Leiter der Bundeszentrale besonnen gemeldet – die wollten möglichst brave, in sich homogene Gruppen. Wollten möglichst wenig Streit unter ihren journalistischen Zöglingen. So bastelte man zwei Sorten von Gruppen: rote und schwarze. Dieter Schmidt-Sinns beispielsweise, das ist regierungsbekannt, stellt „ganz klar ausgesprochen linke Gruppen“ zusammen.

Über die schlimme Eigen-Dynamik solcher stur nach parteipolitischen Mustern zusammengestellten Gruppen wurde in dieser Zeitung ausführlich berichtet. Auch in den zuständigen Bonner Ministerien gibt man gerne zu, daß da auf Kosten des Steuerzahlers gelegentlich „linke Ideologen, Weltverbesserer mit vorgefertigten Meinungen“ ins Heilige Land gekarrt werden. Ob sich das künftig ändert? Das Innenministerium hat nach den Berichten in dieser Zeitung die Direktoren der Bundeszentrale aufgefordert, für eine überparteiliche Auswahl der Israel-Reisenden zu sorgen. Und da zusätzlich noch einiges mehr angemahnt wurde, ist die Angelegenheit den Herren der Bundeszentrale für Politische Bildung höchst unangenehm.

Achim Barth und Ralf Schneider

Ein Angriff auf die Bundeszentrale für Politische Bildung

Der durchsichtige bayrische Code

Warum zwei Teilnehmer eines von der Bundesanstalt organisierten Israel-Besuchs Ihre Reisegefährten zu diskreditieren versuchten

Von unserem Redaktionsmitglied Martin E. Südkind

Bonn, 21. Mai
Heribert Schwan, Redakteur im Deutschlandfunk, begrüßte seine Hörer morgens kurz vor sechs Uhr mit den Worten: „Ich habe Ihnen schon von meiner 14tägigen Studienreise nach Israel erzählt... Wir - das waren 37 sogenannte Medienexperten, meist Journalisten und Medienpädagogen -, die mit Vertretern aller politischen Richtungen zusammenkamen. Wir besuchten die Golan-Höhen, wurden sachkundig gemacht mit den militärpolitischen Problemen Israels. Wir führen zum Wüstenforschungsinstitut in der Negev-Wüste, schwammen im Toten Meer, lernten Hebron, Jericho und Jerusalem kennen. Zweimal wurden wir mit der rauen Wirklichkeit eines Kibbuz vertraut gemacht...“

Und dann vernahm die DLF-Hörer ein Gespräch mit Mascha Ya'ari, einer 43jährigen Jüdin, die in Köln geboren wurde, 1938 aus Nazi-Deutschland entkam und heute im Kibbuz Lehavot Habasas lebt. Mascha erzählte, ihre Eltern seien verschollen, wahrscheinlich umgebracht worden in Treblinka oder in Majdanek... Nein, Deutschland möchte sie nicht mehr besuchen, aber der Kontakt mit Deutschen, der sei ihr schon wichtig. Viele ihrer Landsleute, die in Bergen-Belsen gewesen und dem Holocaust doch noch entronnen seien, die könnten deutsch heute nicht mehr hören - das tut ihnen was, sie bekommen davon Ausschlag... Aber, sie, Mascha, bittet um Einsicht: „Die sind nicht wie ich, ja! Sie werden das verstehen, nehme ich an. Kommen Sie zurück, kommen Sie zurück, Shalom.“

Selt Jahren ein Dorn im Auge

Das war am Montag, dem 4. Mai. Elf Tage davor, am Donnerstag, dem 21. April, waren die Leser des *Münchner Merkur* im Kulturteil auf einen Bericht gestoßen, in dem Namen auf merkwürdige Weise verschlüsselt waren und der folgende Passage enthielt: „Herr X8, Bundesender Deutschlandfunk, ein Journalist, der dort bereits massiv für negative Schlagzeilen sorgte, übt sich in peinlich hochmütigen Fragen. Eine dummdreiste Art, neudeutscher Überheblichkeit. Ein typisch linkes Syndrom. Nachdem Dieter Schmidt-Sinn der sozialistischen Kibbuz-Dame eigens noch einen Scheck der Bundeszentrale für die Kibbuz-Kasse überreicht hatte, war X8 noch um einen O-Ton besorgt. Ein völlig unsensibler Umgang im Stil: Erzählen Sie jetzt wann haben Sie vom Tod ihrer Eltern im KZ erfahren? Ein übliches Beispiel von Kalkschneiderei. Keine Bitte. Kein Takt. Die Visitenkarte ausgerechnet des Deutschlandsfunks - in Israel.“

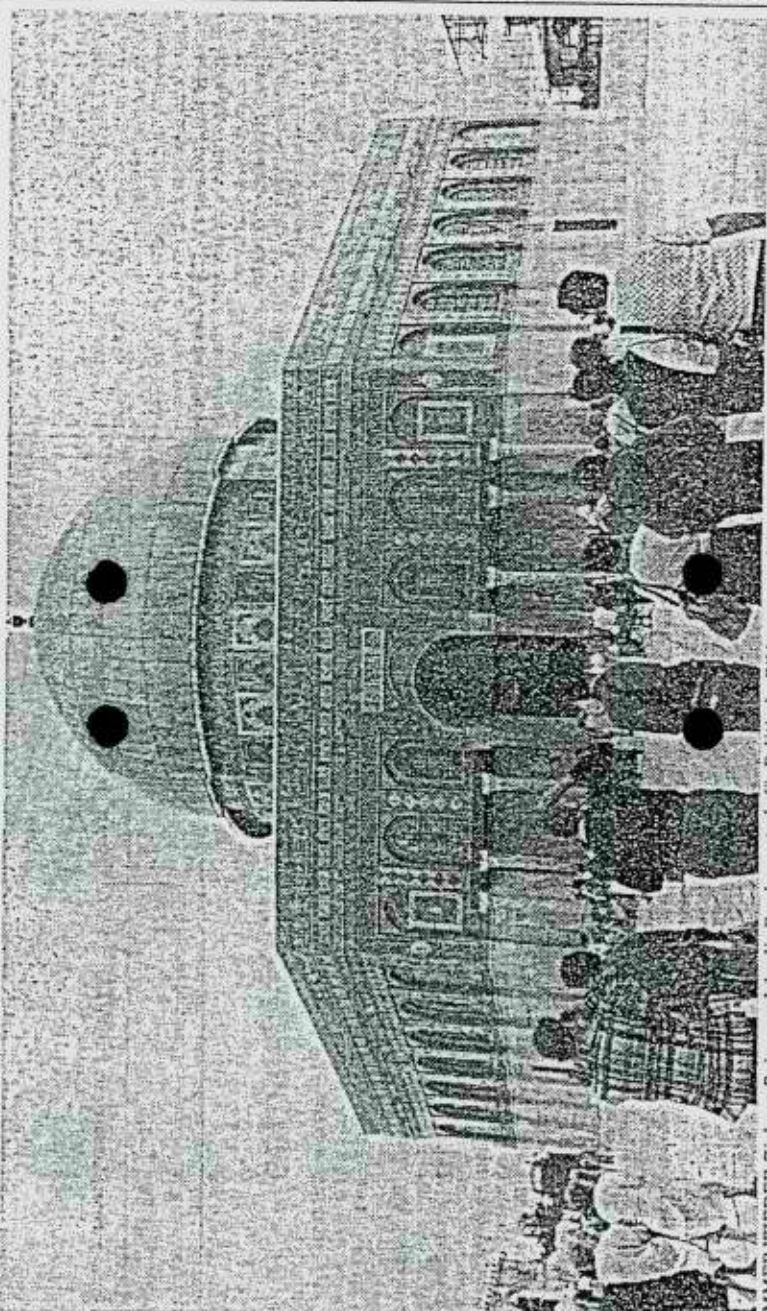
Wir sind mitten in der Geschichte. Klar: Heribert Schwan und „Herr X8“ sind ein- und dieselbe Person. Aber nicht nur von ihm und sieben anderen, die während besagter Israel-Reise sich auf schamlose Art bespitzelt und verflücht haben, soll die Rede sein. Denn dieser Fall von Ehrabschneiderel, auf den sich *Merkur*-Feuilletonchef Achim Barth und dessen Kollege Ralf Schneider eingelassen haben, hat natürlich auch einen deutlich erkennbaren politischen Hintergrund. Und gerade der CSU kommt die Affäre recht, denn dabei geht es vor allem um die in Bonn ansässige Bundeszentrale für Politische Bildung, die der Christenunion schon seit Jahren ein Dorn im Auge ist. An der Spitze der Bundeszentrale führt nämlich seit sozial-liberalen Regierungszeiten ein Sozialdemokrat die Geschäfte, dem ein FDP-Mann zur Seite steht; der Dritte im Bunde, der Abgeordnete der CSU, hat bislang jedenfalls das nicht durchgesetzt, worauf es den Bayern immer wieder vor allem ankommt: die politische Wende herbeizuführen, wo immer es geht.

1974 hatte Hans-Dietrich Genscher als damaliger Innenminister und damit Diensther der Bundesanstalt verfügt, daß dieses Dreierkollegium an die Spitze der Behörde gestellt wurde - schon ausgewogen zwischen SPD, FDP und Union. Mittlerweile führt seit vielen Jahren Franklin Schultze (SPD) die Geschäfte, unterstützt von Horst Dahlhaus (FDP) und neuerdings von Wolfgang Maurus (CSU), der vom Geschäftsführerposten der Hanns-Seidel-Stiftung nach

sollte es jetzt mal wirklich angehen und eine „Einzelpersönlichkeit“ für die Spitze der Bundeszentrale suchen, auf daß deren „liberal-sozialistisches Gesicht“ endlich umgeschiedelt werde.

Einer von denen, gegen die sich die Erbitterung aus München im besonderen richtet, ist (siehe oben) Dieter Schmidt-Sinn, als Abteilungsleiter der Bundeszentrale unter Direktor Maurus zuständig für Journalistenreisen nach Israel, deren jüngste vom 27. März bis 12. April stattfand.

Barth/Schneider allerdings nicht daran, in zwei weiteren Artikeln nachzulegen und den Vorwurf, sie, Barth und Schneider, hätten sich als Spitzel und Fälscher betätigt, mit dem Satz zu konkretisieren, „jede“ der von ihnen notierten Außenreisen aus dem Kreis der Reiseleiter sei nicht privat, sondern in aller Öffentlichkeit gefahren. Dabei müssen sie freilich das meiste, was sie aufschnappten, gründlich falsch verstanden haben. Heinz Delters zum Beispiel, Schulfunk-

IMMER WIEDER Ziel von Rettern, welche die Bundeszentrale für Politische Bildung organisiert: Jerusalem mit dem Felsendom.

Achim Barth und Ralf Schneider veröffentlichten zehn Tage nach der Rückkehr im Kulturteil des *Münchner Merkur* ihren „Reisebericht“, der sich im wesentlichen darauf beschränkte, acht Mitreisende anhand von Zitatstücken, Bewertungen und Verdächtigungen öffentlich als „strumm linke Kadernmultiplikatoren“ niederzumachen. Von „X 1“ bis „X 8“ durchnumeriert, fanden sich Schwan und andere in dem Bericht wieder, in dem das Autorenpaar am Ende zu der Forderung gelangte, die Bundesregierung solle gut daran, sich künftig mehr um die Bundeszentrale zu kümmern. Israelfahrten, wie die beobachtend begleitete, mußten, so empfahlen Barth und Schneider, der Vergangenheit angehören, und Schmidt-Sinn müsse jedenfalls unmißverständlich klargemacht werden: „Kein linkes und linkelndes Israelorado auf Kosten des Steuerzahlers.“

Die Betroffenen, darunter auch Pädagogen und ein Mitarbeiter aus dem Bonner Wirtschaftsministerium, fühlten sich geradezu denunziert, riefen den Presserat an und verlangten von der Bundeszentrale eine Ehrenretterklärung, die sie auch erhielten und die der *Münchner Merkur* als Leserbrief abdruckte. Das hinderte das Paar

redakteur beim Westdeutschen Rundfunk, wurde als „Herr X 7“ der Leserschaft so vorgeführt - ... ehemaliger Pädagoge, berichtet seiner Kollegin von einem mühsamen Kampf - bis er seinen Geographieunterricht endlich mit politischen Inhalten füllen konnte... Delters fälschte sich bei der Lektüre an den Kopf: Weder sei er Pädagoge gewesen, noch habe er je Geographie unterrichtet. Richtig sei hingegen, daß er während der Reise über einen Plan der Moskauer-ARD-Redaktion erzählt habe, eine Sendereihe über die Sowjetunion im Geographiebereich des Schulunterrichts unterzubringen, was sich, aus welchen Gründen auch immer, schließlich zerschlagen habe...

Von ähnlicher Qualität war die Wiedergabe einer Begebenheit, bei der Wolf-Rüdiger Wagner vom Niedersächsischen Landesinstitut für Lehrerbildung, im *Merkur*-Beitrag als „Herr X 2“ bezeichnet, die Hauptrolle spielte. Wagner habe während der Besichtigung der Vaterunser-Kirche auf dem Ölberg in Jerusalem einem Nebenmann gestanden, daß es jetzt mit dem Photografiere ein Ende haben müsse: „Sonst wird meine Tochter noch in ihren religiösen Gefühlen gestärkt...“ Was hier als Hieb und „böswillige

Unterstellung“ (Wagner) ins Blatt gerückt wurde, ludte auf einem Hergang, den die Autoren offenbar nicht miterlebt hatten. Wagner unterhielt sich mit einem Kollegen über religiöse Erziehung und auch die Erfahrung so mancher Eltern, daß ihre Kinder in der eher säkular geprägten Wirklichkeit auffallend starke Bindungen an den Religionsunterricht zeigten. „Im Angesicht dieser Kirche und des ganzen Israelbesuchs“, erinnert Wagner sich heute, „war das ein sehr ernsthaftes Gespräch“, aus dem er sich dann mit jener flapsigen, ironisch dahingeworfenen Bemerkung verabschiedet habe, die später als Überschrift des Barth/Schneider-Artikels herhalten mußte.

In der Bundeszentrale in Bonn wird nicht bestritten, daß bei der Planung der Israelreisen auch darauf geachtet wird, daß die Teilnehmer zusammenpassen. Einen journalistisch degoutanten Vorgang, wie den beschriebenen, hat Direktor Dahlhaus, seit 15 Jahren dabei, bisher nicht erlebt. „Eine solche Fliegenbeizähler habe ich zum erstenmal zurückgemeldet bekommen.“ Bei der Auswahl der Teilnehmerfrage man weder nach Parteilichkeit noch nach der politischen Einstellung. Kuratoriumsmitglied Volkmar Kretkowski von der SPD setzt nach: „Soll man künftig Israelreisende einer politischen Gesinnungsprüfung durch die Bundeszentrale unterwerfen? Das ist doch absurd.“ Eine eindeutige Antwort weiß auch Wighard Härdt, zuständiger Abteilungsleiter im Bundesinnenministerium, nicht zu geben. Er hat die drei Direktoren mittlerweile ins Gebet genommen und ihnen auferlegt, „streng darauf zu achten“, daß Reisegruppen künftig „ausgewogen“ zusammengestellt würden. Von „Homogenität“ ist nun die Rede, aber was das genau heißen soll, wird nicht so recht verständlich. Härdt stellt sich wohl Reisegruppen vor, in denen „Linke“ und „Rechte“ in gleicher Zahl vertreten sind - denn den einen wie den anderen „täte es mal ganz gut, nicht nur im eigenen Saft zu schwören“.

Ein gestrichelter Fragesatz

So ist denn wohl eine Institution - mehr als hundertmal haben in den zurückliegenden Jahrzehnten Israel-Reisen der Bundeszentrale stattgefunden - durch den „Reisebericht“ der Journalisten Achim Barth und Ralf Schneider gründlich beschädigt worden. Die entscheidende Frage freilich, wer welchen politischen Anstoß zu der „beobachtenden Begleitung“ gegeben hat, ist nur unzureichend geklärt. Verbürgt immerhin: Barth, Bayerns Staatskanzlei stets zu Diensten, und Schneider, ehemals Medienreferent der Hanns-Seidel-Stiftung, sind von CSU-Direktor Maurus auf die Teilnehmerliste der Reise bugsiert worden. Daß Autor Barth die Fahrt mit gewissen Absichten angetreten hat, ist aus Bemerkungen zu schließen, die er im Gespräch mit dem britischen Korrespondenten Tony Catterall vom Bonner Büro des Observer äußerte. Catterall notierte: „Barth sagte, er und Schneider seien gemeinsam

gefahren (gone as a pair), um eine solide Grundlage für ihren Artikel zu haben.“ Daß die beiden jedenfalls an Israel und dem Reiseprogramm ausgesprochen wenig interessiert waren, liegt für die übrigen Teilnehmer auf der Hand. Mehrere von ihnen - auch solche, die im *Merkur* nicht aufgespielt wurden - erinnern sich übereinstimmend, das Paar habe sich kein einziges Mal an Referaten und Diskussionen beteiligt - so auch Teilnehmerin Eva-Maria Strelter von der Deutschen Forschungsgemeinschaft. Die beiden hätten sich „völlig isoliert, keinen Kontakt gesucht, vielmehr gemieden“ - so Herbert Heinzeimann von der *Nürnberger Zeitung*. Am Programm hätten sie „überhaupt kein Interesse gehabt“, sie hätten Gesprächszeiten „von quer auf geschnappt“ und teilweise „offenbar nicht begriffen“ - so Heinz Delters vom WDR.

Im deutschen Presserat ist eine Beschwerde der Reiseleiter in dieser Woche eingegangen. Sie wird frühestens im Juli behandelt. Eva-Maria Strelter richtete mittlerweile einen Leserbrief an den *Münchner Merkur*, den die Zeitung auch veröffentlichte - freilich stark gekürzt und ohne den Fragesatz der Briefschreiberin: „Muß man in Zukunft bei jeder Pressereise gewärtig, abgehört zu werden?“

Gesinnungsfreunde, Ladenhüter und ein „Wiederholungs-Täter“

Bundeszentrale für Politische Bildung bleibt weiter im Gerede

Die Bonner Bundeszentrale für Politische Bildung ist – und das ist erfreulich – ins (selbst-)kritische Gespräch gekommen. In der Bundeshauptstadt denkt man über einige bedenkenswerte Vorkommnisse in der Arbeit dieser Institution nach. Auslöser war ein Artikel in dieser Zeitung, der über eine von der Bundeszentrale organisierte Journalisten-Reise nach Israel berichtete. Abteilungsleiter Dieter Schmidt-Sinns hatte eine ganz überwiegend links bis stramm-links beheimatete Truppe zusammengestellt, deren zum Teil skandalöse Äußerungen auszugewiesen wurden.

Nach Erscheinen des Artikels setzte sich die Bundeszentrale zur Wehr. Die Abwehr-Strategie, die sie zusammen mit publizistischen Helfershelfern zu entwickeln suchte, war denkbar schwach und sollte schnell zusammenbrechen. Die Argumentation: Hier seien Reise-Teilnehmer privat ausgehört und verzerrt zitiert worden. Nun war die Journalisten-Gruppe (vorwiegend Duz-Genossen von Schmidt-Sinns) deshalb so freimütig-dreist in Israel, weil sie sich als sogenannte homogene Gemeinschaft verstanden, als eine ideologisch weitgehend verbundene Gemeinde. In dieser Gemeinde-Öffentlichkeit fielen all jene Äußerungen, die journalistisches Ethos im öffentlichen Interesse zu dokumentieren gebot.

Nun gesteht man sich klammheimlich in den betroffenen Kreisen der Bundeszentrale langsam ein, daß die Mitglieder besagter Truppe ja nicht als Privat-Leute unterwegs waren. Man reiste auf Einladung einer staatlichen Institution, die viel Geld für solch eine Unternehmung ausgibt. Man reiste als Repräsentant bundesdeutscher Medien. Und wurde ausdrücklich ermutigt, Reise-Eindrücke publizistisch zu verwerfen. Unter Gesinnungs-Freunden – kein Problem, dachte sich Einlauder Schmidt-Sinns.

Nach und nach sickern immer mehr Einzelheiten der Affäre Bundeszentrale durch. Vor allem dies: Bei Schmidt-Sinns handelte es sich in dieser Angelegenheit um einen „Wiederholungstäter“, der offensichtlich lernunfähig sei. Was ist damit gemeint? In Regierungskreisen weist man darauf hin, daß Schmidt-Sinns vor etwa drei Jahren vom Direktorium seines eigenen Hauses schon einmal eine Rüge erhielt. Auch da gab eine Israel-Reise massiven Anlaß zum Anstoß. Aus Teilnehmer-Kreisen verlautete schon damals, die wenigen Konservativen und Liberalen, die man als Alibi unter die Gesinnungs-Genossen mischte, seien ausgegrenzt worden. Hier sei eine linkslastige Gruppe von Duz-Freunden unterwegs gewesen.

Interessant ist auch folgende Geschichte, die man sich in Bonn erzählt: Wegen Dieter Schmidt-Sinns soll es bereits eine parlamentarische Anfrage gegeben haben – in einem Artikel soll er

sich gegen das in der Präambel des Grundgesetzes verankerte Wiedervereinigungsgebot ausgesprochen haben. Nun wollen bestimmte Kreise in der Bundeszentrale die Klage, sie setze ihre Israel-Gruppen je nach parteipolitischen Farbe zusammen, dadurch relativieren, daß sie das Argument der Homogenität einführen. Ausgerechnet die zur Überparteilichkeit verpflichtete Bundeszentrale beruft sich auf das (auch vom zuständigen Bundesinnenministerium indirekt bestätigte) Prinzip der (parteipolitischen) Homogenität. Dazu ein Verantwortlicher der Bundeszentrale: „Wenn man, wie gehabt, Homogenität auf politische Homogenität verengt – ein vernichtendes Selbsturteil. Einem Pädagogen muß es doch stets ums Brückenbauen gehen, auch in journalistischen Gruppen.“

In Bonn erzählt man sich süffisant, daß Abteilungsleiter Schmidt-Sinns sich nach dem Erscheinen des kritischen Reise-Berichts auf die Suche nach Positiv-Stellungnahmen machte, die, so ein Insider, „dann als objektiv gewichtet werden sollten“. Diese Strategie ist auch im Beirat der Bundeszentrale erkannt worden. In Israel selbst bemühte Schmidt-Sinns sich ebenfalls um Unterstützung. Auf Anfrage wurde dieser Zeitung die Antwort telefonisch so beschieden: Ihr Bericht schildert „die volle Wahrheit“. Übrigens sorgte sich das Direktorium auch im Beirat um eine umfangreiche Resolution, die es in dieser mißlichen Angelegenheit stützen sollte. Nach langen kontroversen Diskussionen bekam es freilich nur einen stützenden Satz zu dem als „Pro-Forma-Leserbrief“ gewerteten Schreiben des Direktoriums.

In den Mittelpunkt der Kritik gerät zunehmend die fatale Dreier-Lösung an der Spitze der Bundeszentrale – ein geschäftsführender SPD-Direktor (Franklin Schultheiß), ein FDP-Direktor (Horst Dahlhaus) und ein CDU/CSU-Direktor (Wolfgang Maurus). Eine Konstruktion, die zur Lähmung dieser wichtigen Einrichtung führe. Wie weit die Bundeszentrale in den siebziger Jahren parteipolitisch in Beschlag genommen wurde, zeigt ein Blick auf die Liste der Arbeitsgruppen-Leiter – von sechs gehört ein einziger der Union an. Nun gibt es in der Bundeszentrale nicht nur Kampftruppen. Es sind auch vorzüglich arbeitende Genossen am Werk. Die Beilage zur von der Bundeszentrale herausgegebenen Zeitschrift „Das Parlament“ ist beispielsweise ausgezeichnet, aber durchaus mit erkennbar politischem Einschlag. Die (linksliberale) Absicht bestimmt häufig die Ansicht. Die „Informationen zur Politischen Bildung“, die in einer Millionen-Auflage erscheinen, sind exzellent. Im „Parlament“ selbst kommt es gelegentlich zu peinlichen Ausrutschern. So etwa zur Anpreisung eines Titels aus

dem marxistischen Verlag Pahl-Rugenstein.

In diesem Herbst erscheint in einem Frankfurter Verlag eine Studie zur Bundeszentrale. Verfasser Benedikt Widmaier (in dieser Frage ein völlig neutraler Zeuge) bestätigte jetzt vorab: „Im Grunde haben Sie mit Ihrer Artikelserie über die Bundeszentrale für Politische Bildung recht. Die Bundeszentrale ist in einigen ihrer Tätigkeitsbereiche zu einem Selbstbedienungsladen der Parteien verkommen.“ Ein weiteres Beispiel? Die immensen Buch-Einkäufe der Zentrale. Immer wieder war die Praxis dieser Einkäufe Gegenstand der Beratung im Beirat. Die Qualität der Einkäufe wurde in Frage gestellt. Tenor der Klage, so ein Beteiligter: „Wir vermuten, daß häufig Bücher angekauft werden, die dro-

Die Sache mit der Klientel

hen, Ladenhüter zu werden. Hier geht es durchaus ausgewogen und farblos zu – linke Ladenhüter gegen rechte Ladenhüter. Wir beobachten einen Trend, bei diesen Einkäufen spezielle Liebhabereien zu berücksichtigen, aber kaum gute Standardwerke.“ Der Gerechtigkeit halber sei vermerkt, daß seit der Amtszeit von Wolfgang Maurus sich hier einiges gebessert hat.

Klage macht sich in Bonn auch breit, daß infolge der Arbeit der Bundeszentrale der Wert politischer Bildung unterschätzt werde. Die zwei langjährigen Direktoren Schultheiß und Dahlhaus seien in wesentlichen Fragen der politischen Bildung nicht führend präsent. Setzen keine öffentlichen Akzente. Von ihnen gingen kaum Impulse aus. So erinnert man an die Beratungen um das geplante Haus der Geschichte in Bonn und um das Deutsche Historische Museum in Berlin. In dieser Angelegenheit seien von der Bundeszentrale keine konzeptionellen Beiträge von Belang ausgegangen. Und, so ein Regierungsbeamter weiter: „Man nimmt das Direktorium einfach nicht ernst.“

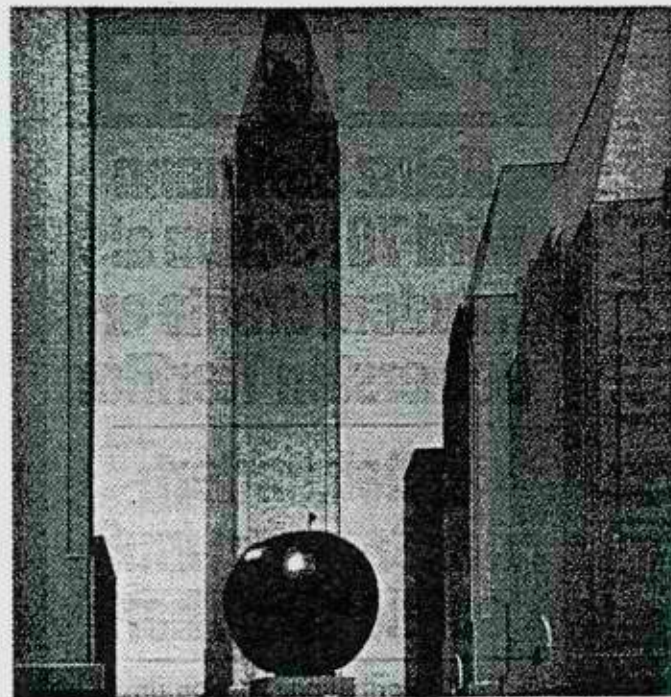
Da durch die jahrelange Misere die Atmosphäre in der Bundeszentrale deutlich gelitten hat, ist auch die Autorität der Direktoren arg in Mitleidschaft gezogen. Aus dem Kreis der Mitarbeiter: „Wenn das Direktorium nicht effizient genug ist, kann man nicht erwarten, daß wir unsere Effizienz steigern.“ Man ist demotiviert ob des innovationshemmenden Gespanns an der Spitze.

Werfen wir noch einen Blick auf diese Spitze. Und konzentrieren wir uns auf die sogenannten altgedienten Direktoren. Als da wäre SPD-Mann Schultheiß, als Hardliner bekannt. Schultheiß hat das berühmte Bautzen überlebt – er saß dort ein, weil er die höchst ehrenwerte Aufgabe wahrnahm, in der damaligen SBZ die SPD aufzubauen. Schultheiß gilt nach dieser schlimmen Erfahrung als willensstark. Als Mann mit entschiedenem Charakter, dem viele nicht gewachsen sind. Schultheiß ist es, der einen beträchtlichen Teil der Mitarbeiter der Bundeszentrale eingestellt hat – er weiß sich in dem „Laden“ ergo sicher.

Horst Dahlhaus, zugleich stellvertretender Vorsitzender der Deutsch-Israelischen Gesellschaft, gilt als schwieriger Zeitgenosse. Vom Habitus her, so ein Kenner der Szene, „eher ein Rechts-Liberaler – freilich mit links-liberalen Einsprengeln“. Und: „Er gilt als ein verlässlicher Bündnispartner, wenn man mit ihm einmal Positionen abgesteckt hat.“ Aus der Umgebung des Kuratoriums hört man indes, Dahlhaus sei in vielen Fällen nachweisbar „linker“ als Schultheiß. Wo bei es dem FDP-Mann nicht um Inhalte gehe, sondern „um die Befriedigung jeweils einer wechselnden Klientel“. Inhaltliche Sacharbeit sei hier von der FDP nicht zu erwarten. Sie „läßt selbst solche ideologiebefrachteten Projekte durchgehen, bei denen Schultheiß meint, Moment, mal!“ Während Genosse Schultheiß klar und deutlich Position bezieht, so heißt es weiter, „ist Herr Dahlhaus bei fast jeder Bonner Einladung zu sehen – lächelnd und für jeden um ein Benefizium bemüht, um positiv zu stimmen.“ Achim Barth

Derbe, Heiner Mü

Mit jahrelanger Erfahrung wurden jetzt ein Heiner Müller-Greuelmärchen-Titel „Le Friedrich von I Schlaf Traum Se erst aufgeführt. furt/Main urauf der Aufführung Schiller-Theater von Ost nach W Schauspielern A und Hilmar Tha

Der Münchner Verlag Schirmer/Mosel hat seinem höchst bemerkenswerten Bildband-Angebot nun einen ganz besonderen Architektur-Akzent hinzugefügt: „Venturi, Rauch & Scott Brown“ (herausgegeben von Stanislaus von Moos; 336 Seiten; 148 Mark). Das berühmte Architekturbüro mit Sitz in Philadelphia gilt als der Auslöser und Wegbereiter postmodernen Gestaltens. Unser Foto: Entwurf für eine Neugestaltung des Times Square in New York.

Gra
Fruch

11-Fla

Lan
zarte
Vanil
500 i

Bih
pikar
Glasi
500 i

Gai
von
Hanc
500 i

Mü
fetta

500 i

Mil
quari
versch
200 i

Mil
Spei
quan
200 i

Rai
Rahn

125 i

Kra
Back

500 i

Hoi
versch

300 i

Thu
im ei

210 r

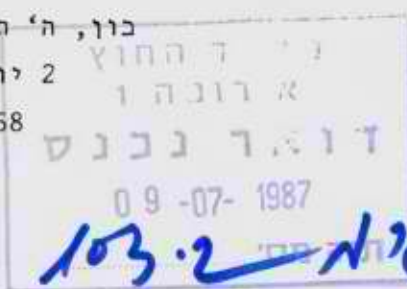

בון, ה' תמוז תשמ"ז

2 יולי 1987

258

אל : גב' קולט אביטל-ראש אמית"

מר שמואל הדס-מנהל קשתו"ם

מאת : שגרירות בון

הנדון: הבאת אמנים לרפ"ג

מדי פעם אנו נתקלים בבעיות עם המוביל הלאומי ז.א. חברת אל-על באשר להבאת אמנים ישראלים לגרמניה.

האם קיימת אפשרות שהמשרד יברר עם הנהלת החברה הנ"ל מה הן האפשרויות שאל-על תעניק כרטיסים בחינם או לפחות במחיר מוזל לאמנים אשר יופיעו במסגרת תכניות השגרירות ברפ"ג ובחול"ל בכלל.

איך יתכן שלופטהנזה מביאה קבוצה של כ-8 איש ("ילדי הפלא" עם מלווים חיים טאוב) לכשבוע ימים לאירופה ומכסה באותה התקופה את כל הוצאותיהם ואפילו מארגנת עבורם סידרת קונצרטים (בגרמניה, שווייץ, איטליה ובלגיה) עם קבלות פנים, כאשר לא מדובר בנגנים גרמנים והחברה הלאומית שלנו אינה מוכנה אפילו להשתתף בהוצאות כנ"ל. מכתב זה בא בעקבות חילופי מכתבים עם מנכ"ל עריית דיסבורג (כ-550000 תושבים) אשר מארגן בתקופה שבין 17 באפריל ל-15 במאי 1988 פסטיבל תרבותי בנושא תרומתם הגדולה של יהודים דוברי גרמנית בתחום התרבותי והרוחני.

במסגרת הפסטיבל (אשר לרשותו עומד תקציב של כ-236,000 מר"ג) מעוניינים להזמין את תזמורת הנוער הפילהרמונית אשר תפתח את הפסטיבל באולם בעל 1600 מקומות ב-17 באפריל ולקונצרט נוסף ב-18 באפריל.

מנכ"ל העירייה פנה אלינו ובקש שנסייע לו לקבל הנחה בחברת אל-על (אף פנה אליהם ישירות) ולשחרר את הילדים מתשלום מס נסיעות.

רצ"ב ההתכתבות בנושא, כולל תשובת אל-על.

עם קבלת העתק מהמכתב שאל-על שלחה לו פניתי לאל-על פרנקפורט ושאלתי את מנהל המכירות אם הצעתם בכלל רצינית מאחר שהם הציעו מחיר אשר כל אחד מקבל כאשר פונה לסוכנות נסיעות. השיבו לי שאולי סוכנות הנסיעות יכולה לוותר על חלק מהאחוזים שהם מקבלים מאל-על, אך בעניין המדיניות של אל-על אינו יכול לשנות שום דבר ועלינו לפנות למנהל אל-על רפ"ג. מאחר שהנ"ל עודכן עוד לפני מספר שבועות ואף בעבר לא סייע לנו בנושאים דומים אנו פונים אליכם.

כמו-כן נותרת השאלה אם קיימת האפשרות שהועד הכינמשרדי ישחרר את תזמורת הנוער הנ"ל מתשלום מס נסיעות, ולאור העובדה שכלנו נהיה מעונינים להביא אמנים במסגרת חגיגות ה-40 ונתקל בבעיות דומות בעתיד הקרוב. נשמח לקבל תשובתכם בנושא.

ב ב ר כ ה,

יהודי קינר

✓
העתק: אירופה 1
השגריר, כאן

Herrn
Dr. Richard Klein
Oberstadtdirektor der
Stadt Duisburg
Burgplatz 19

4100 Duisburg 1

Büro	Frankfurt	Referenz	wl/gü	Durchwahl	— 104	Datum	24.6.87
------	-----------	----------	-------	-----------	-------	-------	---------

Sehr geehrter Herr Dr. Klein,

wir danken Ihnen für Ihr Schreiben vom 15.5. an Herrn Pilovsky und begrüßen die von Ihnen im Rahmen der 12. DUISBURGER AKZENTE geplante Maßnahme.

Die Beförderung des Jugend Symphonie-Orchesters von Israel kann von EL AL übernommen werden. Wir müssen Sie jedoch darauf aufmerksam machen, daß eine Beförderung am 23.4.88 und nach Düsseldorf nicht möglich ist. Als Reisettermin käme Freitag, der 22.4.88 mit Flug nach Frankfurt in Betracht.

Wir nehmen an, daß Sie als Gastgeber diese Flüge finanzieren. Der hierfür anwendbare Jugend-/Studenten Tarif, Tel Aviv/Frankfurt, beträgt US \$ 426 = z.Zt. DM 770, zuzüglich Flughafensteuer Tel Aviv von DM 18 - 20.

Dieser Preis basiert auf dem heutigen Stand der Tarife und Umrechnungskurs und kann sich bis April 1988 ändern.

Sofern Sie in die definitive Planung für dieses Projekt gehen, bitten wir Sie sich für die Reservierung und weitere Abwicklung mit unserem Büro in Köln, Herrn Heribert Müller, Tel. 0221/210951, Kontakt aufzunehmen.

Mit freundlichen Grüßen

EL AL ISRAEL AIRLINES

W. Levi
W. Levi
Verkaufsleiter

cc/ EL AL Köln, Herrn Müller
Botschaft des Staates Israel, Herrn E. Zimran

EL AL ISRAEL AIRLINES

Direktion für Deutschland: 6000 Frankfurt am Main (Postanschrift: Postfach 750203) · Roßmarkt 23 · Telefon (069) 2194-0 · FS 413244
Büros: 2000 Hamburg 36 · Fontenay 1d · Telefon (040) 449262 · FS 2162091
5000 Köln · Wallrafplatz 9 · Telefon (0221) 210951 · FS 8881457
8000 München · Maximiliansplatz 15 · Telefon (089) 296888 · FS 522877
Banken: BfG, Frankfurt/Main, Konto 1705062800 (BLZ 50010111)
Chase Bank AG, Frankfurt/Main, Konto 6161101040 (BLZ 50110800)
Postgiroamt Köln, Konto 141405-500 (BLZ 37010050)

STADT DUISBURG

DER OBERSTADTDIREKTOR

Seiner Exzellenz
dem Botschafter des
Staates Israel
Herrn Jitzhak Ben-Ari
Simrockallee 2

5300 Bonn 1

22. Juni 1987

Sehr geehrter Herr Botschafter,

mich haben Ihre Zeilen vom 1. Juni 1987 erreicht, für die ich Ihnen danken möchte. schon heute ist es mir eine sehr große Freude, Sie zu den nächstjährigen DUISBURGER AKZENTEN einzuladen, deren Eröffnung für Sonntag, den 17. April 1988, vorgesehen ist.

Die große Eröffnungsveranstaltung in der Mercatorhalle zu Duisburg, die 1 600 Plätze hat, soll am Sonntag, 17. April 1988, 11.00 Uhr, stattfinden und musikalisch von dem Israel Youth Philharmonic Orchestra gestaltet werden.

Herr Dr. Schilling, der Kulturdezernent der Stadt Duisburg, der Ihnen ja bekannt ist, hat inzwischen mit der Jugendphilharmonie Kontakt aufgenommen. Die Kopie des beiliegenden Briefes kann Sie über das gesamte Projekt informieren.

Nach unseren bisherigen Bemühungen wird das Projekt 236 000 DM kosten. Ich hoffe, daß durch eine Duisburger Stiftung ein großer Betrag für das Unternehmen zur Verfügung gestellt werden kann. Dennoch ist es absolut notwendig, um einen Erlaß der Reisesteuer zu bitten, und ich bin Ihnen für Ihre Intervention beim israelischen Bildungsministerium außerordentlich dankbar.

Auch die spürbare Reduzierung der Flugkosten ist von großer Bedeutung, damit das ganze Vorhaben gelingen kann.

Ich danke Ihnen deshalb sehr für Ihre Intervention bei Herrn Direktor S. Pilovsky, an den ich mich meinerseits mit Schreiben vom 15. Mai gewandt habe.

...

Zunächst herzlichen Dank für Ihre freundliche Unterstützung des Duisburger Vorhabens.
Ich werde mich in absehbarer Zeit wieder an Sie wenden.

Mit freundlichen Grüßen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Dr. Klein', with a stylized, flowing script.

Dr. Richard Klein

Anlage

STADT DUISBURG

DER OBERSTADTDIREKTOR

Absender: Stadtverwaltung · 41 Duisburg · Amt ⁴⁴ Postfach 10 19 91

Israel Youth Philharmonic
Orchestra
Frau Yaffa Sharet

Jerusalem / Israel

Amt Theater- und Konzertamt	
Verwaltungsgebäude Neckarstraße 1	Zimmer 108
Auskunft erteilt Herr Arnold	
☎ Durchwahl (0203) 39041	
 Geben Sie bitte bei allen Zuschriften an die Stadtverwaltung die Rufnummer an, unter der Sie erreichbar sind.	

Datum und Zeichen ihres Schreibens

Mein Zeichen
(bei Antwort bitte angeben)

Datum

44-02 Ar

10. Juni 1987

Betr.: Konzert des Israel Youth Philharmonic Orchestras im Rahmen der 12. Duisburger Akzente 1988

Sehr geehrte Frau Sharet,

wie Sie sicherlich in der Zwischenzeit durch Herrn Yehuda Fickler erfahren haben, veranstaltet die Stadt Duisburg in der Zeit vom 17. April 1988 bis 15. Mai 1988 ein Kulturfestival, das den Blick der Öffentlichkeit auf die großen Geistes- und Kulturleistungen der deutschsprachigen Juden lenken soll. Das Programm des Festivals umfaßt sowohl Schauspiel- und Opernaufführungen, Konzerte, Filmwochen, Ausstellungen, Literaturveranstaltungen wie auch wissenschaftliche Tagungen und Vorträge. Schirmherr der Veranstaltung wird der Ministerpräsident des Landes Nordrhein-Westfalen, Herr Dr. h. c. Johannes Rau, sein.

Die festliche Eröffnung des Festivals soll am Sonntag, 17. April 1988, um 11.00 Uhr in der Mercator-Halle Duisburg stattfinden.

Unser großer Wunsch wäre es hierbei, wenn Ihr Orchester dieser wichtigen und vielbeachteten Eröffnungsveranstaltung musikalischen Glanz verleihen würden. Über dieses Engagement hinaus würden wir gerne am Folgetag, 18. April 1988, ein Sinfoniekonzert mit Ihrem Orchester in der Mercator-Halle veranstalten. Es wäre wünschenswert, wenn Sie darüber hinaus am 19., 20. und 21. April 1988 in anderen Städten Nordrhein-Westfalens Anschlußkonzerte geben könnten.

Zur Zeit bereitet die Finanzierung noch einige Probleme. Ich hoffe, diese bis Ende August lösen zu können.

Sollte ein Engagement zustandekommen, so gehe ich davon aus, daß Sie mit Ihrem Orchester am 15. April 1988 anreisen.

...

Was die Musikprogramme betrifft, so möchten wir Ihnen folgende Vorschläge zur Diskussion stellen:

Festliche Eröffnung

- Paul Ben Chaim Fanfare to Israel
- Begrüßungen
- Max Bruch Violinkonzert g-moll op. 26
oder
Felix Mendelssohn-Bartholdy Violinkonzert d-moll
- Festansprache
- Orchesterstück eines deutschsprachigen jüdischen Komponisten
(max. 20 Minuten nach Ihrer Wahl, gegebenenfalls auch Chorwerk
unter Mitwirkung eines Duisburger Schulchores)

Konzert am 18. April 1988 und Folgekonzerte

- Eine Komposition von Noam Sheriff
- Erich Wolfgang Korngold Violinkonzert D-dur op. 35
 (für Duisburg)
- Max Bruch Violinkonzert g-moll, op. 26
 (für die anderen Städte)
- Peter I. Tschaikowsky Sinfonie Nr. 4, 5 oder 6

Es wäre großartig, wenn es Ihnen gelingen würde, für dieses Vorhaben den Dirigenten David Shallon zu gewinnen, der ab September 1987 in unserer Nachbarstadt Düsseldorf die Position des Generalmusikdirektors übernimmt.

Als Solisten würden wir für das Eröffnungskonzert den jungen, international renomierten Duisburger Geiger Frank Peter Zimmermann und für die nachfolgenden Konzerte den großartigen jungen israelischen Geiger Gil Shaham vorschlagen.

Es wäre sehr freundlich, wenn Sie uns möglichst bald mitteilen würden, ob Sie die Einladung annehmen können und wie Sie über die Vorschläge zum Programm, zum Dirigenten und zu den Solisten denken.

Für das Engagement des Orchesters können wir Ihnen folgende Konditionen anbieten:

- Flugkosten Tel Aviv - Düsseldorf - Tel Aviv für 90 Personen (einschließlich Instrumentengepäck von ca. 2,5 Tonnen)
- Bustransfers in der Bundesrepublik
- Instrumententransporte in der Bundesrepublik

- Tagegeld von 45,- DM pro Person für die Zeit vom 15. bis 19. April 1988
- Honorar in Höhe von 5.000,- DM für das Orchester, für jedes Folgekonzert ab 19. April 1987
- Hotelkosten für den Dirigenten, die Solisten und die Orchesterleitung
- Unterbringungskosten für das Orchester (Privatquartiere/Jugendherberge)
- Honorar für den Dirigenten (insgesamt 10.000,- DM für die Konzerte am 17. und 18. April 1988 sowie 3.000,- DM für jedes Folgekonzert)
- Honorar für Frank Peter Zimmermann (der von Duisburg engagiert würde)
- Honorar für Gil Shaham (3.000,- DM für das Konzert am 18. April 1988 und 2.000,- DM für jedes Folgekonzert)
- Reisekosten für den Solisten Gil Shaham (Flug New York - Düsseldorf - New York)
- Instrumentenversicherung
- Reiseversicherung für das Orchester
- Reisessteuer
- Flughafengebühr

In diesem Zusammenhang darf ich Sie auf Empfehlung des israelischen Botschafters in Bonn sehr herzlich bitten, beim Bildungsministerium den Erlaß der Reisessteuer zu beantragen.

Der Botschafter selbst wird parallel zu Ihrem Antrag beim Bildungsministerium intervenieren.

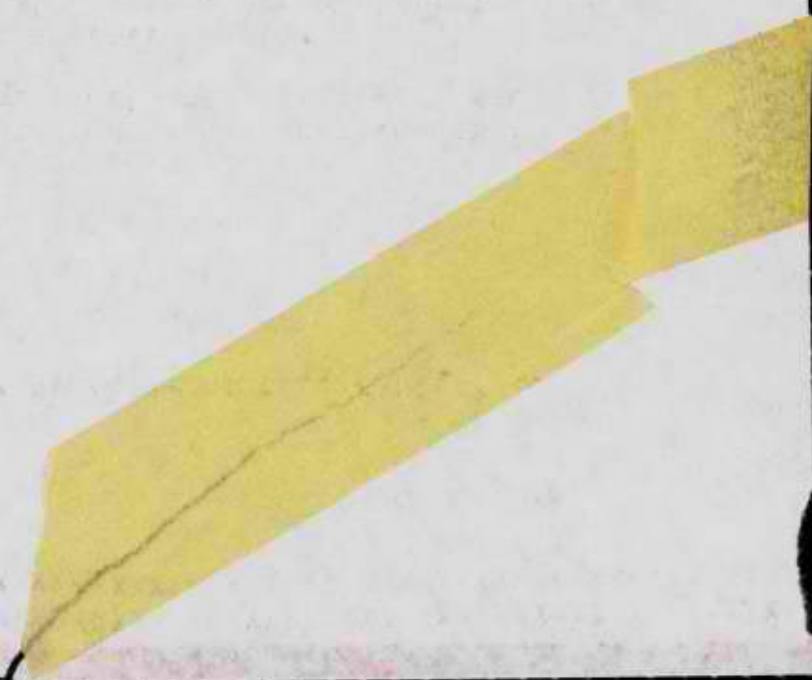
Abschließend würde ich mich sehr freuen, wenn Sie mir mit Ihrer Antwort eine Biographie des Orchesters und einige Fotos zukommen lassen würden.

In der Hoffnung, daß unsere interessanten Pläne dazu beitragen, die Verständigung zwischen unseren Ländern weiter voranzubringen, bin ich

mit freundlichen Grüßen

Dr. Konrad A. Schilling
Dezernent f. Bildung u. Kultur der Stadt Duisburg

4th 5.01

ד"ר

Dnni Nissan

Habima

03-289953

03-282720

03-284 102-6- . p'son

** יוצא

שמו

**

**

**

חודם: 17005/6

אל: בון/162

מ-: המשרד/תא: 290687, זח: 1647, זח: מ, טג: ש

נד: 8

שמו/מיד

העיתונאי LOTHAR POLL מה- BERLINER TAGESSPIEGEL

1. התקשר עומרי ניצן מתאטרון הוימה ומסר שהנ"ל מגיע לשבוע ביקור בישראל החל מה- 3 ביולי, ישה יומיים בירושלים. ניצן שואל אם משה"ח מעוניין לארחו בצורה כלשהי.

2. מה תפקידו של האיש בעתוננו ומה המלצותיכם?

אירובה 1-מע"ת

א/ב

תפ: ממנבל, אירא, אביטל, מעת, הס ברה, מאור, לעמ, מעתמבקרית

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

א/א. א/ר/א. 1

משרד החוץ
ירושלים

כט בסיון תשמ"ז
26 ביוני 1987
מספר: 374

9

אל : מר יהודי קינן, בון

מאת : מע"ת/מבקרים

ג.א.ג.ל

הנדון: מר קנוט בארי
למכתב מ- 15/6/87

פגישותיו של העתונאי הנ"ל מהעתון "די וולט" שיגיע ארצה בין 17-25/10/87 יתואמו בבוא העת ע"י לע"מ. בקשונא ליצור קשר עם בואו, ואם אפשר קודם לכן עם מר יורם אלרון בלע"מ.

ב בר כה,
יעקב פארן

העתק: מר יורם אלרון-לע"מ (בצירוף המכתב)
אירופה 1

בון, יום חמישי, כ"ח סיון תשמ"ז

25 ביוני 1987

103.1 - 848

02-07-1987

ש מ ו ר

תיק מס'

א ל : מר א. לוין, מנהל המח' לקשרים בינלאומיים
מש' העבודה והרווחה - ירושלים

מאת : הציר, בון

הנידון : ש"פ בין משרדכם לבין משרד החינוך והמדע הפדרלי של רפ"ג

טרם קבלתי את תשובתך למכתבי מס. 834 מ-29.5.87

אודה לך אם הואיל להשיבני בהקדם.

ב-15.7 אפגש עם ד"ר הרדנאקה ממש' החינוך והמדע הפדרלי בשובו מחופשתו. הוא אמר לי שבשולי הסמינר המשותף שהתקיים אצלכם באמצע חודש מאי התקיימו גם דיוני ה"פופוס" וסוכמו תוכניות משותפות לשנה הבאה ושאתם אמורים להעביר להם את דו"ח סיכום השיחות.

אודה לכם, אם תעבירו אלי את הדו"ח בעוד מועד כדי שאוכל למסרו להרדנאקה בפגישתנו ולעיין בו לפני כן.

לנוחיותך אני שולח לך העתק נוסף של מכתבי מ-29.5

מברכה,

העתק: גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה ו

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

1987 11/11 11

IN RE: [Name] [Address] [City] [State] [Zip]

Page 1 of 1

[Faint, mostly illegible text block]

[Faint, mostly illegible text block]

[Faint, mostly illegible text block]

NO. 3-1
103-1

10-11-11

[Faint, mostly illegible text block]

[Faint, mostly illegible text block]

[Faint, mostly illegible text block]

[Faint, mostly illegible text block]

[Faint, mostly illegible text block]

[Faint, mostly illegible text block]

נכנס

בלמס

חוזם: 6,7395

אל: המשור

מ-: בוסטון, נר: 20, תא: 120687, זח: 1600, זח: 6, סג: 6

נד: 8

זמן למח
זה לניה
103.2

בלמס/רגיל

אל : אירופה 3

וע : כנסיות, קונסולרית

YOHANS RICHTER - שלבט 24

הרב ילין מוסר בדלקמן :

א. ריכטר מוזמן על ידי הוועד הבין-דתי. בשיחות טלפוניות עם יהודה הורס הובטח לילין שריכטר יקבל אשרה עם הגיעו לנתב"ג.

ב. ריכטר יצא ממזרח גרמניה ולאחר יום הוזמנה לו טיסה ממברנקפורט ארצה. שהיה נוספת בגרמניה עלולה למגוע או לבטל הביקור.

ג. ריכטר הוא הנציג הרשמי הראשון של הכנסיה הלותרנית הגרמנית המורשה לבקר בארץ. כיום הוא האדם המרכזי הדואג לקהילה היהודית בלינציג.

לידיעתכם.

אורן

שש

תפ: ממנבל, בטמח, קונס, נתיב, אשרות/פנים, אבירות 530, אירג, כנסיות

THE UNITED STATES OF AMERICA

TO THE HONORABLE

THE SENATE OF THE UNITED STATES

IN SENATE, FEBRUARY 1, 1900

REPORT OF THE

COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE
JANUARY 10, 1899

AND
IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE HOUSE OF REPRESENTATIVES
JANUARY 10, 1899

AND
IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE HOUSE OF REPRESENTATIVES
JANUARY 10, 1899

BY

THE

COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE

נכנס

בלמע

דניאל
דניאל

תק
שכמה - מלכה -
Sle - שיסל
103.2

חודש: 4544,6

אל: המשלך

מ: בוטסון, נר: 10, תא: 090687, זח: 1030, דח: 10, סג: 11

נד: 8

בלמע/רגיל

אל : יהודה הורט

דע : קונסולרית

מאח: בוטסון

הרב ריצ'ארד ילון הודיענו שבתחילת יולי יגיע ארצה
בליורית הכומר YOHANS RICHTER מהזרחה גרמניה, בהזמנת
הועד הבין-לאומי ומשרד החוץ. הביקור הוא לזכרו איתן.
ביקש לגדר האם ריכטר יקבל אשרה עם הגיעו.
השב נא בחזרה.

אורן

טש

תפ: ממנכ"ל, בטמח, קונס, נתיב, אשרות/מניס, אבירות 530, אורג

משרד החוץ-מחלקת הקשר

2. 103/103

אל: בון, נר: 614, מ: המשרד
 דח: מ, סג: מ, חא: 090687, זח: 1500

שטוד/מיידי

אל זמרן, בון

הנדון השימטה הפומבי בוועדת הפנים של הבונדסטאג
 לצוי לנו שיתקבל חוק חדש שיפצה נרדפים ישראלים ויהודים
 שקופחו עד כה הצעת החוק של SPK מוציאה את רוב
 נרדפים אלה מהמסגרת, בגלל ההגבלה הטריטוריאלית. לצוי איפוא
 להסיר הגבלה זו מכל חוק שיתקבל

נראה לנו שלא לצוי שנציג דשמי של ישראל יופיע בשמיטה
 הפומבית של וועדת הפנים. שקלו נא אם יש מקום לטווד חבר הוועדה
 או גורם מתאים אחר שיעלה את ענין ההגבלה הטריטוריאלית
 עינו נא בתוכיר בנדון שנשלח בדיפי הבא
 האם פרנץ יכול להיות גורם מתאים. האם ידוע לכם אילו נושאים
 מתכוון פרנץ להעלות מטעם וועידת החירות. אנא קיימו קשר טמו
 בהגיעו לגרמניה

1. סטרומינסקי

AM

חפ: ממנכל, אירא, אוצר
 חח: אוצר סטרומינסקי

AMBASCIATA D'ISRAELE

9 יוני 1987

תיק:

מס': 458

~~מ.י.ס.~~

שגרירות ישראל

2. נס. אי

אל: מר יהודי קינר, השגרירות, בון
מאת: ציר-יועץ לענייני ותיקאן, רומא

הנידון: - בתו של הציר הגרמני לוהיקאן

הציר בשגרירות רפ"ג לוהיקאן, Dr. JOCHEN GENTZ עמו אני די מיודד, פנה אלי לפני מספר חודשים, סיפר כי בתו בת ה-17, גברילה, החליטה לצאת לישראל ולעבוד כמתנדבת בקיבוץ, וביקש סיוע במימוש בקשתה. עמיתי, היועץ לענייני חרבות, פניו אביבי, העביר בקשתה ארצה והנערה נתקבלה לקיבוץ כפר-גלעדי.

בשבוע שעבר ביקרה כל המשפחה בביתי כדי לקבל מידע ועצות לקראת נסיעתה. (היא יוצאת ארצה כנראה ב-24 דנא).

כרגע היא שוהה בבון ונחתה לה את שמך ושמך של אליס ימבור במידה שיהיו לה שאלות או בקשות נוספות.

אגב, דר' גנץ הוא פרופסור סטנטי ולא קטולי, וידידותי מאוד. מכאן כנראה גם החלטת הבת להתנדב לעבודה בישראל.

בברכה,

מיכאל פלד

העתק: איחופה 1

כנסיות

מר פנחס אביבי, כאן

1000

MASSACHUSETTS
1780-1800

MASSACHUSETTS

MASSACHUSETTS

1780-1800

1780

1780

MASSACHUSETTS
1780-1800

100.5.001
404

MASSACHUSETTS
1780-1800

MASSACHUSETTS
1780-1800

MASSACHUSETTS
1780-1800

MASSACHUSETTS
1780-1800

MASSACHUSETTS
1780-1800

MASSACHUSETTS
1780-1800

MASSACHUSETTS
1780-1800

1/5/86
1

103.2
זמ

יא' בסיון התשמ"ז
8 ביוני 1987
35

אל : מר י. בן-ארי, השגריר, בון

מאת: ראש אמית"ק

הנדון: בקור היועץ המשפטי של רשות השידור בגרמניה

מר נתן כהן, היועץ המשפטי של רשות השידור והממונה על היחסים הבינלאומיים של הרשות יבקר בגרמניה מיום 24.6.87 עד ליום 1.7.87.

בבקורו יחדש קשריו עם ראשי ארגוני השידור בגרמניה; כמו בבקורו הקודם אצלכם, עומד מר כהן לרשותך בכל ענין הקשור בארגוני השידור הגרמנים. הוא יתקשר אתך, בזמן שהותו בגרמניה, באמצעות ישראל סגל, כתב רשות השידור בבון.

ב ב ר כ ה ,

קולט אביטל

העתק: הסברה/מרחבי

אירופה ב'

מע"ת

מר נתן כהן, רשות השידור

1032
200
1032

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس
MUNICIPALITY OF JERUSALEM

לשכת ראש העיר
ديوان رئيس البلدية
Mayor's Office

יחסיים ק' בסיון תשמ"ז
4 ביוני 1987

אל: מר ישעיהו ענוג, המשנה למנכ"ל
מאת: יועץ מיוחד לראש העיר

הנדון: חליפת מכתבים ראש מ"מ בוואריה
לראש העיר

רצ"ב העתקי חליפת מכתבים בין ראש העיר
לבין ראש ממשלת בוואריה.

ב ב ר ה,

שמואל אבנת

העתק: חשגריר בון
אירופה 1

Abschrift

ראש העיר
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

Herrn Ministerpräsident
Franz Josef Strauss
8000 München 22
Prinzregentenstrasse 7

Jerusalem, 19. Mai 1987

Sehr geehrter Herr Ministerpräsident,
lieber Franz Josef Strauss,

Erst jetzt habe ich Ihren ausführlichen Brief vom 19.
März erhalten, für den ich Ihnen danke.

Da ich gerade von einer Auslandsreise zurückgekehrt
bin, und die festlichen Tage der 20 Jahre Wiederver-
einigung Jerusalems vor der Tür stehen, bitte ich viel-
mals um Ihr Verständnis, dass ich erst in einigen Tagen
Ihren Brief erwidern werde, da ich hierfür mehr Zeit
und Ruhe benötige.

Vorerst danke ich Ihnen für Ihr Verständnis und hoffe
mit Ihnen, dass unsere bisherigen guten Beziehungen
auch in Zukunft weiter bestehen werden.

Mit freundlichen Grüßen

Ihr

Teddy Kollek

Summary : Thanking for Strauss' letter of 19.3. Asks for
his understanding that he will answer his letter only in a
few days as he just has returned from a trip abroad the
festive days for the 20 years reunification of Jerusalem are
ahead of us.

ראש העיריה
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

Herrn
Ministerpräsident
Franz Josef Strauss
8000 München 22
Prinzregentenstrasse 7

Jerusalem, 1. Juni 1987

Sehr geehrter Herr Ministerpräsident,
lieber Herr Strauss,

Wie ich Ihnen in meiner kurzen Bestätigung geschrieben habe, hat mich Ihr Brief vom 19.3.87 erst sehr spät erreicht.

Vorweggeschickt möchte ich betonen, dass Ihre positive Einstellung zu Israel und besonders zu Jerusalem nie in Frage gestellt war, und dass Sie in meinen Augen stets ein hochgeachteter Freund Israels waren und sind.

Dass meine Aussagen, die nur zum Teil im "Giessener Anzeiger" publik gemacht worden sind, dazu benutzt wurden, die Angriffe gegen Sie zu verstärken, war sicher nicht meine Absicht, so wie es sicher auch nicht die Absicht war, aus Israel Rügen oder Belehrungen zu erteilen. Wir sind jedoch, was Sie sicher verstehen, sehr empfindlich. Die Tatsache, dass man in manchen Kreisen versucht -(mit gewissem Erfolg)- die Schrecken des 3. Reiches einfach zu verleugnen, ist für uns unverständlich und wir sehen es als unsere Aufgabe an, diese Erscheinung zu bekämpfen. Solange in unserem Lande Überlebende dieser tragischen Zeit und deren direkte Nachkommen leben, ist es keine Belehrung, sondern tiefempfundene Besorgnis, die uns veranlasst, zu mahnen.

Mit Recht sagen Sie, dass der Blick in die Vergangenheit nicht zu einem alles hemmenden Zweifel und zur moralischen Selbstlähmung führen darf, jedoch sollte er zu einer verantwortungsbewussten und ethischen Haltung für die Gegenwart und Zukunft Anlass geben.

.../2

ראש העיריה
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

Herrn Ministerpräsident
Franz Josef Strauss

1.6.1987

- 2 -

Das Sie jedoch Ihre Ausführungen über die Geschichte Deutschlands, und in diesem Zusammenhang das Aufschlagen eines neuen Kapitels gerade zu dem Zeitpunkt des Staatsbesuches des israelischen Präsidenten angeschnitten haben, hat uns sehr betroffen und, ich glaube nicht nur uns in Israel, in Erstaunen versetzt.

Dagegen aber glaube ich auch, dass unsere gegenseitige Betroffenheit auf die nur teilweise zitierten Reden unserer respektiven Aussagen zurückzuführen ist. Ich bin Ihnen daher dankbar, für Ihren ausführlichen und aufklärenden Brief und möchte Ihnen versichern, dass eine Meinungsverschiedenheit unser bisheriges gutes Verhältnis und unsere Freundschaft, zumindest meinerseits, sicher nicht trüben wird.

Mit besten Grüßen

Ihr

In Hochachtung

Teddy Kollek
Teddy Kollek

Der Bayerische Ministerpräsident

8000 München 22 19.3.87
Prinzregentenstraße 7
Tel. (089) 2 16 50 - FS 05-23 809

A III 1-

An den Oberbürgermeister
von Jerusalem
Herrn
Teddy Kollek
22 Jaffa Road
P.O.B. 775

Jerusalem 91 000
Israel

Sehr geehrter Herr Oberbürgermeister!

Der "Gießener Anzeiger" hat am 31. Januar 1987 ein Interview mit Ihnen veröffentlicht, in dem Sie die Frage, ob die Diskussion in der Bundesrepublik Deutschland um ein neues Geschichtsbewußtsein eine Belastung bei den behutsamen Schritten zur Verbesserung des deutsch-israelischen Verhältnisses sei, bejahen und anschließend ausführen:

"Wir alle hoffen, daß die Ideen von Bundespräsident Weizsäcker von der Mehrheit des deutschen Volkes vertreten werden und nicht die Ansichten des Bayerischen Ministerpräsidenten Franz Josef Strauß über ein neues Bewußtsein und das Aufschlagen eines neuen Kapitels im Buch der Geschichte."

Ich bin über diese Ausführungen sehr betroffen und kann mir nur vorstellen, daß Sie trotz Ihrer engen Verbindungen zu Deutschland über die zur Zeit bei uns laufende Diskussion und vor allem über meine persönlichen Auffassungen zu diesen Fragen nicht vollständig informiert sind.

./.

Vor dem Parteitag der Christlich-Sozialen Union habe ich am 22. November 1986 in meiner Rede auch folgendes ausgeführt:

"Niemand kann es sich leisten - und schon gar nicht jemand, der politische Verantwortung trägt -, in einem geschichtslosen Zustand, in einem geschichtslosen Nirwana zu leben. Wir leben mit unserer Geschichte, in unserer Geschichte und aus unserer Geschichte heraus. ... Das heißt, wir können nicht aussteigen aus unserer Geschichte, wir können auch nicht die guten Kapitel herausuchen und die schlechten Kapitel herausreißen.

Aber die deutsche Geschichte hat nicht mit Adolf Hitler begonnen und ist nicht mit Adolf Hitler zu Ende gegangen. Die deutsche Geschichte ist mehr als nur eine Kette von Fehlern, Irrtümern, Katastrophen, Skandalen, Zusammenbrüchen. ... Deshalb ist es auch falsch, wenn die Deutschen sich immer als die Prügelknaben der Welt betrachten müssen und wenn immer wieder die unseligen Geister der Vergangenheit beschworen werden. Wir sind eine normale, tüchtige, leistungsfähige Nation, die das Unglück hatte, zweimal schlechte Politiker an der Spitze ihres Landes zu haben. Es gibt hier nicht eine Erbfolge der Schuld, es gibt überhaupt keine Kollektivschuld. Es gibt eine Kollektivverantwortung, eine Kollektivhaftung, zu der wir uns immer bekannt haben, um die materiellen und moralischen Schäden dieser Politik des Unrechts auszugleichen."

Am 11. Januar 1987 habe ich in Hof in einer auch vom Fernsehen übertragenen Wahlkundgebung gesagt:

"41 Jahre sind seit dem Ende des Zweiten Weltkrieges vergangen, bald werden es 42 Jahre sein. Es ist jetzt höchste Zeit, daß wir aus dem Schatten des Dritten Reiches und aus dem Dunstkreis Hitlers heraustreten und wieder eine normale Nation werden. Wir wollen nicht vergessen und verdrängen.

./.

Das hieße die Lehren aus der Geschichte, die den Deutschen in härtester Form zuteil geworden sind, vergessen und ihren Wert verspielen. Aber Europa braucht ein verantwortungsbewußtes und verständliches Nationalbewußtsein der Deutschen. Ich habe in diesen Tagen allerlei Angriffe erlebt, auch gegen mich, weil ich von der Notwendigkeit der Wiederherstellung einer nationalen Identität gesprochen habe. Ohne eine nationale Identität, in der die Deutschen ihr Verhältnis zu sich selber, zu ihrer Vergangenheit, aber auch zu ihrer Zukunft finden, kann das deutsche Volk seine Aufgabe in dieser Welt nicht erfüllen.

Ich bin schon aufgrund meiner Vergangenheit und auch meiner eigenen Tätigkeit, vor allen Dingen in den letzten Jahren des Krieges, legitimiert, vor einem Nationalismus, einem zerstörerischen Nationalismus zu warnen. Die Vergötzung der Nation ist katastrophal und verhängnisvoll, aber die Leugnung der Nation, die Leugnung der nationalen Identität, die Zerstörung unserer nationalen Identität, die Weigerung, wieder zu einem geläuterten Nationalbewußtsein zu kommen, ist genauso verhängnisvoll.

Und deshalb brauchen wir hier - ich sage das nicht überheblich - mehr aufrechten Gang. Man kann nicht die deutsche Geschichte verkürzen auf die 12 Jahre Adolf Hitler oder höchstens auf die Jahre von 1914 bis 1945. Man kann nicht die deutsche Geschichte als eine endlose Kette von Fehlern und Verbrechen darstellen und damit der Jugend die Möglichkeit nehmen, wieder ein echtes Rückgrat zu erhalten.

... Die Politik muß ihren Teil zur geistigen Führung der Nation beitragen. Dazu gehört ein Bild der Deutschen von sich selber, ein Bild über ihre Geschichte und auch ein Bild ihrer Zukunft, Dazu brauchen wir die volle geschichtliche Wahrheit. Wer die Verbrechen der Nationalsozialisten leugnet, handelt genauso verantwortungslos wie der, der behauptet, daß nur die Deutschen Kriegsverbrechen begangen hätten und die anderen nicht."

Ich lasse diesem Brief verschiedene Interviews beifügen, die Ihnen ebenfalls meine Haltung zu diesem Thema aufzeigen. Sie können sich selbst davon überzeugen, daß ich nie einem Verdrängen unangenehmer Teile unserer Geschichte das Wort geredet habe. Von den ungeheueren Verbrechen, die von den Nationalsozialisten im deutschen Namen verübt wurden, und von der Schuld, in welche die Deutschen verstrickt waren, darf nichts beschönigt, geleugnet oder hinwegdiskutiert werden. Aber es gibt keine Kollektivschuld, nur eine Kollektivhaftung!

Nach meiner Überzeugung müssen die Deutschen ein neues, unverkrampftes und geläutertes Verhältnis zu den Höhen und Tiefen ihrer Geschichte gewinnen. Zur deutschen Geschichte gehören auch die unbestreitbaren großen Leistungen in der Vergangenheit und der Aufbau einer Freiheit, Recht und Menschenwürde während des Staatswesens in der Bundesrepublik Deutschland. Es widerspricht der historischen Wahrheit, wenn die deutsche Geschichte nur als eine Kette von Schuld und Versagen gesehen wird und wenn der Eindruck entsteht, als habe es nur in der deutschen Geschichte unmenschliche Verbrechen gegeben.

Gerade unsere Jugend vermag nicht mehr einzusehen, warum die Deutschen für unabsehbare Zeit und gegenüber allen Staaten und Völkern der Welt mit einem besonderen Makel behaftet sein sollen. Sie will auch nicht mehr länger hinnehmen, daß die Bundesrepublik Deutschland als die nach Urteil des Bundesverfassungsgerichtes von 1973 bestätigte Rechtsnachfolgerin des Deutschen Reiches von 1937, die allerdings nur auf einem Teil des Staatsgebietes dieses Reiches Hoheitsrechte ausüben kann, keine eigene Identität entwickeln darf, sondern nur aus dem Vorsatz leben soll, das Gegenteil des Hitler-Reiches sein zu müssen. Wir dürfen die Vergangenheit weder leugnen noch beschönigen, aber der Blick zurück darf nicht zu einem alles hemmenden Zweifel und einer moralischen Selbstlähmung führen.

Ohne ein Mindestmaß an nationalem Selbstverständnis und Selbstbewußtsein kann die Bundesrepublik Deutschland die Zukunft des europäischen Kontinents nicht sinnvoll mitgestalten. Wenn die Deutschen auf Dauer ein Volk ohne nationale Identität blieben, wäre dies - zumal bei unserer Lage im Herzen Europas - keineswegs beruhigend für die europäische und weltweite Politik. Denn ein Volk, das nicht zu einem nationalen Selbstverständnis gefunden hat, ist höchst anfällig für die unterschiedlichsten emotionalen Strömungen und Versuchungen. Die Vergötzung der Nation zur Zeit des Dritten Reiches führte in die Katastrophe, aber die nihilistische Verneinung der Nation brächte keine geringeren Gefahren mit sich.

Ich habe es sehr bedauert, daß Sie meine Aussagen völlig falsch gedeutet und durch Weglassung wesentlicher Bestandteile ins Gegenteil verkehrt haben. Ihre Ausführungen sind, wie die beige-fügten Agenturmeldungen zeigen, in der Bundesrepublik Deutschland von politischen Kräften mißbraucht worden, die letztlich das deutsch-jüdische und das deutsch-israelische Verhältnis stören wollen. Außerdem ist doch nicht zu übersehen, daß immer neue Belehrungen und Angriffe aus Israel geradezu das Gegenteil der beabsichtigten Wirkung erreichen könnten. Es kann auch nicht Ihre Absicht sein, daß die Deutschen immer als kriminalisiertes Volk gebeugt gehen und sich auf unabsehbare Zukunft im Dunstkreis des Dritten Reiches im Kreise drehen sollen. Sie können überzeugt sein, daß die große Mehrheit der Menschen in Deutschland diese Auffassung teilt. Sollte die Meinung des Bundespräsidenten davon abweichen, was ich nicht glaube, sollte man die Mehrheit der veröffentlichten Meinung nicht mit der Mehrheit der öffentlichen Meinung verwechseln.

./.

Ich hoffe, daß ich mit meinem Brief Klarheit schaffen konnte
und daß unser gutes Verhältnis auch in Zukunft unbelastet sein
wird.

Mit freundlichen Grüßen

F. J. Hump

זכר 2/03

שגרירות ישראל

בון, ה' סיוון תשמ"ז
2 יוני 1987
212

אל : אירופה 1
מאת : השגרירות, בון

9

הנדון: חילופי נוער בין ישראל ורפ"ג

מניחים שתמצאו ענין במכתב המצ"ב, אותו שלח חבר הלנדטאג של מדינת נורדריין-וסטפאלן, הלמוט הלוויג, שהוא גם יו"ר ועדת הנוער והמשפחה, אל ראש ממשלת מדינת נורדריין-וסטפאלן יוהאנס ראו ולשורה של שרים הנוגעים בדבר, ובו קריאה להעלאת התקציב עבור מפעל חילופי הנוער עם ישראל. נימוקיו הם 40 שנה למדינת ישראל והירידה בהקצבות בשנים האחרונות הנובעת מקיצוצים בתקציב המדינה ומגביית מס נסיעות בארץ.

ב ב ר כ ה,

א. בנימין

העתק: ראש אמית"ק
קשתו"ם

LANDTAG
NORDRHEIN-WESTFALEN

Helmut Hellwig

MdL

Vorsitzender
des Ausschusses
für Jugend und Familie

4000 Düsseldorf, den 18. Mai 1987
Haus des Landtags, Postfach 11 43
Tel. (02 11) 88 41 Durchw. 8 84- 524/486

An den

Ministerpräsidenten
Johannes Rau

Minister für Arbeit, Gesundheit
und Soziales
Hermann Heinemann

Minister für Wissenschaft
und Forschung
Frau Anke Brunn

Kultusminister
Hans Schwier

Fraktionsvorsitzenden
Friedhelm Farthmann

Parlamentarischer Geschäftsführer
Reinhard Grätz

Landtagsvizepräsidentin Frau
Ingeborg Friebe

AK-Vorsitzende:

Erich Heckelmann

Dr. Manfred Dammeyer

Franz-Josef Kniola

Betr.: Landeshaushalt 1988;

hier: Förderung Internationaler Jugendbegegnungen mit Israel

Liebe Genossinnen und Genossen,

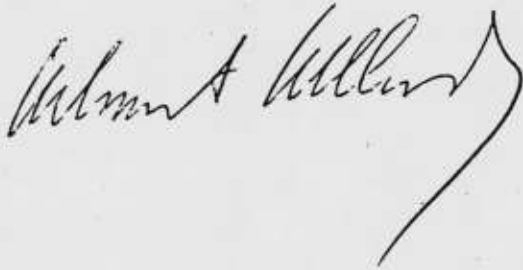
im Vorfeld der Haushaltsberatungen 1988 möchte ich darauf hinweisen, daß im nächsten Jahr der Staat Israel sein 40-jähriges Bestehen feiert. Das scheint mir Grund genug, die bescheidenen Mittel, die derzeit zur Förderung von Jugendbegegnungen mit Israel für die Bereiche Jugend, Schulen und Universitäten zur Verfügung stehen, trotz der finanziellen Probleme des Landes spürbar zu erhöhen. Daß die deutsch-israelischen Begegnungen ganz besondere Bedeutung haben, muß ich nicht extra erwähnen.

Ein stärkeres finanzielles Engagement scheint mir auch deshalb geboten, weil sich die Begegnungsmaßnahmen im Vergleich zu den Vorjahren fast halbiert haben. Gründe hierfür sind die

nicht ausreichenden Mittel im Haushaltsplan und die besonderen Probleme, die durch die Erhebung einer Ausreisesteuer bei Gegenbesuchen von israelischen Jugendlichen entstanden sind.

Eine Erhöhung der Mittel für Begegnungen in Zeiten knappen Geldes würden die Israelis sicher als gutes Zeichen werten, zumal der Landtag im vergangenen Jahr auch eine Interparlamentarische Deutsch-Israelische Arbeitsgruppe gegründet hat.

Mit freundlichen Grüßen

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Helmut Kallweit', with a long, sweeping flourish extending downwards and to the right.

חוזם: 1066/6

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 21, תא: 020687, חז: 1240, דח: ר, סג: ב

נר: 6

103.9 171

בלמס/רגיל

אל: הסברה/מרחבי

מאת: השגרירות - בון/קינר

נכס ראשי ערים שלכם 510 מה-1 דנא

להלן פרטי ראש העיר:-

OBERBUERGERMEISTER WILHELM NEUSS

RATHAUS

POSTFACH 440

6520 WORMS

קינר.

==שן

תפ: ממנכל, אירא, אביטל, הסברה, מקצב, אבנת/עיריה

REF: 15-10-10
 REF: 15-10-10
 REF: 15-10-10
 REF: 15-10-10

15-10-10 *15-10-10*

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

REF: 15-10-10

6126

** יא 151

**

**

**

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

105. 2-176

אל: בון, נד: 527, מ: המשרד
 דח: מ, סג: מ, תא: 020697, רח: 1350

שמור/מידי

ביקור STERCKEN. להלן תכנית מעודכנת:
 יום א' 7/6

15.15 הגעה

יתקבל עיי יויר הכנסת, חכ' כהן אבירוב ודעיתו, חכ' סולר
 ומלווה ממשתיח
 נסיעה לירושלים

18.00 פגישה עם נשיא המדינה

20.00 איע מצעם יויר הכנסת

יום ב' 8/6

09.00 ביקור במוזיאון ישראל
 נסיעה למשתיח

11.00 פגישה עם מר אריה לוין

12.00 פגישה עם המנכ"ל אברהם ממיר

13.00 פגישה עם השר ארנס

14.00 אצי

16.00 פגישה עם מר מדי קולק

משרד החוץ-מחלקת הקשר

20.00 הרצאה בפני אגודת הידידות ישראל-רפ"ג
יום ג' 9/6

08.00 איב עם המשנה למנכ"ל ענוג

09.00-11.00 סיור בחפירות עיר דוד והבית הדרומי
12.00 סיור והנחת זר ביד ושם

13.30 אצי מעם האגודה הפרלמנטרית ישראל-גרמניה בראשות יו"ר
האגודה, חה"כ דב בן-מאיר

15.00 פגישה עבודה עם יו"ר הכנסת

16.00 ברכה של היו"ר במליאה

16.30 פגישה עם ח"כ אבנר

ערב - חופשי

יום ד' 10/6

09.00 ביקור במרכז קליטה מנשרת ירושלים
11.00 ביקור בקרית המדע - ביוטכנולוגיה
12.00 ביקור במכון וייצמן

13.30 אצי עם מר חנן בראון, ס/נשיא המכון
נסיעה לתיא

ביקור בבית התפוצות (אופציה)

18.30 קבלת פנים בבית השגריר הגרמני

יום ה' 11/6

נסיעה לירושלים

09.30 פגישה עם שה"ח

נסיעה לתיא

משרד החוץ-מחלקת הקשר

12.30 אצי עם אלון נמילס. אהרון יריב, ראש המכון ללימודים
אסטרטגים, אוניברסיטת ת"א

16.30 יציאה בטיסה

מאו"ר - אירופה א'

טודת התכנית: דפנה גולנץ, מאו"ר
אד

הפ: שהח, מנכ"ל, מנכ"ל, אירא, אביסל, מאוד, יורכנסת

משרד החוץ-מחלקת הקשר
שמו

5989

יציא

**

**

**

**

אנא-2.103

אל: בון, נר: 510, מ: המשרד
דח: ר, סג: ש, תא: 010687, וח: 1600

שמו/רגיל

קינר

כנס ראשי ערים לשלכם נר 250 מ-29/5

1. דע' WORMS - אנא שילחו שמו תוארו
וכתובתו ואנו נשגר באמצעותכם מכתב הזמנה רשמי מאדי קונק
2. השנה ישתתפו בכנס דע' חשובות מאירופה ואנו מקווים שתוכלו
לצרף דע' חשובות נוספות גם מגרמניה

הסברה/מרחבי

אס

חפ: הסברה, מקצב, אונת/טיריה, אירא

א.א. 103.2

אל: בון, נר: 509, מ: המשרד
 דח: ר, סג: ש, תא: 010687, רח: 1530

שמואל/רגיל

דר פ. גליקשטרן

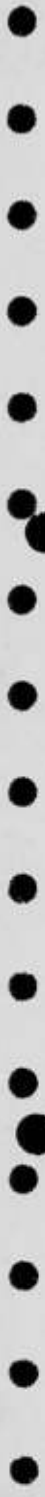
הנושא תחנת כח סולרית מתוצרת 'לור' בנגב
 אל השגריר בון

לאחר שחתמה על הסכם למכירת חשמל עם חברת החשמל, החלה חברת
 'לור' לבחון אפשרויות מימון הקמתה של תחנת כח בהספק של כ-30
 מגהוואט חשמל, בהשקעה של כ-50 מליון דולר, בנגב. משרד האנרגיה
 והתעשייה מסייעים ויסייעו על פי הקריטריונים התקפים

בדיון אשר קויים בלשכת שר האנרגיה והתשתית עם הנהלת חברת
 'לור' נדונו האופציות למימון הפרוייקט, המצוי עתה בסדר, גם אם
 מביאים בחשבון את הסיוע הממשלתי

בדיון זה השתתף DR. WALTER TRUX יו"ר הוועד המנהל של
 חברת FLACHGLAS הגרמנית. חברת זו מייצרת את
 המראות הקטורות עבור 'לור', והשתתפה אף במימון ארבעת
 הפרוייקטים של 'לור' בקליפורניה. ד"ר טרוקס העלה השערה
 שממשלת בון עשויה להיות מעוניינת לממן חלקית פרויקט חדשני
 ומעניין זה, והציע שבחינת אפשרות זו תעשה על ידו, בסיוכם

מטרת פניה זו היא להציג הנושא בפניך ולבקשתך לסייע לד"ר
 טרוקס ככל שניתן. תוכל להתקשר איתו בטלפון 168-2200 (0209)
 נעריך מאד כל סיוע מצידכם ואני מודה לך מראש
 ד"ר נתן ארז, מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית
 אס

100-5-50

[Faint, illegible text covering the majority of the page, likely bleed-through from the reverse side.]

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תפ: ממנכל, אירא, מיןרבי, כלכליתבי, שרהאנרגיה, ממנכלאנרגיה
תח: ממאנרגיה מנכל גליקשטרן ממאנרגיה

יום שני, ד טיון תשמ"ז

1 ביוני 1987

509

1987-06-08

א ל : המחלקה לקשרי ציבור

מאת : השגרירות, בון

הנידון : ברית ערים בין חולון לעיר גרמנית

מקטע העיתון המצורף, מ- 13.5.87 עולה, שהעיר חולון והעיר הגרמנית מונדן נמצאות בשלבים מתקדמים של הקמת ברית ביניהן וזאת בתיווכה של העיר הצרפתית סורזן.

מרשימותינו אנו לומדים שלחולון יש כבר בת ברית גרמנית - הרובע הברלינאי וודינג.

שמה תציעו למרכז השלטון המקומי לבדוק את הדברים.

בברכה,

גד כהן

העתק : אירופה 1

100.5
44

THESE ARE THE RESULTS OF THE
ANALYSIS OF THE SAMPLES
OBTAINED FROM THE
ANALYSIS OF THE SAMPLES
OBTAINED FROM THE

ANALYSIS OF THE SAMPLES
OBTAINED FROM THE

ANALYSIS OF THE SAMPLES
OBTAINED FROM THE

Festgelegt ist dagegen bereits der Gegenbesuch einer Gruppe von Bürgern aus Holon, die im kommenden Jahr nach den Sommerferien nach Münden kommen sollen. Gastgeber wird die Stadt sein.

ד' בסיון התשס"ז

1 ביוני 1987

787

103.2
גני

אל : הציר בבון
מר יהודי קינר, בון
מאת : ס/מנהל אירופה 1.

הנדון : ביקור משלחת מרכז ההסברה ברפ"ג בהזמנת המרכז
הפדרלי לחינוך פוליטי (1.7.87 - 21.6).

ביקרו אצלי לתידורן חברי המשלחת שהם: יעקב שץ - מנהל מרכז ההסברה, מאיר דקל
ג' ראח (שמזדהה כידידך האישי, גבי) - סגנו; יעקב סלע - מנהל מחוז ת"א והמרכז;
הגברת חיה כהן ממרכז ההסברה בירושלים וטומי הורקני - מנהל היהידה להשכלה
גבוהה.

... במצורף תכנית הביקור של המשלחת.

חברי המשלחת הביעו בקשה להפגש עמכם לשיחת תיידורן בטרם יחלו פגישותיהם בבון.
מן התכנית המצורפת נראה שהזמן המתאים הינו בבקר ה-25 ביוני בשלון לארוחת בקר.
עוד יודיעו היכן יתאכסנו בבון, יתכן שיעשו זאת טלפונית ממינכן.

אודה לכם אם תאשרו שהמועד לפגישה נח לכם.

בברכה,

מרים שטרט.

17459

תאריך : 30.05.87 **משורד החוץ-מחלקת הקשר**

נכנס **

שמור

**

**

**

מ.א. 103.2

חידום: 5,17459

אל:המשורד

מ-:בון,נר:250,תא:290587,זח:1150,זח:ר,טג:ש

נד:8

שמור/רגיל

אל: הסברה

מאת: שגבון/קינר

כנס ראשי ערים בירושלים

לאחר ששלחתי מכתב בבון למספר ראשי ערים הודיעני ראש

עיריית WORMS

OBERBURGERMEISTER WILHELM NEUSS

שהוא מעוניין לקבל הזמנה לאירוע הנ"ל מטעם מר קרלק.

קינר.

==שן

תמ: הסברה,אבנת/עירייה,אירא,מקצב

X-N-2.103

חוזט: 5,16822

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 241, תא: 280587, זח: 1500, זח: ר, ט: 1

נד: 6

בלמס/רגיל

אל: יעקב הכט מנהל להכשרה ולפיתוח כח-אדם, משר' העבודה
י-מ

דע: אירופה 1

מאת: הציר - בון-סדון

השתלמות גרמנים בישראל

1. מתקבלות בשגרירות פניות של צעירים שסיימו בתי ספר מקצועיים המבקשים לקיים השתלמויות מעשיות במפעלים בישראל. אין לנו נספח עבודה ומידע שיאפשר להשיב לפונים.

2. כבקשן להודיענו בדחיפות האם קיימת אפשרות להשתלמויות מעשיות בארץ, האם במסגרת שיי'פ שלכם עם משרדו הממשלה ברפ'י'ג יש סידורים לנושא, מה הנוהלים ולמי יש להפנות המבקשים.

3. יש גם פניות של מסיימי בתי-ספר לרפואה המבקשים לעשות השתלמות מעשית בישראל. האם קיימים סידורים בנידון.

פדון.

תפ: ממנבל, אירא, ממעבודה

545-501

THE UNITED STATES OF AMERICA

DEPARTMENT OF JUSTICE

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

WASHINGTON, D. C.

1954

RECEIVED

1954

1954

1954

1954

מדינת ישראל

משרד החקלאות
חנהלה

המח' לקשרי חוץ
תאריך: 25.5.87

מספר:

אל: מר נחום גן - הנספח החקלאי - שגרירות ישראל בון
מאת: המח' לסיוע טכני וקשרי חוץ

9

הנדון: הזמנת סגן שר החקלאות הגרמני
לביקור בישראל
סימוכין: מכתב מיום 5.5.87 ומברקי אליך מיום 12.5.87

בהמשך להתכתבות שבסימוכין ושיחתנו הטלפונית רצ"ב מכתב הזמנה רשמי
לנ"ל לבקר בישראל חתום ע"י מר אריה זייף - סמנכ"ל סחר חוץ.
אנו ממליצים שביקורו יערך עם תחילת עונת היצוא החקלאי בחורף
(נובמבר-דצמבר 87) ונשמח לארחו על חשבוננו למשך שבוע ימים ראש הוצאות
הטיסה ארצה על חשבונם.

בברכה,

א. שנער

העתק
מר אריה זייף - סמנכ"ל סחר חוץ
אירופה

בון, כב' אייר תשמ"ז

21 מאי 1987

198
153.2-N-16

אל : אביבה בריסקמן, קשת"ם

מאת: השגרירות, בון

הכרוך: הערוכת עין הוד בסריאר

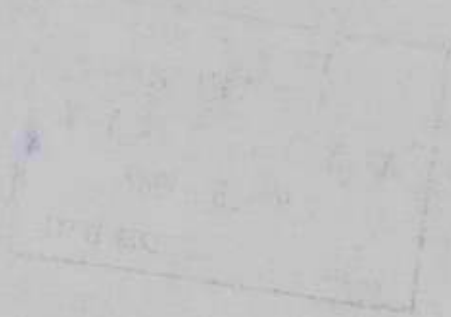
למכתבנו 180 מה-12.5.87

בהמשך לדיווחי על התערוכה הנ"ל, מצ"ב כתבה חיונית לגבי האירוע
והציורים שהתפרסמה ביומון TRIERISCHER VOLKSFREUND מה-8.5.87.

בברכה,

א. בנימין

העתק: אירופה 1

100-100

100-100

STADTNACHRICHTEN

Die Nörgler
sehen vom ganzen
Achilles nur die
Fersen.

SA: 5.59 Uhr
SU: 21.01 Uhr

Namensstage:
Fr.: Ulrike
Alexandra

Sa.: Beate
Gregor
Volkmar

Mai
8

Freitag

Telefonseelsorge Trier:

0651/11102, Tag und Nacht

Sorgetelefon für Kinder
und Jugendliche: 0651/75533,
von 16 bis 19 Uhr

Frauenhaus: Telefon 76168

Notdienst der Apotheke:

Wolf-Apotheke,

Brückenstraße 2 (Haus Venedig);

Aeschulap-Apotheke,

Am Weidengraben 3;

Adula-Apotheke,

Pfalz, Mechtelstraße 2

Notaufnahme- und

der Krankenhäuser:

Marinenkranzhaus

(chirurg. und innere);

Brüderkranzhaus (Augen)

Stadttheater: 20 bis 23 Uhr

"Kasimir und Karoline", Volksstück
von O. v. Horváth, Anrecht Rot und
freier Verkauf

Atrium: "Over The Top"

(ab 12 Jahren)

15 - 17.30 - 20 - 22.15 Uhr

Atrium-Movie: "Police Academy 4 -
und jetzt geht's rund" (ab 6 Jahren)

15.15 - 17.45 - 20.15 - 22.15 Uhr

Flimmerkiste 1: "Auf der Suche nach
dem goldenen Kind" (ab 12 Jahren)

16 - 18 - 20 Uhr

Flimmerkiste 2: "Platoon"

(ab 16 Jahren)

17 - 19.30 - 22 Uhr

Flimmerkiste 3: "Stand By Me -
Das Geheimnis eines Sommers"

(ab 6 Jahren)

16.30 - 18.30 - 20.30 Uhr

"The Rocky Horror Picture Show"

(ab 16 Jahren)

Guckloch: "Rosa Luxemburg"

(ab 16 Jahren)

18.15 - 20.30 - 22.45 Uhr

Heiter bis wolkig

„Diese Werke sind keine Denkmäler, sie leben“

Feierliche Eröffnung der Ausstellung israelischer Künstler im Kurfürstlichen Palais

„Die Ausstellung ist ein sichtbares Zeichen der wachsenden Aussöhnung unseres deutschen Volkes mit dem israelischen Volk“, so Regierungspräsident Gerhard Schwejda anlässlich der Ausstellung israelischer Künstler im Kurfürstlichen Palais. Die an der Ausstellung beteiligten Künstler aus dem Künstlerdorf Ein-Hod im Karmelgebirge und aus Tel Aviv stellen ihre Werke zum erstenmal in Europa aus. Gezeigt werden über 80 Gemälde verschiedener Stilrichtungen.

Zur Ausstellungsöffnung begrüßte Regierungspräsident Schwejda zahlreiche Ehrengäste, insbesondere die nach Trier gereisten israelischen Künstler Ella Raayoni, Ruth Aron, Mara Ben-Dov, Zwi Garti und Abraham Oren sowie den Geschäftsträger und Gesandten der israelischen Botschaft in Deutschland, Dr. Gabriel Padon, und dessen Gemahlin, Dr. Padon war in Vertretung des Botschafters Jitzhak Ben-Ari zur Eröffnungsfeier gekommen.

Weiter begrüßte Schwejda zahlreiche Vertreter der Landkreise, der Stadt Trier, der Trierer Behörden, der Universität, die Rabbiner aus Metz und Baden-Baden, den Vorsitz der jüdischen Kultusgemeinde Trier, Gerd Vorenborg, Professor Dr. Alfred Haverkamp von der Gesellschaft für christlich-jüdische Zusammenarbeit sowie Vertreter der 1. Französischen Panzerdivision und der Bundeswehr.

„Nach all dem unsäglichen Leid, das menschenverachtender, gottloser Naziterror insbesondere über die Menschen jüdischen Glaubens gebracht hat, war und bleibt gerade auch die Kunst ein Medium, zu führen vernünftig“, betonte der Regierungspräsident. Sein Dank galt weiter Agnes Heinbach aus Trier, die diese Ausstellung initiiert und bei den Vorbereitungen tatkräftig mitgeholfen hatte.

„Den israelischen Künstlern wünsche ich einen regen Gedankenaustausch mit den Künstlern des Trierer Raumes und den Besuchern, daß diese Ausstellung ein bleibender persönlicher Gewinn wird. Unser jüdischen Kultusgemeinde hier in Trier möge für alle Zukunft ein Leben in Frieden und Freiheit beschließen sein.“ Mit diesen Wünschen beschloß Schwejda seine Rede.

„Diese Ausstellung repräsentiert die israelische Kunst der letzten beiden Generationen“, betonte der Gesandte der israelischen Botschaft, Dr. Gabriel Padon. Israel sei ein Land mit einem sehr intensiven Theater, schöner Buchdrucke, einer aktiven Literatur und einem besonderen Musikleben. „Die Musik und die Kunst sind universell. Es ist schön, daß jetzt etwas von der israelischen Kultur in der Bundesrepublik Deutschland zu sehen ist.“

Dann schilderte der Gesandte die Geschichte des Künstlerdorfes. 1953 seien etwa 20 Künstler mit Schlafsäcken, Decken, Pinseln und Farben nach Ein-Hod, zu deutsch „Quelle der Schönheit“, gezogen und hätten aus dem Dorf mit den verfallenen

Regierungspräsident Gerhard Schwejda (links), der Gesandte der israelischen Botschaft in Deutschland, Dr. Gabriel Padon, und dessen Gattin (rechts) folgen interessiert dem Bericht einer Künstlerin aus Ein-Hod über ihr Werk.

nen Häusern ein kulturelles Zentrum Israels geschaffen.

Heute würden etwa 220 Menschen in Ein-Hod leben, davon 120 Künstler aller Sparten. Maler, Bildhauer, Goldschmiede, Töpfer, Weber, Glasbläser, Architekten, Tänzer, Musiker, Schriftsteller und Schauspieler lassen das Leben im Dorf pulsieren, und so ist alles zu vernehmen: „Der Traum ist verwirklicht.“

„Friede und Segen“ wünschte der Vertreter der jüdischen Kultusgemeinde Trier, Gerd Vorenborg, und gab seiner Freude Ausdruck, „daß sich die Zusammenarbeit so weit vertieft hat, daß auch auf privater Ebene Kontakte zustande kommen.“

Zum Abschluß der Feier, die vom „Chalumeau-Ensemble“ des Städtischen Orchesters musikalisch hervorragend umrahmt wurde, gab Ella Raayoni aus Ein-Hod eine Einführung in die Ausstellung und bedankte sich herzlich für die „Liebe und Freundschaft, mit der wir hier empfangen wurden.“

Geht man dann mit einem Glas israelischen Karmelweins entlang der Bildergalerie, schlägt einem das Herz höher. Die naturalistisch dargestellten Landschaftsbilder und auch die abstrakten Gemälde präsentieren sich dem Betrachter farbenfroh und voller Sinnlichkeit. Daneben

Tödlicher Sturz mit einem Fahrrad

Noch an der Unfallstelle verstarb am Donnerstag gegen 13.15 Uhr der 41jährige Franz Simon aus Trier, nachdem er mit dem Fahrrad im Busental vom Weg abgekommen und über eine Böschung hinunter in den Gillenbach gestürzt war. Dabei prallte er mit dem Kopf auf einen Stein und zog sich so schwere Schädelfraktur zu, daß auch die fast 30 Minuten dauernden Wiederbelebungsversuche des alarmierten Notarztes vergeblich waren. Die Unglücksursache ist noch ungeklärt.

Wissenschaftler tagen

„Sprache und Welt“ - unter diesem Thema steht eine Tagung der Deutschen Gesellschaft für phänomenologische Forschung vom 10. bis 13. Juni in Trier, an der zahlreiche Referenten auch aus dem Ausland teilnehmen. Der Eröffnungsvortrag wird von dem Münchner Sprachwissenschaftler Harald Weinrich zu dem Thema „Vom Leib der Sprache“ gehalten. Zum Abschluß spricht der Heidelberger Philosoph Hans Georg Gadamer über Reichweite und Grenzen der Sprache. Die Tagung findet im Dorn-Hotel Porta Nigra statt. Die Abschlussvorträge werden im Simeonstift gehalten. Die Leitung der Tagung hat der Präsident der Deutschen Gesellschaft für phänomenologische Forschung, Prof. Dr. Ernst-Wolfgang Orth (Universität Trier).

Trierer Handwerk auf der Luxemburger Herbstmesse

Aufgrund der positiven Resonanz der ausstellenden Firmen auf der Luxemburger Herbstmesse 1986 beabsichtigt die Handwerkskammer Trier, auf der Herbstmesse 1987 wieder die Organisation für einen Gemeinschaftsstand zu übernehmen. Die Luxemburger Messe findet vom 3. bis 11. Oktober in Luxemburg-Kirchberg statt. Gezeigt werden können handwerkliche Dienstleistungen und Produkte. Die Messeabteilung kann aus dem Messeförderungsprogramm des Landes Rheinland-Pfalz bezuschlagt werden. Interessierte Betriebe können sich an die Handwerkskammer Trier, Telefon 0651/207-134, wenden. Die Standplätze werden nach Eingang der Anmeldungen vergeben.

Neue Experten bei der Landwirtschaftskammer

Die Landwirtschaftskammer Rheinland-Pfalz, Außenstelle Trier, hat wieder zwei Grünland- und Futterbauspezialisten: Karl-Otto Schmitt, Dipl.-Ing. und

IHK-Seminar: „Wenn der Betriebsprüfer kommt“

Die Industrie- und Handelskammer Trier veranstaltet am Montag, 11. Mai, von 9 bis 16.30 Uhr im Kammergebäude, Kommerk 6, ein Seminar mit dem Thema: „Wenn der Betriebsprüfer kommt“. Es werden sich in praxisorientierter Weise an Unternehmer, im Unternehmen tätige Ehefrauen, Geschäftsführer und leitende Mitarbeiter aus den Bereichen des Finanz- und Rechnungswesens, Andreas Hünke aus Münster referiert über die gesetzlichen Vorschriften und den äußeren Ablauf einer Betriebsprüfung. Anmeldungen werden erbeten an das Fortbildungsreferat der IHK Trier, Kornmarkt 6, 5500 Trier, Telefon 0651/7103-143.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

11603

תאריך : 20.05.87

נכנס **

שמור

**

**

**

108.2.11

חוזם: 5,11603

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 175, תא: 200587, חז: 1500, דח: ב, סג: ש

נד: &

(C)

הגדרה

שמור/בהול

אירופה 1

מהשגריר-בון

שלכם 772

1. נסיכי ויטגנשטיין ממשפחה 'טובה' וגם עברם כשורה.

אחיו נשיא הצלב האדום הגרמני, שמו המלא: -

CASIMIR JOHANNES PRINZ ZU SAYN WITTGENSTEIN -BERLEBURG

בעל קשרים בעולם התעשייה וביטוח.

2. הוא פעיל כאן למען אונ' תל-אביב והאונ' מעונינת

כנראה, לכבדו ולקבוע לו פגישות עם אחמי'מ. לפגישה

ערך ותועלת למען אוניברסיטת תל-אביב, ממליץ משיקול

זה.

בן-ארי.

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, אירא

1000-1000

1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000

1000-1000

1000-1000

1000-1000

1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

1000

1000-1000

1000-1000, 1000-1000, 1000-1000, 1000-1000

** נכנס

סודי

**

**

**

103.8-NA

חוזם: 5,11879

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 179, תא: 200587, זח: 1800, דח: ד, סג: ס

נד: &

סודי/דחוף

אפרים דברת-סמנכל האוצר

דע מנהל אירופה 1

מהשגריר-בון

ארוחת צהריים עם השר קליין.

1. נפגשנו ביוזמתו, ושווחחנו על פעילות המשב, המצב במזהה, סיכויי השלום, הויכוח המתנהל ברפג על פירוק הנשק, תוצאות הבחירות האזוריות ותכניותיו לעתיד.

2. ספרתי לו על העול המוטל על האוצר שלנו כתוצאה מהתחייבויות החלות עלינו לשלם רנטות לקרבנות הנאצים שלא יכלו להגיש תביעות לפרג והתחזית לשנים הבאות. לא התייחסתי להסכמים הקודמים. הגרמנים טרם השלימו את הבירורים בקשר להחזרי מלוות ואין עדיין מחשבות מגובשות, קליין מקווה לפגוש את שר האוצר בשבועות הקרובים ולעמוד על דעתו, בזהירות רבה-כדי לא לקבל סירוב מחיב לעתיד שאלתיו אם למשל ניתן לנצל קרן במטבע מקומי לתשלומים לנרדפי הנאצים, קליין מעריך שכל תשלום שיוכל להתפרש כביצוע או תחליף או סיוע לתקציב ממשלתי שוטף- פסול מעיקרו ולא יתקבל על דעת שר האוצר הגרמני.

3. השר בהחלט מעוניין לבקר בישראל כדי לדון עמכם בשאלה זו וגם להפגש ולהתרשם מאפשרויות משב'. מכיוון שלפניו נסיעות שנקבעו מזמן והקנצלר ביקשו להצטרף אליו לסין

100-443

100-443
100-443
100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

100-443

משרד החוץ-מחלקת הקשר

ולנסיעות אחרות, והוא עצמו יבקר בספטמבר כנראה בירדן
ובמרוקו-יוכל הביקור להתקיים החל מהסתיו. סכמנו שנחזור
לנושא לאחר שיציע לי מועד או מועדים אפשריים, לא
מצאתי אצלו התלהבות שאחד מסגניו או עוזריו יצא בינתיים
לשיחות הכנה.

4. נמשיך להיות במגע עם משרדו ונחזור לנושא לאחר קבלת
הנחיות מכס.

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, מינרבי, כלכליתב', אירא, אירב, דברת, אוצר

ל א - 3.2.87

חוזם: 5,11741

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 178, תא: 200587, זח: 1730, דח: ר, סג: ב

נד: פ

בלמס/רגיל

אל: בריסקמן/קשתו'מ

דע: אירופה 1, השגריר/ברן

מאת: שגבון

תערוכת אמנות ישראלית - אירועי שנת ה-40.

א. בהמשך להתכתבותנו מסוף פברואר הודיעה לנו הנהלת
 ה- RHEINISCHES LANDESMUSEUM בון על הסכמתה
 העקרונית להציג תערוכת מוזיאון ת'א שתוצג גם בציריך.

ב. מנהל המוזיאון בון פרופ' הונפ' יצור קשר עם אוצר
 ה- KUNSTHALLE בציריך בשבוע הבא כשיחזור מחופשתו.

ג. הודיעונא למארק שפס על הסכמת המוזיאון ושאלוהו
 אם יטול על עצמו מציאת מוזיאונים נוספים להצגת התערוכה
 לאור קשריו הענפים ברפ'ג.

בנימין

תפ: תרבות, אירא

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

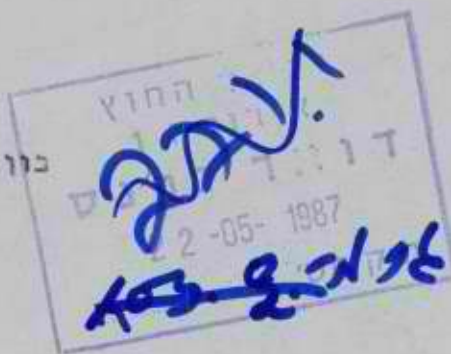
10-10-57

10-10-57

10-10-57

10-10-57

בון, כא) אייר תשמ"ז
20 מאי 1987
191

103.2

אנ

אל : מחלקת קשרי ציבור
מאת: השגרירות, בון

THE RAANANA ASSOCIATION FOR SPORT
YOUTH AND ADULT EXCHANGE

הנדון:

מצ"ב העתק מכתב שקבלנו ממחלקת הנוער של עיריית בון המבקשת מידע על מהות
הגוף הנ"ל. יו"ר האגודה, מר פרינקל, פנה ב-15.4 לראש עיריית בון והביע
רצונו בכיצוע חילופי נוער או טפורט עם הבירה המערב-גרמנית.

אודה על היות דעתכם, כמבוקש במכתב.

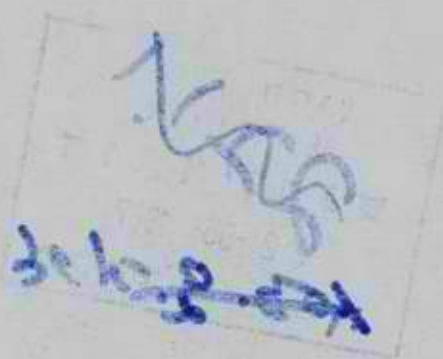
בברכה,

א. בנימין

העתק: אירופה 1

103.5

4x4

Israelische Botschaft
Simrockallee 2

5300 Bonn 2

Jugendamt

Verwaltungsgebäude Bottlerplatz 1

Sachbearbeiter/in

Herr Friedrichs

Zimmer

228

Telefon

77 3125

Datum und Zeichen Ihres Schreibens

Mein Zeichen

Datum

51 - 5

13.05.1987

Betrifft:

Internationaler Austausch von Jugend, Erwachsenen und Sportlern
zwischen Deutschland und Israel

Sehr geehrte Damen und Herren!

Die "The Raanana Association für Sport, Youth and Adult Exchange" bemüht sich, neue Kontakte zum Austausch von Jugendlichen, Erwachsenen und Sportlern zwischen Deutschland und Israel zu schaffen. Mit Schreiben vom 15. April 1987 bat der Vorsitzende dieser Organisation, Herr Frenkel, um neue Kontakte zu Bonn. Die örtlich interessierten Träger hätten gerne nähere Informationen über den evtl. Austauschpartner.

Ich wäre Ihnen sehr dankbar, wenn Sie mir in einer baldigen Antwort den Träger "The Raanana Association für Sport, Youth an Adult Exchange" erläutern würden.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag:

Friedrichs
Jugendpfleger

Öffentliche Verkehrsmittel
Bahnen: H, S, 1, 2
Busse: 20, 24, 34

Öffnungszeiten
montags bis freitags 8.00 - 12.00 Uhr,
außerdem donnerstags 14.00 - 16.00 Uhr

Zutritt für
Rollstuhl-
fahrer

Sparkasse Bonn
BLZ 380 500 00
Kto.-Nr. 113 12

Postgloamt Köln
BLZ 370 100 50
Kto.-Nr. 118 90-501

Fernruf (0228) 771
Telex 8 86 861 skbn d
Teletex 22 83 43 = stadtbn

משרד החוץ-מחלקת הקשר

4200

יוצא

שמו

103.2 / 12

אל: בון, נר: 222, מ: המשרד
דח: ב, סג: ש, תא: 190597, יח: 1530

מקרי

9

שמו/בהול

1. אונגרסיטת ת"א פנתה ללשכת השד בוקשה ששהיה יקבל לשיתוף
PRINZ CASIMIR WITTGENSTEIN את

2. מה המלצתכם

אירופה 1

ס

תפ: ששה, מונבל, ממנבל, אירא

יום ששי, ט"ז אייר תשמ"ז

15 במאי 1987

817

9

א ל : מר גרישה ארלוזור - המחי לקשרים בינ"ל
הוע"פ של ההסתדרות

מאת : הציר, בון

שלום רב,

הנידון : בקשת האקדמיה הסוציאלית בדורטמונד למרצה ישראלי

1. מצ"ב מכתב פרופ. בוסמן מהאקדמיה הנ"ל המבקש סיוענו להשגת מרצה ישראלי מתאים לוועידה בינלאומית שהם עורכים ב-10-12.6.87 בנושא איגודים מקצועיים. הפרופסור צירף מכתב ששלח בנידון ביום 21.4 למר פראן-פרנקפורטר ובו כל הפרטים ושעליו טרם קיבל תשובה.

2. מאחר והזמן דוחק והועידה קרובה נבקשך לטפל בנושא במהירות ולהודיעני.

ב ב ר כ ה
ג. פדון
170

העתק : אירופה 1 - משי החוץ

SOZIAL AKADEMIE DORTMUND

Sozialakademie Dortmund Hohe Straße 141 4600 Dortmund 1

An die
Botschaft des Staates
Israel
z.Hd. Herrn Sozialattachè
Simrockallee 2
D-5300 Bonn 2

Akademieleiter

Prof. Dr. L. Bußmann

Hohe Straße 141
4600 Dortmund 1
Telefon (0231) 126059

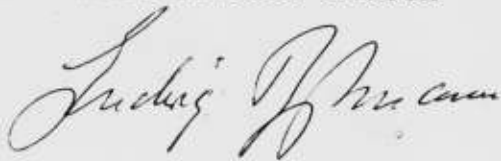
13.5.1987 Bu/ho

Sehr geehrter Herr Attachè,

mit dem beigefügten Schreiben haben wir uns an die Histadrut mit der Bitte um Unterstützung unserer vorgesehenen Internationalen Tagung gewandt.

Heute geben wir Ihnen davon Mitteilung und verknüpfen damit die Bitte, daß Sie auch Ihrerseits unsere Bemühungen, einen kompetenten Referenten der Gewerkschaftsfakultät der Universität Tel-Aviv zu bekommen, unterstützen mögen.

Mit freundlichen Grüßen

Anlage

Herrn
David Faran Frankfurter
Vorstand der Histadrut
93 Arlossoroff st.
Tel-Aviv /ISRAEL

Akademieleiter

Prof. Dr. L. Bußmann

Hohe Straße 141
4600 Dortmund 1
Telefon (0231) 126059

21.4.1987 Bu/ho

05-050

19. Internationale Tagung der Sozialakademie Dortmund:
"Arbeiterbildende Akademien im internationalen Vergleich"

Lieber Kollege David Faran Frankfurter,

wieder einmal braucht die Sozialakademie Dortmund Ihre kollegiale Hilfe.

Wir wollen in der Zeit vom 10. - 12. Juni d.J. eine Internationale Tagung durchführen, wie sie oben im Betreff näher benannt ist.

Auf dieser Tagung sollte am 11.6.1987 auch eine israelische arbeiterbildende Einrichtung zu Worte kommen. Ich habe dabei an die Gewerkschaftliche Fakultät der Universität Tel-Aviv gedacht. Als Thema schlage ich vor

"Aufgabenstellung und praktische Erfahrungen in der Gewerkschaftlichen Fakultät der Universität Tel-Aviv".

Gesucht wird von mir noch ein kompetenter Referent, der diese Einrichtung aus eigenem Erleben und aus eigener Arbeit kennt und der in der Lage ist, zu folgenden fünf Aspekten Aussagen zu machen:

- bildungspolitische Notwendigkeiten und Begründungen
- gewerkschaftliche Erwartungen und Anforderungen
- Inhalte des Lehrangebotes
- Methoden der Arbeiterbildungsdidaktik
- Finanzierung und Erfolgskontrolle.

Wegen der Kürze der noch zur Verfügung stehenden Zeit wäre ich Ihnen sehr dankbar, wenn Sie mir von dort aus helfen könnten, die Zusage eines geeigneten Referenten zu finden.

Den Rahmen und die Konzeption der Tagung wollen Sie bitte den beigefügten zwei Papieren entnehmen.

Ich hoffe sehr darauf, daß Sie uns helfen werden und verbleibe

mit kollegialen Grüßen

Ihr

A handwritten signature in cursive script, appearing to be the initials 'AB' or similar, written in dark ink.

Anlagen

Henryk M. Broder:

EINE THEATER-TOUR MIT HINDERNISSEN

103.2

178

התאחדות תיאטרון
ישראל
התאחדות
התיאטרון
הישראלי
המרכז
המחקרי
התיאטרוני

Zu den normalen Beziehungen besonderer Art, die zwischen der Bundesrepublik und Israel gepflegt werden, gehört auch ein ganz spezielles Verhältnis zwischen den Gemeinden Düsseldorf und Haifa, eine Städtepartnerschaft, quer übers Mittelmeer, von der beide Seiten entsprechend profitieren. So fördert die Stadt Düsseldorf den Bau eines Heinrich-Heine-Hauses in Haifa, nachdem die eigene Universität nicht nach dem großen Dichter benannt werden durfte. Im Gegenzug hat das Haifaer Stadttheater sich in die Obhut des Düsseldorfer Schauspiels begeben, das für die Kollegen aus dem Morgenlande eine Tournee durch die Bundesrepublik organisiert hat. Was da dieser Tage auf sechs deutschen Bühnen zur Aufführung kommt, ist auf den ersten Blick ein Theaterstück, auf den zweiten eine deutsch-israelische Posse, die einen Blick hinter die Kulissen lohnt.

Nach dem großen Erfolg seines KZ-Musicals Ghetto hat der Haus-Autor des Haifaer Theaters, Joshua Sobol, ein Stück geschrieben, das sich nicht mit deutsch-jüdischer Vergangenheit, sondern mit israelisch-arabischer Gegenwart beschäftigt: "Die Palästinenserin". Es ist die Geschichte einer tragischen Liebe zwischen einem arabischen Mädchen und einem jüdischen Jungen, die an ihrer Umwelt scheitern, eine Parabel über den israelisch-arabischen Konflikt überhaupt. Insider, die mit den Verhältnissen am Haifaer Theater vertraut sind, behaupten, Sobol habe das Stück in sehr kurzer Zeit zusammengehauen, einen spektakulären Exportartikel hergestellt, der zur alsbaldigen Vermarktung im Ausland, vor allem in der Bundesrepublik, bestimmt war. Tatsächlich haben mehrere deutsche Bühnen Optionen auf das Stück angemeldet, noch bevor es zu besichtigen war; inzwischen wurde es in Bonn und in Hamburg in einer deutschen Fassung aufgeführt, mit großem Erfolg beim Publikum und überwiegend schlechten Kritiken in den Zeitungen. Das Stück, eine laute Szenencollage, der man sowohl die Eile, mit der es erstellt wurde, wie auch die didaktische Absicht anmerkt, verdankt seine Brisanz vor allem einem Gedanken, der mal mehr und mal weniger deutlich vorgetragen wird: die Israelis tun den Palästinensern das an, was die Nazis den Juden angetan haben. Und diese absurde Parallele gewinnt dadurch an Authentizität und Glaubwürdigkeit, daß sie nicht von einem deutschen Neonazi, sondern von einem richtigen Israeli,

einen, der es wissen muß, aufgestellt wird. Rechte Kreise in Israel sprachen daraufhin von einer "Nestbeschmutzung" und forderten eine Absetzung des Stückes, linke und liberale wollten das Stück als einen Beweis für die Radikalität israelischer Selbstkritik verstanden wissen. So oder so - die Voraussetzungen schienen günstig, das Drama auch außerhalb Israels vorzuführen. Das Haifaer Theater wollte die "Palästinenserin" beim Berliner Theaterfestival zeigen, aber die berliner Veranstalter waren an der Urfassung nicht interessiert, nachdem das Stück schon in Bonn und Hamburg auf deutsch aufgeführt worden war. Von einer ursprünglich ins Auge gefaßten großen Tournee durch die Bundesrepublik blieben ganze sechs Termine übrig und die Premiere, am 9. Mai in Düsseldorf, mußte erheblich variiert werden.

Nachdem der Vorsitzende der jüdischen Gemeinde Düsseldorf beim Haifaer Bürgermeister, der zugleich Vorsitzender des Theater-Verwaltungsrates ist, telegrafisch gegen das Gastspiel der Haifaer Truppe protestiert und gemeint hatte, das Stück könnte antisemitische Reaktionen hervorrufen, verbot der Bürgermeister von Haifa seinem Theater, die "Palästinenserin" in der rheinischen Hauptstadt aufzuführen. Um den Rest der Tournee und den vorgesehenen Empfang beim Ministerpräsidenten Rau nicht zu gefährden, beschloß die Theaterleitung, statt der "Palästinenserin" ein Potpourri zu spielen, einen Querschnitt durchs Repertoire von "Ghetto" bis "Warten auf Godot"; außerhalb des Haifaer Rathauses wurde die Intervention aus Düsseldorf eher mit Staunen registriert. In einem Interview mit dem israelischen Hörfunk gab der Vorsitzende der jüdischen Gemeinde Düsseldorf zu, das Stück, gegen das er protestiert hatte, weder zu kennen, noch eine Ahnung davon zu haben, daß es bereits in Bonn und Hamburg aufgeführt worden sei. Die Tageszeitung Ha-aretz meinte daraufhin, die Juden in Deutschland könnten daheim so viel protestieren, wie sie wollten, sie sollten sich aber in israelische Angelegenheiten besser nicht einmischen. Kaum war dieser Punkt abgehakt, wurde es den Haifaern auf einmal bewußt, daß sie in Frankfurt im Städtischen Schauspielhaus spielen sollten, im Hause jenes Intendanten, der mit allerlei Überlegungen über Schonzonen und Schonbezirke für Juden und die Notwendigkeit, diese Räume aufzuheben, von sich reden gemacht hatte. Der Haifaer Theaterdirektor bekam Bedenken, ob mit dem Auftritt eines israelischen Theaters jener Frankfurter Intendant nicht ausgerechnet von Juden rehabilitiert würde. Und

er verfiel auf einen salomonischen Kompromiß: man werde in Frankfurt spielen, aber vor der Aufführung eine Erklärung abgeben, daß damit keine Ehrenrettung des Frankfurter Theaterleiters beabsichtigt sei. Und im übrigen, enthüllte er, sei es der Vorsitzende der Frankfurter jüdischen Gemeinde gewesen, der den Kontakt zwischen dem Haifaer Theater und dem Frankfurter Schauspiel hergestellt habe...

So ist, mit Hilfe aller Beteiligten, wieder einmal der Nachweis geglückt, daß die besten Klamotten hinter der Bühne gespielt werden. Das Stück wird von dem Drumherum seiner Inszenierung in den Schatten gedrängt. Immerhin ist dabei das ganze Ausmaß der deutsch-israelischen Normalität deutlich geworden. Und darüber kann man getrost den Hauptwiderspruch vergessen: daß es ein überaus schwaches Stück Theater ist, das für so starken Rumor sorgt.

Reinhard Mohn
Vorsitzender des Aufsichtsrats
der Bertelsmann Aktiengesellschaft

Carl-Bertelsmann-Straße 270
4890 Gütersloh 1
Telefon (052 41) 801
Telex 933 868

Handwritten notes and a circled '1' in the top right corner.

Seiner Exzellenz dem
Botschafter des Staates Israel
Herrn Jitzhak Ben-Ari
Simrockallee 2

Gütersloh, den 13.5.1987
RM/lw

5300 Bonn 2

Handwritten blue ink notes: "103.2 172"

Eure Exzellenz!

Recht herzlich darf ich mich bedanken für die Übersendung der Unterlagen zu meiner Auszeichnung in Jerusalem mit der Ernennung zum "Freund Jerusalems". Über diese Würdigung meines Einsatzes, letzten Endes nicht nur für Jerusalem, sondern überhaupt für den Staat Israel, habe ich mich sehr gefreut. Während ich sonst mit der Annahme von Auszeichnungen sehr zurückhaltend bin, habe ich diese Ehrung mit großer Freude angenommen. Darf ich doch hoffen, daß in unserem Lande und auch international die Würdigung daran erinnert, daß wir alle aufgerufen sind, dem jungen Staat Israel in seiner bedrängten Situation zu helfen.

Unsere Bertelsmann Stiftung hat in der Stadt Jerusalem die verschiedensten Vorhaben, insbesondere im Bereich der Ausbildung und Wissenschaft, realisiert. Neue Projekte sind mit Herrn Teddy Kollek vereinbart. - Für mindestens ebenso wichtig halte ich den Einsatz unserer Bertelsmann AG zur Durchsetzung des Buchclubs Meilat/Tel Aviv. Dieser Buchclub hat in der Zwischenzeit 110.000 Mitglieder. Er wird für die Kultur des Landes in Kooperation mit israelischen Verlegern von Bedeutung sein. Ein Buchclub kann gerade in einem Land wie Israel Leserschichten gewinnen, die sonst keinen Zugang zum Buch bzw. zum Buchhandel haben. - Die Arbeit für den Buchclub ist angesichts der wirtschaftlichen Gegebenheiten in Israel nicht ganz einfach. Aber mit meinen Partnern von Clal und Yedioth werden wir sicherlich auch diese Aufgabe meistern.

Mein Engagement in Ihrem Lande veranlaßt mich jedes Jahr mehrfach, dort tätig zu sein. Es ist mir deutlich, welche schwierige Aufgaben noch zu lösen sind. Dankbar bin ich für die Möglichkeit, dort mitarbeiten zu können.

Mit nochmaligem herzlichem Dank für Ihre Aufmerksamkeit bin ich mit freundlichem Gruß

I h r

Handwritten signature of Reinhard Mohn.

504 3.20A

בון, יג' באייר, תשנ"ז
12 במאי, 1987

57

דף מס' 1 מתוך 1 דפים
העקם מס' 2 מתוך 2 העקמים

אל : מנהל אירופה 1

מאת: השגריר, בון

103.2 זכר

הנדון: החזר חובות לרפ"ג, חילופי נוער
למכתבך 730 מ-27 באפריל 1987.

א. הדברים שהוצגו לא לגמרי נכונים.

1. לפי חישובי משרד האוצר שלנו החזרנו ב-1986 - 94 מיליון מר"ג יותר מאשר קבלנו, אם כי שנת 1986 היתה שנה קשה במיוחד לאור מועדי ההחזרים השונים (כמה הלוואות נותנות תקופה חופשית של שלוש שנים ואחרות של חמש שנים). לפי חישובי הגרמנים נצטרך להחזיר השנה 64 מיליון מר"ג החזר חוב וריבית מעל ל-140 מיליון שנקבל.
2. התיחסתי לבעיה, פעם נוספת, במברקי 183 מ-29 באפריל, למשרד האוצר עם העתק לנוגעים בדבר במשרד. טרם קבלתי אישור להצעת.

ב. המדובר בחוק נרדפי הנאצים ולא קרן הנכים. הנושא סודי ביותר ואני ממליץ לנהוג בהתאם לכך. סודי, גם ביחס לעבר ולסכומים שקיבלה ישראל - ואין להתייחס לכך.

1. לאור אי-נכונותו של הנשיא, ולפניו רוח"ם, להזכיר את הנושא - הסירוב שנמסר לשר האוצר שלנו - קלושים הסיכויים להשיג ויתור גרמני בנדון.
2. הצעתי הנוכחית, כפי שצינתי במברקי 183.

ג. JUGENDWERK. קודמי ניסה להקים מפעל דומה לזה הקיים בין רפ"ג לבין צרפת, אך לא היו לכך תוצאות. חילופי הנוער בין ישראל ובין רפ"ג מתנהלים כשורה. לא היה מקרה שלא נמצא פתרון, גם בתקופת חסכון וצמצום תקציבים. לי אישית יש ספקות בצורך של מיסוד במפעל זה, כי זה משרת את האינטרסים של רפ"ג. במוסד מפעל נוער יכלו לדאוג לביקורים של בני נוער ישראלים רבים לביקור ברפ"ג ואנו מעוניינים בביקור גרמנים בישראל. אחרי הכל לא מתפקידנו להציג את גרמניה החדשה ולפעול למען הסברתה של רפ"ג. מתוך שיקול ישראל קר לא פעלתי עד היום הזה למען המפעל. אם אתם חושבים אחרת אבצע ההנחיות.

ב ב ר כ ה,

יצחק בן-ארי

העתק: מר י. ענוג, המשנה למנכ"ל
מר ש. לשם-שטיין, לשכת המנכ"ל

1957
12

27

1957
12

1957
12

1957
12

1957
12

1957
12

1. The State of Israel is a Jewish state, and the Jewish people are its core.

2. The State of Israel is a democratic state, and the Jewish people are its core.

3. The State of Israel is a democratic state, and the Jewish people are its core.

4. The State of Israel is a democratic state, and the Jewish people are its core.

1957
12

1957
12

י"ג באייר התשמ"ז
12 במאי 1987

(9)

De Suremain
שוחתי עם
רמטכ"ל אלכסנדר לו
14/5.
למנוקח להודיע לו
ועליו

De Suremain
ד"ר להפקד אל
בנימין
דניאלסוניה
למנוקח להודיע לו
ועליו

Bascone
למנוקח להודיע לו
ועליו
14/5
למנוקח להודיע לו
ועליו

103.2
2

אל: מר ש.שטיין, סגן מנהל לשכת המנכ"ל
מאת: סגן מנהל אירופה 1

הנדון: פניה למשה"ח לסייע לגבראל לחד לקבל אשרות ביקור לרפ"ל
צרפת ואיטליה

ראה נא מזכרו המצורף של מנהל מזתי"ם בנדון. אודה על הנחיות המנכ"ל
המדיני לפעולה.

ב ב ר כ ה ,

מר
מר ים שמרת

מזכרון
למנוקח להודיע לו
ועליו
למנוקח להודיע לו
ועליו
למנוקח להודיע לו
ועליו
למנוקח להודיע לו
ועליו

13.5

ms
103.5

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

103.2
1069-176
בון, כח' ניסן תשמ"ז

27 אפריל 1987

156

f

(5)

אל : אירופה 1

מאת: השגרירות, בון

הנדון: ¹¹מר HARTWIG LURICK

הנ"ל, עובד משרד הפדרלי לנוער, משפחה ובריאות, יוצא בקרוב לארץ כנציג קרן אדנאואר. מר לוריק אוהד ישראל מובהק ופעיל מאד בתחום חילופי הנוער בין שתי המדינות. שמו אף הוזכר, אחרי ביקור השרה זוסמוט באוגוסט 1986, כמועמד "טבעי" לתפקיד החדש של נספח נוער בשגרירות רפ"ג בארץ. אין ספק שניתן יהיה להעזר גם בארץ בנסיונו כעובד מדינה במינסטריון פדרלי וכחבר בוועדה המעורבת לחילופי נוער ישראלי-גרמני, ואנו ממליצים כמובן להמשיך ולטפח את הקשר עמו.

בברכה,

א. בנימין

העתק: ראש אמית"ק

מנהל הסברה

100-5-100
11/1/10

ATIS
T204TAV

בון - כד' בניסן תשמ"ז

23.4.1987

ש מ ו ר

107.9.16
800

אל : גב' מ. שמרת, ס/מנהל אירופה ו

מאת : הציר - בון

הנדון : הזמנת מועצת הנשים הגרמניות למועצת ארגוני
נשים בישראל

1. קבלתי בינתיים מהגב' פולמן את ההעתיקים המצ"ב של מכתב הגב' מיכל זמורה-כהן מ-29.3 ואת תשובתה היא מ-16.4. היא שאלה אותי מה פירוש המלה "Efford" שבמכתב הגב' זמורה-כהן והסברתי לה שזאת טעות בהדפסה ושהכוונה שהמועצה הישראלית אינה יכולה להרשות לעצמה את הנסיעה מבחינה כספית (Afford).
2. המועצה הגרמנית אינה מוכנה ליותר על הרעיון למרות החשובה שקבלה וגב' פולמן אמרה לי שבתחילת השנה הבאה בדעתה לכתוב ישירות להנהגות ויצ"ו ונעמיית ולהזמין את נציגותיהן לביקור ברפ"ג, לאחר שהתייאשה ממועצת ארגוני נשים בישראל. אנא שמרי מידע זה לעצמך בשלב זה.

ב ב ר כ ה ,

140.0
ג. פדון

מדינת ישראל

תאריך: 23.1.1987

103.3.416

מס': 103.3.416

המשרד המרכזי לביטחון המדינה

1. המשרד המרכזי לביטחון המדינה (המשרד) מודיע כי...

2. המשרד המרכזי לביטחון המדינה (המשרד) מודיע כי...

103.3.416

Frau
Michal Smoira Cohn
President, Council of Women's
Organization in Israel
Wizo Club Nr. 1
Mapu St.
Jerusalem

Bonn, 16.4.87
po/bu

Sehr geehrte Frau Cohn,

wir sind sehr traurig, daß der Besuch einer Delegation des Council of Women's Organizations in Israel nicht erfolgen wird. Der Vorstand des Deutschen Frauenrates hätte die Damen sehr gerne hier gehabt, nicht zuletzt, um sich auf diese Weise noch einmal für die überwältigende Gastfreundschaft in Ihrem Land 1984 zu bedanken.

Mit den besten Grüßen

Hanne E. Pollmann

Hanne E. Pollmann
Geschäftsführerin

מועצת ארגוני נשים בישראל

COUNCIL OF WOMEN'S ORGANIZATIONS IN ISRAEL

מועדון ויצו, רחוב מאפו מס. 1, ירושלים. טלפון 244084
WIZO CLUB No. 1, MAPU ST. JERUSALEM. TELEPHONE - 243899

Jerusalem, 29 March 1987

Mrs. Hanne E. Pollmann
Geschaeftsfuehreirn
Deutscher Frauenrat
5300 Bonn 2
Suedstrasse 125
West Germany

Dear Mrs. Pollmann,

I wish to return today to your letter of January 23rd and to my intermediate answer of February 17th concerning your kind invitation to a delegation of our Council to visit Bonn between 31 of May to the 6 of June 87.

We have again discussed this matter in our Presidium and it is with very great regret indeed that we have to decline your kind invitation.

As much as our ladies would like to visit your country they can at the moment not afford to do so.

Please accept my very best wishes.

Michal Smoira Cohn

President, Council of Women's
Organization in Israel

Copys: Dr. Gutte

Dr. Gavriel Padan, Israel Embassy

p.s. Bitte entschuldigen Sie die Englische Sprache,
aber meine Sekretarin kann kein Deutsch.
Wachmal's vielen Dank,
Ihre Michal Smoira Cohn.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

399

יוצא

בלמים

אל: בון, נר: 219, מ: המשרד
דח: ר, סג: ב, תא: 220487, וח: 1500

מ 2.103

בלמים/דגיר

בנימין לשלך נר 89 תרומת כלי נגינה.

ראש המועצה האזורית הגליל התחתון מצפה מאיתנו להשיג פטור ממכס מבירור עם הנהלת המכס מתברר שבהיות המועצה האזורית גוף המתקצב על ידי המדינה אין חוזה בין החוק מאפשר מתן פטור עם זאת נאמר לי שאם תוגש למכס רשימה מפורטת של הכלים יחבן ויובלו להקל לפחות לגבי חלקם בקביעת גובה המכס שיש לשלם.

השיגונא רשימה מפורטת תוך ציון האם הכלים חדשים או משומשים.

מנהל מקצב

י.ב.

תפ: מקצב, אירא

משרד החוץ-מחלקת הקשר

21.4.87

ב' תמוז ה'שמ"ז

א.ל. אליהו

למח' השכילה, בון

9

תשובה: סמיני על קק ע'היון סודיות

בהתייחסם 21.4.87-6 ת"ח"א בבון ימ"עיון
 בקשר תכנין השלם במח'א, מאדם קק ע'היון סודיות
 נכחו שמו איננו שפך היה אמור ל"כ"ג א"ל שמו
 בסמיני, אך ביטא להשקפה. בעקבות ביטול פתי
 יקין בקו יורה למטה חזית וביקש שפך אליו ויקרא
 השקפה נ"ג השכילה אך כמובן עיסוקו בבקור
 נשיו בולט חזית נ"ג אפסות א"ל מצב
 ביקש למצב יורה שביט, יתנו בבון בשביל
 אבטלה. הוא היה נ"ג במשך בוקר אחד בלבד
 (מצב חזיתו). אבטלה נ"ג פלס חזית ונשיו
 חזית, היה ד"ר היצוג הדיפלומטי בסמיני נ"ג
 - שמו חזיתו הא"ל. היקשה לא חזיתו בקשה.
 איכותה.

בבב

א.ל. ת"ח

החלק הפותח של הכנס הוקדש לסקירת המצב הכללי באיזור ולהעדרות בענין סיכויי השלום. דעתו של הנציג המצרי, השגריר בשיר, שישאל הכשילה את סאדאת בכך שלא עשתה שום צעד בכיוון של ליברליזציה בשטחים, התקבלה על דעת הכל. חלק מן הדיון הוקדש לסיכויים של יוזמות כלכליות אירופיות במזרח = התיכון כולו, אולם למעשה התמקד הדיון באפשרויות ובסיכויים של יוזמות כלכליות בגדה יוזמות של חברות פרטיות בעיקר ובאמצעות שותפים פלשתינאים. דעה הרוב היתה שאפשר לפתח יוזמות הן כתחליף זמני להסדר פוליטי, והן לצורך יצירת אוירה שתקל על הסדר פוליטי בעתיד. עידוד יצוא של מוצרים פלשתינאים לאירופה, הקמת מפעלים בגדה וכד'. דעתו של הנציג המצרי, כי אין סיכוי ליוזמות בהיקף רחב, היתה מקובלת על הרוב הגדול (בכלל זה פיליפ חביב). הם הדגישו את הקשיים האובייקטיביים ואת האופי הפולפטי של כל פעילות כלכלית. הדעה הרווחת היתה שיש מקום ליוזמות בהיקף קטן, שתכליתן לשפר את רמת החיים ולפתח את כלכלת השטחים. אולם הודגש יפה כי אסור שיוזמות כאלו ייראו כמי שמסייעות = במישרין או בעקיפין = להידוק האחיזה הישראלית בשטחים. יוזמות אחרות, לדעת משתתפים בדיון, לא עתקלו בטכשול מצד אש"ף, ולראיה: גשרי הירדן הפתוחים גם בהסכמת שבשתיקה שלו.

** נכנס

שמור

זק 103.2

**
**
**

חודם: 4,8129

אל: המשד

מ-: בון, נר: 103, תא: 170487, זח: 1300, דח: ר, טג: ש

נד: 8

מבקרי

שמור/רגיל

אל : שנער מחקלאות ת"א

דע : זיין מחקלאות ת"א, אירופה 1, כלכלית ב'

מאת: נחום גן בון

בקור חברי הועדה החקלאית של בונדסטאג.

שמות חברי המשלחת :-

1. יור הועדה , ראש המשלחת ABG. RUDI MUELLER S.P.D.

2. ABG. RICHARD BAYHA - CDU/CSU

3. הדובר הכלכלי-מדיני ABG. LORENZ NIEGEL - SCU
CDU/CSU

4. ABG. PETER HARRY CARSTENSEN - CDU/CSU

5. מצפוליינה סיעת הס.פ.ד. FRAU ABG. GUDRUN WEYEL

6. ABG. ALBERT PFUHL - SPD

7. ABG. GUENTHER BREDEHORN - FDP

8. FRAU ABG. DORA FLINER - GRUENE

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

MANRAT DR. HORST GEROLD

9. מזכיר הועדה

שואלים האם ניתן להשלב ביקור פרטי בגדה (שלא ירשם בתוכנית הביקור).

להזמין מלון, שג רפג בת"א תשלם.

אוטובוס לעשרים איש גר רפג תשתם.

מרוצים מהתוכנית.

נחום גן.

===אג.

תפ: ממנכל, אירא, מינרבי, כלכלית ב', אביטל, מאור

1. WATER BATH

2. HOT WATER BATH

3. HOT WATER BATH (100°C) (100°C) (100°C)

4. HOT WATER BATH (100°C) (100°C) (100°C)

5. HOT WATER BATH (100°C) (100°C) (100°C)

6. HOT WATER BATH (100°C) (100°C) (100°C)

7. HOT WATER BATH

8. HOT WATER BATH

9. HOT WATER BATH (100°C) (100°C) (100°C)

יח' בניסן התשמ"ז
17 באפריל 1987
717

זוה 2.2.87

לכבוד
מר אשר קולה
יועץ שר הדתות
משרד הדתות
ירושלים

94 383

מר קולה הנכבד,

בתשובה למכתבך מ-26.2.87, בירורנו אודות ה-
Akademie fuer die Wissenschaft des Judentums e.V. בברלין ומר I.A. Schoenfeld,
העלה, שלא ידוע לקהיליה היהודית בברלין או לשגרירותנו בבון מוסד מעין זה וכן לא
מוכר האיש הנ"ל.

בכבוד רב,

מרים שמרת

ס/מנהל אירופה 1.

העתק : מר אורי סביר, לשכת השר.

י"ז באדר התשמ"ז

18 במרס 1987

661

אל : פר' גבריאל פדון, הציר בבון

טאת; ס/מנהל אירופה 1.

הנדרן : AKADEMIE FÜR DIE WISSENSCHAFTEN DES
JUDENTUMS e.V.

נפאלנו פמשרד הדתות אם פעילות האיש והמוסד הנזכר ידועים
לנו. התוכל לסייע?

בברכה,

מרדכי שמרת

העתק : דני שק, לשכת השר.

1000 1000 1000
1000 1000 1000
1000

1000 1000 1000
1000 1000 1000

1000 1000 1000
1000 1000 1000

1000 1000 1000
1000 1000 1000

1000

1000

1000 1000 1000

משרד החוץ

ירושלים,

סוג

2/3

תאריך

אנימובק 1

אל

סאח : לשכת השר

23

הנדון

~~249094~~

532178

532231

למרים גומ, אהלים

שמו מוכר. אהלים מור מלון

במיוחד?

לום מרצ, השיב לנו

ויסיון עם השר לשכת השר

מורצ!

בברכה,

נצ

Ministry of Religious Affairs
Minister's Office

עניני דתות
משרד השר

ב"ה, כ"ו בשבט תשמ"ז
26 בפברואר 1987

נני
לשר

לכבוד
מר אורי סביר
מנהל
לשכת שר החוץ

שלום רב!

במצו"ב אני שולח לך מכתב אודות פעילות של מוסד
בגרמניה, האם ידוע למשרד החוץ אודות האדם והמוסד.

אודה לך מאד באם תברר ותשיבני דבר.

בברכה,

אשר קולה
יועץ השר

Akademie für die Wissenschaft des Judentums e. V.

Akademie für die Wissenschaft des Judentums e. V.
Postfach 31 14 06, D-1000 Berlin 31

Herren
José Amiel
Rubenslei 20
B-2018 Antwerpen
Belgien

Antwortschreiben bitte nur an
Postfach 31 14 06, D-1000 Berlin 31
richten.

Telefon 030 / 854 30 84

Verwaltung:
Treibjagdweg 21, 1000 Berlin 37

6. Januar 1986
Sch/s

UNIVERSITÄT MAIMONIDE

Sehr geehrter Herr Amiel,

wir kommen erst heute dazu, auf Ihr Schreiben vom 3. Dezember 1985
zu antworten.

Bevor wir auf den Inhalt Ihres Schreibens eingehen können, müssen
wir noch in diesem Monat eine Vorstandssitzung einberufen,

Auf jeden Fall werden wir, d.h. die Herren Lucas und Schönfeld,
so schnell wie möglich nach Antwerpen zu einem persönlichen Gespräch
kommen, um alle anstehenden Fragen zu klären, damit wir eine endgültige
Klärung herbeiführen.

Unsere Ankunft werden wir mit Ihnen telefonisch abstimmen, um einen
verbindlichen Termin mit Ihnen und allen anderen Herren zu vereinbaren.

Mit freundlichen Grüßen

I. A. Schönfeld

בון - יד' בניסן תשמ"ז
13.4.1987

480

אל : מר אבי רבינוביץ, מרכז השלטון המקומי

מאת : השגרירות - בון

זיה ל.מ.

הנדון : רשימת בריתות עם ערי גרמניה

9

במסגרת ארועי ביקור נשיא המדינה ברפ"ג, ארעה תקלה קטנה, שנבעה מטעות ברישום הבריתות ברשימה של מרכז השלטון, הכלולה בחוברת לשנת 1986 שהשארת ברשותנו.

ברשימה מופיעה כבת בריתה של המועצה האזורית הגליל העליון, העיר לודביגסבורג בעוד שהברית היא עם המחוז הכפרי (Landkreis) לודביגסבורג. כתוצאה מכך הוזמן ראש העיר הלא נכון לטקס בוורמס וראש העיר וורמס נאלץ להתנצל בפני יו"ר המחוז הכפרי לודביגסבורג.

אודה לך באס תערוך בדיקה מחודשת ומדוייקת של הבריתות ותמציא לנו רשימה מלאה ובדוקה - כולל של אלה שבשלבי הכנה. נחבקשנו, בין השאר, להעביר את הרשימה המעודכנת לראש עיריית וורמס.

ב ב ר כ ה ,

יפ"א
ב/גד כהן

העתק : מחלקת קשרי ציבור, משרד החוץ
מחלקת אירופה 1, משרד החוץ

100-10-1000
100-10-1000
100-10-1000

100-10-1000
100-10-1000

100-10-1000

100-10-1000

3/14 1.2.11

100-10-1000

100-10-1000

100-10-1000

100-10-1000

100-10-1000

100-10-1000

100-10-1000

** נכנס

שמור

**

**

**

חודש: 5383, 4

אל: המשרד

מ-: כוון, נר: 73, תא: 090487, זח: 2000, דח: ר, טג: ש

נד: 8

שמור/רגיל

אל : אירופה 1

דע : מאור

מאת : שג' בון

ביקור לאפונטיין.

לשלכם 599.

בשיחה עם לשכת לאפונטיין שמעתי שהמידע שקיבלתם משגרם'ג
אינו מדויק ושרוה'מ סאאילנד מבקש עתה אישורנו לביקורו
בימים 26-31.5.87.

אנא אישורכם.

אם יש צורך בהצעות אלטנרטיביות, שימו לב שמפלגת
ה-ט.פ.ד. מקיימת ועידה מיוחדת ב-14.6.87 ולמחרת טקס
מיוחד, שבמרכזו יעמוד לאפונטיין. מותר להניח שחשוב
לו מאוד לקיים את הביקור בארץ במועד שלעיל.

גד כהן.

===אג.

תפ: ממנבל, אירא, אביטל, מאור

RECEIVED
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D.C.

MEMORANDUM

TO : DIRECTOR

FROM : SAC, NEW YORK

SUBJECT: [Illegible]

RE: [Illegible]

DATE: [Illegible]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

** כנס

**

**

**

103.2

חידוש: 4250/4

אל: המשרד

מ-: אביב, נר: 39, תא: 080487, זח: 1009, זח: מ, טג: ש

נד: 6

לכבוד

מיוזי -- 1009 8 אפר 87

אל= נחום גן ממישראל בון -- מיוזי

דע= אירופה 1, יו"ר הכנסת -- מיוזי

מאת: ממחלקאות/שנער

שמו -- 116

משלחת הוועדה החקלאית של הבונדסטאג 17.5.87 - 10.
להלן הצעת התוכנית (טרם אושרה סופית).

10.5.87 - הגעה והעברה לירושלים.
11.5.87 - ירושלים + הכנסת, ארוחת ערב ע"י השר נחמקין
- לינה ירושלים. 12.5.87 - באר טוביה, מרכז מזון
רפת משפחתית ומושב. קב' נען - השקיה ממוחשבת, מנהל
המחקר החקלאי + צהריום ארוחת ערב ע"י יו"ר הכנסת
- לינה ירושלים. 13.5.87 - ים המלח, עין גדי
- לינה ת"א. 14.5.87 - יצוא חקלאי - מסופי אגדסקו
ומועצת הדרים בנתביג ובלוד. אחה"צ סיור בת"א.
ערב - יפו - לינה ת"א.
15.5.87 - לצפון - מפעלים אזוריים מילואות, רגבה,
תרבות רקמה - לינה בית חווה שבי ציון.
16.5.87 - שבת - תיירות, מקומות קדושים, צהריום ליד
הכנרת וחזרה לת"א. 17.5.87 - ערזבים.

אנא הברק בדחיסות או בטלקס 361496 MINAG IL .

שמות חברי המשלחת ותאריהם והמכלגה אותה מיוצגים.

אש

תפ: ממנכל, אירא, יורכנסת, מאור

552

אל: בון, נר: 599, מ: המשרד
 דח: ר, סג: ש, תא: 080487, רח: 1430

למ.2
 402

שמו / רגיל

דע: לשכת השר

LAFONTAINE דהמי סנדלאנד

ביקור

1. משגי רפ"ג נמסר שבשל ועידת מפלגת הס.ף.ד. מבקש לאפונטיין
 לדחות
 ביקורו למחצית השניה של יוני.

2. מבניקה בלשכת השר עולה שניתן לערוך הביקור גם במחצית
 השניה
 של יוני.

אירופה 1-מאוייר

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, אירא, אירב, אביטל, מאור

0111

פג 77

★★

★★

★ ★

103.2 нм

4,2058:מ

נל: המשרד

מ-בבון נר, 32: תל, 030487: חז, 1300: חז, 67: טעש

2:12

פסוקים
לפי

12/11/2014

5.4

שמור/רגיל

זיין מחקר לאט לאט

דע: שבער מחקלאות תא, אירועה 1 בלנלית בי

מנהל גן-בור

משלחת הוועדה החקלאית של הברנדסטאג.

ביקור העדה החקלאית של בונדסטאג בארץ יתקיים בחודש מאי 87.

יגיעו ארצה ביום 10.5.87 בטיסת לופטהנזה 686 שעה 15:15.
ימריאו חזרה ביום 17.5.87 בלופטהנזה 687 שעה 16:30.

שמות חברי המשלחת נעביר מיד בשיגורם אלינו.

29

40: שהח, ממנבל, ממנבל, אירא, מינרבי, כלכליתב', אביטל, מאור

5

ד' בניסן התשמ"ז

3 באפריל 1987

703

615

מס. 2/מ

אל : הציר בבוך

מאת: ; ס/מנהל אירופה 1.

הנדון : ביקור נשיאות מועצת התיאום של האגודות לש"פ

יהודי נוצרי.

למכתבך 709 מ-13.1.87

נשיאות המועצה בהרכב שצינת במכתבך התקבלה הבקר לשיחה אצל המשנה למנכ"ל, מר ישעיהו ענוג.

בקשו לשמוע על הלך הרוחות בישראל נוכח ביקור הנשיא ברפ"ג; ההתייחסות בישראל וברפ"ג לשואה; כיצד יש לדעת ישעיהו ענוג להציג את הקיצוניות הדתית-ימנית בחו"ל (שאלת הרב בראנדט) וסיפרו על פעילותם ומאמציהם לעניין את הדור הצעיר באירועים אותם הם עורכים.

בברכה,

מריס שמרת.

